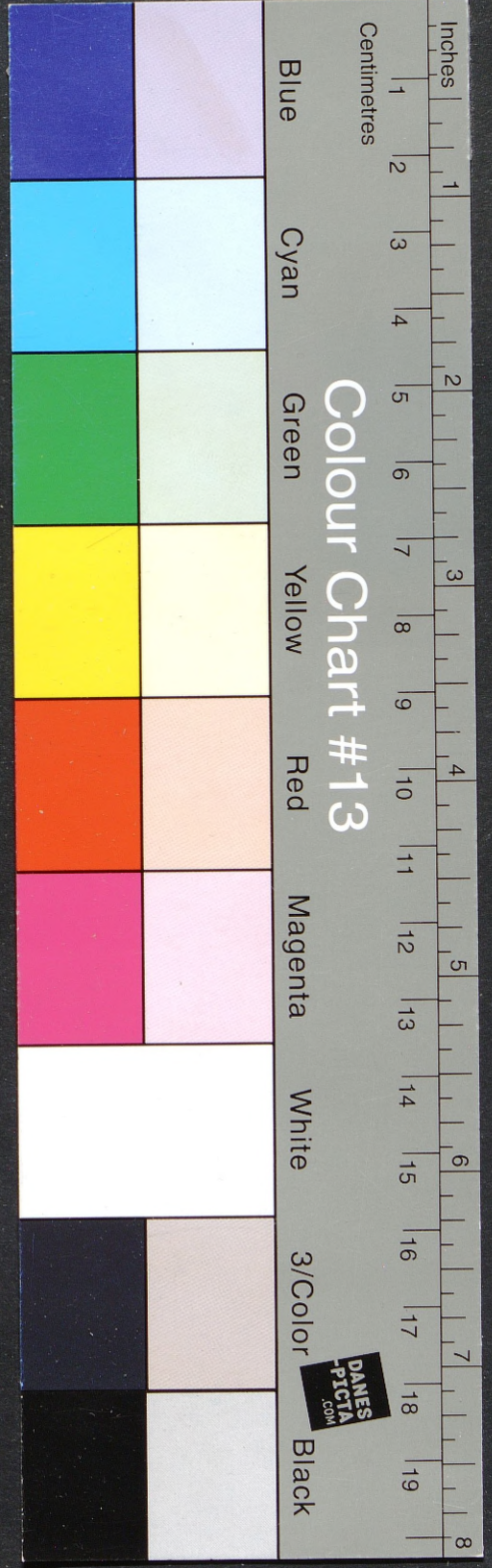

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Colour Chart #13

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

KOMISYA EDUKACYJNA.

KOMISYA EDUKACYI NARODOWEJ

i jej szkoły w Koronie.

1773—1794.

ZESZYT 39.

IV.

PROTOKÓŁY POSIEDZEŃ

Komisji Edukacji Narodowej

1781—1785.

WARSZAWA.

1915.

PROTOKÓŁY POSIEDZEŃ
KOMISYI EDUKACYI NARODOWEJ

1781—1785.

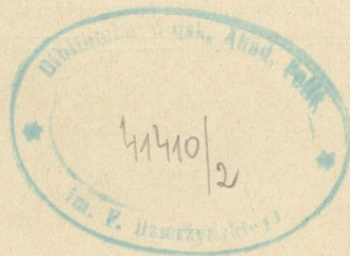
WYDAŁ
TEODOR WIERZBOWSKI.

Z zapomogi Kasy pomocy
dla osób pracujących na polu naukowem
im. D-ra Józefa Mianowskiego.

WARSZAWA.
DRUKARNIA i LITOGRAFIA JANA COTTY, KAPUCYŃSKA 7.
1915.

37(09)

Дозволено Военною Цензурою. Варшава, 7 Мая 1915 г.

1781¹⁾.

1. Sesja 12 ianuarii: 1) Ks. Piramowicz czytał protokół sesji Towarzystwa Elementarnego.

2) Raport od kasy generalnej Warszawskiej miesięczny był czytany i egzaminowany.

3) Dyspozycja względem opłacenia pensji emerytom eks-jezuitom w Krasnymstawie mieszkającym wydana do kasy generalnej Warszawskiej, jako obszerniej w protokóle jest zapisana (S. 5, str. 39).

4) Pozwolenie dane Cernerowi kancelarzyście oddalenia się z Warszawy na niedziel sześć dla własnych interesów.

5) Asygnacya na zapłacenie złp. 800 za kwitem Cenera, jako należącego do rozsyłania i sprzedaży książek elementarnych.

6) Asygnacya na zapłacenie podług osobnego rachunku Fontanemu kupcowi Warszawskiemu za papier wydany do wybijania figur geometrycznych zł. 418.

7) Komisya, mając wzgląd na ks. Walentego Jaytę eks-jezuitę, uciśnionego wiekiem i słabością, postanowiła, aby został umieszczonym między emerytami w Krakowie mieszkającymi, a to na pensji wakującej po zmarłym ks. Macieju Pstrokońskim eks-jezuicie.

8) Komisya zaleciła zapisać do najpierwszego, które zawakuje miejsca i pensji, wyznaczonych dla emerytów eks-jezuitów w Krakowie będących, ks. Jana Arciszewskiego tak z powodu okazania ludzkości i politowania nad jego sytuacją, jakoteż na zawdzięczenie uczynionego zapisu dla collegium Łuckiego na kilka tysięcy złp. przez jednego z jego imienników.

9) Komisya pozwoliła Gintowtowi sekretarzowi swojemu oddalić się na czas z Warszawy dla własnych interesów.

M. Poniatowski. S. Poniatowski. I. Potocki.

¹⁾ Archiwum Główne, B. 43, str. 31; pełny tekst w archiwum Głównego Zarządu Dóbr Państwa w Petersburgu w aktach Komisji dział V, księga 4; kopja protokółów posiedzeń z roku 1781 po dzień 24 października w archiwum Izby Skarbowej w Warszawie, S. 2, str. 133.

2. Sesa 26 ianuarii: 1) Ks. Piramowicz sekretarz Towarzystwa Elementarnego czynił raport i czytał protokół sesji Towarzystwa.

2) Asygnacye wyszły następujące: a) za kwitem ks. Potoczyńskiego prefekta szkół Sandomierskich na zł. 4000 reszty należności szkołom Sandomierskim ad ultimam martii roku terażniejszego; b) za kwitem ks. kanonika Wyszkowskiego na zł. 5000 należące na szkoły i emerytów departamentu biskupa Płockiego ad ultimam martii roku tegoż; c) za kwitem ks. Wagi prokuratora generalnego ks. pijarów na zł. 3000 należące szkołom Wieluńskim, Radziejowskim i Łowickim a die 1 iulii ad ultimam decembris roku przeszłego 1780; d) za kwitem ks. Samplawskiego prefekta szkół Toruńskich na zł. 3500 należące tymże szkołom a die 1 octobris 1780 ad ultimam martii roku terażniejszego; e) za kwitem ks. Więckowskiego prefekta szkół Łęczyckich na zł. 2200 reszty należności na szkoły Łęczyckie ad ultimam martii roku terażniejszego; f) za kwitem ks. Przyłuskiego prefekta szkół Kaliskich zł. 1500 reszty należności szkołom Kaliskim ad ultimam martii roku terażniejszego; g) za kwitem Lipińskiego podkomorzego Łatyczowskiego na zł. 5000 należące na konwikt ubogiej szlachty w Kamieńcu Podolskim od dnia 1 października roku przeszłego 1780 do dnia ostatniego września roku terażniejszego.

3) Raport do Rady Nieustającej: sprawy jakie były sądzone i odeszły na kadencyi Litewskiej decembrowej w raporcie przez przydującego podpisanym Najjaśniejszemu Panu doniesiono.

4) Ks. Korycki rektor szkół Mińskich chwalebnie i użytecznie na tym urzędzie dla edukacyi publicznej pracujący, gdy dla wieku i zdrowia starganego dalej pracować nie może, uwolniony od tego urzędu ma sobie upewnione względy Komisyi i pensyę dożywotną po zł. 2000 rocznie, mającą się zaczynać a die 1 aprilis roku terażniejszego, którą z kasy Mińskiej odbierać będzie.

5) Memoryał Łempickiego starosty Ciechanowskiego czytany; rezolucya na niego zawieszona do przyszłej sesyi.

6) Memoryał Prozora kasztelana Witebskiego Komisyja odsyła do aktoratu na kadencyi majowej przyspaść mającego.

7) Komisyja Świack w powiecie Grodzieńskim leżący z pod ewikcyi za dobra przeszłe jezuckie Grejtyszki i Sawityszki zapewnionej uwalnia, a też ewikcyę na dobra Ławków czyli Podrosiejnie, w księstwie Żmudzkiem leżące, Benedykta Wołowicza, sędziego ziemskiego Żmudzkiego, dziedziczne przenosi, z obowiązkiem iżby in spatio 12 tygodni takowa ewikcyja przez uroczysty dokument submissionis opisana była.

8) Komisyja sumę funduszową zł. 15156 Sapieże kanclerzowi W. K. L. kredytuje i onę na hrabstwie Wysokie Litewskie zwanem, w województwie Brzeskiem Litewskim leżącym, lokuje z obowiązkiem ut supra.

9) Memoryał Franciszka Poniatowskiego, sędziego grodzkiego Pińskiego: Komisyja ofiarowaną za dobra przeszłe — jezuckie Albrychtów

w powiecie Pińskim leżące ewikcyę na dobrach dziedzicznych Poniatowskiego sędziego grodzkiego Pińskiego Dzikowiczach, takż w powiecie Pińskim leżących, przyjmuje pod kondycjami ut supra.

10) Memoryał Chmary stolnika i pisarza grodzkiego Mińskiego: Komisya na ten memoryał zawiesza rezolucyę do obrachowania się z kasą funduszu edukacyjnego,

M. Poniatowski. S. Poniatowski. I. Potocki.

3. Sesya 30 stycznia: 1) Asygnacya na zł. 2223 za kwitem Zawadzkiego architekta Komisji wyekspensowane od niegoż w podróżach z woli Komisji odprawionych na zwiedzenie stanu fabryk kolegiów pojezuickich.

2) Gratyfikacya: ks. Niewęłowski urząd prefekta szkół Żytomierskich w niebytności ks. Mikoszewskiego rektora sprawujący ma sobie naznaczonej gratyfikacyi zł. 600 do odebrania onych za asygnacyą kasy generalnej z kasy prowincjonalnej Żytomierskiej.

3) Postanowiła Komisya odtąd nie pomnażać liczby emerytów, tylko po zdarzonym wakansie przez śmierć, albo też otrzymanie przez którego chleba duchownego.

4) Dyspozycya kasie generalnej Warszawskiej zapłacenia zł. 3205 gr. 18 Franciszkowi Poniatowskiemu, sędziemu grodzkiemu powiatu Pińskiego, należące onemuż za czynione posługi w interesach Komisji, i zjeżdżania na ekzekucye z dekretów sądów swoich wypadające, a to przez potrącenie rat od niego funduszowi zaległych, jako jest obszernie wyrażono w protokóle.

M. Poniatowski. Joachim Chreptowicz. Stanisław ks. Poniatowski.

4. Sesya 9 lutego: 1) Ks. Piramowicz czynił raport i czytał protokół sesji Towarzystwa Elementarnego.

2) Raport tygodniowy, od kasy generalnej podany, był czytany.

3) Komisya, odebrawszy od kasy generalnej raport o powiększonej w szkołach Lubelskich nad dawne rozrządzenie ekspensy z dyspozycyi ks. Kołłątaja, kanonika Krakowskiego, jako umocowanego od P. Komisji do uregulowania szkół tychże wizytatora, ekspensuje do kwoty zł. 700 rocznie, niemniej na rozgospodarowanie początkowe na ten tylko rok jeden wyznaczonej sumie zł. 1200 ekspens w sumie ogólnej zł. 1217 gr. 21 w rachunkach położonych a 1 octobris roku 1780 ad ultimam martii roku terażniejszego 1781, przez ks. de Hamelin, rektora szkół Lubelskich, podaną przy likwidacyi przyjąć kasie generalnej zaleca (A. 14, fol. 193).

4) Wyznaczenie pensyi zł. 300 ks. Bagnowskiemu z obowiązkiem odprawiania funkcyi duchownego w szkołach Poznańskich.

5) Komisya, rezoluwując memoryał Wawrzyńca Łempickiego, skarbnika Ciechanowskiego, na fundamencie konstytucyi roku 1775 uchwalonej i złożenia dyplomaty oświadczonego nie przyjmuje i gdyby się procent zaległy okazał, prawem dochodzić oświadcza.

6) Na przełożenie ks. Kołłątaja kanonika Krakowskiego Komisyja rezolwowała, ażeby collegium theologicum uniwersytetu Krakowskiego obwieściło konkurs na 2 vice-profesorów podług ustaw, którzy przyjęci urząd swój a 1 octobris 1781 rozpoczną.

7) Ponieważ pułkownik Laskarys zaświadczenia od ziemstwa czyli grodu podług przepisu uniwersału Komisyji swojej nie składa i dokumentami funduszu względem sumy, którą u siebie lokowaną mieć chce, nie okazuje, przeto Komisyja sumy u niego zaległej, z dóbr Żodziszek pochodzącej, lokować nie może, a zaś względem obrachunku do kasy go odsyła.

8) Dyspozycya kasie generalnej Warszawskiej, aby dawniej asygnowane Zagórskiemu z kasy Wileńskiej zł. 600 z kasy generalnej wypłaciła.

9) Na memoriał pisarza W. K. L. Komisyja z zapatrzania się na konstytucyę sejmu w r. 1775 zakończonego i uniwersał swój w r. 1778 publico ogłoszony, do tejże konstytucyi stosujący się, deklaruje, iż dobra Haraburdziszki inaczej sprzedać nie może, jedno za poprzedzającą lustracyą per plus offerentiam.

10) Asygnacye: a) za kwitem Cieciszowskiego pisarza Komisyji swojej na zł. 3600 pensyi półrocznej onemuż należącej a die 1 aprilis ad ultimam septembris roku terażniejszego; b) za kwitem Rzętkowskiego regenta Komisyji swojej na zł. 2000 pensyi półrocznej a die 1 aprilis ad ultimam septembris roku terażniejszego onemuż należącej; c) na zł. 428 gr. 18 podatku brukowego z biblioteki Załuskich zaległego; d) za kwitem ks. Markseny prokuratora akademii Krakowskiej na zł. 20000 należące na akademię, seminaryum i szkoły w Krakowie ad ultimam martii roku terażniejszego; e) za kwitem ks. Matcińskiego drukarni Nadwornej J. K. M. wypłaciła zł. 2553, to jest: resztę należytości za druk pierwszej części Geometrii i za papier podług kontraktu przypadającą.

11) Dyspozycya kasie generalnej Warszawskiej wydania asygnacyi do kasy prowincjonalnej Owruckiej na zapłacenie do rąk i za kwitem ks. Malinowskiego prefekta szkół Żytomierskich sumy zł. 800 dla zaspokojenia należących pensyi szkołom Żytomirskim ad ultimam septembris roku terażniejszego.

12) Komisyja przez wzgląd na zasługi ks. Radomińskiego w zgaszonym zakonie ks. jezuitów zasłużonego, a w osiemdziesiątym roku wieku swego zmarłego, oraz na przychylność Franciszka Radomińskiego, synowca jego, ku stryjowi swojemu w utrzymywaniu onegoż w długiej chorobie z własnego majątku, z obowiązkiem nawet zapłacenia winnych przez przereczzonego stryja swojego kredytorom długów, okazaną, zaleca kasie generalnej Warszawskiej, ażeby wydała asygnacyę do kasy prowincjonalnej Pułtuskiej na zapłacenie za kwitem wyżej wyrażonego Franciszka Radomińskiego sumy zł. 360.

13) Na wniesienie Potockiego, pisarza W. K. L., izby przywoito było udzielić prowincyałom pijarskim wiadomości o zbiorze ustaw edukacyjnych, który jest w robocie, o kształcie przyszłych od Komisji wizyt szkół narodowych, końcem poprzedniczych w kolegiach tegoż zakonu rozporządzeń, proszony był tenże Potocki, aby to uwiadomienie prowincyałowi Polskiemu uczynił, a podkanclerzego Litewskiego prosić zlecono o toż względem prowincyała Litewskiego.

14) Ks. Piramowicz sekretarz przełożył uwagi, z roztrząsania powinności prefekta szkół wynikłe o potrzebie, aby prefekt osobny był od profesorów, bez obowiązku dawania ciągle jakiej szkoły, lubo powinnością jego zostało w przypadku zastępować ordynaryjnych nauczycieli, zwłaszcza kiedy za nowym układem, przez który 6 profesorów wystarcza do dawania wszystkich siedmioletniego biegu nauk, oszczędza się koszt zamierzony na 7-go nauczyciela. Przełożenie to przyjęte: uznała Komisja potrzebę osobnego prefekta; w czasie rozrządzenia względem tego punktu wydać wizytatorom postanowiła.

Rada prezydującego w Towarzystwie Elementarnem o drukowaniu zbioru ustaw edukacyjnych z przełamana kartą, aby biała część do zapisywania wynikających w przypadku rozrządzeń zostawała, przyjęta jest i zaleteniem wykonania onej stwierdzona.¹⁾

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. S. Poniatowski.

M. Mniszech. I. Potocki.

5. Sesa 23 lutego: 1) Raport zwyczajny sesji Towarzystwa Elementarnego przez ks. Piramowicza uczyniony.

2) Książę biskup Płocki doniósł Komisji nowe J. K. Mości dobrodziejstwa: w darowaniu ogrodu botanicznego, zbioru historii naturalnej, książek i różnych narzędzi na publiczne ćwiczącej się młodzi narodowej w szkole Głównej W. K. L. użycie. Proszony tenże książę, aby imieniem Komisji złożył dzięki Najjaśniejszemu Panu w głosie swym podczas publicznej audyencyi na dniu 7 przyszłego miesiąca marca.

3) Książę prezdujący był proszony, aby z okoliczności następującego aktu zdawania sprawy z czynności Komisji względem instrukcji publicznej na dniu 7 miesiąca marca, raczył uwiadomienie o tem uczynić Najjaśniejszemu Panu i wolę Jego, o zaszczyceniu tej sesji przytomnością swoją, odebrać.

4) Zalecono, aby na sesji Towarzystwa do ksiąg elementarnych wydział szkół w Polsce i w Litwie stosownie do wizyt uczyniony i Komisji ukazany był. Wizytatorów 3 na Koronę, 2 na Litwę Komisya wyznaczy.

¹⁾ Wysły z druku p. t. „Projekt Ustawy Komisji Edukacji Narodowej dla stanu akademickiego i na szkoły w krajach Rzeczypospolitej przepisane. Roku 1781“, folio, 76 kart, 2 tablice, 19 wzorów, drukowane pagina fracta.

5) Komisya, dopełniając opis konwencji między publicznym funduszem edukacyjnym a ks. kanonikami regularnymi custodum Sepulchri Christi zawartej i przez niniejszą Komisję potwierdzonej, a przytem stosując się do obmowy, w tejsze konwencji przyjętej dobrowolnie przez ks. kanoników regularnych na zawsze obligacyi, iż corocznie 6 ubogich szlachty z młodzieży na wikcie swym własnym wraz z stacją, opałem, oraz innemi wszelkimi potrzebami (oprócz samego tylko odzienia) z swoich dochodów własnych przy szkołach Rawskich utrzymywać i onym edukacyę przyzwoitą (nie używając ich pod żadnym pretekstem do żadnych usług) dawać będą, mianuje osoby następujące: Antoniego Rzętkowskiego, Roberta Lutoborskiego, Ignacego Babskiego, Wojciecha Rylskiego, Franciszka Choynackiego i Józefa Dąbrowskiego, którzy teraz na pomienionej fundacyi w konwikcie przy szkołach publicznych Rawskich, aż do zupełnego onych wydoskonalenia, edukowani być mają.

6) Pensya Pozwarkowi, dawniej jezuitcie wyznaczoa zł. 500 rocznie, która od dnia ostatniego marca roku teraz bieżącego zaczynać się powinna.

7) Dyspozycya kasie generalnej Warszawskiej, aby wypłaciła 1000 zł. za kwitem ks. Kuźmińskiego na kupienie niektórych książek do biblioteki Załuskich.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz.

6. Sesa 2 marca: 1) Sprawa z sesyi Towarzystwa Elementarnego tak ordynaryjnych, jakoteż ekstraordynaryjnych zdana.

2) Rozłożenie wydziałów szkół na Koronę i Litwę podane było; rezolucya do zniesienia się z kasą zawieszona.

3) Osoby na wizytowanie w tym roku szkół wszystkich są wyznaczone: ks. ks. Bogucicki i Kolendowicz do Małej Polski, z szkoły Głównej Krakowskiej obadwa; ks. ks. Hołowczyc i Piramowicz na szkoły prowincyi W. K. L.; ks. Jakukiewicz do szkół prowincyi Wielkopolskiej. Tymże wizytatorom zalecono będzie, ażeby prócz miejsc, które im na tabeli od Komisyi podanej wyraża się, o innych, jeżeli w ich wydziale nie są, dowiadawali się i wglądali, czyli za dozwozeniem i powagą Komisyi ustanowione były.

4) Ks. Czartoryski, generał ziem Podolskich, w podanym do Komisyi memoryale przełożył, iż dla wielorakich zabaw swoich, a mianowicie, teraz dla podjętej funkcyi w trybunale Litewskim, nie mogąc sam doglądać pensyi białogłowskich Warszawskich, swemu dozorowi poruczonych, widzi potrzebę zlecenia komu tego obowiązku, dla bliższego i częstszego wglądania w porządek onychże, co bez wyznaczenia osobnych wizytatorów i nagrody podejmującym tę pracę obejść się nie może. Zalecono komunikować memoryał przerzeczony Towarzystwu Elementar-nemu, które ułożyć ma projekt czyniący zadość temu żądaniu.

5) Komisya, rezolwując memoryały ks. Ponińskiego, podskarbiego w. k., i Tomasza Wiśtockiego, chorążego Winnickiego, o wydanie konsensu na kupienie dóbr Kniachnina po-jezuickich, tenże konsens podług prawa i kondycyi w podobnych rezolucyach warować się zwykłych wydać postanowiła, jako obszerniej w protokóle.

6) Nota do Departamentu Wojskowego ma być podana z rekwizycją przydania pomocy wojskowej do objęcia dóbr Haraburdzisk, dawniej oderwanych od funduszu, a teraz oczywistym dekretem Komisji onemuż przysądzonych.

7) Ks. Generał Ziem Podolskich, na którego ręce memoryał był oddany, zalecił Komisji zdatność i chwalebłą pracę ks. Jakukiewicza nawet w ostatniej wizycie szkół Ruskich przez Księcia uczynionej i od Komisji bardzo aprobowanej, a odwołując się do wiadomości swoich kolegów względem urzędzenia szkół po-jezuickich Warszawskich, żądał, aby ks. Jakukiewicz miał pierwszeństwo do rektorstwa onychże, podług nowej szkół hierarchii; w czym nastąpiła determinacja Komisji i memoryał zakonotować zalecono, dla pamięci w czasie przyszłych rektorstw, od Komisji wyznaczyć się mających.

8) Memoryał Ossolińskiego, biskupa Kijowskiego, rezolwując w 2 punktach: wydana asygnacya na zł. 3250, oraz do podania kościołów z zabudowaniem w Białej-Cerkwi, Wołodarce i Jurewiczach, osoby są wyznaczone: ks. ks. Kazimierz Toczyski, Stanisław Zaganowski i Niewęglowski. Szkoły w Jurewiczach będące, aby do końca roku terażniejszego kontynuowane były, ostrzeżono.

9) Komisya zaleciła kasie generalnej Warszawskiej wypłacić na ten raz zł. 600 Jabłońskiemu, oraz zł. 300 Lnińskiemu, ofycyalistom swoim, przez racyę choroby ekspens znaczną ponoszącym, chcąc, aby ten wydatek w rachunkach pod artykułem ekspensy ekstraordynaryjnej był umieszczony.

10) Żurnal Encyklopedyczny, sprowadzany nakładem Komisji, aplikowany jest odtąd do biblioteki akademii Krakowskiej z zaleceniem sprowadzenia niewielkim kosztem do tejże biblioteki rzeczzonego żurnalu z lat dawniejszych.

11) Asygnacya na zapłacenie ks. Popławskiemu wydanych teraz na sprowadzenie początkowe tegoż żurnalu encyklopedycznego, wydana na zł. 99 gr. 6.

M. Poniatowski. J. Małachowski. M. Mniszech.

7. Sesja 6 marca: 1) Raport zwyczajny od kasy generalnej Warszawskiej dany.

2) Komisya na przełożenie ks. Popławskiego, rektora seminarium akademickiego w Krakowie, iż wyznaczona dla kandydatów pensya roczna stołowa zł. 500 na osobę szczupłą jest i niedostarczającą na utrzymanie przystojnego stołu i opatu, też pensyę dla 16 kandydatów, teraz w rzezonem seminarium utrzymywać mianych, rektora, 2 prefektów i ekonomu

do zł. 580 na każdą osobę powiększa, które to powiększenie od dnia 1 października roku przeszłego być ma. A że ustanowiona przez dawniejsze rozrządzenie na sarta tecta collegii theologicci, seminarii academici, szkół większych wojewódzkich i collegii emerytów św. Piotra suma zł. 2000 rocznie równie nie wystarcza, przeto oprócz powyższej sumy zł. 2000, z której tylko collegium theologicum, szkoły większe wojewódzkie, kolegium nauczycielów szkół większych i kolegium emerytów św. Piotra opatrowane być mają, na utrzymanie i reparację domu seminarii wyznacza zosobna zł. 600 rocznie, a to od dnia 1 kwietnia roku terażniejszego. Naddaną na reparację domu św. Piotra nad wyznaczone zł. 3000 kwotę zł. 1597 gr. 1, niemniej wydaną na oporządzenie collegii iuridici dla ks. eksjezuitów emerytów sumę zł. 1492 gr. $4\frac{1}{2}$, w ekspensie rachunków kasy Krakowskiej umieszczone, przy likwidacyi przyjąć kasie generalnej zaleca.

3) Asygnacye: a) za kwitem ks. Koźmińskiego na sumę zł. 2931 gr. $7\frac{1}{2}$, to jest: pensyę półroczną a die 1 iulii ad ultimam decembris 1781 ks. Janockiemu i Koźmińskiemu, przy Bibliotece będącym, należąca; b) za kwitem tegoż na zł. 251 gr. $7\frac{1}{2}$ na pensyę półroczną dla służącego tejże Biblioteki.

4) Komisya, chcąc mieć lekcye języka niemieckiego w szkołach publicznych Lubelskich, postanawia metrem Szyca, dawniej w szkołach Poznańskich tegoż języka uczącego, wyznaczając onemuż pensyę roczną zł. 800 od dnia 1 kwietnia roku bieżącego zaczynać się mającą. Na miejsce zaś jego, aby szkoły Poznańskie miały metra, zaleconego z doskonałości w języku niemieckim Kellera wyznacza z podobnąż pensyą zł. 800.

5) Komisya, mając uczynione sobie doniesienie, iż dobra wieś Kościelniki w posesyi u Szulca dawniej będące, dla nieopłaconego z nich procentu, w sekwestr wzięte, z którego przed następną ratą nie są uwolnione, takowe dobra podług opisu prawa pro vacanti deklaruje; że zaś w czasie zawartej konwencyi z biskupem i kapitułą Kijowską o fundusze duchowne, znajduje się ostrzeżenie ze strony Komisyi, iż rzeczony dobra Kościelniki po-jezuickie z powiększonym złotych kilkaset procentem rocznym dla funduszu mają się w przypadku zawakowania onychże dostać w dzierżenie prawem dyplomatycznym biskupowi i kapitule, w procencie onymże od Komisyi opłacać się rocznie powinnym, więc pomienione dobra wieś Kościelniki sposobem jako wyżej dysponowane mieć chce.

6) Do wakującej pensyi po ks. Żurowskim, mieszkającym w Krasnymstawie, mianowany emerytem ks. Chłopicki eks-jezuita z pensyą zł. 500 rocznie, resztującą zaś kwotę zł. 166 gr. 20 do rachunków kasy przyłączono; Jaworskiemu laikowi eks-jezuicie pierwszeństwo do pensyi wakującej po zmarłym laiku lub księdzu eks-jezuicie w prowincyi Wielkopolskiej ubezpieczyć zalecono.

7) Komisya sumę, po-jezuicką zł. 2000 na dawnej lokacji u Siemońskiego przy okazaniu dostatecznej ewikcyi zostawić deklaruje; zaległy zaś procent i przychodzący na potem od rzeczoney sumy do kasy prowincjonalnej Sandomierskiej opłacać powinien będzie. Proces przy obrachowaniu się w kasie i uspokojeniu zaległości na ten raz płaconym być nie ma.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. S. Poniatowski. M. Mniszech.

8. Sesya 10 marca: 1) Komisya, zleciwszy Towarzystwu Elementarnemu uformowanie projektu do tego dzieła, potwierdziła wybranie ks. Piramowicza do złożenia i spisania niektórych ustaw na szkoły narodowe, wyjętych z rezolucyi i rozrządzeń komisyi szczególnych, z ustaw fundamentalnych i doczesnych, przez ks. Popławskiego Komisyi podanych, oraz z uwag i zdań osób w Towarzystwie zasiadających. Czytane były i roztrząsane na dzisiejszej sesyi początkowe takowego zbioru artykuły. Rozkazano przydać w rozdziale o konkursach do katedr w szkołach głównych, iż ktoby, nawet w stanie akademickim nieumieszczony życzył sobie wchodzić w konkurs o katedry, w kolegium fizycznym będące, za pozwoleniem na to od Komisyi danem, drogą konkursu starać się o nie i przez zwykły sąd otrzymywać może.

2) Tabela dóbr i sum funduszowych do publikowania podług prawa sejm u ostatniego była okazana.¹⁾

3) Komisya zaleciła niniejszą dyspozycyą kasie generalnej Warszawskiej wypłacić sumę zł. 540 za kwitem Idzkowskiego archiwisty swowego, a to na kupienie konstytucyi, tak dawniejszych w tomach 6, jakoteż późniejszych, niemniej Statutów Herburta i Litewskiego, jakoteż Inwentarza Ładowskiego, obowiązując instygatora sądowego, aby na każdej sesyi sądów Komisyi swojej rzeczony volumina legum w izbie sądowej mieć starał się.

4) Komisya, rezolwując memorył przez Piotra Hadziewicza podany, ponieważ dobra wszelkie po-jezuickie, z rozporządzenia prawa na sejmie w r. 1775 skończonym uchwalonego, prawem wieczystem są rozdane, więc Komisya oświadcza, iż przestać nie może na uczynionym przez Hadziewicza od prawa i posesyi dóbr części Puzowa i Worczyzna onemuż służących recesie; nadto gdyby zaległy prowent z nadmienionych dóbr

¹⁾ Wysła z pod prasy w tym samym roku p. t. «Tabela dóbr przeszło-jezuickich na fundusz edukacyi narodowej procentować powinnych w Koronie leżących z wyrażeniem w którym województwie takowe dobra leżą, wiele do roku intraty czynią, kto ich jest posesorem i na czem względem onychże dla rzeczoney funduszu jest przyjęta ewikcyja, w porządku zadość czynienia konstytucyi sejm u blisko przeszłego, w roku 1781 sporządzona», folio, 9 kart, i druga część obejmująca W. Ks. Litewskie, 6 kart, wydana z uniwersałem Komisyi z 10 marca r. 1781. W archiwum Izby Skarbowej S. 9, są uzupełnienia i poprawki rękopiśmienne do tej Tabeli.

być okazał się, tedy nie tylko z onychże, lecz i z innych, pod ewikcyę dla funduszu podanych satysfakcyą prawem dochodzona będzie, podług rezolucyi dawniejszych i sposobu postępowania w takowych przypadkach.

5) Asygnacye: a) na zapłcenie zł. 190 za kwitem ks. Kopczyńskiego od wydrukowania mowy ks. Piramowicza dnia 8 marca 1781 r. mianej; b) za kwitem Dąbrowskiego od przepisania pierwszej i drugiej części Geometrii zł. 256; c) na zł. 900 za wybicie figur do Geometrii elementarnej za kwitem Pryxnera sztycharza.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz.

9. Sesya 20 marca: 1) Raport, od kasy generalnej Warszawskiej podany, był czytany.

2) Komisya ks. Rogalińskiemu, dziekanowi Poznańskiemu, za odstąpienie na rzecz funduszu edukacyjnego prawa dożywotniego do drukarni po-jezuickiej w Poznaniu wyznacza pensyę dożywotnią zł. 1000 rocznie, od dnia 1 kwietnia roku terażniejszego zaczynającą się, a 2 ratami decursive z prowentów tejże drukarni przez kasę Poznańską wypłacać się mającą. Do odebrania zaś rzeczonyj drukarni i porządnego spisania stanu onejże ks. Minockiego rektora szkół Poznańskich umacnia.

3) Asygnacye: a) na zł. 2000 za kwitem ks. Więckowskiego prefekta szkół Łęczyckich; b) na zł. 4200 za kwitem tegoż; c) na zł. 27000 za kwitem ks. Wyszkwoskiego, zawiadującego departamentem ks. biskupa Płockiego; d) na zł. 32300 za kwitem ks. Marxena prokuratora akademii Krakowskiej; e) na zł. 1100 za kwitem ks. Reszczyńskiego rektora szkół Drohickich; f) na zł. 360 za kwitem Janiszowskiego za przywiezienie protokołu z grodu Lubelskiego przez dekret Komisji swojej komportować nakazanego; g) na zł. 4500 za kwitem ks. Wagi prokuratora generalnego ks. pijarów, należące szkołom Radziejowskim, Wieluńskim i Łowickim.

4) Memoriał Staniszewskiego sędziego ziemskiego Warszawskiego. Komisya, miasto zalecenia instygatorowi swojemu, aby imieniem funduszu kwitował Staniszewskiego z zapisanej ewikcyi na dobrach jego dziedzicznych Pilicy z przyległościami względem sumy zł. 100000 po-jezuickiej, deklaruje, iż ponieważ Staniszewski mocą zapisu przez siebie uczynionego odebrał od kahału Płockiego 50000 zł., przeto onych bezpieczeństwo dla funduszu ostrzega się, a że suma resztująca zł. 50000 ad complementum 100000 zł. nie podniesiona być się okazuje i zapis onej pod kondycyą „si levabitur“ uczyniony nie zajmuje, więc, że takowa resztująca suma substancyi Staniszewskiego obciążać nie może, oświadcza.

5) Komisya, rezolwując memoriał Dąbskiego, podsędziego ziemskiego Brzeskiego Kujawskiego, do Komisji swojej podany, gdy Komisji swojej dostatecznie jest wiadomo, jak w podupadłym stanie tenże Dąbski, dawniej ks. jezuitom świadczący, teraz zostaje, iż nawet synom swoim, przyzwoitej edukacyi sposobu zkąd dać nie ma, przeto, mając wzgląd na

upadek tegoż Dąbskiego, synów onegoż 3 do konwiktu Łęczyckiego przyjąć deklaruje i około tego zlecenie, aby do najpierwszych miejsc wakujących byli umieszczeni, ks. prefektowi Łęczyckiemu uczyni.

6) Dyspozycje kasie generalnej Warszawskiej: a) na przyjęcie zaległości czynszu od Chełmickiego od raty Trzech Królów r. 1777 z posesyi Zieleńca, gruntu przy mieście Toruniu leżącego; b) na zapisanie do percepty i ekspensy sumy 5173 zł. wypłaconej przez księcia Sułkowskiego wojewodę Gnieźnieńskiego.

M. Poniatowski. S. Poniatowski. I. Potocki.

10. Sesja 24 marca: 1) Komisya Edukacyi Narodowej na sprzedaż dóbr Rykowa, Żukowa i Wólki z przyległościami, obowiązkom tym wszystkim, które dawniej z dóbr Gawarzewa i Synowic dla funduszu edukacyjnego należały, podległych, Adamowi Zimmanowi pozwala i że następny dziedzic Franciszek Gordon, major w wojsku koronnem, z tychże dóbr wszystkich sobie odrezygnowanych procent do kasy funduszu edukacyjnego w sumie zł. 3113 gr. 12 należny 2 ratami na rok anticipative opłacać na zawsze, nulla obstante calamitate, jako od sumy za dobra Gawarzewo szacunkowej, z przepisu prawa podnosić się niemogącej, przychodzący powinien będzie, deklaruje.

2) Szkoła parafialna w mieście JKMości Urzędowie. Komisya, rezolwując memoryał przez Andrzeja Górskiego i Kazimierza Porczyńskiego, obywatelów Urzędowskich, jako niegdy ks. Józefa Marszałkowskiego, kanonika Wojnickiego, proboszcza Żabińskiego, krewnych i ostatniej jego woli egzekutorów do Komisji swojej podany, ponieważ niegdy ks. Marszałkowski, dla dobra publicznego i wygody miasta JKMości Urzędowa zakupiwszy 2 place, w Urzędowie przy kościele farnym leżące, na nich szkółkę i rezydencję dla dyrektora wybudował, oraz rządcą i profesorem do tejże szkółki ks. Franciszka Pikulskiego proboszcza szpitalnego Urzędowskiego, postanowił, a dla utrzymania na zawsze tejże szkółki sumę zł. 8000 zapisał i onę w sumie 3000 na dobrach ziemskich Wojciechowcie, w sumie takiejże 3000 zł. na dobrach Boby, oraz w sumie zł. 2000 na obywatelach Urzędowskich ulokował, aby zaś ta jego fundacya pod protekcję Komisji niniejszej przyjęta była, na rzeczonych swych krewnych, iżby się o to starali, włożył obowiązek. Zaczem Komisya, upatrując dobro obywatelów miasta JKMości Urzędowa ztąd wynikające, nietylko powyższy fundusz pod swą protekcję bierze, lecz, iżby zadosyc się we wszystkim tejże fundacyi działa, przerzeczonych egzekutorów i po nich następnych kolatorów obowiązuje.

3) Komisya determinowała wydanie prezenty na beneficium w Krzemieńcu podług konkordaty z biskupem i kapitułą Łucką zawartej, z funduszu edukacyjnego utrzymywać się mające dla ks. Jana Kantego Świebocznego eks-jezuity zasłużonego.

4) Konwencya o obliży i fundusze duchowne dyecezyi Poznańskiej. Uczyniła Komisya konwencyę z ks. Okęckim, biskupem Poznańskim, kanclerzem W. K. i kapitułą Poznańską o wszelkie obligacye i fundusze duchowne, dawniej przez ks. jezuitów w tejże dyecezyi przyjęte. która z obu stron podpisana w protokół per extensum ma być wciągnięta. Mapy posesyi ustąpiionych przez Komisję tak tu w Warszawie, jakoteż w Poznaniu na użytek i wygodę dyecezyi Poznańskiej, przez prezydującego na sesyi podpisane zostały (S. 1, str. 111; S. 2, str. 165).

5) Gdy Cieciszowski z powodu oszczędzenia funduszu funkcję zawiadującego kasą Komisji składa, a dla zdatności Lelewela i Moroza, że wszystkie obowiązki na kasę generalną włożone przez nich odbyte być mogą, zapewnia, przeto Komisya, oświadczając Cieciszowskiemu wdzięczność za nieskazitelne zawiadowanie tąż kasą i dowód nieinteresowanego obywatelstwa, który mu dał powód do złożenia tej funkcji, wszystkie obowiązki zawiadującego na Lelewela kasyera wkładając, a w pomoc onemuż Moroza przydając, z pensyi zawiadującego (która odtąd ustawa) Lelewelowi zł. 2000, a Morozowi zł. 1000 na rok dodaje, oraz na ulokowanie kasy i stancyę kasyerowi generalnemu zł. 1000 na rok wyznacza.

6) Żądanie Aleksandra Łętowskiego, podczaszego Krakowskiego: Komisya zaleciła wydanie ex archiwu mapy granicznej, należącej do dóbr Stępcowice po-jezuickich, posesyi podczaszego Krakowskiego podległych.

7) Dyspozycya kasie Warszawskiej. Komisya, przychylając się do konkordaty względem obliżów duchownych z ks. Alexandrowiczem biskupem i kapitułą Chełmską, na dniu 11 miesiąca listopada roku przeszłego 1780 zawartej kasie generalnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby na dopełnienie obowiązków, przez powyższą konkordatę przyjętych, za kwitem generalnego kapituły Chełmskiej prokuratora wypłaciła sumę zł. 1800, za półrocze od dnia 1 kwietnia do dnia 1 października roku terażniejszego należąca (S. 5, str. 55, z datą 30 marca).

8) Dyspozycye kasie Warszawskiej: a) na zapłcenie należytości Towarzystwu Elementarnemu za pół roku od dnia 1 kwietnia do dnia 1 października roku terażniejszego, łącząc w to pensye ks. Piramowicza jako sekretarza i ks. Narbuta, osobną niemniej przydatkową pensyę do podziału między osoby szczególnie zasługujące się, wyda kasa generalna osobną asygnacyę na sumę ogólną zł. 10418 gr. 22 $\frac{1}{2}$ do opłacenia przez kasę prowincjonalną Kowieńską; b) na ekspens podróży z Poznania do Lublina Szycy metrowi języka niemieckiego wyda asygnacyę do kasy prowincjonalnej Poznańskiej na zł. 200 (S. 5, str. 57, 59, z datą 30 marca).

9) Komisya zaleca wypłacić za kwitem Lipińskiego podkomorzego Latyczowskiego zł. 2100, ad complementum pensyi należących ad ultimam septembris roku bieżącego szkołom Krzemienieckim, Barskim, Szarogrodzkim i emerytom departamentu księcia generała ziem Podolskich.

10) Lustracja dóbr Haraburdziszki po-jezuickich. Komisya wyznaczyła Malczewskiego pisarza sądów swoich z obowiązkiem wykonania przysięgi i sporządzenia lustracyi podług przepisów, obszerniej w protokóle w ciągu rezolucyi niniejszej zawartych.

11) Przyjęła Komisya zabezpieczenie ewikcyi dla funduszu przez Daszkiewicza za dobra Hać po-jezuickie okazanej, wraz z zaświadczeniem urzędowem na sumie zł. 38000 prawem zastawnem i dożywotniem na dobrach dziedzicznych Józefa ks. Radziwiłła, wojewody Mińskiego, Boryczew zowiących się, w województwie Nowogrodzkim leżących, lokowanej, z ostrzeżeniem, iżby pomieniony Daszkiewicz podczaszy Grodzieński w dokumencie submissionis na zabezpieczenie takowej ewikcyi w przeciągu 6 tygodni od daty dzisiejszej wydać się powinnym, obwarował, iż rzeczonyj sumy bez wiadomości i zezwolenia Komisyi podnosić nie będzie.

12) Suma 33434 zł. gr. 27 na dobrach Bułhakowsk zwanych, Karęgi dziedzicznych, windykująca się, na kredyt Turczynowiczowi pisarzowi ziemi Trockiej oddana. Komisya, mając z złożonych świadectw urzędowych dostateczne zapewnienie, iż suma z dóbr Karęgi starosty Okołowskiego windykująca się dla funduszu edukacyjnego na dobrach Urdominie i Kirswianie Turczynowicza dziedzicznych bezpieczną lokację mieć będzie, na lokowanie onejże zezwała, zaleca oraz uczynienie porachunku w kasie względem całkowitości sumy kapitałnej z prowizyami, a po obrachowaniu się instygator sądowy, że imieniem funduszu zlewek prawny uczynić mocen będzie, deklaruje na fundamentie niniejszej rezolucyi obszerniej w protokóle zapisanej.

13) Komisya z powodów w memoryale wyrażonych przychyła się do żądania Mikołaja Niepokojczyckiego, aby suma, dekretem Komisyi swojej w roku przeszłym 1780 między tymże Niepokojczyckim a instygatorem sądowym dnia 21 grudnia zapadłym, wraz z prowizyami na terminie dnia 19 marca roku terażniejszego 1781 do opłacenia na rzecz funduszu przysądzona, została jeszcze u niego do roku jednego na lokacyi, z tem ostrzeżeniem, iż procent od niej teraz należący, przy obrachunku w kasie uczynić się mającym ratami podług prawa anticipative, opłacony będzie, oraz, że w dalszym czasie Niepokojczycki ewikację, dostateczną wraz z zaświadczeniem na dobrach swoich dziedzicznych Andronowie zwanych zapisaną, prześle do Komisyi, końcem zupełnego względem przerzeczonej sumy kapitałnej i prowizyi od niej, dawniej zaległych, Komisyi swojej zabezpieczenia i urzędzenia.

14) Komisya na memoryał Macieja Hintz eks-jezuity, który za dozwoleńiem bywszych lustratorów i wiadomością Komisyi własnym nakładem aptekę założył w Kownie i onę dla wygody szkół i obywatelów utrzymując, stancye w kolegium przeszło-jezuickiem Kowieńskiem na ten koniec sobie pozwolone wyreparował, daje niniejszą rezolucyę, iż mając

względ na zasługi jego w zakonie, oraz użyteczność w utrzymaniu porządnej apteki, zezwala, aby te mieszkania w kolegium po-jezuickim Kowieńskim, które dotąd zajmuje, miał wolne i napotem bez żadnej opłaty i przeszkody.

15) Memoryał do Rady Nieustającej. Komisya podała memoryał o wytłumaczenie prawa, to jest konstytucyi r. 1776 titulo: „Edukacya Narodowa“ w punkcie tyżącym się przyzwoitości sądu Komisyi swojej lub nie tam, gdzie zachodzi nie tylko extraditio subditorum, ale też rozpoznanie aktorstwa onychże z przyczyny dóbr przeszło-jezuickich, teraz do funduszu edukacyjnego należących.

M. Poniatowski. S. Poniatowski. I. Potocki.

II. Sesya 6 kwietnia: 1) Komisya, zmierzając do tego, aby nie zbywało na dobrych i użytecznych w szkołach publicznych nauczycielach, oraz chcąc zaradzić jak najskuteczniej, aby do teżże usługi edukacyjnej należące osoby dla jakowych osobistych względów w przyjętym od siebie nie stygły obowiązku, lub się od niego nie uchylały, coby niniejszy niedostatek nauczycielów z krzywdą edukacyi krajowej powiększało, chce mieć tę swą troskliwość ubezpieczoną w szczególności względem profesorów, w zgromadzeniu ks. pijarów zostających, a przeto deklaruje, iż jeżeliliby który z ich zgromadzenia porzucił uczenie szkół, nie dopełniwszy umówionych lat uczenia z powinności, takowy może być przez nich zapozwany do sądów Komisyi swojej i sądzony podług opisu swojego.

2) Potocki, pisarz wielki WKL. z okazji powierzonych sobie konferencyi edukacyjnych z ks. prowincyałem zgromadzenia ks. pijarów prowincyi Polskiej, w Warszawie przytomnym, oddawszy gorliwości i doskonałości jego winną pochwałę, proponował Komisyi, aby w ciągu sesyi, tyżących się ustaw szkolnych, zaproszonym był ks. prowincyał znajdując się na nich, końcem zapewnienia się o zamysłach Komisyi i dania, gdzie tego potrzeba będzie, własnego doradzenia.

3) Komisya na fundamencie poprzedniczych rezolucyi nakazuje kasie, aby wydała za kwitem Cernera należące onemuż dwugroszowe, to jest: od 6000 egzemplarzy pierwszej części Geometrii zł. 400 dla niego przychodzące.

4) Asygnacye: a) na zł. 1600 za kwitem Strusa introligatora za oprawę 6000 egzemplarzy pierwszej części Geometrii; b) na zł. 800 za kwitem Dąbrowskiego instygatora sądowego na utrzymanie woźnych; c) na zł. 4000 za kwitem Cieciszowskiego pisarza sądowego, zjeżdżającego ex officio na kondescensye z dekretów Komisyi przypadające; d) na zł. 45 za kwitem Tolkmity kontraregestranta za papier, pióra i lak; e) na zł. 1200 za kwitem Rzętkowskiego regenta Komisyi swojej, jako do kondescensyi ex patrocinio należec mającego; f) na zł. 1152 za wybicie i wysztychowanie figur do drugiej części Geometrii.

5) Eksjezuici emeryci WKL. Komisya na miejsce częścią zmarłych, częścią za kordon Rosyjski odeszłych eksjezuitów emerytów wyznaczyła

inne osoby eksjezuitów, dotąd jeszcze pensją nieopatrzone, za emerytów z pensją od dnia 1 kwietnia roku terażniejszego zaczynać się mającą, które podług rekomendowania ks. Poczobuta, rektora akademii Wileńskiej, na tabeli emerytów kasie umieścić zalecając, w protokóle zapisane mieć chce.

6) Komisya, rozstrząsając raport Cieciszowskiego sędziego ziemskiego Liwskiego do Komisji swojej uczyniony, ponieważ tenże Cieciszowski co do szkół w Ołyce będących, opisał fundusze i intratę dla nich należącą, po rezolucję innych punktów do Komisji odesłał, przeto co się tyczy uczynienia układu w szkołach, oznaczenia jakie klasy być mają, uregulowania pensji dla profesorów i seminarystów, oraz godzin szkolnych tak, iżby nie przeszkadzały nabożeństwu kościelnemu, przepisania, te punkta końcem ich zupełnego załatwienia i umiarkowania ks. wizytatorowi szkół departamentu Wołyńskiego poleca, żądając po nim, iżby do Ołyki zjechawszy za obwieszczeniem kapituły Ołyckiej i ks. Bełczewskiego scholastyka, rzeczony interes we wszystkim zakończył i o zakończeniu Komisji doniósł, a co należy do manifestów z uczenia szkół wynikłych, iż te ani kapitule Ołyckiej, ani też ks. scholastykowi szkodzić nie mogą deklaruje; tymczasem jeżeli wizyta nastąpi ks. scholastyk z kapitułą Ołycką względem godzin szkolnych, aby nabożeństwu nie były przeszkodą, umówić się zechcą.

7) Komisya, rezolwując memoriał do siebie podany, daje dyspozycję kasie generalnej Warszawskiej, ażeby zaległy procent od sumy na Ostrogu lokowanej po-jezuickiej w połowie tejże sumy ogólnej, za kała Ostrogi przejętej, wraz z adjudykatami przed św. Janem odebrała, inkludując w porachunek ratę następującą Św.-Jańską r. 1781, odtąd zaś, aby Małachowski referendarz koronny procent 2 ratami podług prawa anticipative opłacać się mający do kasy Łuckiej importował, mieć chce.

8) Komisya na zalecenie ks. generała ziem Podolskich dane Książninowi, który dawniej znajdował się w zakonie ks. jezuitów i ma prawo do pensji, oraz przez aplikację i talenta swoje zasłużył na względy Komisji, postanowiła umieścić go przy bibliotece publicznej Załuskich, wyznaczając tymczasem pensję miesięczną zł. 108, którą od dnia 1 kwietnia roku terażniejszego kasa generalna Warszawska na mocy niniejszej rezolucji opłacać będzie. Potocki pisarz WKL., jako szczególnie zatrudniający się rozrządzeniem biblioteki, umieszczonemu przepisze powinności usług i pomocy w bibliotece, wspólne z ks. Barczem, z ostrzeżeniem, iż w przypadku, gdy która pensya, opłacana z kasy Komisji dla osób będących przy bibliotece, zawakuje Komisya w rozrządzeniu jej będzie mieć wzgląd nadgrodenia pilności i pracy osób przy bibliotece zostających, oraz one napotem na funduszu dochodów tejże biblioteki umieszczając, terażniejszą ekspens pensji Książnina, z dochodów ogólnych funduszu edukacyjnego zastępowaną w kasie generalnej, z dochodów przyszłych biblioteki potrąconą mieć chce.

9) Komisya w porządku uskutecznienia dawniejszych rezolucyi i układów swoich tak, co się tyczy wizyt generalnych nie tylko do Szkół Głównych, ale też do wszystkich w ogólności szkół publicznych większych i mniejszych w Koronie i Litwie odprawić się mianych, jakoteż co do przepisania pewnych ustaw i prawideł względem hierarchii szkolnej, porządku i powinności osób stanu akademickiego, oraz innych do jej jurysdykcji należących, postanowiła nieodwłocznie złożyć kilka sesyi ekstraordinaryjnych na udecydowanie i wykonanie tego, co w tej mierze przyzwoitem i potrzebnem być osądzi, zalecając obesać wprzód do każdego w szczególności komisarza, dla przeczytania i rozważania, projekt całego dzieła, przez ks. Piramowicza na ten koniec z rozkazu Komisyi wygotowanego.

10) Komisya na przełożenie Mniszcha sekretarza wielkiego WKL., jako zawiadującego departamentem szkół Wołyńskich, zaleca kasie Warszawskiej, aby w racie półrocznej, od dnia 1 kwietnia roku teraźniejszego zaczynającej się, pensya Jentz profesora języka niemieckiego w szkołach Krzemienieckich, przez wzgląd zdatności i aplikacyi onegoż, powiększoną została 100 zł. dodanem do wyznaczonej onemuż pensyi 500 zł. rocznie.

11) Komisya na przełożenie ks. Franciszka Zajączkowskiego, który dawniej w zakonie ks. jezuitów znajdował się, a dla słabości oczu i niedostatku doprasza się umieszczenia między emerytami, postanowiła zapisać onegoż do pensyi na przyszły czas ad concurrentiam 1000 zł., onemuż wyznaczyć się mającej, którą z funduszu przychodów prowincyi WKL., gdy po zmarłych innych tej prowincyi emerytach wakującą być okaże się, 2 ratami co pół roku na mocy teraźniejszej dyspozycyi odbierać będzie.

12) Komisya, będąc uwiadomiona, iż dzisiejsi prałaci i kanonicy kolegiaty św. Floryana odstąpili prowentów kolegiaty pomienionej dla dobra akademii Krakowskiej, które prowenta podług ich funduszu początkowego na profesorów collegii theologicznej obrócone zostały i już każdy z profesorów opatrzonym jest pensją roczną zł. 5000, że jednak kolegiata św. Anny dla tegoż collegium theologicum napotem opatrzoną być powinna w pewny dochód, z którego by in distributione quotidiana każdy profesor, mający być kanonikiem kolegiaty pomienionej, miał dochodu zł. 1000, przeto do przychodów kościoła św. Anny na fundusz kolegiaty przyłącza wiecznymi czasy wieś Łubienko, Sidzinę, Podstolice i Skawce, aby zaś nowa erekcja kolegiaty św. Anny jak najprędzej uskutecznić się mogła, Komisya uprasza ks. biskupa Płockiego, żeby ten interes z ks. biskupem Krakowskim zupełnie zakończył.

13) Komisya na rok przyszły do szkoły głównej w Koronie wyznacza profesorów in collegio physico: do fizyki Trzczeńskiego, ad mathesim sublimiorem Śniadeckiego, do historyi naturalnej Jaśkiewicza, którym po 6000 zł. pensyi rocznej, a die 1 octobris 1781 r. poczynać się mającej, z kasy swojej asygnuje, a zaś ad collegium medicum: do patologii Badurskiego, do fizyologii Szeidta z pensjami po zł. 6000, do botaniki

Jaškiewiczza z pensją zł. 2000 dodatkową, równie a 1 octobris wypłacać się mającemi, i na utrzymanie ogrodu botanicznego, oraz eksperymenta fizyczne tymczasem zł. 4000 wyznacza.

14) Komisya, mając uczynione sobie przełożenie w memoryale ks. Mońkowskiego proboszcza w Białym względem potrzeb szkół publicznych, tamże dotąd utrzymujących się, postanowiła przy generalnem szkół prowincyi WKL. rozrządzeniu mieć wzgląd na opatrzenie szkół przerzeczonych Białskich i zaprowadzenie do nich porządku, względem osób i nauk od Komisji przepisanego.

15) Asygnacya na zapłacenie zł. 100 dla woźnego sądów asesoryi koronnej, posługującego w czasie sesyi sądowych Komisji.

16) Żądanie ks. Sierakowskiego kanonika Krakowskiego. Komisya zabezpieczyła onemuż pierwszeństwo do dzierżenia od przyszłego św. Jana wsi akademickiej Krakowa bliższej, ponieważ od kontraktu trzechletniego i posesyi Igotomii odstępuje¹⁾.

M. Poniatowski. S. Poniatowski. M. Mniszech. I. Potocki.

12. Sesya 24 kwietnia: 1) Zdana sprawa z sesyi ordynaryjnych i ekstraordynaryjnych Towarzystwa Elementarnego i protokół onychże czytany.

2) Komisya Edukacyi Narodowej na doniesienie sobie uczynione, że książki elementarne jakoto: Gramatyka na III klasę, Moralna nauka i część 2-ga Geometrii, mając być na rok następny szkolny rozsyłane do szkół narodowych, nie są jeszcze wygotowane, a inne już w małej liczbie egzemplarzy potrzebie dostarczyć nie będą mogły, zaleciła sekretarzowi rozmówienie się z kim będzie potrzeba o nieodwłocznem drukowaniu onychże i zniesienie się z kasą generalną Warszawską względem dostarczenia pieniędzy na tę nieuchronną ekspens.

3) Ponieważ dzieło ustaw dla szkół narodowych podług poprzedniczej decyzji Komisji, każdemu w szczególności z komisarzy komunikowane być mające, zupełnej jeszcze kolei nie obeszło, więc sesye ekstraordynaryjne do spólnego czytania i udecydowania onychże do dalszego czasu odłożone.

M. Poniatowski. S. Poniatowski. F. Bieliński.

13. Sesya 1 maja: 1) Raport od kasy generalnej Warszawskiej był czytany.

2) Wyznaczyła Komisya sesye ekstraordynaryjne przez kilka dni następujących na czytanie spólne ustaw, dla szkół narodowych przepisanych, zaleciła, aby ks. Jordan prowincyał ks. pijarów zaproszony na tych sesyach znajdował się.

¹⁾ W A. 14, fol. 61, jest decyzja K. E. podpisana przez Michała Poniatowskiego, z 6 kwietnia, ażeby Chełmicki wojski Rypiński z gruntu Zieleńca za Toruniem nad Wisłą zapłacił czynsz zaległy od raty Trzech Królów 1777.

3) Ks. Eismunt pijar ukazał Komisji skład dzieła swego Supplementa do Geometrii, zawierającego praktykę robienia map mierniczych, które z ukontentowaniem przyjęte i do roztrząśnienia zatrzymane.

4) Gdy kolegium Łukowskie ks. pijarów, przez przypadek ognia świeżo doznany znacznie uszkodzone, przelożyło Komisji w memoryale przez ks. Iżyckiego prefekta szkół, imieniem całego zgromadzenia podanym, potrzebę pomocy od Komisji, tak dla szczupłości własnego funduszu, jakoteż nieuchronnej reparacji pogorzałych budynków, tudzież dachów na kościele i kolegium, Komisya lubo zna dobrze, iż w takowym razie inne kolegia ks. pijarów prowincyi Koronnej do podźwignienia i usposobienia pogorzałego przyłożyć się powinny, z tem wszyskiem, chcąc zachęcić osoby w ogólności ks. pijarów do służenia edukacyi młodzi narodowej i do zaufania stałej o nich Komisji Edukacyi troskliwości, postanowiła na ten raz do pensyi rocznej zł. 2000 a die 1 octobris anni 1781 ad 1 octobris 1782 należącej, przydać zł. 4000 dla wsparcia w terażniejszej potrzebie, zalecając kasie generalnej Warszawskiej, aby na sumę ogólną zł. 6000 wydała asygnacyę do kasy Pińskiej, za kwitem ks. prefekta szkół Łukowskich opłacić się mającą, z obowiązkiem zdania rachunków z użycia sumy przerzeczonej i potrącenia in compensationem onejże w ratach 3 następnych, to jest: ad 1 octobris anni 1782, ad 1 octobris anni 1783 po 500 zł. rocznie z pensyi zł. 2000, na szkoły Łukowskie dawniej wyznaczonych.

5) Komisya, mając doniesienie niektórych okoliczności, wyciągających bliższego wejrzenia w rząd i postępowanie osób stanu akademickiego do uczenia szkół publicznych Lubelskich użytych, osądziła potrzebne zesłanie na miejsce osoby, od siebie umocowanej, oraz zgłoszenie się przez listy od prezydującego imieniem Komisji do prezydenta trybunału koronnego i ks. rektora szkół przerzeczonych.

6) Zalecenia kasie generalnej Warszawskiej. a) Komisya, zaleciwszy ks. Minockiemu rektorowi szkół Poznańskich reparacyę klas szkolnych w kolegium Poznańskim podług przesłanego onemuż planu, wszelkie wydatki z kasy Poznańskiej opatrzone mieć chce nie przenoszące sumy 2000 zł., które po zakończonej fabryce za okazaniem rejestru i dokumentów przez kasę generalną przy porachunku przyjęte być mają (S. 5, str. 63). b) Komisya zaleca przez niniejszą dyspozycyę kasie generalnej Warszawskiej, ażeby za kwitem ks. Przyłuskiego prefekta szkół Kaliskich wypłaciła in vim należytości szkołom Kaliskim zł. 250, na dopłacenie zaś resztującej kwoty zł. 500 asygnacyę do kasy prowincjonalnej Poznańskiej wydała. c) Komisya zaleca kasie generalnej Warszawskiej, ażeby wydała asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej na zapłacenie za kwitem ks. prefekta szkół Krzemienieckich sumy zł. 629 gr. 11, którą tenże ks. prefekt na dopłacenie należących szkołom Krzemienieckim ad ultimam septembris roku przeszłego 1780 pensyi awansował (S. 5, str. 65).

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. S. Poniatowski. I. Potocki.

14. Sesa 11 maja: 1) Komisya po odprawionych kilku sesjach ekstraordynaryjnych, na których ciągle czytane i roztrząsane było całe dzieło ustaw dla szkół narodowych przepisanych, ułożone przez ks. Piramowicza, decydowała wydrukować je nieodwłocznie z przydaniem dwojakiego rejestru, który tenże ks. Piramowicz zebrać ma, to jest: aby jeden, ułożony przez imiona osób należących do edukacyi, opisywał w krótkości powinności ich urzędu i wytykał przepisy w różnych artykułach rzeczowego dzieła zawierające się, drugi zaś, aby wyliczał materye i podział onychże przez alfabet; nie wprzód jednak mają być drukowane, aż po nastąpiącym przez podkanclerzego Chreptowicza obrachunku w kasie, jak w następującym punkcie przyjął na siebie.

2) W zamiarze przyprowadzenia do skutku ustaw przyrzeczonych i uczynienia rozrządzeń, oraz odmian z nich wynikających, zleciła Komisya podkanclerzemu W. K. L., który porządek kasy Komisji dotychczas utrzymujący się szczęśliwie zaprowadził, aby i teraz, wejrząwszy w przychody i wydatki ogólne funduszu, czynił pomiarkowanie i wczesną kalkulację stosownie do przyszłych, oraz bardziej pomnażać się mających kosztów na utrzymanie instrukcyi publicznej tak, aby urządzenia dalsze Komisji gruntowały się na niezawodnych dochodach funduszu edukacyjnego.

3) Końcem nieodwłocznej egzekucyi ustaw, o których rzecz jest, postanowiono, aby w czasie następujących wakacyi szkolnych zwołać przez listy osoby już przejrzone na rektorów szkół wydziałowych w Koronie do Warszawy, a w Litwie do Wilna, które zgromadzone podpiszą związek ze Szkołą Główną i komunikowane sobie ustawy, oraz powinności stanu akademickiego przyjąwszy, przywodzić je będą do egzekucyi w ciągu roku przyszłego, każdy w swoim respective wydziale, w którym roku mają być zesłani wizytatorowie na miejsca dla dopatrzenia, czyli i jakim sposobem porządek, w ustawach zawierający się, zachowany i wykonany zostanie.

4) Dla pomnożonego teraz znacznie kosztu z kasy Komisji na Szkołę Główną w Krakowie i seminaryum dla profesorów tamże już założone, postanowiono, aby na funduszu, wziętym z dochodów prowincyi Litewskiej, umieszczona była pewna liczba kandydatów z tejże prowincyi in seminario przy Szkole Głównej Krakowskiej wraz z prefektem na lat 3, po których skończonych, przenosząc się do Wilna, już pod rządem osobnego rektora kontynuować będą w większej liczbie przybranych ze szkół Litewskich kandydatów dalsze lata edukacyi swojej, przeznaczone na przysposobienie się do uczenia w szkołach publicznych.

5) Komisya na przełożenie ks. biskupa Płockiego zezwoliła, aby ks. benedyktyni z Płocka do Pułtusza przenieść się mający, użyci byli do uczenia tamże szkół publicznych pod kondycjami szczególnymi, w niniejszej rezolucyi warować się mającemi.

6) Memoriały Ledochowskiego i Idzińskiego. Komisya, rezolwując memoriały do siebie podane o konsens na ustąpienie prawa dyplomatycznego do dóbr po-jezuickich Nowy Dwór z przyległościami, w województwie Sandomierskiem leżących, dozwala Ledochowskiemu rzeczzone dobra zbywać, a to pod kondycjami w rezolucyi, obszerniej w protokóle zapisanej, wyrażonemi.

7) Nota do Departamentu Wojskowego. Komisja na fundamencie prawa wyraźnego r. 1776, oraz przewidzianego zupełnie procesu na ks. Antonim Czetwertyńskim, rekwirowała przydania pomocy wojskowej do tradycyi dóbr Markowice zwanych po-jezuickich, w powiecie Włodzimerskim leżących.

8) Komisya, stosując się do rezolucyi Rady Nieustającej względem egzaminowania geometrów, chcących być przysięgłymi i od J. K. Mści uprzywilejowanymi, zaleciła wyznaczonemu na ten koniec ks. Kukielowi profesorowi matematyki w szkołach Warszawskich, — aby Olechnowicza z części geometrii teorycznej i praktycznej wyegzaminował.

9) Ks. Fryze emeryt eks-jezuity zapisany jest do pensyi zwykłej 500 zł. rocznie, którą, gdy po śmierci innego z emerytów eks-jezuitów wakować będzie, w dalszym czasie otrzyma.

*M. Poniatowski. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.
S. Poniatowski. I. Potocki.*

15. Sesja 14 maja: 1) Raport zwyczajny od kasy generalnej Warszawskiej podany.

2) Komisya, rezolwując memoriał ks. Antoniego Sułkowskiego, wojewody Gnieźnieńskiego, oświadcza, iż po zaszej na rzecz funduszu edukacyjnego tradycyi leśnictwa Kupiskiego, bliższosc do dzierżawy onegoż dla Galińskiego przyzna, byleby o wypłacenie ratami do kasy ustanowić się mającego quantum ugodził się i tak na pewnośc opłaty, jako też utrzymania w dobrym stanie leśnictwa dostateczną okazał ewikycę, tudzież zdanie kalkulacyi zupełnie na siebie przyjął (S. 5, str. 67).

3) Zalecenia kasie generalnej Warszawskiej: a) Komisya sumę zł. 2205 gr. 24 na reparacyę kościoła po-jezuickiego w Żytomierzu z kasy Żytomierskiej wydaną, w następujących tejże kasy rachunkach przyjąć kasie generalnej zaleca; b) Komisya zaleca kasie generalnej Warszawskiej, ażeby od dnia 1 czerwca roku terażniejszego pensyę miesięczną ks. Bartschowi przy bibliotece Załuskich zostającemu po zł. 108 wypłacała.

4) Asygnacye: a) na zł. 2000 za kwitem ks. Matcińskiego prefekta drukarni, in vim należytości za wydrukowanie Geometrii; b) na zł. 8000 za kwitem ks. Potoczyńskiego prefekta szkół Sandomierskich za półroczną pensyę szkołom Sandomierskim ad ultimam septembris anni currentis; c) na zł. 4000 podobnież szkołom Toruńskim należące za kwitem ks. Samplawskiego prefekta onychże.

5) Komisya rekwirowała Departament Wojskowy o przydanie pomocy wojskowej do tradowania dóbr Petyhorce po-jezuickich w woje-

wództwie Wołyńskim leżących prawem skonwinkowanych o nieopłacanie prowentu, do kasy Komisji importować się niezawodnie mającego.

6) Komisya, rezolwując memoriał Stanisława Pozwarka, daje onemu względem apteki Krzemienieckiej następującą rezolucję: gdy podczas licytacji rzeczony apteki w Krzemieńcu czynionej, oferencya najwyższa w sumie 3060 zł. z strony Pozwarka nastąpiła, więc jeżeli Pozwark, albo sumę pomienioną wypłaci, lub ewikcyja dostateczna za niego względem tejsze sumy urzędownie przed aktami publicznymi na dobrach ziemskich dziedzicznych z obowiązkiem płacenia regularnego prowizyi zapisana będzie i na pewno tejsze ewikcyi świadectwo ziemstwa lub grodu własnego powiatu złożone zostanie, tedy natenczas Pozwark aprobatę licytacji i istotną sprzedaż apteki otrzyma.

7) Na przełożenie ks. Łuskińy uczynione Komisji, iż on od czasu supresyi zakonu, utrzymując kościół po-jezuicki Warszawski i potrzeby własną opatrując ekspensą, dotychczas wyłożył sumę 4518 zł., zalecono kasie generalnej Warszawskiej, aby rzeczoną sumę ks. Łuskińie powróciła z prowentów funduszowych, w racie przyszłej Św.-Jańskieji do kasy importować się mających.

8) Komisya memoriał synagogi Lubelskiej, przedłużenia terminu opłaty winnych od siebie funduszowi edukacyjnemu kapitałów i prowizyi dopraszającej się, rezolwując, oświadcza, iż do takowych jej prośb przychylić się nie może, ale raczej zaczęte już podług dyspartymentu w roku 1779 uczynionego, opłacanie ratami należytości kontynuowane mieć chce.

*M. Poniatowski. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.
S. Poniatowski. I. Potocki.*

16. Sesya 23 maja: 1) Komisya, tak na awizację przez manifest imieniem ks. Jabłonowskiej wojewodziny Braclawskiej przed aktami trybunalskiemi Lubelskiemi na dniu 23 miesiąca kwietnia roku teraz idącego, zanesiony w aktach grodu Warszawskiego dnia 19 miesiąca i roku terazniejszych oblatowany i instygatorowi niniejszej Komisji komunikowany, względem wykupna dóbr Michowa uczynioną, jakoteż na memoriał Ignacego Potockiego, pisarza W. K. L., pod dniem 16 maja roku terazniejszego, również względem wykupna tychże samych dóbr Michowa do Komisji swojej podany, odpowiadając, następującą daje rezolucję: gdy konkurencyja 2 dziedziców do jednych dóbr zachodzi, iżby na tem inwolucyi jakowej i ewikcyi fundusz edukacyjny nie podlegał i oraz, iżby przez przyjęcie od jednego dziedzica wykupna pomienionych dóbr drugi dziedzic w prawie swem do tychże samych dóbr roszczonem ubliżenia jakowego nie poniósł, że ani pierwszemu ks. Jabłonowskiej wojewodzinie Braclawskiej, ani też drugiemu Potockiemu pisarzowi W. K. L. pretendowanym dziedzicom ofiarowana przez nich na terminie św. Jana roku niniejszego egzempcyja dóbr Michowa przyjęta nie będzie, lecz też dobra podług dekretu Komisji na rzecz funduszu objąć się miane do rezolucyi

in foro fori, kto tych dóbr istotnym dziedzicem być powinien prawem takim, jakim one ks. jezuitci dawniej posiadali, trzymane zostaną, Komisya oświadcza i deklaruje.

2) Ponieważ z dekretu Komisji agitować się będzie kondescensya w dobrach Michów zwanych i na teźże kondescensyi oddanie dokumentów na rzecz funduszu ma następować, więc tak do atentowania imieniem funduszu rzeczoney kondescensyi, jakoteż i do odebrania podług dekretu dokumentów, do Michowa służących, Piotra Rzętkowskiego posyła i onego do powyższej czynności, oraz objęcia rzeczonych dóbr na rzecz funduszu plenipotentem postanawia.

3) Komisya, przychylając się do żądania Antoniego Kamockiego, burgrabiego grodzkiego Rawskiego, oraz do rezolucyi swojej, pod dniem 16 miesiąca listopada r. 1779 w tej mierze zapadłej, stosując się, ponieważ teżże Kamocki sumy prowizyonalnej 3600 zł., dawniej kolegium Rawskiemu ks. jezuitów z dóbr Żelechlińskich należącej, w dekrete trybunału Piotrkowskiego r. 1664 w piątek po niedzieli Laetare nazwanej (28 marca) zapadłym, loco 5-to specyfikowanej circa potioritatem de tabula spadłej, aby mu tylko na nią ze strony funduszu cesya uczyniona była, na dobrach swoich dziedzicznych funduszowi edukacyjnemu zapisanie oświadcza i prowizyę od niej, prawem przepisaną, płacić bierze na siebie obowiązek, przeto Komisya, gdy Kamocki zaświadczenie ziemstwa lub grodu, podług opisu uniwersału Komisji swojej wydanego w oryginale w tym grodzie, gdzie dobra pod ewikcyę poddane leżą, oblatowanym, tudzież zapis na teź sumę także w tymże grodzie na rzecz funduszu edukacyjnego z obowiązkiem opłacania po 5 od sta 2 ratami, zaczynając od terminu św. Jańskiego blisko w tym roku następującego, do kasy edukacyjnej anticipative procentu przez siebie zeznany, w archiwum Komisji Edukacyjnej ekstraktem złoży, cesyę takowej onemu sumy imieniem funduszu edukacyjnego z gotową ewikcyą Dąbrowskiemu instygatorowi swemu urzędownie zeznać zaleci.

4) Komisya zaleca kasie generalnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincyonalnej Pińskiej, ażeby za kwitami ks. Kopczyńskiego i Skrzetuskiego pijarów wypłaciła zł. 2640 gr. $18\frac{3}{4}$, to jest: pierwszemu zł. 2012 gr. 12 in vim nadgrody za napisanie Gramatyki dla szkół narodowych, drugiemu za napisanie książki elementarnej Historii dziejów ludzkich czwartą część nadgrody, wynoszącą zł. 628 gr. $6\frac{3}{4}$.

5) Komisya, odpowiadając na memoriał Turskiego biskupa Łucykiego względem uskutecznienia obowiązków w komplnacyi, pod dniem 12 miesiąca grudnia 1780 r. zawartej, znajdujących się, daje następującą rezolucyę: co się tyczy krucyfiksu wydania, uczynione będzie od Komisji ks. bazylianom Ostrogskim zalecenie powrócenia onegoż nieodwłocznie do kościoła parafialnego; ze strony Komisji nastąpi wydanie asygnacyi do posesorów, którzy na ratę św. Jana podług prawa anticipative półroczną intratę importować powinni, aby podług kompozyty należące

quantum było opłacone, nie wprzód jednak, aż następująca umawiana kondycya przez biskupa i kapitułę Łucką dopełniona i osobnym rewerssem umocowana będzie, to jest: aby jedna osoba z akademii Krakowskiej na kanonii doktoralnej Łuckiej w czasie jej zawakowania odtąd przez prezentowanie od Komisji umieszczoną zawsze zostawała. Plan przez kapitułę Łucką podany na przyszłą fabrykę szkół i rezydencyi dla profesorów przez zasięgniętą w tem dostateczną informację, zdaje się być niezdatnym: a) dom nazwany Angelika, za wałem w nizkości położony, zbyt wilgotne, a ztąd niezdrowe mieszkania mający, nie może być zdatnym dla nauczycielów, w szkołach pracować obowiązanych i od Komisji przyjętym nie będzie; b) mury, leżące we środku między pobocznymi rezydencyjami, gdy według abrysu od kapituły podanego nie mają więcej światła w swej szerokości, jak tylko 8 łokci, a każde piętro wysokości po łokci 5, dla tej przyczyny na klasy, jako zbyt szcuple, obrócone być nie mogą; więc jeżeli kapituła Łucka też mury inaczej według plany, od architekta Komisji podanej, przemuruje z dodaniem rezydencyi wikaryuszów na prawej ręce, wchodząc na cmentarz, będących, natenczas Komisya wyda asygnacyę na quantum przez kompozytę na reparacyę wyznaczone, inaczej zostanie przy dawnych murach po-jezuickich (S. 5, str. 69).

6) Komisya dla ks. Bielińskiego Michała, Budryka Antoniego, Dołęgowskiego Jana, Galińskiego Ignacego, Haraburdy Krzysztofa, Januskiewicza Dominika, Kierbedza Stanisława, Kognowickiego Kazimierza, Łażewskiego Samuela, Mattekera Jana, Staniewskiego, Trzeciaka Feliksa, Widmonta Michała, tudzież laików Chociatowskiego, Gintowta Jerzego, Russakowskiego, przez ks. Poczobuta rektora akademii Wileńskiej rekomendowanych eks-jezuitów, pierwszeństwo do pensyi, po zmarłych w prowincyi W. K. L. eks-jezuitach wakującej, zabezpiecza (S. 5, str. 73, z datą 26 maja).

7) Asygnacya na zł. 836 gr. 6 za kwitem Rzętkowskiego regenta Komisji wydana na ekspensa prawne funduszu.

*M. Poniatowski. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.
M. Mniszech. S. Poniatowski.*

17. Sesya 28 maja: 1) Gdy Galiński w porządku zadosyć uczy-nienia rezolucyi na dniu 14 miesiąca i roku terażniejszego wyszłej, bliż-szość onemuż do dzierzawy leśnictwa Kupiskiego na rzecz funduszu edu-kacyjnego zatradowanego determinującej, dobra swoje dziedziczne Lila zwane, w województwie Kalskiem, powiecie Pyzdrym leżące, tak wzglę-dem zawarcia kontraktu arendy dwuletniej o leśnictwo Kupiskie, jakoteż opłacania ratami do kasy umówionego quantum pod ewikcyę poddaje, i świadectwo Raczyńskiego generała Wielkopolskiego na to, jako rzeczzone dobra Lila są zupełnem dla funduszu edukacyjnego bezpieczeństwem i długami nieobciążone, składa, przeto Komisya zaleca Lelewelowi kasyer-owi generalnemu, ażeby z pomienionym Galińskim kontrakt urzędowy

dwuletni o leśnictwo Kupiskie za sumę zł. 94122 gr. 20, ratami kwartalnymi anticipative opłacać się powinna, zawarł, oraz submisyę od ks. Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego na to, iż z przyczyny niniejszej arendy żadnej pretensyi, ani o wybierane procentu i ztąd z nich kalkulowanie się, ani o żadne dezolacye do funduszu edukacyjnego mieć nie będzie, deklarował (S. 5, str. 75).

2) Komisya na memoriał Ludwika Ihnatowskiego, swoim i konsukcesorów imieniem do Komisji podany, daje rezolucyę, iż ponieważ tenże Ihnatowski i inni sukcesorowie niegdy Malczewskiego oświadczają, że dobra Mnisków, w województwie Sandomirskim leżące, na których Jan Krosnowski, starosta Snochowski, za dobra pó-jezuickie Więclawice, jemu za przywilejem dyplomatycznym nadane, pisał ewikcyę dla publicznego funduszu edukacyjnego, nie są tegoż Krosnowskiego dziedziczne i dekretem trybunalskim Lubelskim w roku przeszłym 1780 dnia 1 grudnia zapadłym tego dowodzą, więc tako ciż sukcesorowie o zniesienie ewikcyi na dobrach przerzeczonych zapisanej, jakoteż instygator sądowy o okazanie innej ewikcyi i prawa, względem dóbr po-jezuickich postanowionego, dopełnienie Jana Krosnowskiego, starostę Snochowskiego, do Komisji swojej zapoznać i o to sądownie rozprawić się mają.

M. Poniatowski. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.

M. Mniszech. S. Poniatowski. I. Potocki.

18. Sesya 30 maja: 1) Komisya zaleca przez niniejszą rezolucyę ks. Nesterskiemu przełożonemu ks. bazylianów, uczących szkoły publicznej w Ostrogu, aby krucyfiks, który po przeniesieniu się ks. bazylianów do Ostroga był wzięty i wyniesiony przez studentów z kościoła tamecznego parafialnego, został temuż kościołowi powrócony i wydany nieodwłocznie za rekwizycyą ze strony biskupa Łuckiego, jako rzecz kościelna do dyspozycyi loci ordinarii należąca.

2) Komisya, mając przełożone sobie od ks. Krassowskiego eks-jezuity, iż wyznaczona mu pensya emeryta zł. 500 rocznie nie jest dostarczającą tym wydatkom, które, mieszkając teraz w Warszawie dla poratowania słabego zdrowia swego, ponieść był przymuszony, zaleca kasie generalnej Warszawskiej wypłacić na ten raz za kwitem onegoż zł. 700, które jako wysłużony in vim gratyfikacyi od Komisji odbierze.

3) Komisya zaleca ks. Kukielowi profesorowi geometryi w szkołach Warszawskich, aby z geometryi tak teorycznej, jako praktycznej ks. Dobrowolskiego egzaminował i potrzebne o tem dał onemuż zaświadczenie, jeżeli na nie zasłuży.

M. Poniatowski. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.

M. Mniszech. I. Potocki.

19. Sesya 31 maja: 1) Raport od kasy generalnej Warszawskiej podany, był czytany.

2) Asygnacye: a) za kwitem ks. Pęczkowskiego prefekta szkół Płockich na zł. 550, to jest: resztę należności szkołom przerzeczonym

od ultimam septembris anni currentis; b) za kwitem Strusa introligatora od oprawy 3731 egzemplarzy Dykcyonarza łacińsko-polskiego, każdy à gr. $7\frac{1}{2}$, podług kontraktu rachując zł. 932 gr. $22\frac{1}{2}$; c) za papier wzięty przez introligatorów do podklejania figur geometrycznych w książce Geometrii elementarnej zł. 131 gr. 15.

3) Komisya, rezolwując memoryał Stefana Długołęckiego, regenta likwidacyi w Departamencie Wojskowym, posesora dóbr po-jezuickich wsi Wólka Przekory zwanej, w ziemi Nurskiej, w powiecie Kamieńczkowskim leżącej, względem pozwolenia onemuż zbycia prawa, które ma do pomienionych dóbr, na osobę Kownackiego pisarza ziemi Nurskiej, stosując się do konstytucyi r. 1776 determinującej, iżby obywatele mający dobra po-jezuickie, nie inaczej one, jak tylko za konsensem Komisyi swojej zbywali, dozwala temuż Długołęckiemu ustąpienia posesyi i prawa swojego do dóbr przerzeczonych wsi Wólka Przekory zwanych, a to pod temi najszczególniejszymi kondycjami: najprzód będzie obowiązkiem zbywającego dopatrzeć, aby nowy iurisquaesitor Kownacki pisarz ziemski Nurski zapisał ewikcyę, korespondującą przynajmniej trzeciej części wartości dóbr przerzeczonych, oraz aby o pewności tejże ewikcyi od ziemstwa własnego zaświadczenie otrzymał, aby po takowem ustąpieniu dyploma od J. K. Mości na dobra wieś Wólka Przekory zwane na osobę tegoż Kownackiego pisarza Nurskiego wyniesione zostało i ekstrakt autentyczny zapisanej przez niego dla funduszu ewikcyi do archiwum Komisyi swojej był odesłany wraz z zaświadczeniem względem bezpieczeństwa onejże, które wyżwyrażone kondycyje w przeciągu niedziel 12 mają być dopełnione pod nieważnością terazniejszego konsensu i ciężarem sprawy do dawnego posesora i ewikcyi za niego zapisanej, regulować się mającym, a gdy to wszystko dopełnionem będzie, natenczas przeszły posesor od ewikcyi, przez niegdy Wielopolskiego koniuszego koronnego zapisanej, wolnym zostanie.

4) Komisya niniejszą rezolucyą determinuje dla ks. Kądlubskiego pensyi zł. 600 na rok, zaczynać się mającej w czasie zawakowania onejże po ubywających emerytach, według porządku dawniej już wydanych suplikującym rezolucyi, a to pod kondycyą i obowiązkiem gotowości na każde zażycie i zawołanie Komisyi.

5) Komisya zaleca kasie generalnej Warszawskiej, ażeby w czasie gotowego dzieła, choć w 1-ym tomie Dykcyonarza 4 języków, w Wenecyi przez prenumeratę drukować się mającego, przesłała dukatów 12 na 4 całkowitz egzemplarze: jeden do biblioteki Warszawskiej, drugi do Krakowskiej, trzeci do Wileńskiej, czwarty dla ks. Kopczyńskiego oddane być mające.

6) Komisya zaleca Lelewelowi kasyerowi generalnemu rozmówić się w interesie synagogi Włodzimierskiej ze starostą Włodzimierskim i opłacenie sumy 3000 zł. na 3 raty, zaczawszy od roku 1782, przyjąć.

M. Poniatowski. A. Mokronoski. J. Chreptowicz. I. Potocki.

20. Sesja 2 czerwca: 1) Komisja postanowiła listem obwieścić wszystkie drukarnie w konsytucji 1780 r. pod tytułem „Powiększenie Biblioteki Publicznej“, który list per extensum w protokół zapisany, oraz sposobem uniwersału wydrukowany i rozesłany być ma.

2) Leszczyński laik eks-jezuita, teraz w Krakowie między emerytami umieszczony na pensji 300 zł. rocznie, dla słabego zdrowia i pomnożonych rząd potrzeb, otrzymał powiększenie pensji do zł. 500, którą a die ultima martii roku terażniejszego zaczynającą się kasa generalna onemuż wypłacić zaleci.

3) Asygnacye: a) na zł. 400 za kwitem ks. Pęczkowskiego prefekta szkół Płockich, na przemuiowanie szkół w Płocku obrócić miane (S. 5, st. 79); b) drukarni ks. pijarów za wydrukowanie i introligatorowi za oprawę tabeli sum i dóbr funduszu edukacyjnego za kwitem onychże zł. 506 (S. 5, str. 81).

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. S. Poniatowski.

21. Sesja 9 czerwca: 1) Raport zwyczajny od kasy generalnej Warszawskiej był podany.

2) Komisja, dla przyspieszenia egzekucji rozrządzeń swoich, tak względem zaprowadzenia stanu akademickiego podług ustaw przepisanych dla szkół, jakoteż względem ułożenia kolegii, oraz rządu Szkoły Głównej i stałego ustanowienia hierarchii szkolnej w prowincyi WKL., daje zlecenie i moc zupełną Chreptowiczowi podkanclerzemu Litewskiemu, iżby zjechawszy do Litwy, imieniem Komisji potrzebne w tej mierze dyspozycye, odmiany i ustanowienia poczynił, nie tylko co się tyczy osób wszystkich do instrukcji publicznej należących, które w Szkole Głównej tudzież w seminaryum dla profesorów i szkołach narodowych mieścić się będą, ale też co należy do pensji onychże, niemniej innych kosztów utrzymania i takowe na mocy niniejszej rezolucyi przez siebie wyznaczone z dochodów funduszowych prowincyi WKL. opłacać nakazał, oraz relative do tego kasę Litewską uregulował.

3) Komisja, mając sobie zalecone aplikacyę i talenta Józefa Świętorzeckiego, który znajdował się w zakonie jezuickim w czasie publikacyi bulli zgaszenia onegoż, wyznacza mu pensyę tymczasem 500 zł. rocznie z obowiązkiem, od czasu zaczynającej się teraz pensji, gotowości na usługi Komisji i przyobiecaniem powiększenia onejże za wydarzeniem umieszczeniem między ofycjalistami płatnymi od Komisji.

4) Komisja, czyniąc rezolucyę na memoriał, od Jana Tadeusza Orzeszki, podkomorzego nadwornego JKMści, wojskiego powiatu Pińskiego, z prośbą o kredyt 50000 zł. z sum funduszu edukacyjnego i o lokowanie takowych 50000 zł. na dobrach onego Worocewicze zowiących się, w powiecie Pińskim leżących, do siebie podany, ponieważ z zaświadczenia pod aktem dnia 31 miesiąca marca terażniejszego 1781 r. od urzędu grodzkiego powiatu Pińskiego wydanego, a na dniu 9 mie-

siąca kwietnia w akta tegoż grodu Pińskiego wprowadzonego, zupełnie się to ewinkowaniem być pokazuje, iż nadmienione dobra Worocewicze, będąc rzeczonoż Orzeszki własnymi dziedzicznymi, przez nikogo jemu niezakwestyjonowanymi, żadnym długom i ewikcyom niepodległymi, za zwyż wyrażoną 50000 zł. sumę bezpieczną i dostarczającą dla funduszu edukacyjnego być mogą ewikcyą, zaczem Komisyja, takową ofiarowaną na nich ewikcyę przyjmując, na tychże Worocewiczach zł. 50000 z kapitałów funduszu edukacyjnego składającą się lokować przedsięwzię i przeto kasie generalnej pomienionego funduszu, iżby takowych kapitałów kompletować sumę 50000 zł. mających specyfikację sporządźszy, i one ku zapisaniu do protokołu ekonomicznego podawszy, też specyfikować się mające kapitały Orzeszkowi podkomorzemu nadwornemu JKMsici, wojskiemu Pińskiemu, za złożeniem przez niego do archiwum funduszu edukacyjnego na całość nieraz wspomnianych 50000 zł. prawnie sporządzonego i uroczycie przyznanego obligu, wypłacała, bądź do kas prowincjonalnych asygnowała, zaleca.

5) Komisyja, z powodów obszerniej w protokóle zapisanych, wchodząc w słusność odwodów i eksplikacyi uczynionych przez Joachima Kmitę, sędziego grodzkiego Nowogrodzkiego, swem i kolegów swoich Czyża i Civińskiego, dawniej wyznaczonych lustratorów do dóbr po-jezuitckich, czyni ich wolnymi od płacenia kasie funduszowej sumy remanentowej zł. 3144 gr. 12¹/₂ i onę na bonifikację wzajemnych pretensyi determinuje, mieć chcąc, aby tak Kmita za siebie i kolegów, jakoteż instygator sądowy onychże nawzajem z strony funduszu ze wszelkich pretensyi, z przyczyny sprawowanego lustratorstwa stosowanych, prawnie pokwitowali się; a co się tyczy pozwolenia temuż Kmicie kredytu sumy 36000 zł., dekretem oczywistym w sądach swoich na dniu 31 miesiąca maja roku terażniejszego 1781 w porządku okupna dóbr Pucewicz, w województwie Nowogrodzkim leżących, w zastawnej posesyi funduszu edukacyjnego będących, na nim i na Adamie Turczynowiczu, pisarzu ziemskim województwa Nowogrodzkiego, ewiktorze onegoż sądownej, a zatem nieodwłocznego rzeczonych dóbr Pucewicz w dziedziczną Kmitę posesyę ustąpienia, ponieważ z zaświadczenia na dniu 26 miesiąca czerwca przeszłego roku 1780 od urzędu ziemskiego województwa Nowogrodzkiego, na żądanie tegoż Kmitę wydanego, zupełne dla funduszu edukacji względem sumy pomienionej 36000 zł. okazuje się bezpieczeństwo, zaczem Komisyja, na żadaną lokację zezwalając, dopuszcza onemuż obejmowania do posesyi swojej dziedzicznej dóbr przerzeczonych Pucewicz, oraz wydanie z archiwum funduszowego dokumentów do nich należących zaleca.

6) Ks. Czarnocki eks-jezuita uczący aktualnie szkół w Kaliszu, ponieważ od dalszej pracy dla słabego zdrowia ekskuzuje się, ma być umieszczonym w liczbie eks-jezuitów emerytów z pensyą onymże zwyyczajną, która nie pierwej opłacaną być zacznie, aż gdy osoby, przez poprzednicze rezolucyje Komisyji do wakujących pensyi destynowane, porząd-

kiem zachowanym opatrzone zostaną, w czym kasa generalna Komisji zupełną pilność i dokładność zachowa.

7) Księżę prezydujący pisać będzie z zaleceniem prowincyałowi ks. pijarów Litewskich znoszenia się z Chreptowiczem podkanclerzym WKL. i uskutecznienia woli Komisji w terażniejszych jej rozrządzeniach względem instrukcji publicznej.

8) Komisya zalecone sobie przez ks. Czartoryskiego generała ziem Podolskich osoby na urzędy szkolne w departamencie Ruskim dla pamięci zapisać kazała, jakoto: na rektorstwo Żytomirskie ks. Malinowskiego, prefekta Żytomirskiego, na prefekturę w tychże szkołach ks. Iżyckiego, prefekta Kamienieckiego, na prorektorstwo Winnickie ks. Mokrzyckiego, prefekta Winnickiego, na prorektorstwo Owruckie ks. Sobolewskiego, prefekta Owruckiego, na rektorstwo Kamienieckie ks. Wrzeszcza, prefekta Barskiego, na prefekturę w tychże szkołach ks. Ancypę, profesora geometryi w szkołach Winnickich.

9) Komisya, z przyczyny oddalenia się z Warszawy niektórych komisarzy, odprawowanie sesyi zwyczajnych w tygodniu przez niniejszą rezolucyę odkłada do przyszłego miesiąca septembra, mieć chcąc, aby w tym przeciągu, tak w interesach do kasy należących, jako i w innych pilniejszych, rezolucye i asygnacye wydawał ks. biskup Płocki, jako prezydujący.

10) Asygnacye: a) na zł. 4000 — do zapłacenia, szkołom Winnickim za kwitem ks. Mokrzyckiego prefekta onychże (S. 5, str. 83); b) na zł. 2931 gr. $7\frac{1}{2}$ do wypłacenia za kwitem ks. Koźmińskiego, to jest: pensyę półroczną a die 1 ianuarii ad ultimam iunii roku terażniejszego księżom Janockiemu i Koźmińskiemu należącą (S. 5, str. 85).

A. Mokronoski. J. Chreptowicz. M. Mniszech. S. Poniatowski.

22. Sesya 9 października: 1) Komisya, po odłożeniu sesyi swoich na dniu 9 miesiąca czerwca roku terażniejszego, przystępując teraz do kontynuowania dalszych czynności i odprawowania sesyi zwykłym porządkiem, najprzód zatrudniła się przeczytaniem wszystkich rezolucyi, asygnacyi i dyspozycyi, które w tym czasie, gdzie zwyczajnych sesyi Komisji nie było, ks. biskup Płocki, jako mający sobie daną moc od Komisji, imieniem jej wydał i podpisał, i one za ważne przyjąwszy, podług daty jak są wydane w protokół aktów swoich per extensum wciągnięne mieć chce ¹⁾.

¹⁾ Michał Poniatowski na mocy upoważnienia Komisji wydał następujące rezolucye:

1) 20 czerwca: o wypłacie ks. Stankiewiczowi i Smorczewskiemu proboszczowi i komendarzowi kościoła parafialnego Drohickiego, 420 zł. procentu rocznego po dzień 24 czerwca roku 1781 od sumy 12000 zł. (S. 2, str. 235).

2) 20 czerwca: o wypłacie ks. Kozmińskiemu zł. 251 gr. $7\frac{1}{2}$ pensyi półrocznej do 1 lipca 1781 (S. 2, str. 235).

2) Raporta o percepcie i ekspensie od kasy generalnej Warszawskiej podane były i egzaminowane; a potem memoryały i inne interesa, rezolucyi Komisji potrzebujące, wnoszone i ułatwione zostały.

3) Komisya, rezolwując memoryały Kajetana Sagatowskiego, dóbr po-jezuickich wioski Czerniejówki i jurydyki w Połonnem, w województwie Wołyńskiem leżących, dziedzica i posesora względem dozwoleń onemuż zbycia prawa, które do pomienionych dóbr ma sobie nadane, oraz Remigiana Dłuskiego, wojskiego Podolskiego, nabycia powyższych dóbr od Sagatowskiego żądającego i konsensu na to od Komisji swojej dopraszającego się, stosując się do konstytucyi 1776, determinującej, iżby obywatele mający dobra po-jezuickie nie inaczej one jak tylko za konsensem Komisji zbywali, dozwała temuż Sagatowskiemu ustąpić prawa swego do dóbr Czerniejówki i jurydyki w Połonnem po-jezuickich na osobę Remigiana Dłuskiego, a to pod kondycjami obszernie wyrażonemi w rezolucyi, per extensum w protokóle Komisji zapisać się i ekstraktem wydać mającej.

4) Komisya dozwała Łętowskiemu stolnikowi Krakowskiemu ustąpić prawa swego do dóbr Stępcice po-jezuickich z przyległościami, w województwie Krakowskim leżących, na osobę Dębowskiego kasztela-

3) 20 czerwca o wypłacenie pensyi półrocznej do 1 października 1781 Czarnockiemu pisarzowi i na manualistę 3600 zł., Malczewskiemu pisarzowi i na manualistę 3600, Gintowtowi Dziewiałowskiemu 3000, Rzętkowskiemu i Ustrzyckiemu 3000, Idżkowskiemu i Zabłockiemu 3000, Dąbrowskiemu instygatorowi 1000, Zarębie, Jabłońskiemu, Dokisiewiczowi, Dolińskiemu, Borakowskiemu, Dobrzańskiemu, Lniskiemu, Cyrnerowi 8000, Lelewelowi 3000, Tolkemitowi kontraregistratorowi 3000, Morozowi 1500, Zawadzkiemu budowniczemu 1675, razem 34375 zł. (S. 2, str. 236).

4) 21 czerwca o wypłacenie pijarom za druk Gramatyki 1800 zł. (S. 2, str. 237).

5) 22 czerwca upoważnia ks. de Camelin rektora szkół Lubelskich do sprzedania przez licytację apteki i domu zwanego westyarnia (S. 2, str. 237; S. 5, str. 87).

6) 27 czerwca zatwierdza wydatek 12173 zł. 24 gr. na restaurację szkół Lubelskich i kościoła po-jezuickiego (S. 2, str. 238; A. 14, fol. 192).

7) 7 lipca polecenie ks. Sobolewskiemu prefektowi w Owruclu zweryfikowania wieży kościelnej i Malinowskiemu prefektowi w Żytomierzu w sprawie naprawy kanału i tamy (S. 2, str. 239; S. 5, str. 89).

8) 7 lipca o wypłacenie Niedzielskiemu zł. 386 gr. 19 (S. 2, str. 239).

9) 12 lipca o wypłacenie szkołom Drohickim 1200 zł. in vim należyci od 1 października 1781 (S. 2, str. 240).

10) 14 lipca każe wypłacić 3000 zł. na ręce ks. Marxena na reparację gmachu seminarjum nauczycielskiego u św. Piotra w Krakowie (S. 2, str. 240).

11) 14 lipca stosownie do decyzji Komisji z 11 maja oddaje benedyktynom w Pułtusku części folwarku Podgórze i Gromin, przynoszące 600 zł., jako mającym utrzymywać w Pułtusku szkoły, i deleguje ks. Wiktora Wyszkwoskiego, kanonika Płockiego, do spisania inwentarza i oddania folwarku nowym posiadaczom (S. 2, str. 241; B. 14, str. 22).

12) 17 lipca za książki sprowadzone do biblioteki Wileńskiej każe wypłacić Szefflerowi 147 zł. (S. 2, str. 243).

na Czechowskiego pod kondycjami, jakie się przy wydawaniu konsensu na zbycie dóbr po-jezuickich warować zwykły i przydaniem tej szczególniejszej, aby Dębowski kasztelan Czechowski, dóbr Sancygniowa dziedzic, dopełniając prawa sejmu w r. 1775 skończonego względem dóbr po-jezuickich postanowione, ażeby obywatel mający jakową o granice z dobrami po-jezuickimi zatargę, gdyby ich dostawał, reces od procesu i pretensyi wszelkich czynić powinien obowiązujące, jako w procesie o granice między Sancygniowem i Stępcicami zostający, reces urzędowy od wszelakiego procesu o granice wiedzonego i wszystkich pretensyi uczynił.

5) Komisyja, rezolwując memoriał Ignacego Twardowicza, oświadczając, iż rozprawa z lustratorami kolegium Łuckiego czyniona była ad instantiam instigatora sądowego, imieniem funduszu czyniącego, a zatem pretendowane z tej okazji, beneficium delationis służyć Twardowiczowi nie może, w nagrodę jednak starania i ekspens podjętych przy kalkulacyi z lustratorami tu w Warszawie i potem na kondescensyi w Łucku zaleca Komisyja kasie generalnej Warszawskiej, aby za kwitem Twardowicza wypłaciła mu sumę zł. 600.

6) Komisyja na przełożenie ks. rektora szkół wydziałowych Łęczyckich uczynione, względem pomnożenia ekspensy na konwikt ubogiej szlachty, przy rzeczonych szkołach znajdujący się, pozwala w tym roku

13) 19 lipca na reparacyę szkół Warszawskich asygnuje 2000 zł. na ręce ks. Jakukiewicza (S. 2, str. 243).

14) 19 lipca zatwierdza układ z Gröllem co do druku i rozsyłania książek elementarnych (S. 2, str. 244).

15) 22 lipca poleca odkupić od Kołłątaja za 5000 zł. ogród po-jezuicki na przedmieściu Piasek w Krakowie i założyć tam ogród botaniczny (S. 2, str. 248; S. 5, str. 91).

16) 30 lipca każe wypłacić zł. 164 ks. pijarom, jako resztę należności za druk Gramatyk na I i III klasę (S. 2, str. 249).

17) 30 lipca na ekspensa kancelaryi i archiwum wypłacić każe Idżkowskiemu 461 zł. (S. 2, str. 249).

18) 2 sierpnia Zawadzkiemu architekcie zaleca podzielić kolegium po-jezuickie w Warszawie na 3 posesye, otaksować i przez licytacyę sprzedać (S. 2, str. 250).

19) 2 sierpnia należytość od kahałów Rejowieckiego, Krośniczyńskiego, Opalińskiego, Swierzewskiego, Ratnińskiego, Maciejowskiego, Tarnogórskiego, Żółtowskiego, Dubienieckiego i Korytnickiego w trzech ratach spłacać pozwala (S. 2, str. 251).

20) 2 sierpnia wyznacza ks. Tomaszowi Oporowskiemu eks-jezuicie 300 zł. półrocznej pensyi od 1 października 1781 a ks. Karola Pavée do najpierwszej wakującej pensyi zapisać poleca (S. 2, str. 253).

21) 2 sierpnia rozkazuje wysłać z archiwum do Piotrkowa dokumenty odnoszące się do sumy Leśniewskich i do nieruchomości po-jezuickich w Piotrkowie (S. 2, str. 253).

22) 2 sierpnia pozwala Aleksandrowi Gurowskiemu, podkomorzemu Gnieźnieńskiemu, ustąpić dobra Kościelec w województwie Kaliskiem Janowi Nepomucnowi Mycielskiemu, staroście Osnickiemu (S. 2, str. 253; B. 14, str. 22).

23) 11 sierpnia poleca wypłacić Lelewelowi 1000 zł. na mieszkanie roczne, licząc od 1 kwietnia 1781 (S. 2, str. 255).

zaczętych szkolnym, w którym liczba konwiktów nad przepis jest powiększona, przydać do percepty onegoż zł. 500, przychodzące za najęcie stancyi nowo w tymże konwikcie wyreparowanych.

7) Komisya zaleca kasie generalnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Poznańskiej, ażeby na dopłacenie należytości półrocznej ad diem 1 aprilis 1782 szkołom Kaliskim i emerytom za kwitem ks. Przyłuskiego prorektora wypłaciła zł. 1225 gr. 22 (S. 5, str. 111).

8) Asygnacye: a) szkołom Łomżyńskim i emerytom za półrocze a die 1 octobris zaczynające się zł. 1232 gr. 11 za kwitem prokuratora ks. pijarów; b) szkołom Płockim za kwitem ks. Pęczkowskiego prorektora na dopłacenie pensyi półrocznych a die 1 octobris ad 1 aprilis 1782 zł. 3500; c) Rzętkowskiemu regentowi Komisji za ekspensa podróży i zjeżdżanie ex patrocinio na kondescensye w województwo Kijowskie i Wołyńskie ze strony funduszu zł. 1800.

9) Komisya ewikcyę przez Adama Kownackiego, pisarza ziemskiego i grodzkiego Nurskiego, dóbr Wólki Przekory po-jezuickich terażniejszego dyplomatycznego dziedzica, za tę wieś na dobrach jego dziedzicznych Wola Mystkowska i Mystkowice dawne zwanych z przyległościami, w ziemi Nurskiej leżących, przed aktami grodzkimi Kamieńczy-

24) 11 sierpnia Tolkmitowi pozwala wypłacić 1000 zł. na mieszkanie roczne, licząc od 1 października 1781 (S. 2, str. 256).

25) 11 sierpnia poleca wypłacić Cieciszowskiemu 3600 zł. tytułem pensyi i dodatku na manualistę za pół roku, licząc od 1 października 1781 (S. 2, str. 256).

26) 20 sierpnia poleca zwrócić ks. Hołowczycowi 212 zł. 21 gr. wydane w interesach tyjących się edukacyi (S. 2, str. 257).

27) 21 sierpnia poleca zakwitować Jana Orzeszkę, podkomorzego królewskiego i wojskiego Pińskiego, z funkcji lustratora kolegium Pińskiego i z wpłaconych przezeń 3269 zł. 19 gr. (S. 2, str. 257).

28) 21 sierpnia pozwala ulokować 40000 zł. z funduszu edukacyjnych na dobrach Bobownia Michała Bernowicza, podczaszego Nowogrodzkiego (S. 2, str. 258; B. 14, str. 22).

29) 21 sierpnia decyzya w sprawie oddania wsi Brycianka Wielka w posesyę Jerzemu Białopiotrowiczowi, sędziemu grodzkiemu Nowogrodzkiemu (S. 2, str. 260; A. 12, fol. 18; B. 14, str. 22).

30) 21 sierpnia każe wypłacić 2565 zł. 18 gr. Franciszkowi Poniatowskiemu, sędziemu grodzkiemu Pińskiemu, wydane na koszty postępowania sądowego (S. 2, str. 264; S. 5, str. 93).

31) bez daty — polecenie wypłacenia drukarni Nadwornej 1248 zł., reszty należności za wydrukowanie 2-jej części Geometrii (S. 2, str. 265).

32) 31 sierpnia o wypłacie Antoniemu Dembowskiemu, scholastykowi Kujawskiemu, 1508 zł. 28 gr. na dopłaceniu pensyi profesorom szkół Włocławskich do ostatniego września roku 1777 za półtora miesiąca, tudzież za wydane pieniądze na sarta tecta (S. 2, str. 266).

33) 31 sierpnia poleca wypłacić z kasy Wileńskiej 600 zł. pensyi eks-jezuicie Antoniemu Pietraszkiewiczowi (S. 2, str. 266; S. 5, str. 99; B. 14, str. 23).

34) 31 sierpnia uwalnia laika eks-jezuitę Jarkiewicza od czynszu 300 zł. płaconego z apteki w Sandomierzu (S. 2, str. 267; S. 5, str. 97).

kowskiemi dnia 30 miesiąca lipca roku terażniejszego zapisaną i w ekstrakcie do kancelaryi Komisji odesłaną, przyjąwszy, instygatorowi sądowemu Długołęckiego dawniejszego pomienionych dóbr dziedzica, z ewikcji, oraz sukcesorów niegdy Wielopolskiego starosty Krakowskiego z danej za Długołęckim kaucyji urzędownie skwitować zaleca.

10) Komisya, stosując się do rezolucyi swojej, na dniu 23 miesiąca maja roku terażniejszego danej na memoriał Turskiego biskupa Łuckiego, względem skutecznienia obowiązków zawartych w konkordacie, na dniu 12 miesiąca grudnia r. 1780 uczynionej, o fundusze i obliży duchowne, przyjęte dawniej przez ks. jezuitów, w dyecezyi Łuckiej będących, gdy teraz dostatecznie zapewnioną jest w tem, co się tyczy prawa prezentowania do kanonii kapituły Łuckiej zasłużonych ze stanu akademickiego osób, na zawsze Komisji Edukacyi służyć mającego, mieć chce, aby prowent z dóbr funduszowych Okniny cum attinentiis, Łyszczce z Bolytniem i jurydyka w mieście Krzemieńcu, sumę 12800 zł. wynoszący rocznie, wyznaczony na dosyć czynienie obowiązkom, przez biskupa i kapitułę Łucką umówionym i przyjętym, zacząwszy od raty św. Jana roku terażniejszego 1781, był do rąk i za kwitami umocowanego na to od biskupa i kapituły Łuckiej opłacany.

J. Chreptowicz. A. Zamojski. I. Potocki.

35) 31 sierpnia poleca wypłacić 2000 zł. ks. Jakukiewiczowi na szkoły Warszawskie (S. 2, str. 269).

36) 31 sierpnia poleca wypłacić 4000 zł. ks. Pęczkowskiemu na szkoły Płockie (S. 2, str. 269).

37) 31 sierpnia poleca wypłacić 1800 zł. kapitule Chełmskiej stosownie do konkordaty za pół roku, licząc od 1 października 1781 (S. 2, str. 269; S. 5, str. 101).

38) 3 września poleca zapłacić introligatorowi 120 zł. za opracowanie (broszurowanie?) Ustaw dla szkół narodowych (S. 2, str. 274).

39) 3 września ustanawia wysokość pensyi dla rektorów, prefektów i nauczycieli (S. 2, str. 275; B. 56, fol. 1).

40) 3 września odprawiła się publiczna sesya Komisji w zamku rzeszypolskiej pod prezydencyą biskupa Płockiego, w przytomności Zamoyskiego ordynata i Bielińskiego starosty Czerskiego, na której książę prezydujący rzecz miał do zgromadzonych rektorów, przekładając im ważność ich powołania, jedyną ojczyzny nadzieję w dobrej edukacyi, gorliwość i opiekę około tej części rządu mądrego króla, oraz zachęcając ich do przyjęcia i wykonania ustaw, które do tego celu zmierzają. Nazajutrz zebrani rektorowie wraz z osobami Towarzystwa do ksiąg elementarnych w bibliotece publicznej rzeszypolskiej umawiali i ułatwiali między sobą niektóre punkta tyczące się przedsięwziętej rzeczy; nakoniec dnia 5 września na sesyi w Zamku mianej znowu biskup Płocki ponowił żądania Komisji, podał rektorom opis podległości rzeczowym prawom (które tu zaraz per extensum wpisze się wraz ze zmiarkowaniem osób, na nie podpisanych), który wszyscy jednomyślnie podpisami swemi przyjęli, podpisał patenta rektorskie i oddając gorliwości i zdatności tych mężów winną sprawiedliwość, z zagrzaniem do dalszych prac i zasług, zgromadzenie pożegnał. Oddane są przytem każdemu rektorowi oznaczenia wydziałów szkół ich zawiadowaniu poruczonych, z podpisem księcia prezydującego i podpisem Komisji. „Osnowa opisu podległości podana osobom stanu akademickiego“ wydrukowana w „Sbornik matieriałow dla istorii proswieszczenija w Rossii“, tom I, str. 741 (S. 2, str. 270—274).

23. Sesa 12 października: 1) Chreptowicz podkanclerzy Litewski, zdając sprawę Komisji z tego, co z woli i imieniem jej wykonał w urzędzeniu tak Szkoły Głównej, jako i innych szkół prowincji W. K. L., czytał najprzód akt, który zgromadzeni przez niego na kongres do Wilna rektorowie szkół wydziałowych po przeczytaniu i roztrząśnieniu ustaw, dla stanu akademickiego od Komisji przepisanych, uroczyście podpisali, czyniąc związek i zjednoczenie się z Szkołą Główną Wileńską i przyjmując obowiązki stanu akademickiego na siebie, oraz umocowanie i powinność zafundowania onegoż w szkołach większych i mniejszych, do swojego wydziału należących, czytał instrukcję osobną, daną przez siebie rektorom szkół wydziałowych względem nieodstępnej egzekucji tego, co w ustawach Komisji, dla szkół przepisanych, znajduje się. Przełożył ustnie przyczyny, dla których, wykonywując teraz ufundowanie stanu akademickiego w szkołach tylko wydziałowych, zawiesił jeszcze do czasu zaprowadzenia onegoż do szkół mniejszych, potem okazał układ Szkoły Głównej W. K. L. uczyniony przez siebie z woli Komisji, złożył klarygację, wydaną do kasy Wileńskiej, podług której ma być opłacana ekspens roczna na Szkołę Główną, tabelę ekspensy na szkołę wydziałową Wileńską teraz uformowaną, tabelę ekspensy duchownej, oraz summaryusz

41) 6 września rozkazuje wydać 1300 zł. drukarni Nadwornej za druk Ustaw dla stanu akademickiego (S. 2, str. 277).

42) 6 września każe wypłacić ks. Potoczyńskiemu 8000 zł. na szkoły Sandomierskie na pół roku, licząc od 1 października 1781 (S. 2, str. 278).

43) 7 września postanowienie o oddaniu bazylianom kolegium w Barze (S. 2, str. 278; A. 18, str. 25; B. 14, str. 23; Sbornik matieriałow, tom I, str. 801).

44) 7 września poleca wydać asygnację do kasy Owruckiej ks. Malinowskiemu rektorowi w Żytomierzu na 9900 zł. jako półroczną kwotę na szkoły, licząc od 1 października 1781 (S. 2, str. 283; S. 5, str. 103).

45) 7 września poleca wypłacić 1000 zł. za pół roku od 1 października 1781 na dyecezyę Kijowską stosownie do konkordaty (S. 2, str. 284; S. 5, str. 105).

46) 15 września zatwierdza umowę o oddaniu po-jezuickiego kolegium i kościoła w Lublinie trynitarzom (S. 2, str. 285; S. 3, str. 1; S. 5, str. 107).

47) 20 września asygnuje 2000 zł. na restaurację szkół Warszawskich (S. 2, str. 290).

48) 20 września wydać każe 3705 zł. drukarni Nadwornej za druk Arytmetyki (S. 2, str. 289).

49) 26 września asygnuje 800 zł. Dąbrowskiemu instygatorowi na koszty sądowe (S. 2, str. 289).

50) 27 września wyznacza pensje eks-jezuitom Kadłubowskiemu 600 zł., Pavée, Pogrodzkiemu Ignacemu, Arciszewskiemu, Gołaszewskiemu, Sambergerowi po 500, Kocowi 800, Jaworskiemu 400, Łagusińskiemu 300 zł. od 1 października 1781 i pierwszą wakującą pensję 500 zł. rezerwuje dla Koca (S. 2, str. 290).

51) 27 września na szkoły Krakowskie i emerytów poleca asygnować 36000 zł. (S. 2, str. 291).

52) 27 września na szkoły Warszawskie i emerytów poleca wypłacić 25956 zł. od 1 października 1781 na pół roku (S. 2, str. 291).

53) 29 września na szkoły Łęczyckie na pół roku od 1 października poleca wypłacić 5461 zł. 15 gr. (S. 2, str. 292).

specyfikujący, co directe z kasy Wileńskiej rocznie ma być opłacono i doniósł Komisji, iż takowe rozporządzenia ekspensy z podpisami swoimi zostawił Lutomskiemu kasyerowi w Wilnie. Komisya pamiątkę tej postługi, przez podkanclerzego Litewskiego dokładnie wykonanej, w istotnem zafundowaniu stanu akademickiego i w układzie Szkoły Głównej prowincyi W. K. L. z winną onemuż wdzięcznością w protokóle aktów swoich zapisać zaleciła; wszelkie rozrządzenia i dyspozycye, które teraz jako mający moc i zlecenie od Komisji uczynił i podpisał, przyjęła i potwierdziła.

2) Komisya, chcąc nadgrodzić dawniejsze zasługi i szczególniejsze okazać względy ks. Marcinowi Poczobutowi, terażniejszemu rektorowi universitatis Vilmensis, rzadkimi talentami, oraz gorliwością o dobro nauk i edukacyi zdawna zaleconemu, wyznacza teraz pensyę dożywotnią 2000 zł. rocznie, którą kasa Wileńska, zaczynając od dnia 1 octobris roku terażniejszego 1781 2 ratami co pół roku anticipative za kwitami onegoż, opłacać będzie.

3) Komisya, nadgradzając stratę ks. Słabniewicza rektora szkół wydziałowych Łuckich, którą przez pożar collegii Łuckiego pod niebytność swą, zjeżdżając za rozkazem Komisji na kongres do Warszawy, poniósł, zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby wydała asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej na zapłacenie temuż ks. rektorowi sumy zł. 700 gratyfikacyi, tudzież przyjąć w rachunkach zł. 600 ekspensy na skupienie drew i legumin dla konwiktu Łuckiego, jakoteż sumę zł. 200 na skupienie sprzętów i naczyń dla tegoż konwiktu, teraz przez pożar straconych. Komisya, okazując sprawiedliwy wzgląd ks. Drozdowiczowi, który izbę swą przy pożarze w Łucku opuściwszy, w niej majątek swój utracił, łożąc całe staranie na uratowanie kasy Komisji, którą w znacznej kwocie w stancyi rektorskiej złożoną wpośród ognia z własnem niebezpieczeństwem ocalił, determinuje onemuż pierwszą wakującą pensyę po zmarłym emerycie zł. 500 rocznie, w dodatku do tej, jaką teraz odbiera, a teraz na bonifikacyę straty przez ogień poniesionej zaleca wypłacić za kwitem onegoż zł. 1000. Komisya ks. Sądziwskiemu i Wyszowskiemu, pełniącym dotąd urząd profesorów w Pułtusku, przy oddaniu rzeczonych szkół opatrzonym beneficiis, równie jak ks. Boguszowi z przyczyny otrzymanego beneficium, dla niedostatku zwyczajnego w pierwszym roku przy objęciu beneficjów, wyznacza każdemu z nich gratyfikacyi po zł. 800, których opłatę za kwitami kasie generalnej Warszawskiej uczynić jako emerytom eks-jezuitom, już więcej pensyi brać nie mogącym, na ten raz tylko zaleca. Komisya przez wzgląd na zasługi i stargane zdrowie w urzędach prefektów i profesorów, tudzież przez zniesienie szkół, bez opatrzenia zostającym wyznacza pensyi rocznej: ks. prefektom Samplawskiemu w Toruniu, Czaplickiemu w Międzyrzeczu, Rychłowskiemu w Wschowie po zł. 900; ks. Powal, Poniatowskiemu i Rostkowskiemu, profesorom bywszym w Pułtusku, Ignacemu Ptaszyńskiemu, Ignacemu

Łempickiemu i Piotrowi Straż, profesorom bywszym w Sandomierzu, po zł. 600, których pensyi wypłacenie od dnia 1 października roku terażniejszego 1781 zaczynać się ma.

4) Komisya, informowana z doniesienia od kasy swojej grlnej Warszawskiej, o opłacie przez stolnikową z Kietlińskich Trzcinią wszelkich zaległych rat po ratę św. Jana r. 1781, exclusive prowizyi od kapitału 12000 zł. na wsi Strybodze lokowanego, poznawszy oraz z produkowanego kwitu ostatniego ks. jezuitów, danego przez ks. Łabęckiego regensa konwiktu Rawskiego stolnikowej Trzcinińskiej w te słowa „niżej wyrażony dają rewers p. Trzcinińskiej stolnikowej Sochaczewskiej, jako odebrałem reszty prowizyi wszyskiej do r. 1773 zł. 162 od sumy 12000 zł., zapisanej na dobrach Strybodze, na konwikt Rawski dla dzieci ubogich szlacheckich z domu Krosnowskich, z czego jako nie mam żadnej pretensyi i do dawniejszych lat kwituję zupełnie i na to się podpisuję. Ks. Łabęcki S. I., regens konwiktu Rawskiego. Dan w Rawie 1773 dnia 13 sierpnia“, jako wszelkie prowizye zaległe przez nią po ratę św. Jana 1773 r. opłacone były, a przeto i karta jej, znajdująca się in archiwu na zł. 600 za prowizyę zaległą dana znajdująca się in archiwu równie zaspokojoną jest, wydanie zatem karty pomienionej na zł. 600 Trzcinińskiej stolnikowej Sochaczewskiej Idżkowskiemu archiwisście swojemu niniejszą rezolucyą zaleca.

5) Komisya, rezolwując memoriał synagogi Wronieckiej, deklaruje, iż na żadną prorogacyę w opłacie należnych, tak z przypadającej teraz prowizyi, jako z porachunku rozdyspartymentowanych rat nie zezwoli, tudzież że w pomiarkowanie żadne już uczynionego z kasą swoją porachunku nie wejdzie, dopóki rzeczona synagoga nie postara się stawić ewiktora, któryby tak za kapitał całkowity, jako za opłatę bezpieczną prowizyi uczynił zaręczenie i o dostarczającej ewikycy Komisję zapewnił.

6) Komisya, stosując się do wyższych rezolucyi o wyznaczaniu pensyi ex-jezuitom emerytom zapadłych, ks. Zdulskiego, zostającego dotąd jeszcze bez opatrzenia, chce mieć umieszczonym między emerytami płatnymi z kasy Komisyi w Krasnymstawie; zaleca oraz kasie, aby w czasie zawakowania pensyi zł. 500, tej opłacanie ks. Zdulskiemu równie z drugimi w Krasnymstawie dysponowała na mocy niniejszej rezolucyi Komisyi.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. I. Potocki. A. Zamoyski.

24. Sesya 24 października. 1) Raport tygodniowy od kasy grlnej Warszawskiej był czytany i egzaminowany.

2) Komisya, będąc zapewnioną przez Malczewskiego pisarza Komisyi swojej o bezpiecznym transporcie pieniędzy z Wilna do Warszawy, zaleca przez terażniejszą dyspozycyę kasie grlnej Warszawskiej, ażeby wydała asygnacyę do kasy prowincjonalnej Wileńskiej na zapłacenie do rąk tegoż Malczewskiego lub zlecenie od niego mającego sumy zł. 47043 gr. 22¹/₂ dla zaspokojenia niżej wyrażonych pensyi, to jest: a) Towarzy-

stwu do ksiąg elementarnych za pół roku od dnia 1 października roku teraźniejszego 1781 do dnia 1 kwietnia roku przyszłego 1782, łącząc w to osobną pensję ks. Piramowicza, jako sekretarza, zł. 8375; temuż Towarzystwu podług rezolucji na dniu 24 listopada roku 1780 zaszej przydatkowej pensji za toż półrocze do podziału przez prezydującego komisarza między osoby szczególniemi usługami dystyngujące się zł. 1625; ks. Narbutowi pensji osobnej za toż półrocze zł. 418 gr. 22¹/₂; in summa zł. 10418 gr. 22¹/₂; b) oficyalistom Komisji: Czarnockiemu pisarzowi sądowemu pensji za pół roku a 1 octobris 1781 ad 1 aprilis 1782 zł. 3600, Malczewskiemu pisarzowi sądowemu za tenże czas 3600 zł., Gintowtowi sekretarzowi za tenże czas 3000 zł., Rzętkowskiemu regentowi za tenże czas 2000 zł., Rzętkowskiemu i Ustrzyckiemu patronom 3000, Idżkowskiemu archiwście i Zabłockiemu 3000 zł., Dąbrowskiemu instygatorowi, Zarembie, Jabłońskiemu, Dolińskiemu, Dakiewiczowi, Borakowskiemu, Lnińskiemu, Dobrzańskiemu i Cernerowi a 1000 fl. — zł. 9000, Świętorzeckiemu 250 zł., Lelewelowi kasyerowi generalnemu, Tolkmittowi kontraregistrantowi i Morozowi subalternowi 7500 zł., Zawadzkiemu architektowi 1675 zł., in summa zł. 36625, a to za poprzedzającym rewersem Malczewskiego na transportowanie teje sumy z Wilna do Warszawy i oddanie jej do rąk Lelewela kasyera generalnego.

3) Gdy szczupłość dochodów funduszu edukacyjnego na utrzymanie podług nowego układu akademii i szkół w Koronie nie dostarcza, przeto pensje dla kolegów ks. pijarów w kwocie zł. 40060 rocznie do tąd opłacane do sumy ogólnej zł. 30000 zmniejsza, zalecając kasie generalnej, iżby pomienioną sumę a die 1 octobris roku teraźniejszego poczynając, następującym wypłacała sposobem: collegiis Łomżyńskiemu zł. 7260 i Drohickiemu 6800, a na inne collegia do rąk i za kwitem ks. prowincyała prowincji Koronnej, lub za jego dyspozycją generalnego prokuratora zł. 15940, in summa 30000 zł., w dodatku zaś kolegium jezuitskie w Piotrkowie wraz z kościołem, apteką i wszelkiemi budowlami, tak jako w swoim ograniczeniu zostaje, niemniej folwark Roksycki zwany wraz z gruntami do niego należącemi w mieście Piotrkowie po ks. przeszło-jezuitach pozostały, w aktualną posesję ks. pijarom oddaje i wypuszcza z powyższej sumy nie potrącając, wypłaconą już z kasy Pińskiej za rezolucją Komisji na dniu 1 miesiąca maja roku teraźniejszego zasła dla kolegium Łukowskiego pensję roczną a die 1 octobris 1781 ad 1 octobris 1782 w kwocie zł. 2000.

4) Komisya ks. Woroniczowi eks-jezuicie pensję emerytalną, którą po zmarłym laiku Szmajewiczu w kwocie zł. 300 z kasy Łuckiej odbiera, do sumy zł. 500 rocznie z funduszu wakujących po emerytach pensji powiększyć deklaruje, a dla ks. Wilandta także eks-jezuity wakującą na zł. 500 po zmarłym emerycie ubezpiecza.

5) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół wydziałowych Warszawskich wypłaciła zł.

4696 reszty należności na reparację szkół Warszawskich podług podanego porachunku.

6) Komisya, stosując się do rezolucyi wyższej na dniu dzisiejszym zaszłej, zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należącej dla ks. pijarów prowincyi Koronnej (prócz kolegiów Łomżyńskiego i Drohickiego) za terażniejsze a 1 octobris 1781 ad 1 aprilis 1782 półrocze w kwocie zł. 7970 pensyi, wypłaciła za kwitem ks. Jordana prowincyała zł. 3376 gr. 2, potrąciwszy zaś już odebraną z kasy prowincjonalnej Piotrkowskiej sumę zł. 3593 gr. 28, na resztującą kwotę zł. 1000, za kwitem tegoż ks. prowincyała wypłacić się mającą, asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej wydała.

7) Komisya, na podany memoriał przez Czerkiewicza imieniem Ludwika z Mniszchów Potockiej, kasztelanowej Krakowskiej, względem prowizyi od sum na dobracli jej lokowanych, za różnemi zapisami akademii Krakowskiej należących, czyli te po 3¹/₂ od sta, czyli po pięć płacone być powinny, odpowiadając, ponieważ interes ten decyzyi sądowej wyciąga, przeto na niego in oeconomicis nie móżd rezolucyi zyskać, deklaruje.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. I. Potocki.

25. Sesya 16 novembris: 1) Raport zwyczajny od kasy generalnej Warszawskiej był podany na sesyi czytany.

2) Komisya Edukacyi Narodowej, mając sprawiedliwy wzgląd tak na cel powołania zakonu Scholarum Piarum, który jest ćwiczenie młodzi w pobożności i nauce, jako i na przykładną jego rozrządzeniom swoim powolność i w rządcy dzisiejszym prowincyi Polskiej, i w osobach szczególnych końcem wprowadzenia związku rzeczzonego zgromadzenia ze stanem akademickim, stanowi, że prowincyał w czasie będący poczytany będzie co do hierarchii stanu akademickiego w stopniu rektora wydziałowego względem wszystkich tejsze prowincyi szkół i kolegiów, że on odsyłać ma prosto do Szkoły Głównej raporta z wizyt swoich szkolnych, podług sposobu innym rektorom wydziałowym przepisanego, że szkoły pijarskie od wizytatorów akademickich co do sposobu uczenia corocznie wizytowane będą, że osoby zgromadzenia tego będą mogły wchodzić w konkurs o katedry collegii phisici w Szkole Głównej, które ustanowienie swoje chce Komisya być dowodem miłego prac i zasług ks. pijarów przyjęcia i nowem gorliwością onychże zachęceniem¹⁾.

3) Komisya dla ks. Adama Ciecierskiego, Karola Rodoscha i Adama Dalskiego eks-profesorów Międzyrzeckich, tudzież Szczepańskiego i Zdrojowskiego eks-profesorów Wschowskich, po zł. 600 pensyi rocznej od dnia 1 października roku terażniejszego, zaczynać się mającej, wyzna-

¹⁾ Toż samo w wypisie Metryka litewska, dział IX, vol. 96, fol. 330, i biblioteka Łopacińskiego w Lublinie, rękopis № 471.

cza z kondycją użycia onychże do uczenia szkół, gdy tego potrzeba wyciągać będzie, co się ma ściągać i do emerytów, wyznaczone pensye już odbierających, a zdatnych do uczenia szkół lub kaznodziejstwa. Komisya dla Jana Andruszewskiego eks-jezuity laika pierwszeństwo do wakującej po emerytach pensyi na zł. 300, w porządku zapisanych w liczbie emerytów osób, ubezpiecza, toż samo ubezpieczenie do pensyi na zł. 500 rocznie zawakować mającej czyni dla ks. Cieszkowskiego eks-jezuity.

4) Komisya na fundamencie nowych ustaw takową na seminarium kandydatów koronnych w Krakowie od dnia 1 października roku terażniejszego ustanawia ekspens: rektorowi seminarii, prefektowi i 16 kandydatom pensyi stołowej, pod którym tytułem wszelkie potrzeby, lekarstwa dla chorych i utrzymanie ekonoma umieszczają się: po fl. 650 na osobę zł. 11700, 16 kandydatom po fl. 300 pensyi ręcznej zł. 4800, ks. Popławskiemu, jako pierwszemu rektorowi seminarii, póki ten urząd sprawować będzie, następujący bowiem tylko po 2000 zł. brać będzie, zł. 4000, prefektowi seminarii zł. 1000, nie odmieniając w niczem dawniejszego rozrządzenia względem ekspensy na bibliotekę, bibliotekarza, metrów języka francuskiego i niemieckiego i na sarta tecta (B. 56, fol. 17).

5) Komisya zaleca kasie grłnej Warszawskiej, ażeby sumę zł. 1765 gr. 15, z kasy prowincjonalnej Krakowskiej na drukowanie popisów szkolnych wydaną i w rachunkach zapisaną przyjęła, równie i ekspens na pocztę i gazety w sumie zł. 248 gr. 24. Komisya zaleca kasie generalnej Warszawskiej wydać asygnację do kasy prowincjonalnej Poznańskiej, ażeby za kwitem ks. Goyckiego prorektora szkół Toruńskich wypłaciła sumę zł. 4200 szkołom Toruńskim i emerytom za terażniejsze a die 1 octobris 1781 ad 1 aprilis 1782 półrocze należące.

6) Komisya na stancję dla Rzętkowskiego regenta wyznacza zł. 900 rocznie od dnia 1 stycznia roku przyszłego 1782.

7) Komisya zaleca kasie grłnej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją introligatorom, opracującym 6000 egzemplarzy 2-jej części Geometrii, wypłaciła należącą podług ugody kwotę zł. 1200. Komisya zaleca kasie grłnej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją i kwitem Idźkowskiego archiwisty Komisji swojej wypłaciła zł. 124, na sprowadzenie archiwu z kolegium po-jezuickiego do pałacu Rzpltej wyeksponowane.

8) Komisya zaleciła Cieciszewskiemu sędziemu ziemskiemu Liwskiemu, pisarzowi sądowemu Komisji swojej, ażeby w porządku czynienia konkordaty z ks. prymasem o fundusze duchowne archidyecezyi Gnieźnieńskiej, dawniej przez ks. jezuitów przyjęte, czynił przygotowanie i traktował o to z wyznaczonemi tak od ks. prymasa, jakoteż od kapituły Gnieźnieńskiej osobami, oraz z niemi umawiał ściągające się do konkordaty punkta, dla komunikowania onychże Komisji.

9) Komisya, na rektorstwo szkół wydziałowych Kowieńskich wyznaczwszy ks. Mikołaja Wieliczkę, zaleca kasie grłnej Warszawskiej, aże-

by onemuż instrukcyę tak względem odebrania kasy, jakoteż spisania inwentarza kościoła, collegii i szkół w Kownie przesłała, a nowoustanowiony rektor, tak raport o odebranej kasie, jakoteż inwentarz przez siebie i 2 profesorów podpisane, nieodwłocznie do kasy grlnej odesłać ma. Pozostały zaś majątek po zmarłym ks. Roszkowskim rektorze Kowieńskim, komu podług prawa należeć okaże się, wydany być powinien, wyjąwszy książki i instrumenta do nauk przydatne, które osoby, przyjąwszy stan akademicki, zgromadzeniu akademickiemu, gdzie się znajdowały, zostawić są obowiązane.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. I. Potocki.

26. Sesja ekstraordynaryjna 19 novembris. 1) Interes Akademii Krakowskiej. Z okazji nowowynikłych teraz okoliczności, tyjących się akademii Krakowskiej, determinowała Komisya uczynić listowną odezwę do ks. biskupa Krakowskiego, na którą czekać będzie responsu, aby skutecznie w tej mierze zaradzić mogła; list osobny z tejsze okazji imieniem swoim do akademii Krakowskiej napisać zleciła.

J. Chreptowicz. M. Mniszech. I. Potocki.

27. Sesja 1 grudnia. 1) Raport zwyczajny od kasy grlnej podany, poczem sekretarz Komisji w Towarzystwie Elementarnem czytał protokół sesji swoich.

2) Komisya memoriał Wiczińskiego podsędku ziemskiego Kijowskiego do siebie podany rezolwując, gdy tenże Wicziński przez rezolucyę Komisji Rozdawniczej Koronnej, na dniu 5 miesiąca grudnia 1775 r. zaszła, za prezydencyą licytacji kamienic po-jezuickich w Warszawie sumę zł. 1675 nagrody wyznaczoną mający w tej swojej należytości ani z kasy Komisji Rozdawniczej, ani Komisji swojej dotąd zaspokojonym nie został, a Radzicki podkomorzy Zakroczymski równie z Wiczińskim licytacji prezydujący wyznaczoną w kwocie zł. 1675 nadgodę z kasy Komisji Rozdawniczej odebrał, zaleca kasie grlnej Warszawskiej, ażeby za terazniejszą dyspozycyą sumę wyżej wyrażoną zł. 1675, za prezydencyą licytacji należącą, temuż Wiczińskiemu podsędkowi ziemskiemu Kijowskiemu za kwitem jego wypłaciła.

3) Komisya, rezolwując memoriał Jakubowskiego generała majora w wojsku francuskim, ulokowania na dobrach swoich sumy zł. 50000 dopraszającego się, przychyliła się do żądania jego i z kapitałów funduszu edukacyjnego podniesionych i podnieść się mianych, sumę 50000 na dobrach Łoś i Wólka Łoska w województwie Mazowieckiem leżących, lokować stanowi, wprzód jednak Jakubowski zapis tej sumy urzędownie zeznać i zaświadczenie, od ziemstwa lub grodu własnego powiatu względem bezpieczeństwa ewikcyi do archiwum funduszu edukacyjnego złożyć ma.

4) Asygnacye: a) za kwitem ks. Koźmińskiego na zł. 2931 gr. 7 $\frac{1}{2}$, pensyę półroczną od dnia 1 lipca roku terazniejszego do dnia 1

stycznia roku przyszłego 1782 temuż ks. Koźmińskiemu i ks. Janockiemu należąca; b) za kwitem tegoż na zł. 251 gr. $7\frac{1}{3}$, pensję półroczną za tenże czas należąca się służącemu w Bibliotece Publicznej; c) na zł. 1232 za kwitem Gintowta sekretarza Komisji swojej, wyekspensowane od niego na potrzeby kancelaryi; d) na zł. 2000 za kwitem Cieciszewskiego sędziego ziemskiego Liwskiego dla oficjalisty, na kondescenzye z dekretów swoich wypadłe do Lublina i Szereniowszczyzny zjechać mającego; e) na złp. 900 za kwitem Rzętkowskiego regenta Komisji swojej temuż na ekspensa drogi mającemu zjechać *ex patrocinio* z strony funduszu edukacyjnego na kondescensyę do Lublina i Szereniowszczyzny; f) za kwitem ks. Pęczkowskiego prorektora szkół Płockich na zł. 7680 gr. 20 podług wyrachowania, przez Zawadzkiego architekta Komisji swojej uczynionego, na dokończenie fabryki szkół w Płocku należące.

5) Dyspozycja kasie generalnej Warszawskiej względem zł. 500 dodatkowej pensji dla ks. Koca determinowanej. Komisya, stosując się do rezolucyi swojej na dniu 27 miesiąca września roku terażniejszego zaśszej, wakującej a die 1 octobris po zmarłym ks. Trzebuchowskim emerycie na zł. 500 pensję dla ks. Koca eks-jezuity wyznacza i, żeby takowa pensya ratami półrocznymi, od dnia 1 miesiąca października roku terażniejszego poczynając, z kasy prowincjonalnej Warszawskiej onemuż wypłacana była, zaleca.

6) Asygnacya na zł. 1000 dodatku do zł. 2000, już wyekspensowanych na dokończenie fabryki szkół Poznańskich, z obowiązkiem uczynienia z nich porachunku w kasie grlnej przez ks. Paprockiego tychże szkół rektora, gdy fabryka zupełnie dokończoną będzie.

7) Komisya ks. Jastrzębskiemu eks-jezuicie, prócz dawniejszych zasług, przez lat 8 w urzędzie profesora edukacji publicznej służącemu, a teraz bez żadnego opatrzenia zostającemu, zł. 600 rocznie, od dnia 1 octobris roku terażniejszego opłacać się mające 2 ratami jak zwyczaj z kasy prowincjonalnej Łuckiej do odbierania determinuje.

8) Gratyfikacya zł. 200 ks. Dobieckiemu profesorowi I klasy w szkołach Łuckich luzowanemu *pro hac sola* vice naznaczona.

9) Fluguet metr języka niemieckiego dawniej w szkołach Łuckich użyty ma sobie wyznaczone zł. 600 rocznie z obowiązkiem kontynuowania lekcyi niemieckich do dalszego rozrządzenia Komisji.

10) Dzieło konkordaty między funduszem edukacji, a ks. prymasem i kapitułą Gnieźnieńską o obligacye duchowne, dawniej w archidiecezyi Gnieźnieńskiej przez ks. jezuitów przyjęte, z woli Komisji od Cieciszowskiego pisarza sądowego wygotowane, było czytane i roztrząsane.

M. Poniatowski. I. Potocki. F. Bieliński.

28. Sesya ekstraordynaryjna 3 grudnia: 1) Z okazji podanego memoriału ks. Kołłątaja kanonika Krakowskiego i wizytatora Akademii, uproszony prezydujący, aby tenże memoriał przy sobie zachował i oso-

bną z nim rozmową nakłaniał onegoż do środków powolności i umiarkowania.

2) Udeterminowała Komisya rewizyę wizyty ks. Kołłątaja końcem gruntownego zapewnienia się o sprawach wizytatorskich i zebrania potrzebnych wiadomości o stanie aktualnym interesów Akademii; ta rewizya zlecona Potockiemu pisarzowi wielkiemu W. K. L.

3) Czytany odpis ks. biskupa Krakowskiego de die 25 novembris i do archiwum papierów Komisji złożony.

J. Chreptowicz.

29. Sesya 4 grudnia: 1) Czytana była kompozyta między ks. arcybiskupem Gnieźnieńskim prymasem Korony Polskiej i W. K. L. i kapitułą Gnieźnieńską zawarta, którą Komisya de tenore w protokół wpisać kazała (S. 3, str. 5).

2) Nastąpiło zlecenie Cieciszowskiemu pisarzowi Komisji swojej uformowania projektu do tranzakcy przeniesienia sumy na wsi Małych-Długich, przez tradycyę od funduszu posiadanych, bądź z Lipskim generałem, bądź z Kotarbińskim za okazać mianą przez któregokolwiek z tychże dostateczną ewikcyę.

M. Poniatowski. I. Potocki. F. Bieliński.

30. Sesya 10 grudnia: 1) Gdy ks. Jabłonowska wojewodzina Braclawska, żądająca mieć u siebie na lokacyi sumę zł. 46967 gr. 22, która z dekretu zjazdowego za kalkulacyą z dóbr Michowa od niej dla funduszu edukacyjnego jest przysądzona, na dopełnienie prawa i uniwersałom Komisji swojej świadectwo grodu lub ziemstwa o bezpieczeństwie lokacyi na dobrach (z wymienieniem onych) dziedzicznych tejsze ks. Jabłonowskiej, złoży, natenczas Komisya na lokacyę pomienionej sumy i onej zapisanie zezwoli, byle tylko ks. Jabłonowska powyższy obowiązek, przed nastąpieniem terminu z dekretu przypadającego, dopełniła.

2) Ponieważ Wiczfiński, wyznając jako papiery do sumy 40000 zł. początkowo kolegium Łomżyńskiemu, a potem Drohickiemu, od ks. Krasickiego biskupa Warmińskiego służące i cesya do tejsze sumy na osobę jego zeznana bez żadnego datku były mu oddane, tak z nich nie chcąc korzystać też dokumenta oddaje: więc Komisya, tak wyznanie, jakoteż i oddanie dokumentów przyjmując, stanowi, iżby Wiczfiński od cesyi na osobę jego zeznanej reces urzędowny przed aktami publicznymi zeznał.

3) Komisya, zapatrzwszy się na sprawiedliwe przełożenia i dowody Grölla, iż tenże podług dawnej konwencyi przyjętemu na siebie obowiązкови drukowania swoim kosztem ksiąg elementarnych i onych na szkoły narodowe przesyłania, z przyczyny tanio ustanowionej ceny bez wielkiej krzywdy swojej zadosyć uczynić nie może, rezolucyą swoją na dniu 19 miesiąca lipca roku terażniejszego zaszła w niektórych punktach objaśnia, a uciążliwe mu melioruje (te punkta per extensum w protokół wciągają się), na dopełnienie zaś obowiązków wspomnionych submisyę przez Grölla złożoną mieć chce.

4) Komisya, odpowiadając na notę P. Komisji Skarbowej pod dniem 14 grudnia roku terażniejszego do siebie podaną, oświadcza, iż ponieważ P. Komisya Skarbu Koronnego do ułożenia się z Komisją swoją o czynsz z mieszkań kolegium po-jezuickiego do zamku J. K. Mści zalicytowanych, z pośród siebie delegowała i podobnej delegacji od Komisji swojej żąda, więc Komisya końcem najistotniejszego sumy z licytacji powyższych mieszkań wynikającej zabezpieczenia, procentu od teje sumy i w tej mierze zupełnego od P. Komisji Skarbu Koronnego z delegowanymi traktowania z pośród siebie Mniszcha marszałka nadwornego W. K. L. i Bielińskiego starostę Czerskiego uprosiła, którzy o miejsce i czas do powyższego umówienia się od Komisji Skarbu Koronnego z delegowanymi ułożą się i rzecz całą zakończą.

M. Poniatowski. M. Mniszech. A. Zamoyski.

31. Sesa 13 grudnia: 1) Komisya z mocy nadanej sobie konstytucją sejmu r. 1775 zakończonego dysponowania kolegiami, rezydencjami i domami, w których dawniej ks. jezuita mieszkali, z powodów obszerniej w rezolucji w protokół wciągniętej wyrażonych, kościół i kolegium nowe i stare w Piotrkowie, po ks. przeszło-jezuitach pozostałe tak, jak jest w swoim ograniczeniu ze wszelkimi murami czyli budowlami, w murach i za murami będącymi, oraz ze wszystkimi domami, dworkami, placami, apteką, cegielnią, gruntem Folwark zwanym, na przedmieściu Roksickiem będącym, i co tylko w mieście Piotrkowie niesprzedanego i niedysponowanego dotychczas zostaje, zgromadzeniu ks. pijarów na zawsze w wieczną i aktualną posesyę oddaje, do którego podania oraz na dwie ręce spisania inwentarzów naznacza Koberzyckiego łowczego Sieradzkiego.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. A. Zamoyski. F. Bieliński.

32. Sesa 15 grudnia: 1) Dyspozycja kasie grlnej Warszawskiej wydania asygnacji do kasy prowincjonalnej Wileńskiej, ażeby, zastępując niemożność kasy Kowieńskiej, ad complementum należącej ks. misyjonarzom Tylżyńskim w kwocie 2475 a 1 octobris roku terażniejszego półrocznej pensji dopłaciła onymże zł. 1675.

2) Asygnacja na zł. 130 to jest: dla odźwiernych J. K. Mści zł. 100, a dla froterów 30.

3) Komisya, mając podaną sobie od kasy grlnej specyfikację ekspensowanych po szkołach w roku zeszłym a 1 octobris 1780 ad 1 octobris 1781 na sarta tecta pieniędzy nad ustanowione rozrządzeniem kwoty, jakoto: w Warszawie zł. 5367 gr. 15, w Sandomierzu zł. 2263 gr. 8, w Poznaniu zł. 1290 gr. 22, w Wschowie zł. 588 gr. 20, w Toruniu zł. 886 gr. 20, w Lublinie zł. 1104 gr. 1, w Owrczu zł. 1764 gr. 29, w Kamieńcu na zakrystyana i chłopca zł. 400, w Barze podobnie zł. 300, w Łucku zł. 1305 gr. 6, w Krzemieńcu zł. 683 gr. 7, w Grodnie zł. 1622 gr. 21, w Nowogrodku zł. 427 gr. 5, w Brześciu zł. 387 gr. 24¹/₂, w Pińsku zł. 168, w Mińsku zł. 1045 gr. 27, takowe wyżej wy-

rażone naddatki, szczególni usprawiedliwione rachunkami, przy likwidacji przyjąć kasie grnlnej zaleca, niemniej sumę zł. 200 za reparację ganku przy kolegium Pińskim, podług złożonego w kasie grnlnej kontraktu wypłacić mianą z następującej rachunków raty terażniejszej kalkulacji mieć chce.

4) Ks. Sebastyan Zagórski eks-jezuita emeryt ma sobie upewnione pierwszeństwo do wakującej po emerytach pensji zł. 500, z zachowaniem porządku zapisanych przed tymże ks. Zagórskim w powyższych rezolucjach eks-jezuitów emerytów.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. A. Zamoyski.

33. Sesja 19 grudnia: 1) Komisya, mając sobie doniesiono, iż Dembowski kasztelan Czehowski, dóbr Stępcic po-jezuickich od Łętowskiego podczaszego Krakowskiego nowy iurisquaesitor, dopełniając obowiązek prawa i rezolucyi w tej mierze dnia 9 miesiąca października w roku terażniejszym wypadły, nie tylko zapis ewikcyi, względem dóbr Stępcic po-jezuickich na dobrach swoich ziemskich dziedzicznych Sancygniwie przez plenipotenta przed aktami grodzkimi Krakowskimi dnia 26 miesiąca października w roku niniejszym zeznał, ale też i reces uroczysty od sprawy granicznej dawniej z Stępcicami mianej, pod datą powyższego zapisu uczynił i tak rzeczonych dowodów, jakoteż tranzakcyi nabycia dóbr Stępcic od Łętowskiego, autentyczne ekstrakty złożył, więc uznając we wszystkim wyżej nadmienionej rezolucyi dopełnienie, pomienione tranzakcy w archiwum Komisyi swojej konserwowane mieć chce.

2) Wyznaczono zł. 500 rocznie instygatorowi Komisyi na stancję, którą a 1 ianuarii roku przyszłego 1782 z kasy grnlnej odbierać zacznie.

3) Asygnacya wydana na zł. 888 gr. 18 za kwitem Malczewskiego pisarza sądowego Litewskiego Komisyi dla powrócenia onemuż ekspens prawnych.

4) Komisya, ponieważ ks. Antoni Jabłonowski, wojewoda Poznański, jurydyki Ostrogskiej po-jezuickiej, oraz Mateusz Falkowski dóbr Kuczkurowce także po-jezuickich dyplomatyczni dziedzice, na dosyćczynienie prawu zapisy ewikcyjne względem dóbr po-jezuickich, przez nich posiadanych, pierwszy przez plenipotenta ks. Jabłonowskiego i na dobrach jego dziedzicznych klucza Krzywińskiego, a najszczególniej wsi Wielbojno, w województwie Wołyńskim w powiecie Łuckim leżących, drugi przez Józefa Załęskiego, cześnika Łuckiego, na dobrach jego dziedzicznych wsi Ławrowa, w temże samem województwie i powiecie sytuowanych, za Falkowskiego zastępując jego, a to za środkującymi świadectwami względem pewnej ewikcyi co do dóbr ks. Jabłonowskiego od urzędu grodzkiego, a co do dóbr Załęskiego od sądu ziemskiego Łuckich wyjednanemi i w grodzie Łuckim oblatowanemi, przed aktami grodzkimi Łuckimi zeznane, wraz z świadectwami od ziemstwa i grodu Łuckich uzyskanemi i tudzież z tranzakcyami, dziedzictwo wsi Ławrowa dla Załęskiego zapewnijącemi, złożyli, więc powyższe ewikcyje, jako świadectwy

wsparte za dostateczne przyjmując, w archiwum Komisji swojej konserwowane mieć chce.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. A. Zamoyski.

31. Sesja 29 decembris: 1) Komisja, mając sobie przez ks. Anę z Sapiehów Jabłonowską, wojewodzinę Braclawską, okazane świadectwo ziemstwa Łukowskiego pod dniem 22 miesiąca grudnia roku terażniejszego, dane na to jako suma zł. 46967 gr. 22 za kalkulacją z dóbr Michowa dekretem zjazdowym od tejże ks. Jabłonowskiej wojewodziny Braclawskiej przysądzona i od niej dla funduszu publicznego należąca się pewną i bezpieczną na dobrach hrabstwa Kockiego ma lokację, przeto na zapisanie tejże sumy z opłacać mianego 2 ratami według prawa anticipative po 5 od sta na rok do kasy publicznego funduszu edukacji narodowej procentu zezwala, byle tenże zapis przed nastąpieniem terminu z dekretu przypadającego dopełniła, zaświadczenie zaś przerzeczony w grodzie właściwym przez ks. wojewodzinę do oblaty podane, oraz w archiwum kancelaryi swojej konserwowane mieć chce.

2) Wyznaczyła Komisja pensję zł. 600 rocznie ks. Koki eks-jezuicie, już po zgaszeniu zakonu edukacji publicznej służącemu w urzędzie profesora w szkołach Toruńskich, a teraz dla słabości zdrowia od pracy uwolnionemu do dalszego jegoż użycia przez Komisję, gdyby z czasem do zdanego usłudze przyszedł zdrowia, która to pensya zaczynać się ma a die 1 octobris 1781 roku.

3) Ks. Józef Serafinowicz eksjezuita udający się teraz do Komisji o wyznaczenie pensyi dla zasług swoich w zgaszonym zakonie i sił starzanych, zapisany być ma w liczbie emerytów eks-jezuitów koronnych do wakującej pensyi po zmarłym emerycie z zachowaniem porządku osób, przez powyższe rezolucye w rejestrze emerytów już umieszczonych, ta pensya ks. jezuitom zwyczajnie naznaczana determinuje się zł. 500 rocznie.

4) Asygnacye: a) za kwitem Dolińskiego kancelarzysty Komisji na zł. 600 z okazji słabości, w której teraz znajduje się, nie rachując tego w pensję onegoż roczną; b) za kwitem Dąbrowskiego instygatora sądowego Komisji na zł. 250 półroczne quantum z wyznaczonych mu zł. 500 na stancyę.

5) Komisja rezolwując notę ks. Turskiego biskupa Łuckiego i Brzeskiego do Komisji swojej, względem dozwolenia onemu przeniesienia tak obrazu N. Panny z kaplicy wsi Derewnia, dawniej do kolegium Brzeskiego Litewskiego ks. jezuitów należącej, do Łucka dla umieszczenia go w kościele katedry, jakoteż ciała wielbnego sługi bożego Andrzeja Boboli z kościoła po-jezuickiego Pińskiego do kościoła kolegiackiego, w dobrach miasteczku Janowie będącego, podaną, a do żądania tegoż ks. biskupa przychylając się, na powyższe przeniesienie nie inaczej, jak tylko za poprzedzającym porozumieniem się i umówieniem ks. biskupa Łuckiego z obywatelami powiatu czyli powiatów tych, w których rzezonony obraz i ciało teraz zostają, pozwala.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. A. Zamoyski.

1782.

I. Sesja 2 stycznia: 1) Komisya Edukacyi Narodowej memoriał przez Stokowskiego chorążego swoim i Ostrowskiej podśędkowej Łęczyckiej imieniem, oraz Dzierzbickiego starosty Wartelskiego do Komisji swojej podany, rezolwując, tudzież doniesienie przez ks. Więckowskiego szkół narodowych wydziału Łęczyckiego rektora o skończonej licytacji placów i gruntów w mieście Łęczycy będących uczynione roztrząsając, ponieważ w dziele licytacji na gruncie miasta Łęczycy dnia 22 miesiąca listopada roku przeszłego 1781 odbytej i w aktach grodu Łęczyckiego dnia 10 grudnia tegoż roku oblatowanej, za ogród za miastem leżący w sumie zł. 410 przez Teodora Dzierzbickiego, starostę Wartelskiego, za 4 place, przy szkołach do murów miejskich rozciągające się, w kwocie zł. 216, przez Jana Saryusza Stokowskiego, chorążego Brzezińskiego, za role dwie zastawne w kwocie zł. 305, przez Szczepańskiego za plac Łętkowizna w kwocie zł. 74, przez Balbinę Ostrowską, podśędkową Łęczycką, najwyższa oferencja jest podana i zanotowana, zczem, przyjmując nadmienione najwyższe oferencje, z nich kwoty powyższe wynikające od rzeczonych konkurentów odebrać, a po istotnem odebraniu tranzakcy na powyższe grunta i place na rzecz tychże konkurentów, a to ekspensem onych, zeznać Janowi Dąbrowskiemu, instygatorowi sądowemu, zleca, które pieniądze kasa generalna odebrawszy, będzie powinna za osobną srodkującą rezolucją lokować, co zaś do placu Skrzyńcycznego, gdy za niego ostatnia oferencja przez 2 konkurentów tak Jabłońskiego, jakoteż magistrat Łęczycki w równości, to jest: zł. 195 w dziele licytacji jest zanotowana, przeto dla istotnego samychże konkurentów załatwienia, mają ciż konkurenci ostatnią jeszcze oferencję wyższą nad pierwszą w zapieczętowanym rotule, z osobna każdy, najdalej w czasie niedziel 6 do Komisji swojej przesłać, a która z nich przewyższać drugą będzie, bliższosc do kupna dla podającego udecyduje.

2) Komisya pod aktem dzisiejszym spisała osobną tranzakcyę z biskupem i kapitułą Łucką, która w protokół ma być wciagniona z przyczyny zaszyłych odmian i objaśnionych niektórych punktów, w kompozycie już zawartej znajdujących się.

3) Turski biskup Łucki ordynacyę względem obligacyi duchownych w dyecezyi swojej dawniej przez ks. jezuitów przyjętych, a przez kompozycę o to z Komisją zawartą na duchowieństwo z teyże dyecezyi przeniesionych, uczyniwszy onę do aktów Komisji podał, która w protokół wpisana i w archiwum konserwowana być ma.

4) Komisya Edukacyi Narodowej, przychylając się do prośby ks. Leona Męcińskiego eksjezuity, oraz do danego zaświadczenia przez ks. Woyczyńskiego przełożonego domu emeritorum w Krakowie, niniejszą rezolucją zezwala, ażeby między emerytami, w Krakowie mieszkającymi,

został umieszczonym i pensyę zwyczajną zł. 500 rocznie odąd z kasy prowincjonalnej Krakowskiej miał sobie wypłacaną.

M. Poniatowski. A. Mokronoski. M. Mniszech.

2. Sesja 8 stycznia: 1) Raport kasy gnrnej Warszawskiej czytany był i egzaminowany.

2) Raport do Rady Nieustającej względem spraw odsądzonych na kadencji Litewskiej, ostatniego miesiąca grudnia roku przeszłego 1781 zakończonej, podpisany dla oddania onegoż do Departamentu Sprawiedliwości.

3) Ks. Piramowicz sekretarz Komisji w Towarzystwie Elementarnem zdawał sprawę Komisji z dopełnionego zlecenia i dyspozycji Komisji, podług której kolegium po-jezuickie Lubelskie ks. trynitarzów, wraz z kościołem i innymi budynkami przyległymi, w posesyę jest oddane pod pewnymi warunkami i kondycjami z nimi umówionymi.

4) Komisya zaleca kasie gnrnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby stosownie do ugody z Turskim biskupem i kapitułą Łucką, na dniu 2 miesiąca i roku terażniejszych zawartej względem odmiany niektórych konkordaty punktów, in vim determinowanej tąż ugodą na reparacyę domów funduszowi edukacyjnemu ustąpiionych, sumy do rąk i za kwitem umocowanego od biskupa i kapituły Łuckiej prokuratora wypłaciła zł. 3500.

5) Komisya, mając wzgląd na zapisy uczynione przez ś. p. ks. Temezwarę scholastyka Łuckiego sum: jednej zł. 10000 kolegium Łuckiemu, drugiej zł. 20000 kolegium Krzemienieckiemu, chcąc oraz uskutecznić myśl fundatora, w tychże zapisach wyrażoną, ubezpiecza miejsca dwa z najpierwszego wakansu w konwikcie w Łucku będącym dla krewnych tegoż ś. p. ks. Temezwarę scholastyka Łuckiego z obowiązkiem, ażeby to swoje pokrewieństwo przed rządcą konwiktu dowiedli, a w niebytności onychże te miejsca w konwikcie Łuckim, ad mentem zapisu przerzeczonego fundatora, dla nawróconych do wiary katolickiej zdarzyć się mogących neofitów przeznaczają.

6) Dwóch laików emerytów eksjezuitów, to jest: Urbanowicza i Michała Sałeckiego do wakującej pensyi zł. 300 rocznie Komisya zapisać zleciła, zachowując porządek osób przed terażniejszą rezolucyą w liczbie emerytów, oczekujących na pensye, zapisanych.

7) Komisya, mając uczynione sobie przełożenie, iż ks. Tadeusz Jodkowski eksjezuita, będący dawniej profesorem w akademii Wileńskiej, a potem na ćwiczeniu młodzi w konwikcie po-jezuickim Wileńskim i prywatnie czas użytecznie trawiając, nie jest dotąd żadnem beneficium kościelnem opatrzony, wyznacza onemuż pensyę zł. 600 rocznie, a die 1 octobris roku przeszłego 1781 zaczynać się mającą, którą na mocy terażniejszej rezolucyi z kasy Wileńskiej za kwitami osobnemi co pół roku odbierać będzie.

8) Asygnacya na zł. 900 za kwitem Rzętkowskiego regenta Komisji swojej na najęcie stancyi a die 1 ianuarii ad ultimam decembris roku terażniejszego, onemuż rocznie wyznaczone zł. 900.

9) Książka pod tytułem O Ekonomice i budowaniu wiejskiem przez ks. Świtkowskiego wydana, a teraz przez prenumeratę z druku wychodząca z dyspozycji Komisji będzie przesłana do szkół po jednym egzemplarzu, na którą prenumeratę zł. 500 zapłacić asygnowano.

M. Poniatowski. A. Mokronoski. A. Zamoyski.

3. Sesja 11 stycznia: 1) Komisja, stosując się do konstytucji sejmowej w roku 1775 zakończonego tytuło: „Rozrządzenie dóbr przeszło-jezuickich“, w tomie ustaw dla W. K. L. na tymże sejmie uchwalonych na karcie 10 będącej, wszelkie ugody względem dóbr przeszło-jezuickich i nawet zamiany fundorum czynić pozwalającej, do zawarcia względem połowy dóbr Burdykowszczyzny, w województwie Nowogrodzkim leżącej, w stopniu niegdyś Bogusława Uniechowskiego, wojewody Trockiego, Franciszkowi Uniechowskiemu, sędziemu ziemskiemu województwa Mińskiego, przysądzonej, z tymże Uniechowskim sędzią ziemskim województwa Mińskiego wieczystej ugody moc zupełną Andrzejowi Malczewskiemu, pisarzowi sądów swoich kadencji W. K. L., porucza i jego pełnomocnym do czynienia potrzebnych w tej mierze opisów funduszu edukacyjnego plenipotentem stanowiąc, wszelkie w nadmienionym interesie przezeń podpisane i przyznane transakcje nieporuszonemi być deklaruje.

2) Komisja, rezolwując memoriał od Ignacego Daszkiewicza, podczaszego powiatu Grodzieńskiego, o pozwolenie zbycia dóbr przeszło-jezuickich Haci, w województwie Mińskim leżącej, w dyplomatycznej posesji onego będącej, Franciszkowi Uniechowskiemu, sędziemu ziemskiemu województwa Mińskiego, ztąd zaś o uwolnienie majątku onego z pod asekurowanej za tęż Hać ewikcyi, a przeniesienie onej na dobra Uniechowskiego, oraz o zalecenie powrotu z archiwum funduszu edukacyjnego dokumentu submissionis przez Zambrzyckiego sędziego ziemskiego Orszańskiego względem tejże Haci z powodu przedsiębranego z tymże Daszkiewiczem o onę a nieuskutecznionego kontraktu, z ostrzeżeniem dla tegoż funduszu na dobrach rzeczonych Zambrzyckiego, Pańskie zowiących się, w powiecie Orszańskim sytuowanych, ewikcyi wydanego z osobna od Uniechowskiego sędziego ziemskiego Mińskiego, o pozwolenie nabycia tej to Haci i przyjęcie ewikcyi za nią na własnych tegoż Uniechowskiego dobrach zapewnić się ofiarowanej, sobie podany, przereczonemu Daszkiewiczowi takowych dóbr Haci na osobę Uniechowskiego ustąpienia, a Uniechowskiemu nabycia dyplomatycznej onych posesyi dozwala, a zatem tegoż Uniechowskiego do ulokowania za tęż Hać winnej, na własnych jego dobrach o swobodności swojej od wszelkich ciężarów, zaświadczeniem przyzwoitego urzędu zapewnionej dla funduszu edukacyjnego ewikcyi i do nieodwołcznego takowej ewikcyi przez dokument submissionis obwarowania obowiązując, od takowejże ewikcyi wszelkie majątki Daszkiewicza i dobra Pańskie Zambrzyckiego sędziego Orszańskiego wolnemi być deklaruje, oraz dokument submissionis względem tej to ewikcyi Hackiej, przez tegoż Zambrzyckiego pod aktem dnia 17 stycznia roku

1778 na rzecz funduszu edukacyjnego wydany, na dniu zaś 19 tegoż miesiąca i roku w grodzie Grodzieńskim przyznany, archiwście funduszu edukacyjnego do rąk nieraz wspomnianego Daszkiewicza podczaszego Grodzieńskiego wydać zaleca.

3) Komisya na uczynione sobie przełożenie, iż ks. Franciszek Rutkowski eksjezuita, mający sobie pensję zł. 500 z kasy Łuckiej i mieszkanie w kolegium po-jezuickiem Krzemienieckiem wyznaczone, żąda, aby mu wolno było mieszkać u krewnych swoich, z przyczyny większej pomocy i wygod, jako w słabości zostającemu, potrzebnych, zezwała niniejszą rezolucją na to i zaleca kasie prowincjonalnej Łuckiej, aby rzeczona pensya zł. 500, dożywotnie wyznaczona, za kwitami onegoż, gdziekolwiek znajdować się będzie, była mu wypłacana.

4) Komisya zaleciła kasie gnrlniej Warszawskiej wypłacić za wekslem dla Szastra doktora medycyny, powracającego z zwiedzenia krajów zagranicznych na ekspens podróży zł. 2511 gr. 17¹/₂.

M. Poniatowski. A. Mokronoski. A. Zamoyski.

4. Sesya 25 stycznia: 1) Komisya, mając podany sobie ekstrakt zapisu sumy zł. 10000 na dobrach Łoś i Wólka Łoska zwanych, w województwie Mazowieckiem, częścią w ziemi Czerskiej, częścią w Warszawskiej leżących, przez Jakubowskiego marszałka obozowego wojsk francuskich na rzecz funduszu edukacyjnego przed aktami grodu Warszawskiego dnia 11 stycznia roku terażniejszego na fundamencie rezolucyi Komisyi na dniu 1 miesiąca grudnia roku przeszłego 1781 zaszelej lokacyę sumy zł. 50000 determinującej zeznanego, zaleca kasie grlnej Warszawskiej, ażeby do rąk tegoż Jakubowskiego sumę zł. 9000 wypłaciła, zaś Jakubowski zaświadczenie od ziemstwa lub grodu własnego powiatu, względem bezpieczeństwa lokacyi, przed przypadającą ratą św. Jana roku terażniejszego do archiwum funduszu edukacyjnego niezawodnie złożyć ma.

2) Komisya memoriał, od Franciszka Stefańskiego eksjezuity, aptekarza Poznańskiego, do siebie podany rezolwując, oświadcza, iż gdy tenże aptekarz pożyczonej ks. jezuitom kolegium Poznańskiego na reparacyę obserwatori sumy 100 czerw. zł., ani od ks. jezuitów, jako lustracya zaświadcza, ani z kasy funduszu edukacyjnego dotąd nie odebrawszy, a w trzymaniu apteki, z której od czasu zgaszenia zakonu po dukatów 12 corocznie do kasy Poznańskiej opłaca, przez odjęcie do szkół trzeciej części mieszkania, własnym kosztem wyreparowanego, pokrzywdzonym się być mieniać, tak na zniesienie powyższego długu 100 czerw. zł., jakoteż w nagrodę kosztów na reparacyę mieszkań aptecznych i utrzymanie apteki łożonych, wypuszczenia sobie tejsze apteki dożywotnie bez żadnej funduszowi opłaty, tudzież wyznaczenia dożywotniej pensyi doprasza się: Komisya przychyła się do próśb jego i tak na umorzenie długu i wszelkich do funduszu pretensyi, jakoteż w pensyi emerytalnej, wypuszczając onemuż od dnia 1 kwietnia roku terażniejszego dożywo-

ciem aptekę po-jezuicką w Poznaniu bez żadnej opłaty, tudzież dożywotnią pensyę zł. 500 rocznie od powyższego terminu, to jest: 1 kwietnia roku 1782 zaczynać się mającą, wyznaczając, stanowi, ażeby tenże Stefański aptekarz wprzód fundusz edukacyjny z zaciągniętego przez ks. jezuitów 100 czerw. zł. długu i wszelkich pretensyi urzędownie zakwitował, inwentarz apteki spisał i do Komisji swojej odesłał, a iż do znajdujących się w aptece podług inwentarza, tudzież przybyć mogących rzeczy, ani on, ani sukcesorowie jego żadnej rościć nie będą pretensyi i że apteka w jak najlepszym stanie utrzymywana będzie, urzędownie asekurował się.

3) Cieciszowskiemu sędziemu Liwskiemu, mającemu znajdować się w Lublinie w interesach z woli Komisji poleconych, dana będzie osobna instrukcja, która na sesyi dzisiejszej czytana, a w protokół *per extensum* wciągniona być ma.

4) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją i kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół wydziałowych Warszawskich, *in vim* należytości półrocznej na szkoły Warszawskie i emerytów a die 1 aprilis roku terażniejszego wypłaciła sumę zł. 7000, która przy generalnym porachunku przyjęta będzie. Komisya asygnowała wypłacić za kwitem ks. Marxena prokuratora akademii Krakowskiej *in vim* należytości półrocznej na akademię, szkoły wydziałowe, seminaryum i emerytów a die 1 aprilis roku terażniejszego zł. 18000.

5) Komisya wakującą pensyę zł. 500 po zmarłym ks. Ignacym Baranowiczu emerycie nakazała opłacać teraz ks. Józefowi Cieszkowskiemu, mającemu wieku lat 70 i dawniej już od Komisji w rejestrze emerytów umieszczonemu, którą z kasy Łuckiej za osobnemi kwitami dożywotnie na mocy terażniejszej rezolucyi odbierać będzie.

6) Komisya, odpowiadając na memoriał podany przez Aleksandrowicza kasztelana Podlaskiego imieniem Ledochowskiego wojewody Czerniechowskiego, dopraszającego się o uwolnienie dóbr Chocimia z pod ewikcyi zapisanej dla funduszu edukacyjnego za dobra Nowy Dwór po-jezuickie, oświadcza, iż gdy wojewoda Czerniechowski, czyniąc w sądach Komisji swojej tak przeciwko przeszłemu, jako i terażniejszemu dyplomatycznemu posesorowi dóbr przerzeczonych Nowy Dwór, uwolnienia się od przerzeczonej ewikcyi żądać będzie, natenczas Komisya onemuż wymiar sprawiedliwości przyzwoity uczynić z opatrzeniem bezpieczeństwa dla funduszu edukacyjnego nie omieszka.

7) Komisya prosiła ks. biskupa Płockiego, aby jako prezydujący oświadczył ks. Poczobutowi rektorowi Szkoły Głównej W. K. L. ukontentowanie swoje z gorliwości jego około dobra tejże szkoły, oraz doskonałych rozrządzeń i układu lekcyi w niej rozpoczętych, niemniej ze sposobu, którym w mowie swojej, przy otwarciu lekcyi publicznych mianej, dokładnie wyłożył myśli i zamiary Komisji względem instrukcyi publicznej.

8) Mianowanie Luillier do Towarzystwa Elementarnego. Ponieważ Fledrer, odjeżdżając z kraju, zostawia miejsce w Towarzystwie Elementarnem, które z osobliwszą chwałą i osobliwszym instrukcyi publicznej pożytkiem posiadał, Komisya na toż miejsce naznacza Luillier, dobrze sobie przez dzieła matematyczne, które na szkoły narodowe napisał, zasłużonemu.

9) Komisya, mając daną sobie sprawę z wielu sesyi w Towarzystwie Elementarnem odprawionych, potwierdziła w szczególności zdanie Towarzystwa, rozwiązujące wątpliwości w zapytaniu, od prefekta szkół Lubelskich uczynionem, zapisane na sesyi Towarzystwa pod dniem 14 stycznia roku terażniejszego; rzecz ta ściąga się do egzaminów szkolnych czyli te przez klasy, jak dawniej było, lub przez nauki różnych klas uczniom dawane od jednego profesora razem ze wszystkimi jego uczniami odprawiane być mają i ten ostatni sposób egzaminowania uczniów razem z jednej nauki, chociaż z różnych klas, Komisya wszystkim szkołom przez listy osobne zalecić ma.

10) Ponieważ termin kondescensyi w Szereniowszczyźnie, oraz odebranie dokumentów od ks. Jabłonowskiej wojewodziny Braclawskiej do dóbr Michowa służących blisko nadchodzi, przeto tak do atentowania pomienionej kondescensyi rzeczonych dóbr Szereniowszczyzny na rzecz funduszu odebrania i tychże dóbr komu pewnemu zaarendowania, jakoteż powyżej nadmienionych dokumentów podług dekretu odebrania, z odebranych zakwitowania, lub w przypadku nieodebrania manifestu z publikatą zanieśienia, za plenipotentą Piotra Rzętkowskiego postanawia.

11) Komisya, stosując się do wyższych rezolucyi swoich względem sprzedaży kolegium po-jezuickiego, tu w Warszawie w Starem Mieście będącego, zaszyłych, niemniej i do rezolucyi Rady Nieustającej względem opłacania corocznie czynszu z sprzedaży rzeczonego kolegium wynikającego, który już przez P. Komisję Skarbu Koronnego za rok terażniejszy do wypłacenia jest asygnowany, wyznacza do podania w posesyę tegoż kolegium na skarb Rzpltej ze strony swojej ks. Jakukiewicza rektora szkół Warszawskich, jako dawniejszego rządęcę collegii, i Czarnockiego pisarza sądowego Komisyi swojej, którzy w umówionym dniu i czasie ten dom, oraz wszystkie porządki i sprzęty w nim znajdujące się, osobnym inwentarzem opisane, zwyczajem w tej mierze praktykowanym, komu należeć będzie, oddadzą, z dopuszczeniem wolnej intromisyi i posesyi objęcia na skarb Rzpltej przez Komisję Skarbową Koronną podług osobnych punktów warunkowych, względem ustąpienia na zawsze rzeczonego collegium, między Komisją swoją i Komisją Skarbu Koronnego pisnąć się mających.

12) Asygnacye: a) na szkoły Sandomierskie za kwitem rektora onychże ks. Potoczyńskiego, in vim należytości a die 1 aprilis ad 1 octobris 1782 asygnowano zł. 8250; b) na szkoły Łęczyckie zł. 6700; c) na szkoły Toruńskie zł. 5000; d) na szkoły Krakowskie i emerytów zł.

17000; e) na Towarzystwo Elementarne zł. 10418 gr. 22¹/₂ (S. 5, str. 135); f) na szkoły Drohickie zł. 1079 gr. 9; g) na pensję półroczną ks. Zajączkowskiemu ekszezuicie a die 1 aprilis ad 1 octobris 1782 zł. 500; h) na dopełnienie obowiązków przyjętych przez konkordatę zawartą z ks. prymasem oraz archidiecezyą Gnieźnieńską za kwitem umocowanego prokuratora ks. Zacharyaszewicza kanonika Gnieźnieńskiego asygnowano do wypłacenia za półroczną a die 1 martii ad 1 septembris roku terażniejszego 1782 sumę zł. 3700.

M. Poniatowski. A. Mokronoski. M. Mniszech.

5. Sesja ekstraordinaryjna 23 lutego: 1) Raport od kasy grlnej podany był czytany.

2) Fledererowi z prac i pożytecznej w Towarzystwie Elementarnem dla publicznej edukacji przez lat kilka nieprzerwanie usługi dobrze Komisji swojej zaleconemu, gdy i teraz odjeżdżając do swojej ojczyzny do kontynuowania onych ochoczą oświadczył gotowość, Komisya dla okazania mu winnego szacunku i wdzięczności gratyfikacyi zł. 1800 naznaczą na ekspensa podróże.

3) Ks. Józef Lisowski, Antoni Powal i Franciszek Skarzyński mają sobie upewnione pensye emerytalne po zł. 500 do wakującej po zmarłych emerytach pensyi, w porządku zachowanym zapisanych w powyższych rezolucyach ekszezuitorów emerytów; brat Michał Sałdecki ekszezuitor zł. 300 takż do wakującej pensyi.

4) Komisya przez wzgląd aplikacyi, a przytem słabego zdrowia Dolińskiego kancelarysty Komisji swojej dawne zaległości onegoż w kasie do zł. 1000 wynoszące, wypłacić onemuż teraz kasie grlnej zaleca.

5) Uczyniony był raport przez Cieciszowskiego pisarza Komisji swojej, deputowanego do ułożenia się między akademikami szkół Lubelskich i ks. trynitarzami.

6) Rafałowi Nietyxy, sędziemu ziemskiemu Pińskiemu, kredytuje się zł. 5000 z ostrzeżeniem lokacyi onych na dobrach Bayki zwanych, w województwie Brzeskiem Litewskiem należących.

7) Chmarze pisarzowi grodzkiemu Mińskiemu kredytuje się zł. 2500 w dobrach niegdy Żyżemskiego na poddanym jednym ex decreto potioritatis lokowane z procentem ad proportionem użytku z tegoż poddanego do zł. 80 determinowanym, z zapewnieniem ewikcyi tejże sumy na własnych Chmary dobrach, to jest: na wsi Soroki zwanej, w województwie Mińskiem leżącej.

8) Boufał łowczy nadworny Litewski i Daszkiewicz sędzia grodzki Grodzieński mają quietari przez instygatora z procederu o lustratorstwo.

9) Obrąpalski sędzia grodzki Połocki za opłaceniem zł. 5000 z prowentów dóbr przez niego lustrowanych, u niego znajdujących się, ma być kwitowanym przez instygatora z procederu przeciwko niemu o lustratorstwo intentowanego (S. 3, str. 13).

10) Memoriał żydów Mińskich. Opłacanie ratami kapitału i prowizji od niego zaległych w kasie grlnej uregulowane przyjmuje.

11) Pensya półroczna Cieciszowskiemu pisarzowi Komisji swojej i Rzętkowskiemu regentowi, przez wzgląd podjętego przez nichże ekspensu na zjeżdżanie na kondescensye w interesach Komisji, zaleca kasie grlnej wypłacenie owymże pensji półrocznych, należących się a die 1 aprilis ad ultimam septembris.

12) Sprawy, jakie były sądzone i odeszły na kadencji decembrowej Litewskiej, w raporcie przez prezydującego podpisanym Najjaśniejszemu Panu i Radzie Nieustającej doniesiono.

13) Dyspozycja kasie grlnej Warszawskiej, ażeby pensyę emerytalną zł. 1000, dawniej ks. Zajączkowskiemu ekszezuicie do odbierania z prowentów Litewskich naznaczoną, tu onemuż ratami jak zwyczaj opłacała.

M. Poniatowski. A. Mokronoski. M. Mniszech.

6. Sesya 5 marca: 1) Komisya na memoriał Ferdynanda Wołyńskiego sumy zł. 28000 z intrat dóbr funduszowych, niegdyś przez Teodora Jelca posiadanych i na fundusz edukacyi wieczysty oddanych, w nagrodę kosztów prawnych potrącenia pretendującego, odpowiadając, ponieważ nie tylko przy rozsądzeniu w sądzie Komisji swojej sprawy tegoż Wołyńskiego i innych sukcesorów Jelcowskich z uprzywilejowanymi dziedzicami dóbr przereczonych funduszowych bliższosc posiadania onychże przyznana im jest, między innymi i z tego względu, iż znaczne łożyli ekspensa, prawując się o dziedzictwo dóbr wzmiankowanych, a przez takowe bliższosci onymże przyznanie tę sumę sobie bonifikowaną mają, ale też z powodu takowego dekretu na memoriał rzeczonych sukcesorów Jelcowskich do Komisji swojej w tejsze pretensji podany, stosownie do tegoż dekretu zaszła dnia 23 miesiąca marca roku 1779 rezolucya, tudzież później w sądzie swej Komisji, to jest: pod dniem 27 października tegoż roku 1779 z tymże Wołyńskim samym, podobnego jak i przez terazniejszy memoriał potrącenia zł. 28000 sumy domagającym się, zgodnie z powyższemi wyrokami zapadły dekret nieprzyzwoitość żądania onegoż rzeczywiście dowodzą i okazują, przeto, przychylając się do wyżej wzmiankowanych dekretów i rezolucyi, nie móż Wołyńskiego, albo raczej wszystkich sukcesorów Jelcowskich tyle razy wzmiankowanej zł. 28000 sumy, ani w części, ani w całości powrócenia zyskać na zawsze, deklaruje.

2) Komisya, mając względy na zasługi ks. Józefa Kozłowskiego i prace onegoż przez lat 40 w zakonie jezuitskim czynione, tudzież pretensye jego z jakiegobądźkolwiek źródła do funduszu edukacyjnego miane zupełnie zaspokajając, temuż ks. Kozłowskiemu do sumy 800 zł., dawniej przez swoją Komisję wyznaczonej, zł. 1200 dodaje, mieć chcąc, aby kasa grlna Warszawska, zaczynając od raty ostatniego marca 1782 roku, nie już po zł. 800, lecz po zł. co rata półroczna 1000, a na rok

2000, dopóty za kwitem onegoż wypłacała, dopóki chlebem duchownym zkadinaąd opatrzonym nie zostanie.

3) Komisya na memoriał podany przez ks. Umińskiego kanonika Łuckiego, proboszcza Ostrogskiego, względem płacenia z dóbr Suraza corocznie po zł. 180 do kościoła Ostrogskiego na utrzymanie sług kościelnych, daje rezolucję następującą, iż ponieważ wszystkie obligacje duchowne, dawniej przez ks. jezuitów przyjęte, weszły w kompozytę z biskupem i kapitułą Łucką na mocy prawa w tej rzeczy uczynioną, przeto Komisya wywiązawszy fundusz publiczny przez takową kompozytę od wszelkich obowiązków duchownych, ks. Umińskiego proboszcza Ostrogskiego w pretensyi jego, jeżeli słuszna jest, do ks. biskupa Łuckiego i kapituły Łuckiej odsyła.

4) Komisya w porządku czynienia rezolucyi na memoriał, od Joachima Kmity, sędziego grodzkiego województwa Nowogrodzkiego, z prośbą o wydanie jemu z archiwum funduszu edukacyjnego papierów do dóbr Pucewicz, w województwie Nowogrodzkim leżących, stosujących się, do siebie podany, gdy znajduje, iż rzeczzone dobra Pucewicze, niedawno w zastawnej posesyi funduszu edukacyjnego będące, za dekretem oczywistym, pod dniem 31 miesiąca maja roku przeszłego 1781 zaszyłym, do dziedzicznej Kmity sędziego Nowogrodzkiego drogą okupna dostały się posesyi, a zatem, gdy wszelkie do takowych dóbr ściągające się papiery jemu jako dziedzicowi należą się, więc iżby takowe papiery temuż Kmicie za rejestrem, de data et actu każdy wydać się mający dokument specyfikującym, przez samego Kmitę, bądź jego umocowanego plenipotentę autentycznie przy pieczęciach podpisanym i przed któremikolwiek bądź aktami przyznanym, wydane były archiwisście funduszu edukacyjnego, zaleca.

5) Komisya, uznawszy za rzecz pożyteczną i nieodbitie potrzebną dla funduszu edukacyjnego sprzedaż domów w mieście Toruniu, zaleca Goyskiemu prorektorowi szkół Toruńskich, ażeby wezwał osoby z magistratu Toruńskiego, któreby otaksowały domy: a) narożny stykający się z kolegiem; b) przy tymże, na szkoły zażywany; c) narożny, na ulicy Białej naprzeciw kolegium leżący, Blewernicowski zwany, d) na tejże ulicy Białej niedaleko bramy leżący, przedtem na konwikt używany, e) ogród za Bramą św. Katarzyny, nad wałami między gruntami kancelaryi Toruńskiej i przy ogrodzie sław. Noske leżący, Kitelhof zwany; po zaszyłej zaś taksie, której kopję ks. prorektor zaraz do Komisyi prześle i onej w aktach miejskich zaoblatowaniu, podane ma być do druku obwieszczenie uwiadamiające publicum o sprzedaży, szacunku z taksy wynikłym i dniu, na którym licytacja zacznie się; do ekspedywania rzeczony licytacji wyznacza Komisya tegoż ks. Goyskiego prorektora szkół Toruńskich, który sposobem w uniwersale Komisyi przepisany, w czasie w którym będzie rozumiał, że dostateczne według podanego obwieszczenia uwiado-

mienie nastąpiło, licytację zacznie i onaż skuteczniejszy do aprobaty Komisji prześle.

6) Komisja, uznawszy potrzebę sprzedania rezydencji po-jezuickiej w Wschowie, zaleca ks. Rychłowskiemu bywшему szkół Wschowskich prefektowi, ażeby urzędową taksę tejże rezydencji i w niej pozostałych sprzętów uczynił i taksę tę w aktach miejskich zaoblatował, registr rzeczy wraz z taksą do Komisji przesał, oraz publicum o sprzedaży rezydencji i sprzętów, o szacunku z taksy wynikłym i o czasie, kiedy licytacja ma nastąpić, obwieścił, czas takowy ma być wyznaczony, jaki wystarczający być może do uwiadomienia wszystkich, którzyby czego nabyć sobie życzyli i do przyjazdu ich do Wschowy; do ekspedowania rzeczonych licytacji wyznacza Komisja tegoż ks. Rychłowskiego, który sposobem w uniwersale Komisji przepisany, w czasie obwieszczonym licytację zacznie i onaż skuteczniejszy, do aprobaty Komisji prześle; biblioteczne książki przedawane nie będą, tych przeto registr ks. Rychłowski spisać ma i do Komisji odesłać, same zaś książki według tegoż rejestru odwiezie do Poznania i na ręce ks. Paprockiego rektora szkół wydziałowych Poznańskich odda, na transport których ekspensowane quantum, jakoteż na taksę, obwieszczenie i w czasie licytacji zdarzone wydatki, z kasy prowincjonalnej Poznańskiej powrócone będą; zaleca przytem Komisja kasie grlnej Warszawskiej, ażeby ekspensowaną przez ks. Rychłowskiego na sarta tecta rezydencji Wschowskiej, według podanego na dniu 15 listopada r. 1781 rachunku sumę zł. 741 gr. 17¹/₂, onemuż przyjęła.

7) Komisja przez rezolucję swoją, na dniu 15 miesiąca września roku przeszłego 1781 zaszła, przy oddaniu kolegium po-jezuickiego w Lublinie między innymi kondycjami, włożywszy na ks. trzynitarzów obowiązek utrzymywania na zawsze czterech ubogiej szlachty studentów, uczyniła teraz rozrządzenie i przepis względem tychże studentów, przez Komisję nominować mianych, tak co do rządu, jakoteż odzienia i stołu, co obszerniej znajduje się w protokół zapisane.

8) Komisja dla ks. Hintza zł. 400, a dla brata Kościeszki zł. 200 rocznie na stancję wyznacza, a die 1 aprilis 1782 opłatę onymże determinuje.

9) Komisja, postanowiwszy przedać aptekę po-jezuicką w Mińsku, zaleca ks. Obrąpalskiemu rektorowi szkół wydziałowych Mińskich, ażeby wszystkie naczynia, sprzęty i medykamenta, w pomienionej aptece znajdujące się, urzędownie otaksować rozkazał i takowej taksy kopję do Komisji odesłał, oraz publicum o nastąpić mianej sprzedaży i dniu, na którym licytacja zacznie się, uwiadomił; do ekspedowania licytacji tej umacnia Komisja tegoż ks. rektora szkół Mińskich, który stosownie do instrukcyi, w uniwersale Komisji przepisanej, licytację na dniu w obwieszczeniu wyrażonym zacznie i wszystkie naczynia, sprzęty i medyka-

menta apteczne najwięcej dającym za gotowe pieniądze sprzedawszy, dzieło licytacji do aprobaty Komisji prześle.

10) Komisya ekspensowaną przez profesora fizyki w szkołach Lubelskich na zakupienie instrumentów fizycznych sumę zł. 542 z kasy prowincjonalnej Lubelskiej powrócić zaleca, postanawiając, ażeby do tychże instrumentów dokupione jeszcze były stolik i łańcuch geometryczne, co wszystko do inwentarza szkół Lubelskich wciągnięte i dla użytku onychże konserwowane być ma. (S. 5, str. 141).

11) Komisya, rezolwując memoriał Skirmunta sędziego ziemskiego Pińskiego, archiwście, iżby papiery do kamienic i placów w mieście Pińsku leżących, jemu przez Komisję Rozdawniczą W. K. L. za świadectwem rezolucyi, na dniu 24 miesiąca grudnia 1774 wyszłej dziedzicznie wyprzedanych należące, temuż Skirmuntowi za rewersem de data et actu, każdy w szczególności dokument wyrażającym, ręką rzonego Skirmunta podpisanym i u sądu swojego przyznany, wydał, wprzód jednak, iżby tenże archiwista takowe wydać się mające dokumenta w aktach sądowych aktykował zaleca.

12) Komisya sumę zł. 5000 za szacunek ogrodu po-jezuickiego w Krakowie na przedmieściu Piasek zwanym i gruntów na jurysdykcji garbarskiej, oraz budynku pralnia zwanego na mocy rezolucyi Komisji swojej, dnia 13 miesiąca lipca roku 1779 zaszłej, ks. Kołłątajowi sprzedanych wynikającą a przez ks. Kołłątaja do kasy prowincjonalnej Krakowskiej złożoną wraz z prowizją, którą od daty tejże rezolucyi, aż po czas terazniejszy zaległa, ks. Kołłątaj opłacić ma, do percepty kasy prowincjonalnej Krakowskiej zapisać zaleca, lokacyę zaś tejże sumy kapitałnej na dobrach Jakubowskiego marszałka wojsk francuskich determinuje.

M. Poniatowski. A. Mokronoski. M. Mniszech.

7. Sesya 7 marca: 1) Komisya memoriał od Ferdynanda Wołyńskiego do siebie podany rezolwując, ponieważ tenże Wołyński na satysfakcyę dekretu sądu Komisji swojej procent w części, z dóbr po-jezuickich Łuczyna i Fedorówki zaległy, kasie funduszowej grłej Warszawskiej opłacić oświadcza, względem zapłacenia a w reszcie przedłużenia terminu doprasza się, więc odebranie powyższego procentu w części kasie grłej pozwala, a względem należności w reszcie termin do dnia 24 miesiąca czerwca roku 1782 z kondycją, aby w tym czasie nie tylko przeszłe raty lecz i przyszlą Św-Jańską z góry podług prawa kasie funduszowej z pomienionych dóbr opłacił, przedłuża, nie naruszając w niczem procesu na tymże Wołyńskim z przyczyny przetrzymania tejże należności otrzymanego, owszem go aż do czasu zupełnego, jako wyżej zaspokojenia, w całości zachowując.

2) Asygnacye: a) należności na szkoły Warszawskie i emerytów ad 1 octobris roku terazniejszego za kwitem ks. Jakukiewicza rektora onychże sumę zł. 21000; b) resztę tejże należności szkołom Warszawskim i emerytom za kwitem tegoż 4200 zł.; c) podobnie na szkoły

Łomżyńskie i emerytów za kwitem tegoż zł. 1232 gr. 11; d) za kwitem ks. Koźmińskiego zł. 2931 gr. $7\frac{1}{2}$, to jest: pensyę półroczną a 1 ianuarii ad 1 iulii roku terażniejszego ks. Janockiemu należąca; e) za kwitem ks. Koźmińskiego zł. 251 gr. $7\frac{1}{2}$, to jest, pensyę półroczną służącemu w bibliotece Załuskich a 1 ianuarii ad 1 iulii roku terażniejszego należąca.

3) Komisya, rezolwując memoriał Belgrama do siebie podany, którym zasekwestrowanych części dóbr Worczyna i Puzowa po-jezuickich sposobem arendy do czasu deklarowania onych pro vacanti wypuszczenia, a w dalszym czasie, gdy też dobra zostaną już pro vacanti deklarowane, onych prawem wieczystem oddania przy uczynionem, iż wszystkie dawne raty z tychże dóbr zaległe wraz z procesem za Hadziewicza zapłaci, oświadczeniu doprasza się, zaczem co się tyczy arendy względem tej umowy się i kontraktu o nią z Belgramem zawarcia, kasyerowi ułożyć się zleca, a co do pretendowanego dziedzictwa, jeżeli pomienionych dóbr części przed następującą ratą Świętojańską z sekwestru wykupione nie będą, tedy za opłaceniem przez Belgrama rat zaległych i procesu za Hadziewicza pierwszeństwo do dziedzictwa rzeczonych dóbr temuż Belgramowi uczynić oświadcza.

M. Poniatowski. A. Mokronoski. M. Mniszcz.

8. Sesya 18 marca: 1) Komisya, przepisawszy w ustawach swoich czas opłacania szkołom pensyi i rachunków do kasy grlnej przesyłania, zaleca ks. rektorom i prorektorom szkół, kasami prowincjonalnemi zawiadującym, ażeby stosownie do tychże ustaw wypłaciwszy na dniu 1 października pensye półroczne tak stołową, jakoteż i ręczną osobom zgro-madzenia swojego rachunki z percepty od św. Jana zaczynającej się, oraz z opłaty oktobrowej wraz z kwitami na wypłacone pensye ostatnich dni października do kasy grlnej przesyłali, że zaś drugiego półrocza opłata na dwoje jest podzielona, to jest: stołowej pensyi 1 kwietnia, ręcznej zaś dopiero 15 lipca, a kalkulacya rachunków percept i ekspens funduszu edukacyjnego w kasie grlnej Warszawskiej na św. Jan zamkniętą być powinna, przeto ks. rektorowie i prorektorowie w ułożeniu i przesyłaniu rachunków z percepty, od Trzech Królów zaczynającej się, oraz kwitów tak sobie postąpić mają: a najprzód co do rachunków, zapiszą do ekspensy pensyę stołową, która, jak ustawy mieć chcą, do wspólnej kasy złożoną być ma, potem pensyę ręczną każdej osoby z osobna, a po zapisaniu onych, takowy przypis, ponieważ według ustaw Komisji pensye ręczne dopiero 15 iulii wypłacone być mają, przeto kwity od osób wyżej wyrażonych die 15 iulii odesłane będą i rachunek w takowy sposób ułożony, wypłaciwszy na dniu 15 lipca pensye ręczne, kwity z nich odbiorą i odebrane najpierwszą po dniu 14 lipca odchodzącą pocztą do kasy grlnej prześlą, tak ażeby ante ultimam iulii ze wszystkich szkół kwity w kasie grlnej znajdowały się, co się nie ma rozumieć o kwitach od

emerytów, lub na inne ekspensa, takowe bowiem kwity zawsze wraz z rachunkami przesyłane być powinny; aby zaś niniejsza dyspozycja jak najściślej przez ks. rektorów i prorektorów kasami prowincjonalnemi zawiadujących zachowana i dopełniona była, ekstrakty onej tymże ks. rektorom z kancelaryi rozesełane być mają.

2) Komisyja, będąc od kasy grlnej zainformowana, że zlecona jej względem książek elementarnych kalkulacya z Cernerem częścią dla nieprzysłanych wcale, częścią dla niedokładnych od niektórych rektorów, prorektorów i prefektów rachunków, dotąd zakończoną być nie może, zaleca ks. rektorom, prorektorom i prefektom szkół, którzy dotąd listownym od kasy grlnej rekwizycyom zadosyc nie uczynili, ażeby natychmiast z percepty i ekspensy książek elementarnych, którą od początku aż do konwencyi z Groellem lub sami, lub ich antecesorowie mieli rachunki, do kasy grlnej przysłali z wyrażeniem wiele książek, od kogo i w którym roku odebrali, a to według informacji od kasy grlnej sobie przesłanej, w przypadku bowiem niedostawienia takowych rachunków będzie im rachowana należność za książki według podania Cernerera i wypłacenia onejże rekwirowane (S. 5, str. 147).

3) Komisyja, rezolwując memoriał Mikołaja Mrozowickiego, szambelana J. K. Mści, donoszącego, iż majątność Krupe zwana, w ziemi Chełmskiej leżąca, jest jego dziedziczna, suma zaś 127400 zł. z dekretu ziemskiego Chełmskiego na okupienie tejże majątności wyliczona na terminie i dla niestawienia się Michała Reya, starosty Nowomiejskiego, w grodzie po publikacie jest reponowana, do której to sumy jako substancyi Reyowskiej dług na tejże substancyi będący w sumie 10000 zł., dawniej ks. jezuitom, teraz funduszowi edukacyjnemu należący, regulowany być ma, zaleca instygatorowi sądowemu, ażeby w interesie windykowania rzeczzonej sumy 10000 zł. funduszowej tak Reya starostę Nowomiejskiego, jakoteż Mrozowickiego szambelana J. K. Mści do Komisyi swojej zapozwał.

4) Asygnacye: a) na zł. 500 na ekspens sądową instygatorowi; b) na zł. 144 Groellowi za wydrukowanie mowy ks. Piramowicza i za papier należące; c) na zł. 130 gr. 10 introligatorowi od oprawy 1000 egzemplarzów tejże mowy ks. Piramowicza.

5) Komisyja pensyę Jaśkiewiczowi za rok szkolny terażniejszy a die 1 octobris 1871 zaczęty, w sumie zł. 6000 wyznaczoną, jako dla profesora historyi naturalnej w akademii Krakowskiej wypłacić zaleca, z tą wyrażną kondycją, iż czas ten, który mieć będzie wolny aż do rozpoczęcia lekcy publicznych w akademii, to jest: do św. Michała w roku terażniejszym obróci on na odprawienie ułożonej podróży dla zwiedzenia gór, w województwie Krakowskiem i Sandomierskiem będących, o własnym koszcie wraz z drugimi osobami do tego destynowanemi, oraz na zebranie tym sposobem nie tylko ziół, ale też innych rzeczy służących do uformowania gabinetu historyi naturalnej.

6) Komisya, asygnując wypłacenie pensyi 3800 zł. Trzczańskiemu, wozającemu kosztem Komisji, którą mu jeszcze na ten rok czwarty a die 1 octobris 1781 zaczęty kontynuje, zaleciła, aby z tejże pensyi zastąpił ekspens 800 liwów, wydanych już przez niego za książki, sam zaś aby bez zawodu powracał do kraju w ostatnich dniach września roku terażniejszego do objęcia katedry profesora fizyki w Szkole Głównej Krakowskiej.

M. Poniatowski. A. Mokronoski. M. Mniszech. S. Poniatowski.

9. Sesja 23 marca: 1) Komisya, mając uczynione sobie doniesienie, iż w miasteczku Horodyszczu, w województwie Nowogrodzkim leżącym, znajduje się budynek dawniej postawiony przez ks. jezuitów na gruncie plebana tamecznego, dotąd opuszczony i żadnej funduszowi intryty nie czyniący, zaleca przez niniejszą dyspozycję ks. Bauerowi rektorowi szkół wydziałowych Nowogrodzkich sprzedaż rzeczzonego budynku i kwoty za szacunek onegoż wziętej do kasy importowanie a do uczynienia w tej mierze tranzakcyi urzędowych imieniem funduszu moc zupełną temuż ks. rektorowi Nowogrodzkiemu daje.

2) Komisya postanowiła listem osobnym, do ks. Poczobuta rektora Akademii Wileńskiej napisać się mającym, zalecić onemuż, aby w stan terażniejszy konwiktu ubogiej szlachty wejrzał, rozrządzenie onegoż co do ekonomiki uczynił, nieodwłocznie od zaczynającej się teraz raty półrocznej a die 1 aprilis, oraz rachunki z percept i ekspens dawniejszych zweryfikował na miejscu i kalkulację, przy złożeniu dowodów i kwitów inclusive do ostatnich dni terażniejszego miesiąca marca przez ks. Mackiewiczza oddać się powinna, odebrał.

3) Komisya zaleca kasie w Wilnie będącej, ażeby pensję półroczną a die 1 aprilis na konwikt ubogiej szlachty należącą nie inaczej, jak za kwitem lub dyspozycjami osobnymi ks. Poczobuta rektora akademii Wileńskiej bądź częściami, bądź całkowicie opłaciła na mocy terażniejszej rezolucyi.

4) Komisya, stosując się do rezolucyi swojej, na dniu 1 miesiąca grudnia roku przeszłego 1781 wyszłej, względem lokowania sumy 50000 zł. u Jakubowskiego marszałka wojsk francuskich, na którą już 10000 zł. jest zaliczone, zaleca kasie gnlnej Warszawskiej sumę zł. 21550, z różnych sum kapitałnych funduszu edukacyjnego składającą się, za kwitem onegoż grodowym wypłacić podług specyfikacyi tychże sum, obszerniej w protokóle wyrażonych.

5) a) Komisya zaleca kasie gnlnej Warszawskiej, ażeby wydała asygnację do kasy prowincjonalnej Łuckiej na zapłacenie do rąk i za kwitem generalnego kapituły Kijowskiej prokuratora sumy zł. 1750, która na dopełnienie obowiązków, przez konkordatę na dyecezyę Kijowską przyjętych, za ratę półroczną od dnia 1 kwietnia do dnia 1 października roku terażniejszego (potrąciwszy wybrany za ratę Trzech Królów roku terażniejszego z dóbr Kościelnik w kwocie zł. 1500 procent) od fundu-

szu edukacyjnego należy się. b) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnację do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby do rąk i za kwitem ks. Malinowskiego rektora szkół wydziałowych Żytomierskich wypłaciła zł. 11270, to jest: na pensye rektora, prefekta i profesorów szkół Żytomierskich, tudzież emerytów zł. 3270 reszty należytości ad 1 octobris roku terażniejszego, a na fabrykę szkół zł. 8000. c) Komisya, odbierając od kasy gnrlniej raport o potrzebie nadzwyczajnej reparacyi kościoła, kolegium i szkół w Brześciu, na którą podług informacyi przez ks. Buchowieckiego rektora szkół wydziałowych Brzeskich do kasy gnrlniej nadesłanej, suma zł. 652 prócz ordynaryjnej na sarta tecta wyznaczonej sumy ekspensowaną być musi, zaleca kasie gnrlniej, ażeby na takową zł. 652 kwotę, na powyższe reparacye ekspensować mianą, asygnację do kasy prowincjonalnej Brzeskiej wydała, z której ks. rektor po zakończeniu fabryki zdać kasie gnrlniej rachunek powinien będzie. d) Komisya Edukacyi Narodowej zaleca Lelewelowi kasyerowi generalnemu, ażeby zł. 1000, na stancję a die 1 aprilis roku terażniejszego ad 1 aprilis roku przysłego sobie należące, w takowy odebrał sposób, to jest: z kasy prowincjonalnej Owruckiej zł. 891, a z kasy gnrlniej residuum zł. 109, co przy generalnym porachunku przyjęto będzie. e) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją i kwitem Idźkowskiego archiwisty Komisyi swojej wypłaciła zł. 540 na stancję od czasu wyprowadzenia się jego z kolegium, to jest: od dnia 1 października roku przysłego do św. Jana roku terażniejszego.

6) Komisya, po uczynionej przez Urząd miasta J. K. Mści Łucka taksie placu pustego po zgorzałym konwikcie po-jezuickim w Łucku, przedanie onegoż przez licytację więcej nad innych dającemu za gotowe pieniądze postanawia, do ekspedyowania tejże licytacji wyznacza i umacnia Komisya ks. Słabniewicza rektora szkół wydziałowych Łuckich, który sposobem w uniwersale Komisyi przepisany takową licytację zacznie i za skutecznieniem onej dzieło swoje do aprobaty Komisyi przestać ma.

7) Komisya Edukacyi Narodowej ks. Franciszkowi Suchodolskiemu eksrektorowi szkół Nowogrodzkich zł. 2000, a ks. Władysławowi Tautkiewiczowi, Ignacemu Suchorskiemu, Mateuszowi Kisielewskiemu i Bernardowi Łowiszowi, eksprofesorom akademii Wileńskiej, po zł. 600 rocznej, dożywotniej pensyi wyznacza, której opłata zaczynać się ma od dnia 1 kwietnia roku terażniejszego.

8) Komisya na miejsce zmarłych emerytów niżej wyrażonych eksjezuitów, dawniej w kadencję pomieszczonych, do tabeli emerytów w Koronie pensyonowanych zapisać kasie gnrlniej zaleca: ks. Zdulskiego z pensją roczną zł. 500, Drozdowicza z pensją dodatkową 500, Woronicza z pensją dodatkową 200, Wilandta z pensją roczną 500, brata Andruszewskiego Jana 300, ks. Zagórskiego 500, ks. Serafinowicza z pensją in vim 500 do dalszego wakansu — 300 zł.; wyznaczonych powyżej pensyi opłatę od dnia 1 kwietnia roku terażniejszego determinuje.

9) Komisya do wakującej po zmarłych eksjezuitach emerytalnej pensji w Koronie umieszcza w kadencję zasłużonych w zgaszonym zakonie eksjezuitów ks. Franciszka Katenbryk i Augustyna Mierzejewskiego, zachowując pierwszeństwo dla dawniej do tegoż wakansu zapisanych eksjezuitów.

10) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnację do kasy prowincjonalnej Pińskiej, ażeby do rąk Malczewskiego pisarza Komisji swojej lub zlecenie od niego mającego, wypłaciła zł. 11200 dla zaspokojenia pensji półrocznej od dnia 1 kwietnia do dnia 1 października roku terażniejszego niżej wyrażonym ofycyalistom, to jest: Malczewskiemu pisarzowi sądowemu Litewskiemu zł. 3600, Czarnockiemu pisarzowi ekonomicznemu 3600, Rzętkowskiemu patronowi 1500, Ustrzyckiemu patronowi 1500, Dakisiewiczowi kancelarzyście 1000 — in summa zł. 11200, a to za poprzedzającym rewersem Malczewskiego na transportowanie teżże sumy z Pińska do Warszawy i oddanie jej do kasy gnrlniej.

11) Komisya, rezolwując memoryał Władysława Gurowskiego, marszałka wielkiego W. K. L., do Komisji swojej podany, gdy suma zł. 239157 i $\frac{1}{2}$ gr. na dobrach niegdy Twardowskiego wojewody Lubelskiego do funduszu edukacji należąca zostaje i tej podniesienia z dóbr przereczonych tak przez nieopłacenie procentu, jako i inne okoliczności potrzeba zachodzi, więc jeżeli Gurowski marszałek wielki W. K. L. na dopełnienie prawa i uniwersałów niniejszej Komisji najprzód świadectwo ziemstwa lub grodu własnego powiatu, zabezpieczające pewną lokację sumy na dobrach jego, złoży, oraz zapis urzędowy zezna i prowizję za rat dwie, śmiercią niegdy Twardowskiego wojewody Lubelskiego zaległą, do kasy opłaci i nadal też prowizję opłacać obowiązek na siebie weźmie; tedy Komisya deklaruje, iż cesyę rzeczoney sumy wraz z zaległą prowizją na rzecz tegoż Gurowskiego marszałka wielkiego W. K. L. uczynić zleci.

12) Komisya, odpowiadając na memoryały imieniem Felicjana Drzewieckiego, chorążego Krzemienieckiego, tudzież Erazma, Teodora, Joachima, Ksawerego i Kazimierza Drzewieckich, łowczyców Włodzimierskich, przez plenipotentą podany, sumy funduszowe pierwszą 9000 zł. u Felicjana Drzewieckiego, chorążego Krzemienieckiego, drugą 12000 zł. u Drzewieckich łowczyców Włodzimierskich na lokacyi zostawać deklaruje, a względem porachunku do kasy gnrlniej Warszawskiej po uczynienie onegoż odsyła, jako obszerniej w protokóle.

13) Komisya, wysyłając teraz wybrane od siebie osoby na wizytę generalną wszystkich szkół, w Koronie i Litwie będących, wyznaczyła pensji dla każdego z 4 wizytatorów po 3000 zł., którą ks. Piramowicz sekretarz Towarzystwa Elementarnego, wyznaczony do jednej części szkół Litewskich, odbierze z kasy prowincjonalnej w Kownie, ks. Bieńkowski proboszcz Dewięski, który jedzie do drugiej części szkół w Litwie, odbierze podobnie z kasy Mińskiej, ks. Kolendowicz doktor i profesor aka-

demii Krakowskiej, mający wizytować szkoły w Wielkiej Polsce będące, pensję swoją odbierze w Poznaniu, a ks. Hołowczyc kanonik Warszawski, wyjeżdżający na Ruś także dla wizytowania szkół, pensję za kwitem swoim z kasy gnrlniej Warszawskiej ma mieć wypłaconą.

14) Komisya na przełożenie, od Steckiego starosty Owruckiego sobie uczynione, daje rezolucję następującą, iż po otrzymanem dla siebie prawie posiadania folwarku Zarzeczkańskiego po-jezuickiego Stecki starosta Owrucki, biorący się do posesyi onegoż, jest w obowiązku opłacania wprzód dla funduszu edukacyjnego nietylko rat zaległych, przez Kamińskiego nieopłaconych, ale też wszelkich łożonych kosztów na reparacye, które się na gruncie zostać powinny; co gdy dopełni, ks. Słabniewicz prefekt szkół Owruckich objęcia posesyi rzeczzonego folwarku onemuż pod żadnym pretekstem bronić nie ma.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. S. Poniatowski.

10. Sesya 5 kwietnia: 1) Instrukcja dla wizytatorów, wyjeżdżających z woli Komisji na wizytę szkół narodowych, w 9 punktach zawarta, czytana i podpisana była; wpisze się per extensum w protokół.

2) Kasa gnrlna wyda asygnację do kasy prowincjonalnej Poznańskiej, ażeby za kwitem Jaśkiewicza profesora historii naturalnej w akademii Krakowskiej wypłaciła zł. 540, z ekspensy której sumy zdać kasie gnrlniej rachunek obowiązany będzie; ostrzega przytem Komisya, ażeby ci wszyscy którzykolwiek odbierają z kasy funduszu edukacyjnego na jakąkolwiek ekspens pieniądze, z takowejże ekspensy rachunek dowodami stwierdzony kasie gnrlniej lub prowincjonalnym zdawali i że nie wprzód na dalsze podobneż wydatki wypłacane im być mają pieniądze, póki z pierwszych obrachunku nie złożą.

3) Czempiński medycyny doktor, w Towarzystwie Elementarnem zasiadający, ma sobie wyznaczone czerw. zł. 100 na podróż, z woli Komisji w górach województw Krakowskiego i Sandomierskiego przez niego odprawić się mianą.

M. Poniatowski. S. Poniatowski. J. Potocki.

11. Sesya 15 kwietnia: 1) Komisya w niebytności starosty Czerskiego do podpisania kontraktu przedażnego kolegium po-jezuickiego, tu w Warszawie przy kolegiacie będącego, Potockiego pisarza Litewskiego wyznacza i uprasza.

2) Asygnacye na wypłacenie podatku brukowego i z kolegium po-jezuickiego i biblioteki Załuskich: z kolegium od r. 1773 do roku 1782 exclusive wraz z kwitowem zł. 785 gr. 11 den. 9, z biblioteki Załuskich za rok 1781 wraz z kwitowem zł. 214 gr. 9 den. 6 (S. 5, str. 165).

3) Dyspozycya kasie gnrlniej Warszawskiej wydania asygnacji do kasy Mińskiej na wypłacenie zł. 4000 dla oficyalistów, w protokóle per expressum wyrażonych (S. 5, str. 163, 167).

4) Komisya ks. Antoniego Szadzieńskiego, eksprofesora Pułtuskiego, w liczbie emerytów eksjezuitów pomieszcza z pensją roczną zł. 500, któ-

rej opłata od dnia 1 kwietnia 1781 roku zaczynać się ma, a ks. Walentego Maleszewskiego eksjezuicie w kandydacyę do wakującej po emerytach pensyi zapisać kasie gurlnej zaleca.

5) Komisya na prośbę ks. misyonarzów Tylżyńskich zaleca ks. rektorowi szkół Kowieńskich, ażeby należącą onymże w kwocie zł. 4950 rocznie pensyę nie ratami jak dotąd, ale razem pierwszych dni kwietnia w każdym roku wypłacał.

6) Był czytany projekt kontraktu przedażnego kolegium Warszawskiego po-jezuickiego, między Komisją Edukacyjną a Komisją Skarbu Koronnego zawrzeć się mający i tenże został przyjęty.

7) Komisya ks. Stanisławowi Piątkowskiemu eksjezuicie, klerykowi przez wzgląd chwalebny jego aplikacyi i pilności, okazanej przez kilka lat w urzędzie profesora szkół narodowych Łuckich, ułatwiając mu sposoby wyświęcenia się i dalszych dla teje edukacyi w tym stanie usług, naznacza zł. 600 rocznie, którą póty odbierać będzie, póki nie skończy nauk w seminarjum swojemu stanowi przyzwoitych do dalszego siebie przez Komisję użycia (S. 5, str. 159).

8) Komisya, uskuteczniając kontrakt przedażny kolegium po-jezuickiego, tu w Warszawie przy kościele farnym kolegiaty św. Jana będącego, między swoją Komisją z jednej, a P. Komisją Skarbu Koronnego, z drugiej strony, zawarty dla roboracyi tegoż kontraktu zeznania na podmienione kolegium donacyi i zakwitowania szacunku, za nie postanowionego, oraz innych dopilnowania tranzakcyi, Mateusza Ustrzyckiego, plenipotentą Komisyi swojej, wyznacza i postanawia.

M. Poniatowski. S. Poniatowski. I. Potocki.

12. Sesa 1 maja: 1) Towarzystwo, kończąc sesyę zwyczajną dla zaczynających się wakacyi, w teraźniejszym miesiącu maju, oddało Komisyi sprawę z robót i prac swoich; okazało najprzód widok ogólny wszystkich dzieł tak elementarnych, jakoteż i innych, do instrukcyi publicznej ściągających się, których układem i wygotowaniem rzeczono Towarzystwo dotąd zatrudniać się nie przestaje, oraz tym porządkiem, jaki w obwieszczeniu, względem ksiąg elementarnych wydanem, zachowany jest o każdym w szczególności z rzeczonych dzieł, które w jakiej części i przez kogo już jest dokonane lub w dalszym czasie ma być wygotowane dokładnie Komisyi swojej donosiło; wyznało nakoniec winną wdzięczność Potockiemu pisarzowi wielkiemu W. K. L., ciągle prezydującemu na sesyach Towarzystwa, za przodkujące w tej mierze światło jego i pilne starania, aby książki elementarne i inne dzieła, do instrukcyi publicznej należące, w czasie zamierzonym i z największą wykonane były dokładnością. Takowe doniesienie Komisya wdzięcznie przyjmując, przy zaręczeniu przyzwoitych względów dla osób w Towarzystwie pracujących, oświadczyła z tej okazji Potockiemu pisarzowi wielkiemu W. K. L. podziękowanie przez usta ks. biskupa Płockiego, jako prezydującego, oraz pamiątkę prac i zastug jego w Komisyi w protokóle swoim zapisać zleciła.

2) Komisya, na odebraną notę od Komisji Skarbowej Koronnej odpowiadając, doniosła, iż do żądanej konferencji z wyznaczonymi od Komisji Skarbu Koronnego osobami uproszeni są ze strony Komisji swojej Mokronoski wojewoda Mazowiecki i Bieliński starosta Czerski, którzy się między sobą wspólnie umówią względem wyznaczenia czasu i miejsca do tejże konferencji.

3) Komisya w porządku dania rezolucji na memoriał Brzezińskiego porucznika kawalerji narodowej, jako mającego rząd i gospodarstwo chorągwi Bnińskiego, szambelana J. K. Mści, konsystującej w Płocku, nieodwrotną komunikację zanesioną do Komisji swojej skargi ks. prefektowi szkół Płockich, uczynić zaleca, przytem oświadcza, iż wizytator zesłany od Komisji na miejsce do Płocka, przed dniem 15 miesiąca maja zjechać mający, będzie miał dane sobie moc i zlecenie roztrząśnienia rzeczony skargi, oraz wysłuchania stron obudwu i sprawiedliwość z osób do jurysdykcji szkolnej należących (jeżeli się winnymi być okażą) przyzwolą uczyni.

4) Komisya, mając uczynione sobie doniesienie przez ks. Kantego Poznańskiego, prefekta szkół Rawskich, o śmierci Roberta Lutoborskiego, jednego z konwiktorów, na funduszu przy tychże szkołach umieszczonych, przez niniejszą rezolucję zaleca, aby na miejsce teraz wakujące był przyjęty do rzeczony konwiktu Fidelis Bębnowski, mający za sobą rekomendację pierwszych osób województwa Rawskiego.

5) Komisya, chcąc dostatecznie zaradzić tak o wygodzeniu kolegium akademickiego Wileńskiego, jakoteż o potrzebnem ubezpieczeniu onegoż od ognia, z przyczyny często zdarzających się pożarów w mieście Wilnie, i tym końcem znaczną przedsiębiorając reparację rur i akweduktów, któremi wody do kolegium akademickiego z niemałym kosztem są sprowadzone, wszelkiej onychże komunikacji z domami i kamienicami powyżej tegoż kolegium stojącemi zabronić i napotem nie dopuścić postanowiła, dla czego zaleca Lutomskiemu kasyerowi w Wilnie będącemu, aby obwieścił o tem dziedziców i posesorów kamienicy Pocięjowskiej i Goreckiego, iż Komisya, widząc szkodliwe skutki z dozwolonej rzeczonym kamienicom komunikacji wód z akweduktów kolegium akademickiego, umowę w tej mierze dawniej uczynioną, jako przez odebranie wody do kolegium koniecznie potrzebnej uciążliwą, a od Komisji swojej niepotwierdzoną i przez nieoddawanie postanowionej opłaty od nichże samych niedotrzymaną, odtąd ustawać i nieważną być deklaruje.

6) Komisya dla przyspieszenia spokojności przyzwolonej szkołom Krozkim i ułatwienia kłótni wszczętych między aptekarzem Böhlerem, w kolegium tamecznem mieszkającym, a prefektem i profesorami, którzy z tej okazji nieprzyzwolcie do jurysdykcji duchownej są pociągnięni, postanowiła delegować z swojej strony Gojszewskiego surogatora księstwa Żmudzkiego, z mocą zupełną osądzenia tej rzeczy i osób, które się winnymi być okażą ukarania, którzy za uczynioną o to przez list od Komii-

syi swojej rekwizycją, zjechawszy na miejsce i stron obudwu do siebie wezwawszy, zamiar niniejszej rezolucyi Komisyi sposobem przyzwoitym wykona, a decyzji jego obie strony zupełnie ulegać powinny będą.

7) Komisya, na memoriał Grabowskiego generała inspektora wojsk W. K. L. dając rezolucję, zaleca kasie gnrlnej Warszawskiej, aby kapitał, który za poprzedzającym zaręczeniem generała Grabowskiego u Doktorowicza podług rezolucyi Komisyi swojej, na dniu 22 miesiąca grudnia roku 1779 zapadłej, w sumie 3279 zł. 10 gr. był lokowany, teraz istotnie odebrawszy wraz z prowizją, jaka się dla funduszu należąca być okaże, tak obliż Doktorowicza na sumę przereczoną, jakoteż dokument poręczny generała Grabowskiego, z archiwum Komisyi na mocy niniejszej rezolucyi wydane być mające, do rąk opłacającego powróciła.

8) Komisya ks. Tomasza Płotnickiego eksjezită zasłużonego ciąglą pracą tak w zakonie, jako i teraz w duchownej posłudze, zapisać zleciła do wakującej sposobem od Komisyi dotąd zachowanym pensyi emerytalnej zł. 500 rocznie, zalecając kasie gnrlnej Warszawskiej, aby w czasie zawakowania takowej pensyi w rejestrze aktualnych emerytów został umieszczonym.

9) Książka elementarna o wymowie i poezyi. Ponieważ prospekta do napisania tego dzieła nie były dosyć dokładne, zdało się Komisyi już nie przez konkurs, ale przez zlecenie mieć je wykonanem, dla czego nadgrode dla chcącego się podjąć napisania tej książki do dukatów 150 powiększyć determinowała.

10) Asygnacya wydana do kasy gnrlnej Warszawskiej na dukatów 40, opłacić się mająca na pensję dla malarza, wysłanego na odprawienie podróży wraz z Jaśkiewiczem i Czempińskim z woli Komisyi.

11) Ponieważ na miejsce zmarłego Lutoborskiego do konwiktu Rawskiego na fundusz umieszczony jest teraz Fidelis Bębnowski, więc czyni się zabezpieczenie dla Rzętkowskiego, iż na najpierwszem zawakować mającym miejscu na fundusz do konwiktu przyjętym będzie.

12) Komisya memoriał przez Stanisława Baczyńskiego imieniem Aleksandra Gurowskiego, podkomorzego Gnieźnieńskiego, i Jana Nepomucena Mycielskiego, starosty Osnickiego, do Komisyi swojej podany, rezolwując, ponieważ rezolucya niniejszej Komisyi, na dniu 2 miesiąca sierpnia roku przeszłego nastąpiona, skutecznienia swego w czasie oznaczonym nie odebrała i teraz przy złożeniu świadectwa od Józefa Gliszczynskiego, podczaszego województwa i sędziego surogatora grodzkiego Poznańskiego, dnia 20 miesiąca kwietnia roku bieżącego w Poznaniu datowanego, jako za dobra Kościelec po-jezuickie, na dobrach połowy miasta Gostynia z przyległościami, w województwie Poznańskiem sytuowanych, pewna ewikcyja być może zapewniającego, dozwoleń wreszcie tejże rezolucyi skutecznienia, przez powyższy memoriał pomienieni Gurowski i Mycielski dopraszają się, zaczem Komisya, przereczone świadectwo przyjmując i one w archiwum swem złożone mieć chcąc, dopełnić

w tem, w czym nie jest uskuteczniiona początkowa rezolucya stronom dozwala i względem tego czas niedziel 12 onym przedłuza i oznacza.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. I. Potocki.

13. Sesja 10 maja: 1) Raport kasy gnrlniej Warszawskiej o percpie i ekspensie podany, był egzaminowany.

2) Potocki pisarz wielki W. K. L., wyznaczony do rewizyi aktów wizyty Kołłątaja, delegowanego do akademii Krakowskiej, oddał Komisji sprawę z dopełnionego w tem zlecenia; uczynił dokładne na piśmie o wszystkim doniesienie w dziele osobnem, z przejrzenia aktów wizyty oraz rezolucyi i dyspozycyi Komisji przez siebie ułożonem, którą dogadzając woli jej i dobru akademii Krakowskiej pracę Komisya z wdzięcznością przyjęła, a dla roztrząśnienia dalszych okoliczności tak wizyty, jakoteż reformy akademii Krakowskiej tyczących się, sesję ekstraordynaryjną na dzień 12 terażniejszego miesiąca wyznaczyła.

3) Memoriał Dufour księgarza Warszawskiego rezolwując, Komisya postanowiła zakupić dla szkół narodowych 60 egzemplarzy Dykcjonarza geograficznego, teraz z druku wychodzącego, taką ceną, jaka jest wyrażona w prospekcie, względem tego dzieła wydanym.

4) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim półrocznej pensyi ks. pijarom prowincyi Koronnej od dnia 1 kwietnia do dnia 1 października roku terażniejszego w kwocie zł. 7970 należącej, potrąciwszy z niej odebraną przez tychże ks. pijarów w Piotrkowie sumę zł. 3679 gr. 22¹/₂, zapłaciła do rąk i za kwitem ks. Wagi prokuratora generalnego zł. 3290 gr. 7¹/₂, a na dopłacenie reszty zł. 1000 asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej wydała.

5) Asygnacye: a) na sumę zł. 14750 za kwitami oficyalistów Komisji wyrażonych w asygnacyi, którym należy pensya od 1 kwietnia do 1 października roku terażniejszego; b) podobna asygnacya na sumę 3000 zł. dla oficyalistów, z kasy Lubelskiej opłacić się mającą (S. 5, str. 169, 171, 177).

6) Komisya do atentowania sprawy i dopilnowania interesu z sukcesorami niegdy Twardowskiego wojewody Lubelskiego, u którego suma funduszowa zł. 239157 i $\frac{1}{2}$ grosza dawniej była lokowana, postanawia plenipotentem ze strony swojej ks. Jana Paprockiego, rektora szkół wydziałowych Poznańskich.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. I. Potocki.

14. Sesja 12 maja: 1) Zdający sprawę z egzaminu aktów wizyty akademii Krakowskiej Potocki pisarz wielki W. K. L., czytał ułożone przez siebie dość obszerne dzieło pod tytułem: „Wypis instrukcyi i rezolucyi P. Komisji Edukacyi Narodowej, stosujących się do wizyty akademii Krakowskiej z usprawiedliwieniem każdego punktu“, w którym czyniąc rozbiór aktów wizyty i one z instrukcyami oraz rezolucyami od Komisji wydanemi porównyując, sprawy wizytatora około reformy akademii już dokonane wyszczególnił wzięte w trojakim względzie, to jest: co do osób,

co do nauk i co do funduszu akademii; w tym podziale całe dzieło wizyty krótko przeszedłszy, przełożył co z celniejszych zamiarów Komisji już jest dokończony, a co jeszcze do wykonania pozostaje, w każdej zaś części, zasłudze i gorliwości wizytatora dając dowodne świadectwo, wnosząc, aby, jako wiernie i pożytecznie wolę Komisji wykonywający urząd swój kontynuował. Tym sposobem Komisja zapewniona o sprawach wizytatora, o dobroci przeszłej i potrzebie dalszej wizyty przeświadczona, zdanie Potockiego pisarza wielkiego W. K. L. względem rzeczonych wizyty i kontynuowania onejże przez ks. Kołłątaja zupełnie przyjęła, niemniej przepisanie instrukcji do tego potrzebnej decydowała, dzieło (o którym wyżej wzmianka) dla informacji Komisji o stanie interesów akademii Krakowskiej dokładnie zebrane na wzór do czynienia napotem raportów Komisji o wizytach w archiwum konserwować zleciła; ponowiła z tej okazji oświadczenie winnej wdzięczności pisarzowi Litewskiemu za wielorakie i pożyteczne prace jego, około dobra instrukcji publicznej podjęte (Metryka litewska, dział IX, księga 96, fol. 339).

2) Na odebrane reprezentacje i listy od akademii Krakowskiej, oraz osób ją składających, postanowiono dać odpowiedź w napisanym liście do tejże akademii, który był czytany i przyjęty w następującej osnowie: „Komisja Edukacji Narodowej, skoro ją doszły przeciwne rozpoczętej wizycie i wizytatorowi okoliczności, zapewnić się o dobroci całego dzieła, o stosunku spraw wizytatorskich do swojej woli i publicznego dobra, sądziła za najściślejszą swą powinność. Przekonywa się Komisja i z egzaminu aktów wizyty, i z samego świadectwa osób, akademię Krakowską składających, iż w zaufaniu swoim nie doznała zawodu, a jako same skutki rozpoczętej reformy nadzieję czynią, iż gdy zupełna nastąpi, większa ztąd dla edukacji wypłynie korzyść, tak troskliwych o pomyślność akademii Krakowskiej mężów zapewnia, iż w dokonaniu wizyty i względem swych rozrządzeń i względem zaufania swego w osobie wizytatora ciągle, a nieprzeciwne tejże akademii Komisja dawać będzie dowody; nie dozna w tem zapewne akademii Krakowskiej innej zwłoki, oprócz przeciągu czasu, którego przepisanie instrukcji i całego dzieła uregulowanie wymaga; reprezentacje akademii znajdują w Komisji względną konsyderację, o której zaręczając, etc.“ (Metryka litewska, dział IX, ks. 96, fol. 261).

3) Komisja postanowiła, aby skutecznienie projektu oddania dóbr do akademii Krakowskiej należących per plus offerentiam w żywyotnią posesję zawieszony był do dalszej jej dyspozycji, tymczasem zaś niektóre dzierżawy teraz wakujące dóbr akademickich rocznym arendownym kontraktem mają być wypuszczone do przyszłego Św. Jana w roku 1783.

4) Komisja mając wzgląd na lata i zasługi ks. Kazimierza Dworzecznego eksjezuity, umieszcza onegoż w liczbie emerytów z pensją roczną zł. 500, którą po śmierci ks. Kiełpsza wakować mającą, 2 ratami co pół roku z kasy Wileńskiej odbierać będzie.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. I. Potocki.

15. Sesja 15 maja: 1) Komisya, memoriał Branickiej kasztelanowej Krakowskiej, hetmanowej wielkiej koronnej, do siebie podany rezolwując, sumę zł. 100000 z zaległych procentów z dóbr i od sum funduszu edukacyjnego zebrać mianą na dobrach tejsze Branickiej kasztelanowej Krakowskiej lokować postanawia, wprzód jednak zapis urzędowy tej sumy i zaświadczenie od ziemstwa lub grodu własnego powiatu względem bezpieczeństwa onejsze do archiwum funduszu edukacyjnego złożony być ma.

2) Zalecenie kasie gnrnej Warszawskiej: a) Komisya z powodu nieuregulowanej jeszcze dotąd ekspensy na kościoły przy szkołach w Koronie i Litwie, które to uregulowanie do pewnej kwoty dopiero w czasie terażniejszej wizyty nastąpi, zaleca kasie gnrnej Warszawskiej, ażeby wszelkie naddatki na sarta tecta nad wyznaczone quantum z ekspens kościelnych wynikające, tudzież ekspensa na aniwersarze i podróż kongresową do Warszawy i na powrót w roku przeszłym odprawioną, dla niewyznaczonego osobnego funduszu in sartis tectis mieszczące się, w terażniejszych rachunkach przyjęła; b) Komisya zaleca kasie gnrnej Warszawskiej przyjąć w rachunkach kasy Lubelskiej, wydaną przez ks. Jezierskiego rektora szkół wydziału Lubelskiego na ekspensa podrózne z Kalisza do Lublina sumę zł. 198; c) Komisya zaleca kasie gnrnej Warszawskiej, ażeby in vim należącej Zawadzkiemu architektowi Komisji pensji za terażniejsze a 1 aprilis ad 1 octobris półroczne, wypłaciła zł. 489 gr. 1 szel. 1, na dopłacenie zaś reszty ad complementum zł. 1675, to jest: na zł. 1185 szel. 2 asygnacyę do kasy prowincjonalnej Poznańskiej wydała.

3) Komisya, zaświadczenie przez sąd ziemski Krzemieniecki na dniu 28 miesiąca lutego roku terażniejszego, na żądanie Tomasza Wisłockiego, chorążego Winnickiego, względem dóbr klucza Kniachnińskiego po-jezuickich, jako dobra Kupiel, Czerniawa, Kuśnirówka i Sarnów, w powiecie Krzemienieckim leżące, tegoż Wisłockiego dziedziczne, dostateczną podług prawa czynią dla funduszu edukacyjnego ewikcyę, wydane przyjmując i toż w archiwum swojej Komisji złożone mieć chcąc, w porządku dalszego skutecznienia kondycyi w konsensie wyrażonych do zapisania grodownie tejsze ewikcyi i tak onej, jakoteż tranzakcyi rezygnacyjnych klucza Kniachnińskiego w ekstraktach do archiwum Komisji swej odesłania, Wisłockiego chorążego obowiązuje.

*M. Poniatowski. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.
S. Poniatowski. F. Bieliński.*

16. Sesja 23 maja: 1) Komisya, rezolwując memoriały Chajęckiego szambelana J. K. Mści, dóbr Nadarzyna po-jezuickich, w województwie Mazowieckiem leżących, dziedzica i Andrzeja Piotrowskiego, pułkownika kawalerji narodowej, żądającego nabyć prawa dyplomatycznego do dziedzictwa dóbr przerzeczonych, ponieważ konstytucya 1776 roku warowała, iżby obywatele mający dobra po-jezuickie nie inaczej one, jak

tylko za konsensem Komisji swojej zbywali, zezwala na ustąpienie dóbr wyż wyrażonych Nadarzyna po-jezuickich na osobę Piotrowskiego pod kondycjami, przez niego dopełnić się mającemi, tak względem bezpieczeństwa ewikcyi dla funduszu, jakoteż odesłania tranzakcyi przedażnych do archiwum Komisji, które obszerniej w protokóle zapisane, w ekstrakcie niniejszej rezolucyi będą wyrażone.

2) Asygnacya na zł. 400 za kwitem Cernera kancelarzysty Komisji, wyznaczone onemuż z przyczyny nieuchronnych wydatków, które dla poratowania słabego zdrowia ponosić jest obowiązany.

*M. Poniatowski. J. Chreptowicz. S. Poniatowski.
F. Bieliński.*

17. Sesya 27 maja: 1) Raport zwyczajny, od kasy gnrlniej Warszawskiej podany, był czytany i egzaminowany.

2) Instrukcyja ks. Kołłątajowi kanonikowi Krakowskiemu, delegowanemu do kontynuacyi wizyty i reformy Szkoły Głównej Królestwa, w Krakowie dana i na dzisiejszej sesyi aprobowana, per extensum w protokóle zapisana być ma.

3) Memoryał imieniem Żabiny wojewodzicowej Mińskiej, starościny Bialskiej, wdowy podany. Komisya, z przyczyn obszerniej w protokóle wyrażonych, cały interes w tym memoryale obejmujący się i żadaną nań rezolucyę do aktoratu, w sądach Komisji swojej przypaść mającego, odkłada.

4) Komisya, mając doniesienie o zakończonem ułożeniu archiwum akademickiego w Krakowie przez ks. Bularniego i że mu się tylko zostało przepisanie onegoż na czysto, pensyę wyznaczoną dla układającego archiwum zł. 4000 wypłacić za kwitem onego kasie generalnej Warszawskiej zaleca, jeżeliby zaś wspomniony ks. Bularni dla słabości swojej nie był w stanie sam dokończyć przepisania na czysto tegoż archiwum, ma sobie zastępcę przy nagrodzie, jaką z nim umówi, dobrać i dokończenie tego dzieła za wiadomością wizytatora jemu powierzyć.

5) Komisya, mając sobie przełożono, iż Radwański profesor matematyki elementarnej i mechaniki nietylko pożytecznie około dawania lekcyi sobie powierzonych pracuje, ale też książki dla uczniów sobie powierzonych starannie układa, za rok terażniejszy nadgrody osobnej 2000 zł. wypłacić mu nakazuje i onego na czas dalszy co do pensyi z innymi profesorami collegii physici porównanego mieć chce; dla Czochrona wybierającego się na wojaż i Ołpińskiego w Wiedniu będącego, profesorów ze zgromadzenia szkół wydziałowych Krakowskich, Komisya wyznacza pensyę roczną dla każdego z osobna po zł. 2000, którą od roku szkolnego, to jest: a die 1 octobris 1782 przez 3 lata w przeciągu swojego wojażu z kasy Komisji wypłacaną mieć będą i posiadane onym w stanie akademickim miejsca zabezpiecza; metr rysunków ugodzony za pensyę 1200 zł., podług dawnych Komisji rezolucyi, rzeczoną pensyę corocznie ma odbierać, zaczynając od dnia 1 octobris 1782.

6) Komisya dla oficyalisty na kondescenzye w Poznaniu z ziemstwem Poznańskim, z kahałami Krakowskim i innymi, tudzież w Lesznie, dobrach Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego, leżących za Poznaniem i innych wsiach zjechać mającego, wyznacza na ekspens drogi zł. 5000 do porachunku, zalecając kasie gnrlniej, ażeby powyższą sumę za kwitem Cieciszewskiego sędziego ziemskiego Liwskiego przy sposobności kasy wypłaciła.

7) Asygnacye: a) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Owruckiej, ażeby za kwitem ks. Wrzeszcza rektora szkół Kamienieckich wypłaciła zł. 4800 na szkoły Kamienieckie i sarta tecta ad 1 octobris roku terażniejszego, tudzież na reparacye potrzebne; b) Komisya dla niedostarczających dawniej opłaconych sum na dokończenie fabryki przemurowania szkół Płockich zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem ks. Pęczkowskiego prorektora szkół Płockich na tęż fabrykę szkół wypłaciła zł. 5000; c) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem Idźkowskiego archiwisty Komisyi swojej wypłaciła zł. 413, wydane przez tegoż na ekspensa kancelaryi.

8) Komisya, rezolwując memoriał Żabickiego, determinuje na lokacyę na dobrach jego dziedzicznych Kamieńcu i Oleśnicy, w ziemi Czerskiej leżących, sumę funduszową zł. 25000, z obowiązkiem złożenia wprzód świadectwa od własnego ziemstwa lub grodu, jako bezpieczna będzie lokacya sumy wyż wyrażonej na tychże dobrach, która to lokacya nie pierwej nastąpi, aż po skutecznionych dawniejszych rezolucyach Komisyi, determinujących sumy funduszowe tak dla Jakubowskiego, jakoteż dla z Poniatowskich Branickiej kasztelanowej Krakowskiej, hetmanowej wielkiej koronnej, w czem pilność kasie gnrlniej Warszawskiej, równie jak i dopatrzenie zapisu dla funduszu przy odebraniu sumy zeznać się mającego zaleca.

9) Komisya, ponieważ Hadziewicz sekretarz J. K. Mści dobra Podgórze i Gromin zwane po-jezuickie Cholewskiemu cześnikowi Sochaczewskiemu kontraktem odprzedał, ten zaś Cholewski tychże samych dóbr posesyi i tytułu na rzecz funduszu zrzekł się i z tego powodu Komisya Edukacyjna rzeczzone dobra zamiast płacenia pensyi rocznej ks. benedyktynom Pułuskim oddała, a dotąd z zapisanej ewikcyi Hadziewicz i jego zaręczyciel nie są skwitowani, więc Komisya instygatorowi sądowemu, iżby z zapisanej ewikcyi za dobra Podgórze i Gromin kwit urzędowny zeznał, zaleca.

10) Komisya, rezolwując memoriały Jakóba Górskiego, pisarza ziemskiego Rożańskiego, i Ksawerego Wągradzkiego, skarbnika Zakroczymskiego, do siebie podane o wydanie konsensu na ustąpienie dóbr po-jezuickich Niestępowa z przyległościami, w ziemi Zakroczymskiej leżących, dozwala Jakóbowi Górskiemu ustąpić prawa swojego dyplomatycznego do dóbr Niestępowa z przyległościami na osobę Ksawerego Wą-

grodzkiego pod kondycjami, obszerniej w rezolucji niniejszego konsensu do protokołu zapisanej wyrazić się mającemi.

11) Komisya, mając dawniej sobie komunikowaną od P. Departamentu interesów cudzoziemskich pierwszą notę barona Thuguta, posła cesarskiego z żądaniem wydania aktów i innych dokumentów, ściągających się do fundacyi kościoła Liczkowickiego w Galicyi, przedtem do jezuitów kolegium Kamienieckiego należącego, zaleciła zaraz pilną czynić kwerendę takowych dokumentów między papierami, z różnych kolegiów jezuickich do archiwum funduszu edukacyjnego zgromadzonemi; teraz, gdy powtórna w tej mierze notę dnia 9 miesiąca maja roku terażniejszego do P. Departamentu interesów cudzoziemskich podaną odbiera, ma honor upewnić, iż w archiwum funduszu edukacyjnego żadne papiery ani dokumenta nie znajdują się, któreby służyły na rzecz kościoła Liczkowickiego do dóbr w Galicyi będących, oraz sum tamże lokowanych należące.

12) Komisya, mając uczynione sobie przełożenie, iż w mieście Lubczu w województwie Nowogrodzkim leżącym, pozwolono było ks. jezuitom w czasie utrzymującej się przez nich misyi uczynić tamże potrzebne na przyjazd onychże zabudowanie na gruncie miejskim, które po zniesieniu ks. jezuitów mocno zdezolowane znajduje się, zaleca przez niniejszą rezolucję ks. Bauerowi rektorowi szkół wydziałowych Nowogrodzkich sprzedaż tychże pozostałych budynków i kwoty z szacunku onych wynikającej do kasy funduszowej importowanie, a do uczynienia względem sprzedaży urzędowych tranzakcyi moc zupełną temuż ks. rektorowi Nowogrodzkiemu daje.

13) Gdy ks. Poczobut rektor Szkoły Głównej W. K. L. w Wilnie podał Komisji swojej projekt wyprowadzenia z fundamentów bastionu czyli wieży przy jednej pryncypalnej ścianie obserwatorium astronomicznego, tak dla umocnienia słabych murów z tej strony kolegium akademickiego, jakoteż dla udoskonalenia samego obserwatorium przez osadzenie w tejsze wieży kwadransa wielkiego muralnego, oraz wygodniejsze użycie innych instrumentów do obserwacyi służących, podał przytem regestr ekspensy zupełnej na przybudowanie tej wieży, wynoszącej sumę 19446 zł. i z swojej strony oświadczył, iż egzekucję rzeczzonej budowy podług podanej planty przyjmuje na siebie, ofiarując z swojego majątku sumę 9000 zł., którą chce zastąpić część ekspensy wyż wyrażonej, Komisya, do takowego przełożenia przychyliwszy się, podany projekt, jako potrzebny i użyteczny aprobuje, niemniej chwalebna ks. Poczobuta pracy swej i majątku dla publicznej usługi uczynioną ofiarę z wdzięcznością przyjmuje, polecając onemuż egzekucję całej planty i tak na zaczęcie jakoteż zupełne dokończenie rzeczzonej fabryki, sumę 9000 zł. z kasy w Wilnie będącej za kwitem ks. Poczobuta wypłacić dysponuje.

14) Komisya, mając uczynione sobie przełożenie od ks. Poczobuta rektora Szkoły Głównej Wileńskiej, iż dom w Wilnie dla zgromadzenia akademickiego szkół wydziałowych Wileńskich na mieszkanie wyznaczony,

potrzebuje jeszcze niektórych reparacji i porządków dla wygody profesorów, wyznaczyła na ten koniec sumę zł. 3000 za kwitem tegoż ks. rektora z kasy w Wilnie będącej opłać się mającą; poleca przytem doświadczonej jego w wykonaniu woli Komisji gorliwości dopilnowanie, aby osoby wszystkie, do zgromadzenia szkół wydziałowych Wileńskich należące, najdalej na początku roku przyszłego szkolnego przeniósłszy się do rzeczonoego domu, miały tamże mieszkanie i stół wspólny podług ustaw Komisji.

15) Komisya, będąc zapewnioną przez zaświadczenie od sądu ziemskiego ziemi Bielskiej, na dniu 20 miesiąca maja roku terażniejszego wydane, iż suma zł. 100000 przez rezolucję Komisji swojej, na dniu 15 miesiąca maja zaszą, do ulokowania u Branickiej kasztelanowej Krakowskiej, hetmanowej wielkiej koronnej, determinowana na sumach teje kasztelanowej Krakowskiej przez ś. p. Jana Klemensa Branickiego, kasztelana Krakowskiego, hetmana wielkiego koronnego, jej małżonka na dobrach Białymstoku, Tykocinie i Choroszczy, w województwie Podlaskiem leżących, zapisanych pewną i bezpieczną dla funduszu edukacyjnego mieć może lokacyę, zaleca kasie gnrnej Warszawskiej, ażeby obrachowawszy wszelkie zaległe procenta z dóbr i od sum, jakie dawniej weszły i teraz wejda, takoweż z pozostających od urządzonych przez Komisję ekspens pieniędzy wypłacała.

16) Komisya do zawarcia kontraktu z Regulskim podczaszym Smoleńskim o dzierżawę dóbr Michowa, w województwie Lubelskiem leżących, przez fundusz edukacyjny w prawach onemuż służących posiadanych, umacnia Lelewela kasyera generalnego Komisji swojej, który za sumę zł. 7430 rocznie, umówioną, a 2 ratami na rok, to jest: na św. Jan Chrzciciel i Trzy Króle anticipative płacić się powinna, dobra wyż wyrażone w trzechletnią dzierżawę od święta św. Jana Chrzciciela roku terażniejszego zaczynać się mającą, pomienionemu Regulskiemu wypuści.

17) Komisya przez wzgląd na zasługi w zgaszonym zakonie ks. jezuitów, a po zgaszeniu zakonu około edukacji dzieci w szkole parafialnej Myszynieckiej prace ks. Wincentego Przyborowskiego, onegoż w liczbę emerytów pensyonowanych z pensją zł. 600 rocznie pomieszcza, zalecając kasie gnrnej, ażeby należącą temuż ks. Przyborowskiemu w kwocie zł. 300 półroczną a 1 aprilis pensję teraz wypłaciła; ostrzega przytem Komisya, że opłata takowej pensji po umieszczeniu do tabeli pensyonowanych emerytów tych eksjezuitów, którzy już dotąd w kandydacyę weszli, z funduszu wakujących pensji nastąpi.

18) Asygnacya na zł. 144 wypłacić się mające, za kwitem ks. Popławskiego rektora seminaryum kandydatów w Krakowie za sprowadzenie Żurnalu Encyklopedycznego dla Szkoły Głównej Krakowskiej.

19) Komisya odprowadzanie ordynaryjnych sesji swoich, z przyczyny oddalenia się teraz niektórych komisarzów z Warszawy, odkłada aż do przyszłego miesiąca septembra, zostawując ks. biskupowi Płockiemu

moc zupełną tak w interesach do kasy należących, jakoteż o innych pilniejszych, wydawania imieniem Komisji rezolucyi i asygnacyi *).

A. Mokronoski. J. Chreptowicz. S. Poniatowski.

18. Sesya 17 września: 1) Komisya, po odłożeniu sesyi swoich na dniu 27 miesiąca maja roku terażniejszego, przystępując teraz do kon-

*) Poniatowski na tej podstawie wydał następujące rezolucye:

1) 19 czerwca: o przeniesieniu ewikcyi na dobra Dębsko Kiełczewskiego za Stropieszyn w Lubelskiem, posesyi Celińskiego (B. 14, str. 26); o prefektach seminarjum nauczycielskiego w Krakowie i ich pensjach (B. 56, str. 19); o wypłaceniu 4850 zł. pensyi za komisarstwo Kwaśniewskiemu staroście Wierzchowskiemu; wypłaceniu: Branickiej 24000 zł. na poczet obiecanych 100000 zł., Turskiemu biskupowi Chełmskiemu 1750 zł. in vim konkordaty, ks. Stanisławowi Kamińskiemu b. prefektowi szkół Krzemienieckich 1008 zł. 11 gr. jako wydanych na sarta tecta (S. 5, str. 203—209).

2) 22 czerwca: przyjęcia na rachunek K. E. 571 zł. na ekspens szkół Włocławskich i pogrzeb ks. Lipskiego prefekta; potrącenia 200 zł. żydom z arendy w Michawie (S. 5, str. 211, 213).

3) 27 czerwca: wypłcenie Branickiej 11000 zł. na poczet 100000 zł. (S. 5, str. 215).

4) 29 czerwca: zatwierdza sprzedaż apteki w Mińsku za 10000 zł. (S. 5, str. 217).

5) 1 lipca: o oddaniu w dziedziczną posesyę Danielowi Belgramowi, staroście Malczewskiemu, dóbr Worczyn i Puzów (S. 5, str. 219).

6) 6 lipca: o wykreślenie z zaległości rat z Ośnierzyc i Ohowa (S. 5, str. 221).

7) 10 lipca: o wypłceniu Branickiej 19700 zł. na poczet 100000 zł. (S. 5, str. 223).

8) 12 lipca: ustąpienie dóbr Cicina Kazimierzowi Dederko (S. 5, str. 225).

9) 15 lipca: o sprzedaży ogrodu przy aptece w Mińsku (S. 5, str. 229).

10) 22 lipca: o ustąpieniu Franciszkowi Bielińskiemu Żabikowa w ziemi Nurskiej (S. 5, str. 231).

11) 27 lipca: o wydaniu Leonowi Szejbie nabytej w Mińsku apteki (S. 5, str. 233).

12) 30 lipca wyznacza eks-jezuicie Franciszkowi Poziomskiemu pensyi 500 zł. od 1 października płatnej (S. 5, str. 235).

13) 16 sierpnia decyzya w sprawie posesyi folwarku Baranowicze w powiecie Rzeczyckim przez Hilarego Staszewicza (S. 5, str. 239).

14) 17 sierpnia wyznacza jednorazową gratyfikacyę 2700 zł. Piotrowi Kuczewskiemu, nauczycielowi fizyki w szkołach Żytomierskich, zrzekającemu się emerytury (S. 5, str. 243).

15) 25 sierpnia: o oddanie drukarni w Sandomierzu w posesyę ks. Potoczyńskiemu prorektorowi szkół; o pozostawieniu szkołom Toruńskim ogrodu Kittelhof zwanego; daje Lutomskiemu kasyerowi w Wilnie urlop na dwa miesiące (S. 5, str. 245—249).

16) 26 sierpnia asygnuje 540 zł. na reparacyę dachu biblioteki Załuskich z sumy uzyskanej od Grölla za sprzedane mu książki (S. 5, str. 251).

17) 30 sierpnia o obróceniu na kapitał 77000 zł. narosłych z procentów z dóbr Żodziszki posesyi Laskarysa (B. 14, str. 27).

18) 6 września o wypłcenie Branickiej 4000 zł. na poczet sumy 100000 zł. (S. 5, str. 253).

19) 10 września: o wypłacie pensyi 500 zł. eksjezuicie Walentemu Malezewskiemu od 1 października; poleca zapisać do listy emerytów 15 eksjezuitów z pensyą 300—500 zł. (S. 5, str. 255—257).

tynuacji dalszych robót i odprawowania zwyczajnych sesji, najprzód zatrudniła się czytaniem zebranych razem wszystkich rezolucji, dyspozycji i asygnacji, które ks. biskup Płocki w tym przeciągu czasu na fundamencie danej sobie mocy od Komisji imieniem jej wydał i podpisał, które za ważne przyjąwszy i potwierdziwszy, porządkiem podług daty jak są wydawane w protokół aktów Komisji swojej per extensum wciągając rozkazała, a potem do rezolucji innych interesów zabierając się, egzaminowali stan kasy następującym sposobem.

2) Mniszech marszałek nadworny W. K. L., mający w zawiadywaniu swoim departament kasy gnrlniej funduszu edukacyjnego, zdawał sprawę Komisji z dwuletnich rachunków, z których zakończona likwidacya stanom Rzpltej na sejmie zgromadzonym ma być podana, Komisya takowy raport, jak jest obszerny, per extensum w protokół zapisać zaleciła i kwit dla Lelewela kasyera swojego wydać decydowała, chcąc, aby w tymże kwicie sumaryusz dwuletniej percepty i ekspensy tak, jak z bilansu okazuje się i stanom Rzpltej na sejmie podany będzie, został za-inserowany.

3) Asygnacya na opłacenie szkołom Warszawskim reszty należytości i emerytom przy nich płatnym a 1 octobris roku terażniejszego przypadającej w sumie zł. 1835 gr. 16 $\frac{1}{2}$ za kwitem ks. Jakukiewicza rektora onychże.

4) Gratyfikacya ks. Mysłowskiemu profesorowi w szkołach Krzemienieckich wyznaczona z przyczyny aplikacyi onegoż, oraz poniesionej szkody znacznej przez ukradzenie mu 2000 zł., które 8 lat służąc edukacyi oszczędził był sobie i zebrał, nakazała Komisya przy sposobności kasy gnrlniej asygnować do wypłacenia za kwitem jego z którejkolwiek prowincjonalnej kasy w Koronie sumę zł. 1000.

5) Ks. biskup Płocki doniósł Komisji, iż w czasie odłożonych sesji, skłoniony przełożeniem Szkoły Głównej Królestwa, pozwolił na ten raz przystąpić do obrania rektora i raport uczynionej elekcyi, autentycznie z aktów Szkoły Głównej wyjęty, na sesji okazał, Komisya akt rzeczonyj elekcyi potwierdziwszy, tenże w protokół zapisać kazała.

6) Szkoła Główna Królestwa odebrany raport odprawionej wizyty generalnej przez ks. Kolendowicza Komisji przesłała, żądając rezolucyi na niektóre punkta z tej okazyi do Komisji podane, tych ułatwienie na każdy punkt z osobna obszerniej w protokóle jest zapisane.

7) Komisya postanowiła, iż szkoły główne, to jest: Krakowska w Koronie a Wileńska w Litwie, jako najbliższy dozór mające nad wszystkimi szkołami, przyjmą na siebie obowiązek dostarczenia dla nich zawsze podług potrzeby i przepisów Komisji książek, które elementarnemi zowią, tych więc drukowanie napotem samym tylko akademickim drukarniom będzie powierzone, urządzenie względem tego stałe i nieodwołoczne uczynić między pierwszymi zatrudnieniami Komisya przedsięwzięta.

8) Komisya, stosując się do ustaw przepisanych dla szkół narodowych i osób do edukacji należących, zaleca przez niniejszą rezolucją mającym dozór i przełożonym w konwiktach ks. pijarów i bazylianów w Wilnie dotąd utrzymujących się, aby odtąd, gdy się zaczną lekcye w szkołach publicznych Wileńskich, młodzi szlacheckiej pod żadnym pretekstem od uczęszczania do szkół odciągać i wyłączać nie wazyli się, lecz aby sami, trzymając się dawnych w tej mierze dyspozycyi Komisji, równie jak i własnego teraz wizytatorowi danego przyrzeczenia, uczniów w pomienionych konwiktach będących, na lekcye publiczne posyłać.

9) Komisya Edukacyi Narodowej na fundamencie zaszytych rezolucyi: pierwszej pod dniem 15 miesiąca maja roku terażniejszego lokacyą sumy zł. 100000 u Branickiej kasztelanowej Krakowskiej, hetmanowej wielkiej koronnej, determinującej, drugiej pod dniem 27 miesiąca i roku tychże, wypłacanie z kasy zaległych procentów in vim powyższego kapitału zalecającej, dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby na dopełnienie rzeczzonego kapitału za kwitem wyżej wyrażonej Branickiej kasztelanowej Krakowskiej, lub jej specjalnego plenipotenta, wypłaciła zł. 17300, a to z wejść mających do kasy zaległych prowizyi od ks. Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego i Świdzińskiego starosty Lityńskiego.

10) Komisya w zachowaniu ustaw, dla stanu akademickiego przepisanych, nie pozwalając żadnej czynić ekscypcyi szkołom wydziałowym Warszawskim, nieodstępna egzekucyę onychże na rok następujący szkolny, w szczególności co się tyczy mieszkania i stołu wspólnego profesorów, oraz uwolnienia się ich zupełnie od konwiktów i kondycyi prywatnych; niniejszą rezolucyą zaleca.

11) Komisya zaleca, ażeby w kolegiach po-jezuickich Poznańskim, Warszawskim i Kaliskim sporządzone były inwentarze instrumentów fizycznych i astronomicznych, oraz odesłane Szkole Głównej Krakowskiej do roztrząśnienia kolegium fizycznemu, któremi też szkoła główna za wiadomością Komisji rozporządzi.

J. Chreptowicz. I. Potocki.

19. Sesya 21 września: 1) Mniszech marszałek nadworny Litewski czytał przygotowany od kasy gnrlniej projekt raportu, jaki ma być podany delegowanym na sejmie od stanów Rzpltej do odebrania rachunków de perceptis et expensis od Komisji swojej; ten roztrząśniony i zupełnie przyjęty został.

2) Z okazji zastanowienia się Komisji nad potrzebą i miejscem w którym najrzęczniejszą mogą być ustanowione szkoły wydziałowe dla księstwa Żmudzkiego, ks. Piramowicz, jako wizytator, dając sprawę z odprawionej wizyty, w szczególności szkół w Krożach będących, uczynił obszernie i dokładne w tej okoliczności uwagi i doniesienia Komisji; decydowano więc miejsce dla szkół wydziałowych księstwa Żmudzkiego w Krożach, gdzie ustanowienie rektora i pomnożenie profesorów do zupełnych 6 klas dopiero w roku przyszłym nastąpić ma.

3) Komisya zaleciła kasie gnrlniej Warszawskiej, aby z kasy prowincjonalnej w Krakowie będącej dysponowała wypłacić zł. 3000 do porachunku i wydawania za wolą rektora, oraz rady Universitatis Cracoviensis pieniędzy tych, potrzebnych na ekspensa podróży dla profesorów, których akademia teraz rozsyłać będzie do szkół publicznych w Koronie.

4) Asygnacye: a) na złp. 250 za kwitem ks. Borowskiego profesora wyjeżdżającego do Wilna, któremu Komisya takowe quantum na ekspensa podróży wypłacić nakazała; b) za kwitem Cieciszewskiego pisarza Komisji ma kasa gnrlna wypłacić zł. 3600, to jest: pensyę półroczną a die 1 octobris roku terażniejszego onemuż należącą.

M. Poniatowski. I. Potocki.

20. Sesja 31 października: 1) Raport od kasy gnrlniej Warszawskiej o percepcie i ekspensie podług zwyczaju podany, był czytany.

2) Komisya Edukacyi Narodowej zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby należącą pensyę ks. pijarom prowincyi Koronnej od dnia 1 października roku terażniejszego 1782 do dnia 1 kwietnia 1783 w kwocie zł. 7970, potrąciwszy z niej odebrane przez tychże ks. pijarów w Piotrkowie sumę zł. 2568 gr. 9, zapłaciła do rąk i za kwitem ks. Wagi prokuratora generalnego zł. 4401 gr. 21, a na dopłacenie reszty zł. 1000 asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej wydała.

3) Asygnacya dla Towarzystwa Elementarnego na pensyę półroczną, od dnia 1 października roku terażniejszego 1782 do 1 kwietnia 1783 należącą, za kwitem ks. Piramowicza sekretarza opłacić się mającą, in summa zł. 10418 gr. 22¹/₂ wynoszącą wydana.

4) Asygnacya na pensyę za tenże czas należącą Lelewelowi kasyerowi i Morozowi subalternowi na sumę zł. 4500 wydana.

M. Poniatowski. I. Potocki.

21. Sesja 1 listopada: 1) Komisya, przyjąwszy na sesji 17 miesiąca września roku terażniejszego ofiarowany przez drukarnie akademickie obowiązek drukowania wszelkich książek elementarnych kosztem ich, w cenie i obowiązkach od Komisji mających być przepisaniem, a to z uwiadomienia, że Gröll, który dawniejszemi rezolucjami Komisji i submisyą przez siebie daną tenże obowiązek dotąd mając, już dalej dla wielu przeszkód utrzymywać nie mogąc, od tegoż uwolnionym być żąda, dla umiarkowania zatem co od Komisji Gröllowi, lub co Komisji od Gröllla należeć będzie, zaleca wszystkim rektorom, prorektorom i prefektom, po wszystkich szkołach przedają książek elementarnych zawiadującym, ażeby rejestra książek elementarnych tak dawniejszych, jako i tych, które Gröll przesłał Lelewelowi kasyerowi generalnemu Komisji podług informacji, którą stosownie do tej rezolucyi od niego odbiorą, nieodwłocznie przesyłali, a to zaczynając rejestra swoje od remanentu pozostałego w książkach i daty przesyłanych regestrów ostatnich do kasy gnrlniej Warszawskiej, wyrażając co z pieniędzy Gröllowi opłacili, co jeszcze pieniądze przy nich zostaje i zamykając rejestra na dzień 1 listopada roku teraż-

niejszego. Rozrządzenie dalsze, nastąpić mające, uwiadomi tychże ks. rektorów, prorektorów i prefektów komu pieniądze pozostałe przy nich z sprzedaży książek elementarnych do 1 listopada, a Gröllowi nieprzesłane, komu pieniądze, z sprzedaży tychże książek elementarnych od 1 listopada zebrane, wypłacić mają i komu napotem kalkulację z tychże ksiąg elementarnych zdawać będą (Metryka litewska, dział IX, księga 96, fol. 328; S. 3, str. 19).

2) Komisya wyznacza Rzętkowskiemu regentowi swemu za ekspensa podjęte na drogę, zjeżdżając ex patrocínio na kondescenzye do Wielkiej Polski, zł. 2000, które przy sposobności kasy za kwitem jego wypłacić zaleca, co przy generalnym porachunku przyjęto będzie.

3) Komisya, uznając za sprawiedliwą daną eksplikację przez Jerzmanowskiego pisarza grodzkiego Przeddeckiego i posła z województwa Łęczyckiego względem karty jego, niegdyś danej ks. jezuitom na czerw. zł. 30, z której eksplikacyi gdy się okazało, że takowy dług jeszcze przed zniesieniem zakonu zaspokojony był, przeto Komisya, uwalniając Jerzmanowskiego od impetycyi prawnej Dąbrowskiego instygatora swego, zaleca oraz Idzkowskiemu archiwisście, ażeby kartę na czerw. zł. 30 Jerzmanowskiego, w archiwum będącą jako już zaspokojoną, Jerzmanowskiemu pisarzowi grodzkiemu Przeddeckiemu i posłowi województwa Łęczyckiego oddał.

4) Komisya za doniesieniem Chomętowskiego wojskiego Nowogrodzkiego, iż po ś. p. ks. Ignacym Łepkowskim, kanoniku Kijowskim, dawniej przed zniesieniem zakonu jezuickiego prefekcie kościoła Krzemienieckiego, przez tegoż ks. Łepkowskiego przy zniesieniu zakonu niektóre srebra i sprzęty ob securitatem zabrane teraz w złożeniu we wsi Swinny u tegoż Chomętowskiego znajdują się: chcąc, ażeby takowe srebra i sprzęty na potrzebę kościoła Krzemienieckiego powrócone były, zaleca ks. Świebockiemu prorektorowi szkół i proboszczowi kościoła Krzemienieckiego, ażeby takowe srebra i sprzęty pod rejestrem i za rewersem swoim od Chomętowskiego odebrawszy, registr takowych z podpisem Chomętowskiego i swoim do Komisji przesłał, po odebraniu którego, gdy się takowy z rejestrem podanym przez ś. p. ks. Łepkowskiego zgadzać będzie, Komisya generalne zakwitowanie Chomętowskiego wojskiego Nowogrodzkiego zadysponuje.

5) Komisya, rezolwując memoriał ks. Sandereckiego, przez wzgląd tyloletnich usług jego czynionych przy kościele po-jezuickim dla wygody szkół Warszawskich do pensyi zł. 500, którą odbiera, wyznacza onemuż w dodatku z najpierwej wakujących pensyów zł. 400, chcąc, ażeby takowy dodatek w połowie co pół roku razem z pensją dawniejszą wypłacany był, zaleca oraz kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą dyspozycją i kwitem tegoż ks. Sandereckiego wypłaciła zł. 200, co przy generalnym porachunku przyjęto będzie.

6) Komisya przez wzgląd na zasługi ks. Franciszka Moczyńskiego, niegdyś w zakonie ks. jezuitów będącego, wyznacza onemuż pensyi rocznej zł. 500, którą z najpierwszego wakansu po ubyłym emerycie odbierać ma.

M. Poniatowski.

22. Sesa 12 novembris: 1) Raport od kasy gnrnej Warszawskiej o percepcie i ekspensie podany, był czytany.

2) Komisya, nadgradzając opuszczone dla innych publicznych zatrudnień w czasie sejmu sesye, nie tylko sesye swoje zwyczajne 2 razy w tygodniu jak dawniej było we wtorek do ekonomicznych, w piątek do edukacyjnych urzędzeń i interesów regularnie miewać postanawia, ale i częściej składać ekstraordinaryjne; oprócz tego wyznacza sesye osobne pod prezydencją Potockiego pisarza Litewskiego, chwalebnie w Towarzystwie Elementarnem około edukacji pracującego, które z obudwu rektorów Szkół Głównych tu przytomnych i z osób w Towarzystwie Elementarnem zasiadających do tego wezwanych składać się będą; tam wizytatorowie dadzą sprawę z odprawionej wizyty generalnej, tam raporta czytane roztrząsane, a wyciągnięte z nich ważniejsze okoliczności do rezolucyi Komisyi przygotowane być mają; po zakończonej sprawie z wizyty generalnej tenże Potocki, wraz z przytomnymi rektorami Szkół Głównych i innemi wezwanemi od siebie do tego osobami, pisarzami sądowymi i kasyerem, projekt pewnych ustaw dla Szkół Głównych w szczególności, oraz opisanie jurysdykcji i sądów rektora universitatis już przygotowany, podobnież na osobnych sesyach przeczytają, rozważą i zdanie swoje w tej mierze Komisyi przełożą.

3) Komisya, zapatrując się na szczególniejsze dowody opieki, którą ks. Poniatowski biskup Płocki akademii Krakowskiej od zaczęcia reformy onejże statecznie świadczy, gdy i w tym roku na urządzenie kolegium fizycznego in universitate kilkadziesiąt tysięcy z własnych dochodów ustąpił, obiecując oneż w dalszym czasie podobną wspierać szczodrobliwością, wdzięczność należytą za takowe dobrodziejstwa Księciu na sesyi dzisiejszej in corpore oświadczywszy, trwał onychże dla potomności pamiętkę w protokóle swych czynności zapisać zlecił.

4) Patent na rektorstwo Szkoły Głównej Królestwa dla ks. Kołłątaja kanonika Krakowskiego i drugi dla Trzcieniego profesora fizyki in universitate Cracoviensi podpisane i wydane były.

5) Sumaryusz czyli tabela pensyi i wydatków, w tym roku ude-terminowanych, z woli Komisyi przez ks. Kołłątaja rektora universitatis na wszystkie osoby i officia onejże ułożona, do egzaminowania Komisyi podana była.

6) Nota do Rady Nieustającej od Komisyi ma być podana, przedstawiając potrzebę traktowania z baronem Thugutem ministrem dworu Wiedeńskiego, z okazji zagarnionych w tym roku sum i dóbr, do funduszu akademii Krakowskiej należących.

7) Komisya w porządku rezolucyi na żądanie Jana Szukszty, pisarza ziemskiego powiatu Upitskiego, w memoryale onego do siebie podanym wyrażone, do traktowania z tymże Szuksztą o liczbę konwiktorów, do konwiktu Wileńskiego za prezentacją rzeczonego Szukszty i jego sukcesorów przyjmować się mających, i do zawarcia o to ugodliwego dokumentu, moc zupełną Andrzejowi Malczewskiemu, pisarzowi sądów swoich kadencji Litewskiej, wszakże z tem ostrzeżeniem, iż przyjmowanie osób za nadmienioną prezentacją domu Szukszczińskiego do konwiktu Wileńskiego liczby 5 przechodzić nie powinno, porucza, oraz cokolwiek w tej mierze Malczewski umówi, opisze i obwaruje, to wszystko Komisya za ważne, mocne i nienaruszone przyjąć i poczytać stanowi.

8) Komisya, rezolwując memoryał Feliksa Hołowczyca o sumę funduszu edukacyjnego na dobrach jego Szupieniach i Jeziorach, w kordonie Rosyjskim znajdujących się, w kwocie 76000 zł. przez przeszłych jezuitów kolegium Grodzieńskiego ulokowaną dostatecznego umiarkowania żądający, do uczynienia względem tej to sumy z rzeczonym Hołowczycem obrachunku i do ugodzenia się, oraz do zawarcia w tym punkcie przyzwoitych opisów Andrzejowi Malczewskiemu, pisarzowi sądów swoich kadencji Litewskiej, moc zupełną nadaje, wszakże przy ostrzeżeniu, iżby tenże Malczewski pro re funduszu edukacyjnego 64000 zł. windykować i one na pewnych majątkach w krajach Rzpltej zabezpieczyć wedle środków do tego podać się mających, starał się, to wszystko co on ugodzi, umówi i opisze mocnem i niewzruszonym być deklaruje.

9) Asygnacye: a) na wypłacenie na ręce ks. Jakukiewiczza rektora szkół Warszawskich do przesłania szkołom Winnickim zł. 3600; b) na wypłacenie pensyi półrocznej a die 1 octobris należącej Gintowtowi Dziewiątowskiemu, sekretarzowi Komisji w sumie zł. 3000.

10) Przytomny tu rektor universitatis Cracoviensis ma zlecone sobie od Komisji, ażeby wejrzał zblizka w porządek szkół wydziałowych Warszawskich, jeżeli egzekucya ustaw od Komisji dla stanu akademickiego przepisanych rezolucją Komisji, na dniu 17 września zapadłą, rzeczonym szkołom zalecona, w szczególności co się tyczy mieszkania i stołu wspólnego profesorów, oraz uwolnienia się ich od konwiktorów i kondycyi prywatnych jest zupełnie zachowana, a przytem instrumenta astronomiczne i fizyczne przy tychże szkołach będące przejrzę i inwentarz onychże, sporządzony dla oddania go collegium fizycznemu akademii Krakowskiej odbierze.

M. Poniatowski. A. Sułkowski. I. Potocki.

23. Sesa 18 novembris: 1) Raport od kasy gnrnej Warszawskiej tygodniowy podług zwyczaju był podany i egzaminowany.

2) Komisya stosownie do konkordaty z biskupem i kapitułą Chełmską względem dopełniania obligacyi duchownych w dyecezyi Chełmskiej zawartej, zaleca kasie gnrnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby za kwitem umocowanego od biskupa

Chełmskiego i kapituły prokuratora wypłaciła zł. 1800 a 1 octobris roku terażniejszego ad 1 aprilis roku następującego 1783 należące.

3) Asygnacya na zł. 7175 dla oficyalistów Komisji wyrażonych w osobnej asygnacji w protokóle zapisanej za pensyę półroczną a die 1 octobris roku terażniejszego ad 1 aprilis roku przyszedłego 1783 onymże należącą.

4) Komisya, przychylając się do rezolucyi dawniej danej dnia 1 grudnia roku 1780 na memoriał ks. Szoldrskiego opata Przemęckiego i wizytatora generalnego ks. cystersów, gdy widzi chwalebna ochęć osób tegoż zakonu do nauczania w szkołach publicznych, wsparła skutkiem przykładnie od nich kontynuowanego w tym czasie ćwiczenia się przy Szkole Głównej Krakowskiej w naukach stanowi nauczycielskiemu przyzwoitych, postanowiła powierzyć ks. cystersom klasztoru Przemęckiego uczenie szkół publicznych w Wschowie, które teraz na żądanie obywatelów województwa Poznańskiego i ziemi Wschowskiej przywrócić temuż miejscu potrzebnem osądziła; zaleca więc ks. Kołłątajowi kanonikowi Krakowskiemu, rektorowi Szkoły Głównej Królestwa, aby porozumiewszy się w tej mierze z rzeczonym ks. opatem Przemęckim, przywiódł do skutku niniejszą rezolucyę Komisji tak, ażeby ks. cystersi klasztoru Przemęckiego, objąwszy rezydencyę po-jezuicką w Wschowie i wszelkie do niej należące budynki w swoją posesyę, otworzyli i utrzymywali tamże szkoły publiczne własnym kosztem, przyjmując na tenże koszt prefekta, którego im Szkoła Główna dla bliższego dozoru nauk w szkołach wyznaczać będzie powinna (Metryka Litewska, dział IX, vol. 96, vol. 336).

M. Poniatowski. A. Sułkowski. I. Potocki.

24. Sesa 21 listopada: 1) Potocki pisarz Litewski, jako prezydujący na sesjach w Towarzystwie Elementarnem, dawał sprawę Komisji z prac tegoż Towarzystwa, w szczególności co się tyczy dzieł elementarnych, których czytaniem aktualnie jest zabawne, jakoto: botanika elementarna, pisana przez ks. Kluka, fizyka i przypisy do 3-ej części gramatyki już wygotowane; dalej ks. Piramowicz sekretarz Towarzystwa czytał protokół, w którym są zapisywane zwyczajne sesye rzeczonego Towarzystwa.

M. Poniatowski. A. Sułkowski.

25. Sesa 26 listopada: 1) Komisya, odpowiadając na żądanie Rafała Ślizienia, instygatora W. K. L., w memoriale do siebie podanym wyrażone, gdy z zaświadczenia urzędowego urzędników grodzkich województwa Mińskiego, pod dniem 26 miesiąca września w roku terażniejszym 1782 wydanego i tegoż samego czasu w księgi tego to grodu Mińskiego wprowadzonego, iż dobra rzeczonego Ślizienia, instygatora W. K. L., Dziedziółowicze zwane z folwarkami Domaszkwiczami, Zamośczem i Otróbiem, w województwie Mińskiem leżące, są jego własne dziedziczne, żadnym kwestyom i ciężarom nie podlegające, owszem zupełnie wolne i swobodne, i że takowe dobra Dziedziółowicze z nadmie-

nionemi folwarkami dla sumy 44000 zł. z kapitałów funduszu edukacyjnego kredytować pretendowanej są dostateczną lokacją i ewikcyą dowodne ma zapewnienie, więc kasie gnrnej funduszu edukacyjnego, tu w Warszawie będącej, iżby za odebraniem od Zofii z ks. Czwarteyńskich Ślizieniowej, podkomorzyny powiatu Słonimskiego, według obrachunku, na dniu 25 miesiąca listopada idącego 1782 roku między nią, a tąż kasą zaszłego, w kwocie czerw. zł. 3897 zł. 7 gr. 18¹/₂, funduszowi edukacyjnemu należącej i w racie blisko następującej Trzykrólskiej 1783 roku opłacić się mającej sumy, oraz za wydaniem od wzwyż wyrażonego Ślizienia instygatora W. K. L. z obwarowaniem gruntownej na przereczonych Dziedziłowiczach i innych dobrach ewikcyi na rzecz funduszu edukacyjnego prawnego opisu, temuż instygatorowi W. K. L. 44000 zł. wyliczyła i na kredyt wydała, zaleca.

2) Komisya, w porządku rezolwowania memoriału od Felicjana z Konopnice Grabowskiego, sędzica ziemskiego województwa Brzeskiego, z prośbą, iżby suma kapitałna 23000 zł. w stopniu przeszłych ks. jezuitów Brzeskich funduszowi edukacyjnemu należąca z procentami i ekspensami procederowemi podług obrachunku między tymże Grabowskim, sędzicem ziemskim województwa Brzeskiego, a kasą gnrną pod dniem 18 miesiąca listopada niniejszego 1782 roku uczynionego do sumy 37067 zł. gr. 15 urosła, bądź na dobrach jego lokowaną, bądź do wypłacenia na raty rozłożoną została, do Komisji swojej udającego się, gdy znajduje w aktach swoich już inną dla rzeczzonego kapitału determinowaną lokację, przeto szczególnie do ugodzenia się z tym to Grabowskim o terminy płacenia tejtó sumy i raty na wypłatność onej wyznaczyć się mające, oraz do uczynienia względem tego obojga przyzwoitych opisów i do ugody o cały zaszły w tej mierze proceder Andrzejowi Malczewskiemu, pisarzowi sądów swoich kadencyi Litewskiej, moc zupełną porucza, a co on omówi, postanowi i opisze, mocnem i ważnem być deklaruje.

3) Konwencya z Szuksztą pisarzem ziemskim powiatu Upickiego zawarta. Czytana była na sesyi i od ks. prezydującego zakonotowana konwencya, zawarta na mocy rezolucyi Komisji dnia 12 terażniejszego miesiąca i roku zapadłej względem prezentowania 5 osób do konwiktu ubogiej szlachty z rodziny Szuksztów, oraz prawa temuż imieniowi służyć mającego rekomendowania do konwiktu, w Wilnie będącego, na fundusz publiczny 5 osób z swoich imienników krewnych, a w niedostatku onych z obywatelów księstwa Żmudzkiego (A. 18, fol. 29).

M. Poniatowski. A. Sułkowski. A. Mokronoski.

26. Sesya 6 grudnia: 1) Raport od kasy grlnej Warszawskiej był podany i czytany.

2) Gdy ks. pijarowie tak dla niedostatku osób w swoim zgromadzeniu, jakoteż dla niewydostarczającego funduszu na utrzymanie nauczycielów zamknęli w roku terażniejszym szkoły w Radziejowie, obywatele

zaś województwa Brzeskiego Kujawskiego w memoriałach do Komisji podawanych przełożyli konieczną potrzebę utrzymania szkół z przyczyny, że żadne inne w tamtejszem województwie nie znajdują się, przeto jeżeli do ostatecznego ułożenia tak względem miejsca szkół, jakoteż wyznaczenia nauczycieli przyjdzie, Komisya Edukacyi Narodowej, chcąc najpierwej zabezpieczyć dawny fundusz uczyniony na szkoły Kujawskie, takowe czyni rozporządzenie: aby tak probostwo Radziejowskie inkorporowane ks. pijarom na edukację młodzi, jakoteż wieś Biskupice do niego należąca, tudzież wszystkie sumy z prowizjami, wyderkafami i inne dochody z różnych źródeł wypływające, jakiegokolwiek posiadali i posiadają jeszcze dotąd ks. pijarowie Radziejowscy zostawili na miejscu in statu quo, nie czyniąc żadnej donacyi, alienacyi, transfuzyi, ani podnosząc sum pod jakimkolwiek pozorem wraz z dokumentami, papierami, informacyami do tego służącymi, tudzież z inwentarzami i sprzętami tak kościelnym, jako i gospodarskim; aby zaś ten fundusz w całości był zachowany, póki nie nastąpi szkół ułożenie i dalsze rozporządzenie, Komisya Edukacyjna za zniesieniem się z zwierzchnością duchowną dyecezyi Kujawskiej, w której probostwo Radziejowskie z swemi dochodami znajduje się, rząd tymczasem funduszu na szkoły oddaje tej osobie, która na miejscu ks. pijarów wyznaczona będzie od zwierzchności duchownej ad curam animarum do kościoła Radziejowskiego.

3) Asygnacye: a) na zł. 2250 za kwitami Zaremby, Jabłońskiego i Świątorzeckiego kancelarystów, to jest: na pensję półroczną ad 1 aprilis roku 1783; b) na zł. 8100, to jest: podobną pensję półroczną oficyalistów w asygnacyi wyrażonych (S. 5, str. 267).

4) Tabela pensyi i wydatków, w tym roku ueterminowanych na Szkołę Główną Krakowską, podług powyższych rezolucyi Komisyi uformowana, po zupełnem egzaminowaniu onejże przez kasę górną Warszawską, przyjęta od Komisyi i podpisana, w protokół per extensum wprowadzona być ma (Metryka litewska, dział IX, vol. 96, fol. 221).

5) Komisya z przewidzianego na Teodorze Laskarysie, generale majorze w wojsku W. K. L., o zaległość rat z dóbr przeszło jezuickich Żodziszki zowiących się, w powiecie Oszmiańskim leżących, przezeń posiadowanych w sądach swoich procederu, jakoto: z kilku dekrétów, jednego oczywistego w roku 1777 miesiąca grudnia 30 dnia, drugiego niestannego w roku 1778 miesiąca maja 16 dnia, trzeciego oczywistego w r. 1779 miesiąca maja 29 dnia i czwartego niestannego w roku 1780 miesiąca maja 20 dnia nastających i już tylko samego sekwestru nadmienionych Żodziszek i tradycyi dóbr ewikcyjnych z porządku egzekucyi siebie z pomocą wojskową, za wyszłym na to od P. Departamentu Wojskowego pod aktem dnia 22 miesiąca sierpnia roku idącego 1782 ordynansem, następować powinnej oczekujących, oraz z podanego sobie od kasy górnej funduszu edukacyjnego, pod dniem 21 miesiąca sierpnia nadmienionego 1782 roku sporządzonego obrachunku, uwiadomioną zostaw-

szy, iż pomieniony Laskarys z przerzeczonych dóbr Żodziszek zł. 99335 funduszowi edukacyjnemu być winnym znajduje się, z takowej zalegającej na nim kwoty na lokację u tegoż Laskarysa za środkowaniem ofiarowanej zań od Jana i Konstancyi z Białożorów Hrebnickich, konsyliarzów nadwornych Najjaśniejszej Imperatorowej J. M. całej Rosyi, kaucyi i obwarowanej na dobrach tych to Hrebnickich Strunojcie zowiących się, w powiecie Oszmiańskim leżących, ewikcyi przez rezolucyę swoją, na dniu 30 nieraz wspomnionego miesiąca sierpnia roku 1782 zaszłą, zł. 77000 determinowała, oraz, iżby resztę powyżej wzmiankowanej należności funduszowej, to jest: zł. 22335, do kasy tegoż funduszu edukacyjnego wypłacił i dostarczającą ewikcyę na pewność dalszego posydownia tylekroć wspomnionych Żodziszek obwarował i zabezpieczył tegoż nieraz wspomnionego Laskarysa obowiązując, czas do wypełnienia tego obojga przeciąg dwumiesięczny od daty nastania niedawno wzmiankowanej rezolucyi swojej zamierzyła, czemu gdy dotąd Laskarys zadosyć nie uczynił, albowiem ani zwyż wyrażonych zł. 22335 nie wypłacił, ani ewikcyi na zapewnienie rat z dóbr Żodziszek funduszowi edukacyjnemu dochodzić mających i na zabezpieczenie tychże dóbr całości nie okazał i nie obwarował, przeto też Komisya Edukacyi Narodowej instygatorowi sądów swoich, ażeby powyżej wzmiankowane dekreta, jako w swojej istocie przez niedawno wspomnioną rezolucyę nienaruszenie zostawione, do egzekucyi przywieść starał się, zaleca i nakazuje.

6) Komisya, rezolwując memoriał Mikołaja Ścibora Szulca swem i Tomasza Szulca imieniem do siebie podany, ponieważ konstytucya sejm w roku 1775 skończonego względem nieopłacenia raty jednej w sekwestr dobra po zgaszonym institutum ks. jezuitów per diplomata oddane brać zleca, a po nieopłaconej powtórnej do kasy funduszu edukacyi narodowej racie, takoweż dobra pro vacanti podać nakazuje, co i z wsią Kościelniki zwaną na mocy tegoż prawa jest dopełnione, więc, że w tym punkcie cofać swej rezolucyi nie może oświadcza; co zaś należy do wydatków na reparacyę tejże wsi, ponieważ przez tęż reparacyę intrata rocznie do zł. 200 jest podniesiona, więc potrąciwszy zaległy czynsz do kasy funduszu edukacyi przez Szulca w kwocie zł. 2000 winny, drugie 2000 zł. wypłacić kasyerowi generalnemu zaleca, a to za poprzedzającym przez tegoż Mikołaja Szulca swoim i Tomasza Szulca imieniem autentycznym zakwitowaniem funduszu edukacyjnego ze wszelkich pretensyi; a co się tyczy kottów i innych narzędzi na gruncie przez tegoż Szulca kupionych, wolne czynienie z kim należy temuż Szulcowi zostawuje.

M. Poniatowski. A. Sułkowski. S. Poniatowski.

27. Sesya 10 grudnia: 1) Komisya Edukacyi Narodowej, odpowiadając na memoriał ks. Ponińskiego podskarbiego wielkiego koronnego, ofiarującego przedać pałacu swego na uspokojenie sum funduszowych na dobrach Barze i Wilsku jego dziedzicznych zapisanych, gdy nie ma żadnej potrzeby kupienia pałacu, a do tego kasa funduszowa nie jest w sta-

nie dopłacenia reszty szacunku, jakowby się za rzeczony pałac okazał, przeto, iż tegoż pałacu z przyczyn wyrażonych kupić nie może, deklaruje.

2) Komisya Edukacyi Narodowej stosownie do konkordaty z biskupem i kapitułą Kijowską względem dopełnienia obligacyi duchownych w dyecezyi Kijowskiej zawartej, zaleca kasie gnrlnj Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy Owruckiej, ażeby za kwitem umocowanego od biskupa Kijowskiego i kapituły prokuratora do sumy zł. 1500 z dóbr Kościelnik za ratę Św.-Jańską roku terażniejszego wybranej, dopłaciła zł. 1750 a 1 octobris roku bieżącego ad 1 aprilis roku następującego 1783 należące.

3) Komisya Edukacyi Narodowej zaleca kasie gnrlnj Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Owruckiej, ażeby wypłaciła ks. Wrzeszczowi rektorowi szkół Kamienieckich sumę zł. 4300, szkołom Kamienieckim należącą, to jest: za terażniejsze półrocze zł. 2000, a na przyszłe 2300.

M. Poniatowski. A. Sułkowski. S. Poniatowski.

28. Sesa 16 grudnia: 1) Memoryał Kanieskiego imieniem Ludwika Radeckiego, dóbr po-jezuickich jurydyki Łuckiej posesora, rezolwowano, iż gdy prawo sejmu w roku 1775 skończonego pod tytułem: „Rozrządzenie dobrami pojezuickimi“, płacenie do kasy Komisyi Edukacyjnej należącego z dóbr procentu 2 ratami na rok anticipative postanawiające ostrzegło, że a punctuali tegoż procentu solutione ulla calamitas publica i żaden pretekst ekskuzować nie będą mogły, przeto Radecki na fundamencie tegoż prawa żadnej folgi w opłacaniu ratami procentu, z jurydyki Łuckiej należącego, zyskiwać nie może.

2) Komisya przez rezolucyę swoją, na dniu 10 miesiąca sierpnia roku terażniejszego zaszła, wyznaczywszy dla sekretarza Komisyi swojej na stancyę wraz z kancelaryą zł. 1600, a na opłacenie poczty i inne ekspensa zł. 1000, w ogólności zaś sumę zł. 2600 rocznie, takowąż sumę za rok następujący a 1 ianuarii 1783 ad 1 ianuarii 1784 anticipative do rąk i za kwitem Gintowta sekretarza wypłacić kasie gnrlnj zaleca.

3) Komisya zaleca kasie gnrlnj Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem ks. Kołłątaja rektora Szkoły Głównej Królestwa in vim należytości na tęż szkołę wypłaciła zł. 2000, co przy generalnym porachunku przyjęto będzie.

4) Komisya zaleca kasie gnrlnj Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą usługującym na sesjach Komisyi odźwiernym zł. 100, froterom 30, woźnemu asesoryi zł. 50 za ich kwitami wypłaciła.

5) Komisya, oświadczając wdzięczność oficyalistom Komisyi za staranie i pilność ich w ocaleniu i przewiezieniu archiwu funduszowego w przypadku nieszczęśliwym zdarzonego pożaru pałacu Rzpltej, w którym toż archiwum pomieszczone było, mając oraz wzgląd na wydatek przez niektórych poniesiony na zabranie i przewiezienie tegoż archiwu,

szczególnej zaś na stratę poniesioną w własności przez Idzkowskiego archiwistę, który opuściwszy po części ratunek własnych ruchomości, całości tylko archiwu pilnował, nadgradzając także ekspens, którą tenże archiwista na reparację stancyi dla siebie w tymże pałacu Rzpltej z własnych pieniędzy łożył i takową rachunkiem przed samym pożarem podanym stwierdził; zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za kwitami niżej wyrażonych osób wypłaciła Idzkowskiemu archiwistcie zł. 1000, temuż dla zapłacenia nadgrody ludziom do ratowania wezwanym i innych drobnych ekspens zł. 150, Dąbrowskiemu instygatorowi, Dolińskiemu, Zarembie i Cynerowi kancelarystom, oraz aplikantom Ustrzyckiego patrona funduszowego, papiery funduszowe z szaf w paki układającym, po zł. 100, zł. 500, co przy generalnym porachunku przyjęto będzie.

6) Komisya Edukacyi Narodowej, zapobiegając wszelkiemu przypadkowi ognia w bibliotece publicznej Załuskich, takowe czyni rozrządzenie: a) Przykazuje mieszkańcom w bibliotece, ażeby żaden ze stojących teraz w skrzydłach z biblioteką złączonych nie ważył się ani w stancyi, ani na korytarzu trzymać drew, a tembardziej w bibliotece samej, oraz z pochodnią w nocy z miasta do stancyi przychodzić, a to pod utraceniem stancyi i połowy rocznej pensyi swojej, gdy o to doniesionem będzie. b) Ludzie mieszkający w oficynach obydwóch, to jest: Wawrzyńciewicz introligator i inni wszyscy mają się zaraz wynieść, księgi zaś z biblioteki po-jezuickiej do oficyny zwiezione te, które zostać mają w bibliotece, powinny być zaraz do niej przeniesione, inne zaś, które są do zbycia, do czasu przedaży zostać mają. c) Pompy czyli sikawki oraz waworki, tudzież kiszka, ażeby zaraz były naprawione, których ulokowanie na zawsze być powinno pod sklepieniem na dole, przy wnijściu do biblioteki, oraz waworków, konewek i bosaków 4 sporządzenie ma być nieodwłoczne, czego do skutku przyprowadzenie zaleca się Lelewelowi kasyerowi generalnemu. d) Dla archiwisty i kancelarystów stancya blisko biblioteki najęta być ma, nie przewyższając płacenia komornego nad zł. 900 rocznie, które kasyer za kwitem Idzkowskiego 2 ratami płacić niniejszą rezolucją jest obowiązany z kasy funduszu. e) Klucze od sali, w której jest złożone archiwum Komisyi, mają być szczególnie u archiwisty przysięgłego. f) Zaleca Komisya Zawadzkiemu architektowi swojemu, ażeby za poprzedzającą decyzją względem plany abrysu przez Potockiego pisarza wielkiego W. K. L., komisarza Komisyi Edukacyjnej, którego Komisya, aby się tem raczył zatrudnić, uprasza, na oficynę, na mieszkaniu przysięgłego dla prefekta biblioteki i innych do tejsze potrzebnych osób, podał specyfikację ekspensy na materyały nastąpić mającej, która to oficyna tym końcem przymurowaną zostanie, aby nikt w skrzydłach biblioteki nie mieszkał, oraz tenże Zawadzki okna na dom Rafałowicza idące zamurować tymczasem każe, nim okiennice żelazne zrobione będą, które natychmiast Zawadzki rzemieślnikom robić zadysponuje, tudzież studnię dużą i głęboką wykopać każe z 2 pompami, tę zaś, która jest teraz, po

skończonej nowej głębiej wybrać rozkaże. g) Drabin wysokich 8, mniejszych 6 ks. Koźmiński zrobić każe, oraz kominiarza rocznego skonstruuje i stróża do biblioteki przyjmie; dla szyldwacha przy bibliotece będącego płaszcz z podszyciem sporządzi; na co potrzebny wydatek, izby kasyer za okazanym rejestrem wrócić, Komisya zaleca.

M. Poniatowski. A. Sułkowski. S. Poniatowski.

29. Sesa ekstraordinaryjna 23 grudnia: 1) Potocki pisarz wielki W. K. L. stosownie do rezolucyi pod dniem 16 miesiąca grudnia roku terażniejszego zapadłej i obligacyi na siebie włożonej czytał przełożenie względem ubezpieczenia biblioteki publicznej od ognia; to przełożenie w 10 punktach zawarte do dalszego onych uskutecznienia ad interim w sentencyonarzu konotuje się; oryginał do kancelaryi oddany.

2) Listy do prowincyałów 2 zgromadzeń, to jest: ks. pijarów Koronnych i Litewskich i do generała zakonu ks. bazylianów z pochwałą osób dopełniających obowiązki z ustaw Komisyi co do sposobu uczenia wyływających, a naganą i upomnieniem względem nieposłusznych czytane i aprobowane. Kancelarya ma zlecenie ekspedyować one.

3) Raport Potockiego pisarza W. K. L. o potrzebach, które się okazały z przeczytanych raportów wizyt generalnych, oraz z przejrzenia ustaw, dla stanu akademickiego i szkół narodowych przepisanych, na sesyi dzisiejszej z największą dokładnością był uczyniony.

4) Oddane były komisarzom egzemplarze ustaw z odmianami na brzegach i suplementem dla dalszego roztrząsania i namysłania się, względem których postanowiono dać ostatnią rezolucyę w następującym miesiącu lutym; uniwersał, który przy wydaniu i rozesłaniu ustaw ma być publikowany, czytany był i przyjęty.

5) Wielorakie punkta tyżące się rządu szkół tak w Koronie, jako i Litwie, czytane były i po części ułatwione; ostateczna jednak względem onychże decyzya Komisyi podobnie do przyszłego miesiąca lutego zawieszona.

M. Poniatowski. A. Sułkowski. S. Poniatowski.

30. Sesa 27 grudnia: 1) Komisya Konstantego Szelutę za aplikanta do archiwum jurydycznego Komisyi swojej bez pensyi tymczasem przyjmuje, któremu miejsce najpierwsze po ubyłym z będących teraz, to jest: Dolińskim, Zarembie, Dakisiewiczem i Jabłońskim, deklaruje z pensyą, jaka po którym z nich wakować będzie. Żeby zaś archiwum w swym porządku dostatecznym zachowane było i dalsze ułożenie dokumentów tak do sum, jako i dóbr zupełnie uskutkowane było, zaleca Idźkowskiemu archiwisście swojemu, aby podług dawniejszej rezolucyi Komisyi swojej wyżej wzmiankowanych kancelarystów prezencyę zapisywał, zachowując terażniejsze rozrządzenie, obszerniej w protokóle wyrazić się mające.

2) Komisya, mając zapewnienie z zaświadczenia od urzędników grodzkich województwa Brzeskiego Litewskiego pod aktem dnia 6 mie-

siąca maja teraźniejszego 1782 roku wydanego, a na dniu 7 tegoż miesiąca i roku w księgi tegoż sądu Brzeskiego grodzkiego wprowadzonego, iż dobra Raczki z atynencyą Douhe czyli Nakorany, w województwie Brzeskiem Litewskiem leżące, Ignacego Laskowskiego, cześnika i sędziego grodzkiego Brzeskiego, własne dziedziczne, żadnym zgoła ciężarom niepodległe, ewikcyi względem dóbr przeszło jezuickich Derewna i Meneweż zowiących się, takż w województwie Brzeskiem będących, dostatecznie wystarczają, a przeto przychylając się do żądania, przez memoriał Laskowskiego cześnika i sędziego grodzkiego Brzeskiego oświadczonego, ewikcyę względem pomienionych dóbr przeszło jezuickich Derewny dotąd za dokumentem submissionis w roku 1774 miesiąca września 9 dnia na rzecz funduszu edukacyjnego wydanym i tegoż czasu przed aktami metryki kancelaryi mniejszej W. K. L. przyznany na sumę 33000 zł. u Wygonowskich podkomorzych Brzeskich Litewskich na dobrach ich Buczeniki, w województwie Brzeskiem będących, leżącej, opierającą się na wzwyż wyrażone dobra Raczki i wszelkie onych atynencye, przenieść pozwala, oraz też Raczki na ewikcyę względem folwarku przeszło jezuickiego Meneweża, takż w województwie Brzeskiem leżącego, przyjmuje, wszakże z tem ostrzeżeniem, iżby takowe ewikcye Laskowski wydaniem na nie uroczystego submissionis dokumentu nieodwłocznie obwarować starał się.

M. Poniatowski. A. Sułkowski. S. Poniatowski.

1783.

1. Sesya 7 lutego: 1) Potocki wojewoda Ruski pierwszy raz w Komisji zasiadał.

2) Raport miesięczny o percepcie i ekspensie, od kasy gnrlniej Warszawskiej podany, był czytany.

3) Kasa gnrlna Warszawska podług zlecenia Komisji podała projekt względem regularności i potrzebnych warunków w opłacaniu wyznaczonej pensyi dla eksjezuitów emerytów. Ten po dokładnem roztrząśnieniu na sesyi dzisiejszej od Komisji przyjęty i przez ks. biskupa Płockiego, jako prezydującego, zakonotowany, per extensum w protokóle będzie zapisany (Metryka litewska, dział IX, vol. 96, fol. 355; A. 5, str. 212).

4) Komisya w memoryale od Ignacego Bykowskiego, koniuszego Wołkowyskiego, sobie podanym, znajdując stosowaną przezeń do funduszu edukacyi narodowej w stopniu przeszłych jezuitów rezydencyi Słonimskiej pretensyę z przeciwnika z obrachunku między tymże Bykowskim koniuszym Wołkowyskim, a kasą gnrlną rzeczonego funduszu o retenta na dobrach przeszło jezuickich Szulaki zwanych, w powiecie Słonimskim leżących, zatrzymane, tudzież o procederowe z okazji tych to retentów

przewiedzione na nim konwikcye pod aktem dnia 29 grudnia uczynionego, tegoż Bykowskiego funduszowi edukacyjnemu widząc być zadłużonym, do ułatwienia i ugodzenia takowych wzajemnych pretensyi Malczewskiego pisarza sądów swoich kadencyi Litewskiej wyznacza i umacnia, który cokolwiek w tej mierze ze strony funduszu edukacyjnego, bądź z samym Bykowskim, bądź z jego prawnym plenipotentem umówi i postanowi, to wszystko taż Komisya za uczynioną do siebie referencyą i za okazaniem przygotowanych do stwierdzenia takowej umowy, czyli ugody opisów, skoro słusznymi i sprawiedliwymi one być osądzi, za ważne i mocne przyjąć zechce.

5) Komisya w porządku rezolwowania 2 memoriałów: jednego od Kazimierza Dederki, budowniczego powiatu Oszmiańskiego, z prośbą o wolność zbycia dóbr przeszło jezuickich Cicin zowiących się, w powiecie Oszmiańskim leżących, drugiego od Ksawiera z Kozielska Ogińskiego, kuchmistrza W. K. L., z przelożeniem żądania wolności nabycia takowych dóbr, oraz zostawienia względem nich ewikcyi na dobrach tegoż kuchmistrza W. K. L. Zalesiu, już w sposobie kaucyi za Dederkę obwarowanej, do siebie podanych, pozwalając Dederce rzeczzone dobra Cicin do posesyi Ksawiera Ogińskiego, kuchmistrza W. K. L., ustąpić i wszelkie prawa przelew na osobę onegoż uczynić, obowiązując, aby ekstrakt wydać się mającej od Dederki cesyi, jakoteż dokumentu submissionis podług praw W. K. L. przyznana koroboracya przez Ogińskiego kuchmistrza W. K. L. w przeciągu 2 miesięcy od daty niniejszej do archiwum funduszu edukacyi narodowej odesłane były, pod zakładem nieważności niniejszego konsensu.

6) Komisya, przystępując do rezolucyi 3 memoriałów: jednego o dozwoleńie zbycia dóbr przeszło jezuickich Kamienny Łóg zwanych, w województwie Wileńskim leżących, od Michała de Quarto Karęgi, starosty Okołówskiego, drugiego o dozwoleńie nabycia tych to dóbr od Tadeusza Hryniewskiego, rotmistrza województwa Mińskiego, trzeciego zaś o przyjęcie kaucyjnej z dóbr Miedniki zowiących się, także w województwie Wileńskim leżących, za rzeczzonego Hryniewskiego ewikcyi od Józefa Poklewskiego Kozięła, pułkownika w wojsku W. K. L., starosty Zykowieckiego, do siebie podanych, gdy z urzędowego do sądu grodzkiego województwa Wileńskiego, pod dniem 26 miesiąca września roku przeszłego 1782 na żądanie Józefa Kozięła, pułkownika w wojsku W. K. L., wydanego i pod tymże samym aktem w księgi rzeczzonego grodu Wileńskiego wprowadzonego zaświadczenia, upewnioną zostaje, iż blisko wzmiankowane dobra Kozięła Miedniki względem dóbr przeszło jezuickich Kamiennego Łogu bezpieczną i dostateczną dla funduszu edukacyi narodowej są ewikcyą, przeto takową od tegoż Kozięła pułkownika w wojsku W. K. L. za Hryniewskiego rotmistrza województwa Mińskiego nabycia wzywz wyrażonych dóbr Kamiennego Łogu żądającego, za tenże Kamienny Łóg ofiarowaną ewikcyę przyjmując, nabycia nań cesyi od Mi-

chała de Quarto Karęgi, starosty Okołowskiego, niniejszego dyplomatycznego posesora, temuż Hryniewskiemu rotmistrzowi województwa Mińskiego dozwala; po uzyskaniu zaś tejto od Karęgi cesyi, iżby nieraz wspomniony Hryniewski rotmistrz województwa Mińskiego tak ekstrakt rzeczony sobie służącej cesyi, jakoteż dokument submissionis spółnie z Koziełtem pułkownikiem w wojsku W. K. L., kawentem swoim podpisany i w ziemstwie Wileńskiem, pod którym dobra Miedniki pod ewikcyę funduszową poddające się leżą, przyznany w archiwuu funduszu edukacyjnego najdalej za 6 tygodni od daty terażniejszej złożył, pod upadkiem ważności niniejszego konsensu, zaleca.

7) Komisya, rezoluwając memoryał podany imieniem Mielżyńskiego dóbr Dęblina z przyległościami po-jezuickich, w województwie Poznańskiem leżących, dyplomatycznego dziedzica, dopraszającego się o konsens do ustąpienia onychże na rzecz Moszczyńskiego kasztelana Łędzkiego, pozwala Mielżyńskiemu ustąpić prawa swojego do dóbr wzmiankowanych po-jezuickich Dęblin z przyległościami z obowiązkiem, aby terażniejszy juriskwesytor Moszczyński kasztelan Łędzki dostateczną ewikcyę dla funduszu podług prawa zapisał, zaświadczenie od ziemstwa, lub grodu własnego powiatu względem bezpieczeństwa onejże otrzymał i one do archiwum Komisji swojej w ekstraktach autentycznych wraz z tranzakcyami, o sprzedaż dóbr wywyżrażonych po-jezuickich nastąpić mającemi, odesłał w przeciągu 3 miesięcy od daty niniejszej rezolucyi, a to pod nieważnością terażniejszego konsensu i ciężarem sprawy o nieopłacanie procentu w dalszym czasie z dóbr przerzeczonych funduszowych Dęblin z przyległościami do dawnego dziedzica, jako ewiktora, regulować się mającym.

8) Komisya, mając wzgląd na zasługi i stargane zdrowie w usługach Komisji niedy Jabłońskiego kancelarzysty swego, na dniu 19 ianuarii roku terażniejszego zmarłego, wydaje niniejszą rezolucyą odpowiadającą na memoryał jego, krótko przed śmiercią podany, i na uspokojenie długu, przez niegoż u Malczewskiego pisarza Komisji swojej na ekspensa w leczeniu tak długo ciągnącej się i kosztownej choroby zaciągnionego, sumę zł. 2304 wyznacza, zalecając kasie gnrlniej, ażeby sumę takową do rąk i za kwitem Malczewskiego pisarza, wierzyciela pomienionego Jabłońskiego i ekspensa pogrzebowe dla niego z własnych pieniędzy zastępującego, wypłaciła.

9) Komisya, rezolucyę swoją na dniu 27 miesiąca grudnia roku przeszłego 1782 zasła do skutku przywodząc, Konstantemu Szelucie, aplikantowi w archiwum jurydycznym, na miejsce zmarłego Jabłońskiego przyjętemu, pensyę roczną zł. 2000 od dnia 1 kwietnia roku terażniejszego wyznacza i takowej opłatę wraz z pensyami innych kancelarzystów kasie gnrlniej zaleca.

10) Komisya, stosując się do rezolucyi swojej, na dniu 1 miesiąca grudnia roku 1781 wyszłej, przez którą suma zł. 50000 do ulokowania

na dobrach Łoś i Wólka Łoska zwanych, w województwie Mazowieckiem leżących, Jakubowskiego marszałka wojsk francuskich dziedzicznych, jest determinowana, zaliczywszy na tę sumę za kwitami 1-ym dnia 11 miesiąca stycznia, 2-im dnia 26 miesiąca marca roku przeszłego 1782 w grodzie Warszawskim zeznanemi, zł. 31550, zaleca przez terazniejszą dyspozycję kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby na dopełnienie determinowanej powyższej do ulokowania sumy za podobnymże grodowym kwitem Jakubowskiego wojsk francuskich marszałka dopłaciła onemuż sumę zł. 18450, składającą się z sum kapitalnych, do różnych kas prowincjonalnych importowanych, jakoteż z zaległych w części prowentów, których specyfikacja obszerniej w protokóle będzie zapisana.

11) Dyspozycje kasie gnrlniej Warszawskiej i asygnacje: a) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należności półrocznej, a 1 aprilis ad 1 octobris roku terazniejszego Szkole Głównej i wydziałowej w Krakowie przypadającej, wypłaciła zł. 2000, a na zł. 14000 przez Blanka bankiera Warszawskiego sprowadzić się mające za wekslem onegoż asygnację do kasy prowincjonalnej Łuckiej wydała. b) Komisya zaleca kasie Warszawskiej, aby za tą asygnacją i kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół Warszawskich in vim należności półrocznej, a 1 aprilis ad 1 octobris roku terazniejszego szkołom Warszawskim i emerytom przypadającej, wypłaciła zł. 9000. c) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należności półrocznej szkołom a 1 aprilis ad 1 octobris roku terazniejszego przesała przez weksle Blanka bankiera Warszawskiego: dla szkół Łęczyckich i konwiktu zł. 6800, dla szkół Sandomierskich 9000, dla szkół Toruńskich 3200, in summa 19000. d) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terazniejszą asygnacją i kwitem ks. Pęczkowskiego prorektora szkół Płockich wypłaciła zł. 3600, należące szkołom Płockim a 1 aprilis ad 1 octobris roku terazniejszego. e) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terazniejszą asygnacją i kwitem ks. prokuratora generalnego ks. pijarów wypłaciła należność półroczną a 1 aprilis ad 1 octobris roku terazniejszego, to jest: szkołom Łomżyńskim zł. 1032 gr. 11, szkołom Drohickim zł. 1145, in summa zł. 2177 gr. 11. f) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terazniejszą asygnacją i kwitem Tolkmity kontraregranta Komisji swojej wypłaciła zł. 3000 pensję półroczną, a 1 octobris roku przeszłego ad 1 aprilis roku terazniejszego onemuż należącą. g) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za kwitem Rzętkowskiego i Ustrzyckiego, patronów funduszowych, wypłaciła zł. 3000 pensję półroczną, a 1 octobris 1782 ad 1 aprilis roku terazniejszego onymże należącą. h) Komisya zaleca kasie Warszawskiej wypłacić za terazniejszą asygnacją i kwitem ks. Koźmińskiego na pensję półroczną ks. Janockiemu i Koźmińskiemu, oraz służącemu w bibliotece należącą a 1 ianuarii ad 1 iulii roku terazniejszego in summa zł. 3182 gr. 15. i) Komisya zaleca kasie Warszawskiej, ażeby za kwitami niżej wyrażo-

nych ofycyalistów Komisji swojej wypłaciła należytość półroczną na stancje a 1 ianuarii ad 1 iulii roku terażniejszego, Rzętkowskiemu regentowi zł. 450, Dąbrowskiemu instygatorowi 250 in summa zł. 700. j) Komisja zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za tą asygnacją i kwitem Czempnińskiego doktora medicinae wypłaciła zł. 1434, które tenże Czempniński na ekspensa podróży od Komisji zleconej nad wyznaczone dawniej na też ekspens quantum z własnych pieniędzy wydał.

M. Poniatowski. A. Sułkowski. S. Potocki.

2. Sesa 21 lutego. 1) Raport zwyczajny od kasy gnrlniej Warszawskiej o percepcie i ekspensie podany, był czytany.

2) Komisja Edukacji Narodowej, dochodząc sum po-jezuickich, na publiczny fundusz edukacji poświęconych, a względem windykowania sum i dóbr po zgaszonym institutum ks. jezuitów konstytucją sejmu r. 1776 udzielny swój sąd mając wyznaczony, gdy w dochodzeniu sum na ziemstwie żydów Wielkopolskich zostających, których jako i innych na wszystkich ogólnie kahałach będących, P. Komisji Skarbowej Koronnej konstytucją roku 1764 wylikwidowanie i obmyślanie sposobów do uspokojenia przez żydów sum zaciągnionych zlecone było, w moc uskutecznienia teje konstytucji kondescenzyę wyznaczyła, której dekretem sumy na tenże czas wylikwidowane i na lata do zapłacenia oznaczone zostały; ponieważ niektóre kahały, iż sumy na nie przypadające wypłacili i kwity do skarbu koronnego oddali, utrzymują i do kwitów, w skarbie koronnym zostających, odwołują się, zaczem Komisja Edukacji ma honor upraszać, iżby P. Komisja Skarbowa zlecić takowych kwitów, bądź innych dowodów wypłacenie okazujących ofycyalistom swym komunikację dla Komisji naszej, chociaż za rewersem przez regenta dać mianym, raczyła.

3) Drukarnia Szkoły Głównej Królestwa w Krakowie, pod zwierzchnością teje szkoły zawsze zostawać mająca, wszelkie książki elementarne przez Towarzystwo Elementarne roztrząśnione, a przez Komisję aprobowane z podpisem ręki prezydującego, nakładem swoim odtąd drukować i podług potrzeby szkół koronnych, pod zwierzchnością Szkoły Głównej Krakowskiej będących, rozsyłać będzie. Względem ceny stanowi się na zawsze takowa reguła, iż od każdego rodzaju książki, każdy arkusz, ile ich książka w sobie zawierać będzie, nie więcej jak po groszy miedzianych $2\frac{1}{2}$ rachowany być ma, która to cena tym sposobem wyrachowana na początku przy tytule każdej książki będzie wydrukowana. Prócz książek, które po jednym egzemplarzu dla komisarzy, Towarzystwa Elementarnego i bibliotek większych gratis rozdawane być mają, od 1000 egzemplarzy nie więcej jak 8 arkuszy drukowanych zawierających egzemplarzy 130, od 1000 zaś egzemplarzy, przenoszących rzeczona 8 arkuszy liczbę, egzemplarzy 80 dla szkół, ubogich studentów i konwiktorów funduszowych, tudzież profesorów rozsyłać i rozdawać będzie, z których rektor lub prorektor każdemu profesorowi po 1 egzemplarzu wszystkich ksiąg

elementarnych złoży i w inwentarzu domowym zapisze. Rozsyłanie ksiąg do szkół obowiązkiem teje drukarni będzie, które, żeby regularne i niezawodne było, rząd Akademii mający zwierzchność nad wszystkimi szkołami, a zatem najlepiej o potrzebie każdej szkoły i o czasie, w którym książki przystawione być mają, wiadomym będąc, tego dopilnować obowiązany jest. Pieniądze za sprzedane książki należeć będą do drukarni Szkoły Głównej Koronnej w Krakowie, których odbieranie i sposób kalkulacyi zwierzchność Akademii urzędzi. Dla wsparcia zaś teje drukarni w obowiązku, który ona na siebie przyjmuje, Komisya Edukacyi Narodowej wszystkie książki elementarne, po składach szkół koronnych teraz będące, drukarni akademii Krakowskiej nadaje, których registr po pomiarowaniu się z Gröllem i uczynieniu z tymże porachunku przez kasę grlną Warszawską, jakoteż po zaspokojeniu pretensyi Cernera, sprzedażą ksiązek dawniej zawiadującego, Lelewelowi kasyerowi swojemu z wyrażeniem składów wydać rozkaże, na zapewnienie zaś niezawodnego dotrzymania niniejszego obowiązku, względem drukowania i rozsyłania ksiązek elementarnych przez drukarnię Szkoły Głównej Krakowskiej przyjętego, Kołłątaj, jako rektor Szkoły Głównej Krakowskiej, i rząd teje drukarni z urzędu mający, da na piśmie imieniem teje drukarni zabezpieczenie Komisyi, a w niedotrzymaniu takowego Komisya forum sądu swojego do odpowiedzialności wyznacza.

4) Komisya zaleca kasie grlnej Warszawskiej, ażeby in vim determinowanej na lokacyę sumy 25000 zł. na dobrach Kamieniu i Oleśnicy, w ziemi Czerskiej leżących, Stanisława Żabickiego dziedzicznych, wypłaciła sumę 19000 złp. z remanentów na lustratorach, jakoteż z zaległych procentów składającą się, jako obszerniej w protokóle będzie wyrażono.

5) Komisya dobra przeszło jezuickie Haraburdziszki, w województwie Wileńskim leżące, do funduszu windykowane podług proporcji wprowadzonej z nich przez lustracyę intraty rocznej zł. 4204 gr. 15, na dziedziczną wartość za zł. 93433 gr. 10 oszacowawszy, też dobra podług przepisu konstytucyi roku 1775 per plus offerentiam sprzedać stanowi, do której przedaży, czyli do atentowania licytacyi Malczewskiego pisarza sądów swoich kadencyi Litewskiej wyznacza, przepisując czas i miejsce onejże, oraz inne obowiązki obszerniej w rezolucyi w protokóle wyrażone.

6) Komisya Obuchowicza i dobra jego Kruhowicze od ewikcyi dla funduszu edukacyi zapisanej, uwalnia, dokument submissionis względem teje ewikcyi wydany z archiwum powrócić onemuż nakazuje, z powodów obszerniej w rezolucyi wyrażonych, niemniej tak Obuchowicza podwojewódzkiego Nowogrodzkiego, jakoteż sukcesorów Haraburdy i innych lustratorów ze wszelkich pretensyi, już ostatecznymi wyrokami sądu swojego rozwiązanych, instygatorowi sądowemu prawnie kwitować zaleca.

7) Komisya, rezolwując memoryał, rekwirujący wydania z archiwum funduszowego dokumentów, stosujących się do folwarku Brycianka

Mała zwanego, gdy znajduje, iż rzeczony folwark dekretem Komisji Sądowej Wileńskiej zupełnie od funduszu odpadły, teraz całkowicie do dziedzictwa Białopiotrowicza należy się, Idźkowskiemu archiwście swojemu zaleca, ażeby takowe dokumenta pod rejestrem nawzajem podpisanym za kwitem, sobie od Białopiotrowicza danym, nieodwłocznie wydał.

8) Komisya rekwizycyę Stanisława hrabi Tyszkiewicza, kasztelana Mściśławskiego, przez memoriał podany uczynioną, widząc być słuszną i sprawiedliwą, zaleca Idźkowskiemu archiwście swojemu, iżby dokumenta do dóbr tegoż kasztelana Mściśławskiego Sawiciszki i Upita dziedzicznych stosujące się, a przez Sicińskich przeszłych tych to dóbr dziedziców u bywszych ks. jezuitów collegium nowicyackiego Wileńskiego deponować miane, w archiwum funduszu edukacyjnego wyszukawszy, one, jeżeli się jakie znajdują, pod rejestrem, nawzajem podpisanym i za kwitem, na rzecz funduszu otrzymać się mającym, wydał.

9) Komisya ks. Józefa Baranowskiego, Franciszka Ceyzberga i laika Łazarza Fiszera, starych i w zgaszonym zakonie wysłużonych, do emerytalnej z najpierwszego wakansu pensyi domieszcza, a ks. Łyżkiemu prefektowi szkół Kamienieckich zł. 900, Grochowickiemu eksprefektowi szkół Trzemeskich, Antoniemu Trzaskowskiemu szkół Płockich, Pawłowi Krąkowskiemu szkół Łęczyckich, Tadeuszowi Czaykowskiemu szkół Żytomierskich, Mikołajowi Obroczyńskiemu i Gabryelowi Cedrowiczowi szkół Kaliskich, Jakubowi Skotnickiemu i Józefowi Liszkiewiczowi szkół Sandomierskich, Ignacemu Gottowtowi i Leonowi Milwidowi szkół Kroźkich, Bolcewiczowi i Follertowi szkół Kowieńskich, Smoleńskiemu szkół Brzeskich, Karolowi Szymie szkół Pińskich eksprefesorom i douczającym roku szkolnego po zł. 600 rocznej pensyi wyznacza z tym dodatkiem, iż ci, którzy przed rokiem szkolnym 1 octobris roku przeszłego 1782 zaczętem pracować przestali, od tejsze raty oktobrowej pensyę wysłużonych odbierać zaczną, ci zaś, którzy jeszcze douczają roku szkolnego, dopiero od czasu przestania, a tych wszystkich eks-profesorów pensyę, tymczasem do ekspensy ekstraordinaryjnej regulowane, na wakansach po ubytych z rejestru emerytach pomieszczone być mają; nadto ostrzega Komisya, iż odtąd eks-profesorowie nie z innej sumy, jak tylko na emerytów wyznaczonej, opłacani być mogą, wyjąwszy przypadek znacznej i nieuleczalnej choroby.

10) Komisya ks. Kobyłeckiemu eksprefesorowi szkół Płockich, w nadgodę prac jego w uczeniu kilkoletniem szkół, wyznacza na ten jeden raz gratyfikacyę zł. 600 i takowych wypłacenie za kwitem jego kasie gnrlniej zaleca.

11) Asygnacye: a) za wekslem Blanka, na sprowadzenie instrumentów matematycznych, zł. 1071, w Londynie na ręce Bukatego opłacić się mające; b) za kwitem Malczewskiego pisarza, wydane przez niegoż na ekspensa prawne i pocztę wypłacić się mające zł. 882; c) do rąk i za kwitem umocowanego od księcia prymsa i kapituły Gnieźnieńskiej

prokuratora zł. 3700, które podług konkordaty o obligacye duchowne za ratę półroczną od dnia 1 marca do dnia 1 września roku terażniejszego należą; d) Komisya nakazuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należytości półrocznej, a 1 aprilis roku terażniejszego Szkole Głównej Królestwa w Krakowie przypadającej wypłaciła zł. 20000, a na zł. 6000 przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego, wraz z powyższą sumą 20000 zł. do rąk ks. Marxena prokuratora Szkoły Głównej transportować się mające, asygnacyę do kasy prowincjonalnej Lubelskiej wydała.

12) Komisya według 2 dokumentów, w archiwum funduszowem znajdujących się, zastawne przez nigdy ks. jezuitów collegium Kaliskiego argentyrye kościelne postanowiwszy wykupić, zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej dokumenta pomienione na ręce ks. Przyłuskiego szkół Kaliskich prorektora przesłać, oraz wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej w Kaliszu, ażeby za odebraniem niżej wyrażonych argentyry ks. Kłossowskiemu kustoszowi kolegiaty Kaliskiej za kielich szczerozłoty, ważący funt jeden, łutów $26\frac{3}{4}$ i patenę szczerozłotą, ważącą łutów $23\frac{1}{2}$ tak, jako dany przez tegoż ks. jezuitom w roku 1773 dnia 6 maja dokument opiewa, wypłaciła sumę zł. 1800, ks. Kokoszyńskiemu proboszczowi Sowińskiemu za srebra, ważące funtów 39 tak, jako w danym przez tegoż ks. jezuitom 1773 r. dnia 8 maja dokumencie jest wyrażono, podobnie wypłaciła sumę zł. 1540, z których sum kwity odebrać i zamianę rewersów za rewersa jezuićkie uczynić, a wyżej wyrażone zastawy i rewersa jezuićkie sposobną i pewną okazać tu do Warszawy do kasy gnrlniej przystawić, Komisya ks. Przyłuskiemu prorektorowi szkół Kaliskich zaleca (S. 5, str. 227).

M. Poniatowski. A. Sulkowski. I. Potocki.

3. Sesya 1 marca: 1) Komisya czyni rekwiżycyę o przydanie pomocy wojskowej do egzekucyi procesu przewidzionego na ks. Ponińskim podskarbin wielkim koronnym, jako dziedzicu dóbr Chocimia, w województwie Wołyńskim leżących, na których dobrach suma funduszu edukacyjnego 200000 zł. zostaje i o zapłacenie prowizyi od niej zaległej przewidziany proces, oraz dekret do tradycyi dóbr wyjednany, która dla uczynionej opozycyi dotąd nieunikniona.

2) Komisya, rezolwując memoriał przez Dominika Żmigrodzkiego podany i akt licytacji placu konwiktorskiego po-jezuićkiego na gruncie miasta Łucka, dnia 4 sierpnia 1782 sporządzony i w aktach grodzkich Łuckich dnia 7 miesiąca i roku tychże samych oblatowany przejrawszy, ponieważ licytacya powyższego placu podług rozrządzenia Komisyi, dawniej w tej mierze uczynionego, zdziałaną być się okazuje, a za świadectwem aktu tejże licytacji oferencya Żmigrodzkiego, za rzeczony plac w sumie zł. 1800 podana z pomiędzy konkurentów jest najwyższą, więc Komisya powyższą licytacyę za dobrze być sporządzoną uznaje i oferencyę, czyli najwyższe podanie Żmigrodzkiego w sumie zł. 1800 przyjmuje, a że Żmigrodzki sumę z licytacji wynikającą, ulokowaną na dobrach

swych mieć pragnąc, zapis teje sumy na dobrach wsi Watynie, w województwie Wołyńskim, powiecie Łuckim leżącej, pod dniem 2 miesiąca października roku 1782 zeznał i tenże zapis przed aktami grodzkimi Łuckimi pod tymże samym aktem przyznał, nadto złożywszy świadectwo ziemstwa Łuckiego o pewnej lokacyi teje sumy u niego, pod dniem 27 stycznia roku terażniejszego wydane i w aktach ziemskich Łuckich dnia 28 miesiąca i roku tychże samych oblatowane, zostawienia u niego rzeczony sumy 1800 zł. doprasza się; przeto lokacyę sumy 1800 zł. na wsi Watynie, ile przez ziemstwo Łuckie o pewności jej zapewnioną przyjmując, zostawać pomienioną sumę na rzeczony wsi z opłacać mianej prowizyi anticipative 2 ratami rok rocznie po 5 od sta na rok rachować się powinnej i toż płacenie od podania aktu licytacji do ksiąg grodzkich Łuckich, to jest: od dnia 7 sierpnia roku 1782 zaczynając, deklaruje; zapis zaś, świadectwo i inne do licytacji ściągające się papiery konserwowane w archiwum mieć chce, końcem bowiem przelania dziedzictwa licytowanego placu na osobę Żmigrodzkiego ma ks. Słabniewicz, rektor szkół wydziału Wołyńskiego, donacyę w formie prawa i kwit z szacunku, zapisem zeznanym zaspokojonego, na osobę Żmigrodzkiego i jego sukcesorów przed aktami publicznymi ekspensem tegoż Żmigrodzkiego zeznać.

3) Książę prezydujący imieniem Komisji odpisze, donosząc o rezolucyi Komisji, pod dniem 18 novembris roku przeszłego 1782 zaszłej, podług której ks. cystersi klasztoru Przemęckiego, objawszy rezydencyę po-jezuicką w Wschowie i wszystkie do niej należące budynki, otworzą tamże szkoły publiczne na początku roku przyszłego szkolnego.

4) Asygnacya na zł. 3000 za kwitem Tolkmity kontraregestranta Komisji, to jest: pensyę półroczną onemuż a die 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego należącą.

5) Komisya stosownie do kontraktu sprzedaży collegium po-jezuickiego w Warszawie z P. Komisją Skarbu Koronnego w roku 1782 zawartego, oraz na fundamencie wyszłej od Rady Nieustającej asygnacyi, doprasza się P. Komisji Skarbu Koronnego o dyspozycyę zapłaceniu do kasy funduszu edukacyjnego prowizyi półrocznej od sumy zł. 197229, z nabycia pomienionego collegium wynikającej, za ratę terażniejszą Trzech Królów roku 1783 w kwocie zł. 4930 gr. $21\frac{3}{4}$ przypadającej.

M. Poniatowski. A. Sułkowski. S. Potocki. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.

4. Sesya 8 marca: 1) Komisya Edukacyi Narodowej daje zlecenie ks. Strzeckiemu, zastępującemu teraz nieprzytomnego rektora, aby za odebraniem terażniejszej ekspedycyi zgromadził radę Szkoły Głównej i komunikował jej niniejszą dyspozycyę Komisji, końcem nieodwłocznego skutecznienia onejże. Najprzód, wyznaczeni być mają 2 prezesowie collegii physici et medici, oraz ks. Mickiewicz profesor fizyki, którzy: a) gabinet historii naturalnej, b) bibliotekę, c) ogród botaniczny, słowem,

cokolwiek dotąd rządowi i zawiadowaniu p. Gillibert zostawiono było, do dyspozycji Szkoły Głównej odbiorą, dopominając się o zdanie w tej mierze sprawy i rachunku od kogo tylko będzie należało; inwentarze dawniejsze i rejestra wszelakie przejrzą, weryfikację wszystkiego uczynią na miejscu, tudzież w przytomności swojej każą sporządzić na nowo inwentarz generalny, którego 2 egzemplarze podpisami swemi stwierdziwszy, jeden zostawia, a drugi do Komisji odeślą. Powtórę, tymczasem niżej inny profesor historii naturalnej od Komisji będzie przysłany, p. Bisio ma mieć oddany sobie dozór i bliską dyrekcję gabinetu historii naturalnej, biblioteki i ogrodu botanicznego; ks. Tomaszewski będzie mu na pomocy, oraz edukujący się w Wilnie kosztem J. K. Mści uczniowie od p. Bisio zupełnie dependować mają. Po-trzecie, wzięwszy wszelkie najprzystojniejsze środki tak dla zabezpieczenia teraz całości, jakoteż niedopuszczenia odtąd najmniejszej szkody w rzeczach wyrażonych, które pod wiedzą p. Gillibert znajdowały się, doniesiona ma być żonie jego wola Komisji, iż ponieważ mąż oddalił się od służby, nie może ona dłużej zajmować mieszkania in collegio medico, które potrzebne jest dla profesora wkrótce przybyć tam mającego; meble i sprzęty, w niem kosztem Komisji sporządzone, na miejscu zostać i do inwentarza domu wpisane być powinny; wreszcie, cokolwiek w terażniejszym przypadku podług okoliczności i potrzeby uczynić będzie należało, zostawuje Komisya przeczności i dokładnemu baczaniu rady Szkoły Głównej, której niniejszego zalecenia porucza egzekucję.

2) Książę prezydujący listem osobnym zaleci kasyerowi w Wilnie będącemu, aby pensję półroczną p. Gillibert, a die 1 aprilis roku terażniejszego przychodzącą, zatrzymał w kasie do dalszej dyspozycji Komisji, sumę zaś 2000 zł., wyznaczoną półrocznie na ekspens utrzymywania ogrodu botanicznego, wypłacił teraz za kwitem profesora Bisio, który z niej nieuchronne wydatki zastępując, kalkulację uczynić powinien będzie.

M. Poniatowski. A. Sułkowski. A. Mokronoski.

5. Sesa 18 marca: 1) Raport miesięczny od kasy gnrnej Warszawskiej podany, był czytany i egzaminowany.

2) Komisya Edukacji Narodowej pierwszeństwem i protekcją J. K. Mści, Pana Naszego Miłościwego, zaszczycona z okazji ostrzeżenia, które odebrała, postanowiła przez rezolucję, na sesji dnia 18 terażniejszego miesiąca marca zapisaną, udać się do teje protekcji w następującym interesie. Lustracya dóbr funduszowych, znalazłszy w Nadarzynie stacyę poczty, intratę dóbr Nadarzyna zalikwidowała; dowiaduje się Komisya, iż przez nowy regulament postamptu W. K. Mści ta stacya ma być na inne miejsce i do innego posesora dóbr przeniesiona, co że uczyni uszczerbek intracie funduszowej, udaje się do protekcji W. K. Mści, prosząc, abys tę stratę dochodu funduszowego odwrócić raczył, przez zalecenie zostawienia poczty w Nadarzynie.

3) Komisya, do utrzymania w dobrym stanie narzędziów ogniowych przy bibliotece Załuskich postanowiwszy utrzymać dozorcę, ofiarowaną w tej mierze od sławetnego Kirhoffer majstra kunsztu kotlarskiego usługę przyjmuje za takową umową, iżby tenże Kirhoffer zpreparowane teraz przez siebie nanowo 2 szpryce jedną z węzami, drugą bez węzów do 3 lat, od dnia 15 kwietnia roku terażniejszego poczynając, w całości i zdatne do przypadku bez najmniejszego na reparację onychże od Komisji nakładu utrzymywał, oraz miał bacność na całość węzów i oneż swoim kosztem wysmarowywał, a w przypadku ognia w budowlu bibliotecznej lub w bliskości z ludźmi swymi na ratunek do użycia szpryców przybywał; zdatności tychże narzędziów dwie próby na rok, to jest: wiosenną i jesienną porą w czasie i w dniu przez Komisję wyznaczonym z swoimi ludźmi okazać powinien będzie, końcem zaś dotrzymania namienionych obowiązków submisję podpisać i w kasie gnrlniej złożyć ma. Za takowy dozór, ekspensa i prace wyznacza Komisya temuż Kirhoffer na rok zł. 270, które kasa Komisji na mocy niniejszej dyspozycji 2 ratami decursive onemuż wypłacać będzie.

4) Asygnacye: a) na zł. 3600, to jest: pensję półroczną a 1 octobris roku przeszłego ad 1 aprilis roku terażniejszego Malczewskiemu pisarzowi Komisji należącej; b) na zł. 360 za kwitem doktora Czempińskiego, dla sztycharza sporządzającego figury do książki elementarnej Botaniki służyć mające; c) na zł. 8000 in vim należności na szkoły wydziałowe i emerytów w Krakowie będących, przez weksel Blanka za kwitem ks. Marxena prokuratora Szkoły Głównej opłacić się mające; d) na złp. 18000 in vim należności półrocznej szkołom Warszawskim i emerytom ekszejuitom, a die 1 aprilis roku terażniejszego przypadającej, za kwitem ks. Jakukiewiczza rektora szkół Warszawskich wypłacić się mające.

5) Dyspozycye do wydania asygnacji kasie gnrlniej Warszawskiej dane: a) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Owruckiej, ażeby na zaspokojenie pensyi półrocznej szkołom Żytomińskim, a 1 aprilis roku terażniejszego przypadającej, do rąk i za kwitem ks. Malinowskiego szkół Żytomińskich rektora wypłaciła zł. 6000; b) Komisya, stosując się do konkordaty, z biskupem Kijowskim i kapitułą zawartej, zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Owruckiej, ażeby do rąk i za kwitem generalnego kapituły Kijowskiej prokuratora wypłaciła zł. 1750, za terażniejsze a 1 aprilis ad 1 octobris 1783 półrocze należące; c) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby stosownie do konkordaty, z biskupem Chełmskim i kapitułą zawartej, do rąk i za kwitem umocowanego od Garnysza biskupa Chełmskiego i kapituły prokuratora wypłaciła zł. 1800, za terażniejsze a 1 aprilis ad 1 octobris 1873 półrocze należące się.

M. Poniatowski. A. Sułkowski. A. Mokronoski.

6. Sesja 29 marca: 1) Komisya, mając przez konstytucję sejmu, w r. 1775 skończonego, oddane do dyspozycji swojej wszystkie rezydencje, domy i collegia po-jezuickie, na mocy tejże konstytucji, potrzebne względem onychże czyniąc rozrządzenia, postanowiła przez niniejszą rezolucję część collegium Winnickiego, zbywającą nad potrzebę, tak osób zgromadzenia akademickiego i szkół, tam znajdujących się, jakoteż do usług kościoła parafialnego tamże użytych, ustąpić na prośbę obywatelów województwa Braclawskiego, w której umieszczone być mają archiwum, kancelaryja, izby sądowe i inne tak dla bezpieczeństwa ksiąg grodzkich Winnickich, jakoteż dla wygody jurysdykcji starościńskiej potrzebne porządki i mieszkania, kosztem tejże jurysdykcji teraz sporządzić i napotem utrzymywać się mające. Jakoż na planie tegoż collegium, na sesji dzisiejszej podpisanej, udeterminowawszy oddzielenie zupełne i rozmiar rzeczony części collegii, zaleca wizytatorowi, na miejsce do Winnicy zjechać mającemu, ażeby zniósłszy się z mającym dyspozycję od ks. Poniatowskiego terażniejszego starosty Winnickiego, podług wyżej wspomnianej plany tę część collegii leżącą w linii prostej za kościołem, zaczawszy od miejsca zostawionego na wschody (które na wpół rozdzielone i murem od collegium zupełnie odłączone być ma), z salą mieszkalną i murami do pierwszego piętra podniesionemi, a jeszcze niedokończonemi, wraz z podwórzem w temże obmurowaniu zajętem, wymierzył, oddzielił i do spokojnej oddał posesyi; nadto waruje sobie Komisya, aby napotem do tej oddzielonej części collegii innego nie było wniknięcia, jak przez osobną bramę, z podwórza od ulicy wybitą tak, iżby palestra znajdująca się przy kancelaryi i inni, w czasie trwającej kadencji sądów zgromadzający się, nie mogli być na przeszkodzie spokojności potrzebnej dla studentów w szkołach, oraz dla osób in collegio mieszkających, tudzież, ażeby utrzymywanie sartorum tectorum w tejże części collegii, teraz ustąpionej, i opłacanie podatków wszelakich już odtąd nie do Komisji, lecz do jurysdykcji starościńskiej należało, w czem strony obydwie przez memoriały do Komisji Skarbowej względem rozdzielenia podatków udać się mają.

2) Komisya, mając przełożono sobie przez ks. Sułkowskiego wojewodę Poznańskiego, iż ks. pijarowie uczący szkół w Rydzynie dają na siebie submisyę utrzymania profesorów i dawania tych wszystkich nauk, które szkołom wydziałowym są przepisane, pod tą kondycją wyznacza onymże z funduszu edukacyjnego 2000 zł. corocznie, zaczawszy od dnia 1 października roku terażniejszego opłacać się mające, a ponieważ tenże książę wojewoda Poznański oświadczył, iż przy rzeczonych szkołach w Rydzynie konwikt dla 12 ubogiej szlachty prowincji Wielko-Polskiej, pod dozorem ks. pijarów edukować się mającej, za sumę 6000 zł. rocznie przyzwoicie utrzymanym będzie i że na ten koniec książę wystawione przez siebie porządne mieszkanie dla wygody konwiktów oddać ofiaruje, przeto Komisya, dogadzając obywatelskiej gorliwości i przepisowi

prawa względem utrzymania konwiktów dla ubogiej szlachty kosztem publicznym, takową sumę 6000 zł. do wypłacenia napotem na konwikt przy szkołach Rydzynskich determinuje, oraz na te obadwa artykuły ekspensy, od przyszłego roku szkolnego zaczynać się mające, asygnacye kasie gnrlniej Warszawskiej na sumę 8000 zł. do prowizyi od tegoż ks. wojewody Poznańskiego dla funduszu edukacyjnego należących, wydać zaleca (S. 3, str. 21)

M. Poniatowski. A. Sułkowski. A. Mokronoski.

7. Sesya 31 marca: 1) Raport miesięczny od kasy gnrlniej Warszawskiej podany, był egzaminowany.

2) Asygnacye: a) na wypłacenie za kwitem Cieciszowskiego pisarza sądowego Komisji zł. 3600, to jest: pensyę półroczną, a die 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego onemuż należąca; b) na wypłacenie Gintowtowi Dziewiałowskiemu sekretarzowi Komisji zł. 3000, to jest: pensyi półrocznej a die 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego onemuż należącej; c) na wypłacenie za kwitem ks. Zdziebłowskiego prefekta drukarni ks. pijarów zł. 174 należące za wydrukowanie mowy ks. Piramowicza.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. S. Poniatowski.

8. Sesya 4 kwietnia: 1) Komisya na fundamencie prawa roku 1776, względem egzekucyi dekretów sądu Komisji Edukacyjnej postanowionego, a iżby na rek wizycę niniejszej Komisji pomoc wojskowa przydawana była determinującego, znosi na mocy powyższego prawa do P. Departamentu Wojskowego obojga narodów swe żądanie: Ks. Poniński podskarbi wielki koronny, wzięwszy na lokacyę z majątku po-jezuickiego sumę 360000 zł. i onę na dobrach klucza Wilskiego i Czudnowszczyzny zapewniwszy, prowizyi już przez dość długi czas przeciąg od niej nie wypłaca, o co jest na nim zupełnie przewidziany proces, dekret executionis wyjednany, ofycalista na tradycę sprowadzany, lecz dla impugny na supersesyi przez Rostowskiego viceregenta grodzkiego Żytomierskiego ofycalistę uczynionej, manifeście i liście rzecz się oparła, dlaczego P. Departament w egzekucyi prawa do tradowania na rzecz publicznego funduszu dóbr Czudnowszczyzny i klucza Wilskiego ewikcyi i procesowi podległych pomoc wojskową przydać raczy.

2) Komisya, rezolwując memoriał Antoniego Kolumny Cieciszowskiego, kasztelana Połanieckiego, dopraszającego się o lokowanie na dobrach jego dziedzicznych Jagodne, w województwie Sandomierskiem, ziemi Stężyckiej leżących, sumy funduszowej 36000 zł. kapitału bądź przez windykacyę, bądź przez importowanie do kasy funduszowej zaległych procentów przez konstytucyę 1775 na lokacyę determinowanych w kasie znajdującego się, zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za złożeniem przez tegoż Cieciszowskiego świadectwa potrzebnego względem bezpieczeństwa ewikcyi i prawnem onejże przez grodowny zapis obwarowaniem takową sumę 36000 zł. funduszową, sposobem wyżyrażonym do loka-

cyi przychodzącą, bądź częściami, bądź całkowicie wycyliła temuż Cieciszowskiemu, kasztelanowi Połanieckiemu, na pewną lokację, z obowiązkiem płacenia od niej prowizyi po 5 od sta, anticipative 2 ratami co pół roku opłacać się mającej.

3) Dyspozycye kasie gnrnej Warszawskiej: a) Komisya, memoryał od Józefa Wybickiego podany rezolwując, zaleca kasie gnrnej Warszawskiej wydać asygnację do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby w nadgodę ekspens, które tenże Wybicki, wizytując z zlecenia Komisji szkoły Wileńskie w roku 1777, podjął według żądania w memoryale wyrażonego za kwitem Andrzeja Rafałowicza wypłaciła zł. 2340; b) Komisya zaleca kasie gnrnej Warszawskiej wydać asygnację do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby za kwitem Rzętkowskiego regenta Komisji wypłaciła zł. 2450, to jest: zł. 2000 pensyi półrocznej, a die 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego przypadającej, a zł. 450 na stancję a 1 iulii ad ultimam decembris należące; c) Komisya zaleciła kasie gnrnej Warszawskiej opłacić podług podanego rachunku przez Ustrzyckiego, patrona stawającego w sprawach funduszowych, wydane przez niego na druki i inne ekspensa przy obronie spraw zł. 694 gr. 20, które przy sposobności kasy za kwitem onegoż oddać nakazuje.

4) Komisya, rezolwując memoryał od Jana Lipskiego generała majora i Jaraczewskiego starosty Soleckiego, jako opiekunów małoletniego Augustyna Koźmińskiego, dziedzica miasta Wronków, podany z oświadczeniem okazania i zapisania dostatecznej ewikcyi dla funduszu edukacyjnego za synagogę Wroniecką względem sum i prowizyi, jakowe się od rzeczonyj synagogi temuż funduszowi należec okaza, zezwala na przyjęcie takowejże ewikcyi, gdy przy zaświadczeniu od własnego ziemstwa lub grodu otrzymanem w przyzwoitej formie prawa zapisana, po uczynionym z kasą gnrną Warszawską porachunku w archiwum Komisji swojej złożoną zostanie.

5) Komisya, rezolwując memoryał Adama Szydłowskiego, szambelana J. K. Mści, dóbr Chodla z przyległościami, w województwie Lubelskiem leżących, po-jezuickich dyplomatycznego dziedzica, dopraszającego się o konsens do ustąpienia onychże na rzecz Witosławskiego obożnego polnego koronnego, pozwala temuż Szydłowskiemu ustąpić prawa sobie służącego do dóbr pomienionych Chodel z przyległościami z obowiązkiem aby nabywający oneż Witosławski obożny polny koronny dostateczną ewikcyę dla funduszu podług prawa zapisał, potrzebne względem bezpieczeństwa onejże zaświadczenie otrzymał i do archiwum Komisji swojej w ekstraktach autentycznych wraz z tranzakcyami, o sprzedaż dóbr wyrażonych po-jezuickich nastąpić mającemi, odesłał w przeciągu 3 miesięcy od daty niniejszej rezolucyi, a to pod nieważnością terażniejszego konsensu i ciężarem sprawy o nieopłacanie procentu z dóbr Chodla z przyległościami, do dawnego dziedzica regulować się mającym.

6) Komisya postanowiła w terażniejszym roku szkolnym wysłać wizytatorów do wszystkich szkół w Koronie i Litwie, mianowała osoby na wizytatorów do szkół koronnych ze szkoły Głównej Krakowskiej, to jest: ks. Kolendowicza, który przeszłą roczną wizytę chwalebnie i dokładnie odprawił i ks. Garyckiego, wyznaczając każdemu z nich na ekspensa podróży po zł. 4000; do szkół zaś Litewskich podobnie 2 wizytatorów wybrała, to jest: ks. Bieńkowskiego proboszcza Dewińskiego, który już w roku przeszłym odwiedził znaczną część Litewskich, i ks. Pilchowskiego, doktora i towarzysza collegii theologi w Szkole Głównej Wileńskiej, wyznaczając każdemu z nich na odprawienie rzeczonej wizyty po zł. 3000.

M. Poniatowski. S. Potocki. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.

9. Sesja 11 kwietnia; 1) Gdy Krzysztof Celiński, dóbr Stropieszyna po-jezuickich terażniejszy dziedzic i posesor, w dopełnieniu rezolucyi niniejszej Komisji, na dniu 19 czerwca roku 1782 wypadłej, świadectwo grodu Kaliskiego, dawniej bez oblaty pokładane, teraz z dowodem zapisanej, w grodzie Kaliskim na dniu 15 miesiąca lipca roku 1782 oblaty, tudzież zapis autentyczny ewikcyi za dobra Stropieszyn na dobrach Dębsko zwanych, Józefa Kiełczewskiego, chorążego Kaliskiego, dziedzicznych, przed aktami grodzkimi Kaliskimi na dniu 19 miesiąca lipca roku tegoż 1782 zeznany składa; więc Komisya, przychyłając się do powyższej swojej rezolucyi, ewikcyę na dobra Dębsko zapisaną przyjmuje i tak zapis ewikcyi, jakoteż świadectwo konserwowane w archiwum swoim mieć chce, z dawniej zaś zapisanej za też same dobra Stropieszyn na dobrach Borzymówka, w ziemi Sochaczewskiej leżących, Stanisława Gadomskiego, podkomorzego Sochaczewskiego, dziedzicznych, ewikcyi Dąbrowskiemu instygatorowi zakwitowanie zaleca.

2) Komisya Edukacyi Narodowej, ponieważ Jan Lipski, generał-major w wojsku koronnem, dóbr Wydierzewic, Nagrodowic i połowy Krzyżownik po-jezuickich dyplomatyczny dziedzic i posesor, zapisawszy dawniej za też dobra po-jezuickie podług prawa na dobrach swych dziedzicznych Przybyszewie i Ogrodach ewikcyę, takoweż dobra Przybyszewo i Ogrody odprzedał, wzięwszy przeniesienia tej ewikcyi dla funduszu na inne dobra obowiązek, w dopełnieniu którego teraz klucz Boguniewski z przyległościami, to jest: Boguniewo, Szomowo, Pacholewo, Nienawiszcz, Szczytno, Zielonka, Głębocek, Zabeszewo, w województwie i powiecie Poznańskim leżące, zupełnej ewikcyi poddać żąda, przeto Komisya na przeniesienie rzeczonej ewikcyi zezwala pod tą kondycją, aby Lipski na pomienionych dobrach klucza Boguniewskiego zapis ewikcyi zeznał i zaświadczenie względem bezpieczeństwa tejże ewikcyi w przyzwoitej formie od grodu lub ziemstwa Poznańskiego teraz przy zapisaniu onejże otrzymał, którego zaświadczenia oryginał wraz z oblatą i zapis grodownie uczyniony ewikcyi, gdy do archiwum Komisji swojej odeśle, na ten czas nie tylko przyjęcie od Komisji takowego przenosu ewikcyi za dostatecz-

ny, ale też zakwitowanie dóbr Przybyszewa i Ogrodów z dawnej ewikcyi otrzyma.

3) Komisya ustawy, dla stanu akademickiego i szkół narodowych przepisane, dawniej pod tytułem projektu, teraz po kilkomiesięcznem roztrząsaniu na osobnych posiedzeniach, powtórnie na sesyach do tego wyznaczonych, poprawione do druku podać postanowiła¹⁾.

M. Poniatowski. S. Potocki. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.

10. Sesya 19 kwietnia: 1) Komisya, zważywszy słuszne przyczyny i kondycye, które przełożył w memoryale swoim ks. Smogorzewski metropolita całej Rusi, żądając ustąpienia kościoła i domu po-jezuickiego w Żytomierzu na seminaryum dla kapłanów obrządku ruskiego, tamże misye za zezwoleniem Rzpltej teraz ufundowane odprawiać mających, postanowiła rzeczony kościół po-jezuicki i dom w całej swojej obszerności wraz ze szkołami nowo wymurowanemi metropolicie i dyecezyi jego na zawsze ustąpić i oddać, zezwalając w tej mierze na podane kondycye i warunki następujące: a) iż metropolita, jako sam w memoryale oświadczył, wystawi własnym kosztem przy kościele katedralnym w Żytomierzu dom osobny z zupełnem zabudowaniem dla zgromadzenia akademickiego i szkoły, podług plany, od Komisji podanej i podpisanej, na gruncie, który na ten koniec dziedzicznie nabędzie; b) iż rezydencya po-jezuicka i szkoły nowo wymurowane nie prędzej do posesyi metropolity i dyecezyi jego dostać się mają, aż wprzód wyżrzczone mieszkania i szkoły dla zgromadzenia akademickiego zupełnie dokończzone z własnością gruntu do tego potrzebnego na rzecz funduszu oddane będą; c) iż kościół po-jezuicki w Żytomierzu wraz z budynkiem drewnianym, gdzie przedtem były szkoły, które Komisya niniejszą rezolucyą do rządu metropolity Ruskiego natychmiast oddać zaleca, odtąd utrzymywane i opatrowane będą własnym kosztem metropolity i dyecezyi jego; d) iż rezydencya po-jezuicka, szkoły nowe i wszelkie budynki przy kościele teraz znajdujące się, gdy już do posesyi metropolity i dyecezyi jego dostaną się, utrzymywanie onychże i opłacanie z nich podatków publicznych napotem do metropolity i dyecezyi jego należeć będzie, równie jako domu i szkół, teraz dla zgromadzenia akademickiego nanowo wystawić się mających. A takowe ustąpienie rzeczonego kościoła i domu po-jezuickiego w Żytomierzu ze szkołami i wszystkimi budynkami do niego należącemi, pod kondycyami wyż wyrażonemi, uczynione na mocy konstytucyi roku 1775, przez którą wszystkie collegia, rezydencye i domy po-jezuickie do dyspozycyi i rozrządzenia Komisji swojej oddane są, Komisya za ważne i niewzruszone mieć chce.

¹⁾ Wydane p. t. „Ustawy Komisji Edukacyi Narodowej dla stanu akademickiego i na szkoły w krajach rzeczywospolitej przepisane. W Warszawie, roku 1783“, folio, w 25 rozdziałach, str. 4, 62, 1, 19 wzorów albo tablic na 33 kartach i 4 karty alfabetycznego spisu rzeczy.

2) Komisya zaleca kasie gnrnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Grodzieńskiej, ażeby za kwitem ks. Piramowicza sekretarza Komisji w Towarzystwie do ksiąg elementarnych wypłaciła sumę 10918 zł. gr. 22¹/₂, to jest: dla Towarzystwa do ksiąg elementarnych pensyę półroczną od 1 kwietnia do 1 października roku terażniejszego 1783 zł. 8375; b) temuż Towarzystwu według rezolucyi, na dniu 24 listopada roku 1780 zaszczej, pensyi przydatkowej za toż półrocze zł. 1625; c) ks. Narbutowi za tenże czas zł. 418 gr. 22¹/₂; d) dla ks. Kopczyńskiego reszty gratyfikacyi, za napisanie Gramatyki wyznaczonej zł. 500.

3) Komisya zaleca przez niniejszą dyspozycyę kasie grnej Warszawskiej wypłacić ks. Przybylskiemu profesorowi prawa w szkołach wydziałowych Warszawskich złp. 400, a to porównywając pensyę onegoż profesorską w roku terażniejszym szkolnym z pensyami drugich profesorów w tychże szkołach, po zł. 1600 rocznie płatnych.

4) Komisya fundusz szkół akademickich w Poznaniu, przez Lubrańskiego dawniej uczyniony, przeznacza teraz na utrzymywanie konwiktu ubogiej szlachty w Poznaniu, oddając dozór tegoż funduszu rektorowi wydziału Wielkopolskiego; intraty, które dotąd zaległy, Szkoła Główna po odzyskaniu onychże rozrządzi, z przyszłych zaś rzeczzonego funduszu dochodów rachunek corocznie przed wizytatorem, od Szkoły Głównej zesłanym, zdawany będzie.

5) Komisya daje zlecenie ks. Kołłątajowi, kanonikowi Krakowskiemu, rektorowi Szkoły Głównej Koronnej, aby, traktując z jurysdykcyą duchowną dyecezyi Krakowskiej o dawniej poruczone sobie do przyszłej konkordaty interesa, oświadczył ze strony Komisji, iż końcem pozyskania łatwości w innych artykułach ugody, ofiaruje oddać na seminarium academico-dioecesanum collegium przy kościele św. Piotra w Krakowie będące, przyjmując w zamianę dom, w którym seminarium teraz jest umieszczone. (Metryka litewska, dział IX, vol. 96, fol. 357).

6) Komisya podług dawniej zaszczyłych rezolucyi zaleca kasie gnrnej Warszawskiej, aby przy sposobności opłaciła pensyę dwuletnią in summa 2000 zł. p. Pędzel należącą się, a to do rąk i za kwitem prokuratora Szkoły Głównej Koronnej, który rzeczoną pensyę zastąpił z dochodów dóbr akademickich.

7) Komisya dla szkół ks. komunistów, w Węgrowie będących, wyznacza opłaty rocznej 2000 zł., zacząwszy od dnia 1 października roku bieżącego 1783 2 ratami co pół roku z kasy gnrnej Warszawskiej opłacać się mającej, z którego to funduszu prefekt ze stanu akademickiego, aby zaraz od przyszłego roku szkolnego był utrzymywany i uczył razem matematyki w szkołach Węgrowskich, Komisya niniejszą rezolucyą waruje.

8) Komisya pozwala Lutomskiemu, kasyerowi w Wilnie będącemu, wyjechania dla własnych interesów na 2 miesiące z obowiązkiem powrotu na czas nadchodzącej percepty przychodów za blizką ratę Św. Jana i zostawienia na swoim miejscu osoby do zawiadowania kasą, za którą sam

będzie w odpowiedzi, tudzież zatrzymania się z wyjazdem do powrotu z Warszawy ks. Poczobuta rektora akademii Wileńskiej.

9) Patenta dla 5 rektorów wydziałowych na lat 4 a die 1 octobris anni currentis służyć mające i tabela wydziałów podpisana na szkoły w Koronie.

M. Poniatowski. S. Potocki. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.

II. Sesa 23 kwietnia: 1) Komisya na przełożenie tak ks. Smorzewskiego metropolity całej Rusi, jako i ks. Ochockiego koadjutora opata Owruckiego, tudzież ks. bazylianów prowincji Koronnej, żądających utrzymywać szkoły publiczne w Owruczu z funduszu przychodów opactwa Owruckiego i pod tą kondycją o ustąpienie kościoła, collegium i szkół po-jezuickich w Owruczu dopraszających się, pozwala ks. bazylianom prowincji Koronnej otwarcia tamże i uczenia szkół publicznych od początku roku szkolnego, to jest: od dnia 1 octobris roku 1783 z obowiązkiem, aby rzezone szkoły przez zdatne osoby, z zakonu swojego wybrane, podług ustaw Komisyi co do sposobu uczenia, a co do funduszu z przychodów opactwa Owruckiego napotem utrzymywali; pod tym więc obowiązkiem Komisyja przez niniejszą rezolucję stanowi oddać ks. bazylianom klasztoru Owruckiego kościół po-jezuicki, oraz collegium i szkoły w Owruczu, ze wszystkimi murami i budynkami, do nich należąciami, które do posesyi swojej w przeciągu 2 miesięcy wakacyi szkolnych, to jest: sierpnia i września, w roku terażniejszym 1783 odebrać, a utrzymanie onychże z opłacaniem podatków publicznych z własnych dochodów odtąd opatrzyć powinni będą, a takowe rozrządzenie Komisyi względem kościoła, collegium i szkół po-jezuickich w Owruczu na mocy konstytucyi 1775 roku uczynione przywodząc do skutku, ks. Sobolewski terażniejszy prorektor szkół Owruckich, którego metropolita, jako opat Owrucki, swoim i całego zgromadzenia imieniem przyzwoicie ad vitae tempora dochować przyrzeka, weźmie od kogo należeć będzie submisję na piśmie względem dotrzymania warunków na rzecz funduszu edukacyjnego zabezpieczonych i opatrzenia dla siebie takiego, jakie ma teraz od Komisyi.

2) Komisya na przełożenie ks. bazylianów prowincji Litewskiej, żądających szkoły publiczne we Włodzimierzu, za miastem przy katedrze ruskiej będącej, przenieść do środka miasta i blisko kościoła parafialnego, gdzie studenci obrządku łacińskiego co do nabożeństwa i przyjmowania sakramentów większą wygodę mieć mogą, oraz zręczniejszą sposobność co do mieszkania i stancyi, postanowiła ustąpić onymże na ten koniec pozostały w mieście Włodzimierzu kościół po-jezuicki, rezydencję i wszelkie przy nim zabudowania, w okręgu placu rezydencyjonalnego będącej, z obowiązkiem dokończenia fabryki rzezonego kościoła i wystawienia szkół porządnych, niemniej odprawienia podług ustaw Komisyi aniwersarza i sufragiów za dobroczyńców funduszu edukacyjnego, przy własnych

takoż nabożeństwach obchodząc ich pamiętkę; zaleca więc ks. Kolendowiczowi, teraz na wizytę szkół wysłanemu, ażeby w czasie wizyty swojej we Włodzimierzu, uskuteczniając niniejszą rezolucję Komisji, przerzeczony kościół po-jezuicki z rezydencją i wszystkimi budynkami, do niej należącemi, w posesyę ks. bazylianów prowincji Litewskiej oddał.

M. Poniatowski. S. Potocki. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.

12. Sesja 29 kwietnia: 1) Komisja, memoriał Antoniego Suchodolskiego, stolnika województwa i podstarosty grodzkiego Lubelskiego, do siebie podany rezolwując, ponieważ tenże Suchodolski uczynioną sobie przez Teklę Suchodolską wszelkiej substancji ruchomej i nieruchomej w grodzie Lubelskim na dniu 12 miesiąca marca roku terażniejszego 1783 cesyę składa, pod której prawo folwark po-jezuicki Lemszczyzna zwany, w województwie Lubelskiem leżący, podpadał i o tej utwierdzenie względem ustąpienia rzeczzonego folwarku Lemszczyzny, oraz przy posesyi i onegoż zachowania siebie, doprasza się, przeto takową cesyę, na osobę pomienionego Antoniego Suchodolskiego, stolnika Lubelskiego, uczynioną, za dostateczne prawo do posiadania rzeczzonego folwarku Lemszczyzny po-jezuickiego uznawszy, przy posesyi tegoż folwarku na zawsze Antoniego Suchodolskiego, stolnika Lubelskiego, zachowuje, mieć chcąc, aby za dopiero wzmiankowany po-jezuicki folwark ewikcyę na dobrach swoich dziedzicznych (za poprzedzającym gdzie te dobra leżą ziemstwa lub grodu podług prawa i uniwersału Komisji swojej, co się tyczy pewności tej ewikcyi, zaświadczeniem) zapisał i takowy zapis ekstraktem, a zaświadczenie, w własnym grodzie oblatowane, w oryginale do Komisji swojej w czasie niedziel 12 odesłał.

2) Komisja przez niniejszą rezolucję daje zlecenie Śniadekiemu profesorowi matematyki wyższej i astronomii w Szkole Głównej Krakowskiej, ażeby w czasie wolnym od lekcji publicznych pojechał do Poznania i znajdujące się tam instrumenta matematyczne i fizyczne (których regestr Szkole Głównej był komunikowany) przejrzął; z nich część jedną potrzebną na miejscu zostawiwszy, resztę nad potrzebę zbywającą dla opatrzenia innych miejsc za okazaniem niniejszej rezolucyi i podpisaniem rejestru tak zabranych, jako i na miejscu zostawionych, instrumentów z sobą zabierze. Wyłożone koszta na podróż i sprowadzić się mające instrumenta kasa gnrlna z funduszu, na ekspensa ekstraordinaryjne wyznaczonego, onemuż powrócić ma.

3) Komisja pozwala Radwańskiemu profesorowi matematyki elementarnej i mechaniki w Szkole Głównej Krakowskiej wyjechać za granicę na lat 3, końcem dalszego doskonalenia się w wyższych częściach matematyki aplikowanej, pod tym jednak warunkiem, ażeby takiego na miejsce swoje substytuta, do zastępowania lekcji kosztem swoim ugodzonego, zostawił, któregooby collegium physicum za zdanego uznało.

4) Komisja po zapadłej rezolucyi na dniu 23 miesiąca terażniejszego kwietnia, względem oddania kościoła i collegium po-jezuickiego

w Owruczu ks. bazylianom, tamże z dochodów opactwa Owruckiego szkoły publiczne utrzymywać mającym, postanowiła przenieść profesorów akademików z Owrucza do Kaniowa, gdzie szkoły akademickie odtąd kosztem Komisji utrzymywane będą, dla których mieszkania wygodne opatrzyć z utrzymywaniem sartorum tectorum nazawsze książę generał Poniatowski, dziedzic Kaniowa, przyjmuje na siebie obowiązek. (B. 225, fol. 3).

5) Komisya zaleca kasie gnrnej Warszawskiej wydać asygnacye na zapłacenie pensji dla wizytatorów, to jest: na 8000 zł. dla 2 wizytatorów w Koronie do Krakowa, a na 7000 zł. dla 2 Litewskich do Wilna.

6) Instrukcyje dla wizytatorów generalnych, od Komisji teraz wysłanych, czytane na sesji i przyjęte, w protokóle per extensum zapisane będą.

7) Pozwolenie wyjazdu na miesiąc 5 dane Książninowi pracującemu i pensjonowanemu przy bibliotece Załuskich.

8) Patenta podpisane dla osób w Szkole Głównej Krakowskiej następujące: a) dla ks. Idate kanonika Płockiego na lekcję języka greckiego; b) dla ks. Popławskiego na lekcję prawa kryminalnego; c) dla Szastra na lekcję pharmaciae et materiae medicae; dla Weycharta na katedrę patologii i praktyki lekarskiej; e) dla Bogdanowicza na vice-profesorstwo prawa kanonicznego.

9) Tabela rocznej ekspensy funduszu edukacyjnego i rozrządzenie generalne wszystkich artykułów ekspensy, tak odtąd trwającej, jakoteż napotem ustanowionej stosownie do percepty ogólnej, od kasy gnrnej podanej, od Komisji przyjęte, przez komisarzy na sesji przytomnych podpisane, w protokóle per extensum zapisane będą. (Metryka litewska, dział IX, vol. 96, fol. 329; B. 56, fol. 27—31).

10) Komisya, skuteczniając dawniejsze rezolucyje swoje względem urzędzenia i opatrzenia szkół akademickich w Białej na szczupłym funduszu dotąd utrzymujących się i znaczną liczbę uczniów mających, postanowiła płacić tymczasem na też szkoły rocznego dodatku z kasy funduszu edukacyjnego 2000 zł., które 2 ratami co pół roku anticipative z kasy prowincjonalnej Brzeskiej odbierać będą, zacząwszy od dnia 1 października roku terażniejszego 1783.

M. Poniatowski. S. Potocki. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.

13. Sesja 3 maja: 1) Komisya, mając sobie przełożono imieniem ks. Wieliczki rektora szkół Kowieńskich, żądającego ufundować probostwo przy kościele po-jezuickim w Kownie i na ten koniec sumę do kilkunastu tysięcy zł. z własnego majątku oddać ofiarującego z warunkiem, iż ius patronatus do tegoż probostwa na zawsze Komisji służyć będzie i że proboszcz przyjmuje na siebie teraz i napotem reparacyę kościoła, pozwala na wydzielenie jednej części collegium w Kownie, dla wygody tegoż proboszcza na zawsze służyć mającej, którą równie jako i kościół swoim expensem utrzymywać powinien będzie, drugą zaś część, to jest:

collegium nowe i szkoły chce mieć Komisya nieodwłocznie zreparowane i dokończone kosztem funduszowym na przeniesienie tamże klas i profesorów, w czem wszystkim uskutecznienie niniejszej rezolucyi porucza ks. Poczubutowi rektorowi akademii Wileńskiej, z mocą zupełną otrzymania naprzód od jurysdykcji duchownej potrzebnej erekcyi rzeczzonego probostwa w Kownie, a po otrzymaniu onejże uczynienie opisów z ks. Wieliczko dla zabezpieczenia kondycyi przez niego ofiarowanych co do fundacyi probostwa, oraz reparacyi kościoła i tej części collegii, która się proboszczowi dostać ma, oraz umówienia się z nim o sumę potrzebną teraz na reparacyę collegium nowego i szkół, in vim której tymczasem 4000 zł. z restancyi pozostałych w kasie Kowieńskiej wypłacić dysponuje.

2) Komisya daje niniejszą dyspozycyę kasie gnrlniej Warszawskiej wydania asygnacyi do kasy Wileńskiej na zapłcenie Regnier profesorowi chirurgii w Szkole Głównej Wileńskiej 1188 zł., które on wyekspensował w dawniejszych latach na utrzymanie gabinetu anatomicznego i spreparowanie różnych sztuk, do tegoż gabinetu potrzebnych.

3) Komisya daje zalecenie Lutomskiemu, kasyerowi w Wilnie będącemu, aby przy opłacaniu pensyi profesorskich i innych zachował potrzebne znoszenie się z wierzchnością rektorską tak, ażeby potrącenia z pensyi zdarzyć się mogące czynione były za rekwizycyą na piśmie od rektora Szkoły Głównej odebraną. W pierwszym zatem półroczu szkolnem połowa pensyi anticipative, druga zaś połowa pensyi wszystkich ma być płacona decursive, to jest: dnia 15 iulii przy końcu roku szkolnego.

4) Komisya przez niniejszą dyspozycyę wyznacza na sprawienie sikawki i innych porządków ogniowych dla obrony w czasie pożaru collegium akademickiego i innych domów i budynków, do Komisyi należących, w Wilnie sumę 3000 zł., które kasa Wileńska opłacić ma za kwitem ks. Poczubuta rektora Szkoły Głównej Wileńskiej.

5) Tabela wydziałów szkół Litewskich i patenta dla 4 rektorów, do lat 4 a die 1 octobris 1783 służyć mające, podpisane.

6) Patenta dla profesorów Szkoły Głównej Wileńskiej: a) dla ks. Tadeusza Kundzicza na lekczyę mechaniki i matematyki aplikowanej; b) dla ks. Franciszka Narwoysza na katedrę matematyki wyższej.

7) Komisya przez niniejszą rezolucyę daje ks. Wieliczce, terażniejszemu rektorowi wydziałowemu szkół księstwa Żmudzkiego, zlecenia następujące: a) aby wczesnie przed zaczęciem wakacyi pojechał do Kroź i uczynił potrzebne przygotowania do otwarcia tamże od przyszłego roku szkolnego szkół wydziałowych o 6 klasach; urządzi zatem reparacye tak w dachach szkół i collegii, jakoteż w podłogach, oknach i piecach w izbach profesorskich i szkolnych, na co tymczasem Komisya zł. 1000 z kasy prowincjonalnej Kowieńskiej wypłacić dysponuje; b) tenże rektor w czasie terażniejszej bytności swej w Krożach, uczyniwszy wybór ksiąg greckich, hebrajskich i łacińskich, które w bibliotece tamecznej znajdują się, prześle oneż pod registrem do biblioteki Szkoły Głównej Wileńskiej;

c) tenże rektor imieniem Komisji uczyni rekwizycję nieodwłoczną do Witkiewicza, posesora dóbr Poszawsza, aby pozostałe tamże po skasowaniu ks. jezuitów księgi i sprzęty, do dyspozycji Komisji należące, wydał i powrócił, którymi podług potrzeby zgromadzeń w swoim wydziale rozrządzi, a mniej potrzebne przez licytację sprzedać rozkaże.

8) Asygnacye: a) Komisya zaleca kasie grlnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Poznańskiej na zapłacenie następujących pensyi: Lelewelowi kasyerowi za pół roku a die 1 aprilis ad 1 octobris 1783 zł. 3000, temuż na stancyę za rok a die 1 aprilis 1783 ad 1 aprilis 1784 — 1000, Morozowi subalternowi w kasie in vim pensyi półrocznej zł. 1400, in summa zł. 5400, a resztę pensyi w kwocie zł. 100 Morozowi przypadającą z kasy tutejszej doliczyć. b) Komisya zaleca kasie grlnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby na dopełnienie sumy zł. 7970 ks. pijarom prowincyi Koronnej za pół roku a 1 aprilis ad 1 octobris roku bieżącego należącej, potrąciwszy odebraną przez tychże ks. pijarów w Piotrkowie kwotę zł. 3892 gr. 2 $\frac{1}{2}$ za kwitem ks. Jordana prowincyała, lub generalnego prowincyi prokuratora, dopłaciła zł. 4077 $\frac{1}{2}$, co przy generalnym porachunku przyjęto będzie. c) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i i kwitem Dąbrowskiego instygatora funduszu wyplaciła zł. 500 na ekspensa potoczne sądowe i zapłatę woźnym.

9) Komisya na mocy prawa roku 1776, o egzekucyach procesów w sądzie jej przewidzianych postanowionego, udaje się do P. Departamentu Wojskowego, a to w interesach następujących: a) leśnictwo Kupiskie, prawu dożywotniemu księcia Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego podległe w zaległych procentach zostało dawniej na rzecz publicznego funduszu edukacyi narodowej zatradowane i później kontraktem arendy Galińskiemu było wypuszczone, który gdy rat, kontraktem asekurowanych, nie wypłacał, był mu instytuowany proces, jakoż wypadł na stawanie jego dekret zapłacenia wynikających z kontraktu rat, któremu nieuiszczając się na terminie jest otrzymana publikata, potem dekret executionis wyjednany i ofycalista do egzekucyi sprowadzony, lecz takowy, lubo zupełny proces, dla opugny strony nie jest uskuteczniomy. b) Książę Poniński podskarbi w. k. dóbr Chocimia dziedzic, na których suma 200000 zł. zostaje, jest zupełnie prawem o zapłacenie prowizyi od niej skonwinkowany, dekret do tradycyi dóbr wyjednany, ofycalista do podania ich na rzecz funduszu był sprowadzony, lecz dla opozycyi tegoż ks. Ponińskiego tradycya dotąd nieuskutecznioma. c) Tenże ks. Poniński podskarbi w. k. dóbr klucza Wilskiego i Czudnowa dziedzic, na których suma 360000 zł. zostaje, jest zupełnie prawem o zapłacenie prowizyi od niej skonwinkowany, dekret do tradycyi dóbr wyjednany, ofycalista do podania ich na rzecz funduszu był sprowadzony, lecz dla opozycyi tegoż ks. Ponińskiego, tradycya dotąd nieuskutecznioma; zaczem Komisya czyni rekwizycję

żądając, iżby P. Departament w egzekucyi prawa do uskutecznienia powyższego procesu pomoc wojskową przydać determinował.

10) Komisya zaleca kasie gnrnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Brzeskiej na zapłcenie Zabłockiemu protokółiscie zł. 1500 pensyi półrocznej, a die 1 aprilis ad 1 octobris roku biegnącego przypadającej.

M. Poniatowski. S. Potocki. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.

14. Sesya 9 maja: 1) Komisya, rezolwując memoriał przez Stanisława Męcińskiego, starostę Wieluńskiego, podany, gdy sumy 100000 zł., dawniej collegium Krakowskiemu ks. przesłtych jezuitów zapisanej, zapłcenie z dóbr Działoszyna wraz z prowizyami i adjudykatami dekretem Komisyi swojej, na dniu 18 miesiąca marca roku terażniejszego między instygatorem sądowym, na rzecz funduszu edukacyjnego czyniącym, a Męcińskim starostą Wieluńskim synem i matką jego Męcińską kasztelanową Sandecką wdową zapadłym, na rzecz funduszu jest nakazane, a teraz Męciński starosta Wieluński, dóbr Działoszyna z przyległościami, w ziemi Wieluńskiej leżących, dziedzic, złożywşy świadectwo urzędu grodzkiego Wieluńskiego na dowód pewnej lokacyi tejsze sumy na pomienionych dobrach Działoszynie, pod dniem 12 miesiąca kwietnia roku terażniejszego 1783 dane i w aktach grodzkich Wieluńskich dnia 18 miesiąca i roku tychże samych oblatowane, zostawienia tejsze sumy na dobrach wyżej wyrażonych z opłacać mianej prowizyi żada, więc naprzód co się tyczy prowizyi i adjudykatów obrachunek z kasą gnrną uczynić zaleca, a jaka suma z obrachunku wypadnie, zapłcenie jej do kasy podług rygoru dekretu na terminie przez niego oznaczonym determinuje; co zaś do sumy kapitalnej, tej ulokowanie na dobrach Działoszynie z przyległościami oświadczają, mieć chcąc, aby Stanisław Męciński, starosta Wieluński, zapis pomienionej sumy 100000 zł. na dobrach Działoszynie przed aktami publicznymi z opłacać mianej prowizyi podług prawa na rzecz funduszu zeznał, z dawnych zaś zapisów i dekretów na terminie kwit urzędowy otrzyma; świadectwo oryginalne urzędu grodzkiego Wieluńskiego wraz z oblatą w archiwum Komisyi swojej złożone mieć chce.

2) Ks. Garnysz biskup Chełmski pierwszy raz w Komisyi zasiadł.

3) Raport, od kasy gnrnej Warszawskiej o percepcie i ekspensie zwyczajnym sposobem podany, był egzaminowany.

4) Komisya zaleca kasie gnrnej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół Warszawskich in vim należytości, szkołom Warszawskim i emerytom przypadającej, wypłaciła zł. 4000.

5) Komisya wykupione z zastawy argenterye kościoła po-jezuickiego Kaliskiego i do kasy gnrnej sprowadzone, to jest: kielich z pateną cały złoty, lichtarzów srebrnych większych 2, trybularz, lampę, relikwiarze ś. Stanisława Kostki i św. Stanisława i Wojciecha biskupów

srebrne, postanowiwszy sprzedać, zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, aże by takoweż przez złotnika otaksowane, wraz z kielichem i pateną srebrnemi, kielichem mosiężnym, pieczęcią sodaliską stalową srebrem powlekaną i 5 ornatami już otaksowanemi, a od Komisji Rozdawniczej Koronnej do kasy Komisji oddanemi, sprzedała.

6) Asygnacya na 180 zł. ks. Sosenkowskiemu profesorowi szkół Warszawskich na podróż do Krakowa, mającemu tamże przyjąć stopnie doktorskie in Universitate.

7) Czytany był i przyjęty projekt do konkordaty z księciem Poniatowskim biskupem Płockim, który z podpisem przytomnych komisarzy ma być per extensum do protokołu Komisji wciągniony.

8) Książę prezydujący podpisał dzieło należące do ksiąg elementarnych pod tytułem: Wstęp do fizyki, które czytane i egzaminowane było na sesjach Towarzystwa, a teraz od Komisji potwierdzone, do druku podane być ma.

9) Ponieważ Świdziński starosta Lityński, dopełniając rezolucyę Komisji swojej na żądanie jego względem przenosu sumy 88000 zł. pojezuickiej z dóbr Nowego Miasta na dobra Świdno z przyległościami wypadłą, do zapewnienia dawniej przez siebie zapisu przed aktami grodzkimi Warszawskimi na dniu 10 miesiąca października roku 1776 względem sumy 88000 zł. na dobrach Świdno, Michałowice, w województwie Rawskiem, powiecie Bielskim leżących, zeznanego, świadectwo urzędu grodzkiego Rawskiego pod dniem 27 miesiąca kwietnia roku terażniejszego datowane i w aktach grodzkich Rawskich dnia 2 miesiąca i roku niniejszych oblatowane, w zupełnym dowodzie pewności sumy składa. Zaczem sumy rzeczonyj 88000 zł. lokacyę na dobrach Świdno i Michałowice przyjmując, nadmienione dokumenta konserwowane w archiwum mieć chce, z dawnego zaś zapisu na dobrach Nowego Miasta zeznanego, iżby instygator sądowy też dobra Nowe Miasto skwitował, nakazuje.

10) Komisya z przyczyny oddalenia się w tym czasie niektórych komisarzy z Warszawy, odkładając odprawowanie sesyi zwyczajnych do przyszłego miesiąca septembra, zostawuje ks. biskupowi Płockiemu, jako prezydującemu, moc zupełną tak w interesach do kasy należących, jakoteż i w innych pilniejszych, wydawania imieniem Komisji rezolucyi i asygnacyi¹⁾.

M. Poray Garnysz. S. Potocki. A. Mokronoski. J. Chreptowicz.

15. Sesya 3 czerwca: 1) Ks. Garnysz biskup Chełmski, za rekskryptem J. K. Mści wyznaczony do Komisji Edukacyi Narodowej na

¹⁾ W aktach są następujące rozporządzenia wydane przez Michała Poniatowskiego: 11 maja asygnacya do kasy Wileńskiej na 3500 zł. Czempińskiemu, członkowi Towarzystwa do ksiąg elementarnych na podróż na Litwę wraz z malarzem (S. 8, str. 57).

miejscu Bielińskiego starosty Czarskiego, przyjął na siebie obowiązek zatrudnienia się bliższym dozorem archiwum jurystycznego i innych interesów prawnych, który tymczasem i rząd w bibliotece Załuskich względem niewydawania nikomu bez wyraźnego pozwolenia Komisji ksiąg lub innych pism z biblioteki sprawować będzie, z dopilnowaniem jak najrychlejszego upomnienia się o powrót tych, które dawniej różnym osobom z rzeczony biblioteki kopersztychy, manuskrypta lub księgi pozwolone i wydane były.

2) Komisya niniejszą dyspozycją kasie gnrlniej Warszawskiej zaleca zapłacić ks. Pęczkowskiemu eksjezuicie in vim gratyfikacji sumę zł. 2000, a to za kwitem onegoż i złożeniem w kasie rewersu, przez który odstępuje od wszelkich pretensyi tak do pensyi emerytalnej za lata dawniejsze i przesłe, jakoteż wydatków na reparacye stancyi w collegium Płockiem, oraz ekspensa podróży.

3) Komisyja Edukacyi Narodowej, memoriał Joanny z Sługockich Komorowskiej, kasztelanowej Bełzkiej wdowy, do siebie podany rezolwując, sumę zł. 70000 z zaległych procentów z dóbr i od sum funduszu edukacyjnego zebrać mianą, na dobrach tejże Joanny z Sługockich Komorowskiej, kasztelanowej Bełzkiej, Leszczanach z przyległościami, w ziemi Chełmskiej leżących, dziedzicznych lokować postanawia, wprzód jednak zapis urzędowy tej sumy i zaświadczenie od ziemstwa, lub grodu włas-

14 maja: 1) asygnacya do kasy Brzeskiej na 13025 zł. półrocznej pensyi do 1 października 1783: Czarnockiemu 3600, Idżkowskiemu 1500, Dąbrowskiemu 1000, Zarembie, Dakisiewiczowi, Dolińskiemu, Szelucie, Cyrnerowi po 1000, Świętorzickiemu kancelarzyście 250, Zawadzkiemu architektowi 1675 zł. (S. 8, str. 59); b) rozporządzenie, ażeby rektorowie i prorektorowie szkół rachunki z sarta tecta przesyłali do Szkół Głównych (S. 8, str. 61; Moskwa, Metryka litewska, dział IX, tom 96, str. 337).

24 maja ustępuje szkołom w Kaliszu pałacyk zwany Karnkowski (S. 8, str. 67).

31 maja dyspozycya co do użycia sumy 7616 zł. 12½ gr. uzyskanej za argenterye Kaliskie (S. 1, str. 317).

18 czerwca pozwolenie sukcesorom Radolińskiego podkomorzego Wschowskiego prawa do dóbr Jeziorka, Stupia Michałowi Małachowskiemu, pułkownikowi wojsk koronnych (S. 8, str. 77).

30 czerwca o zapisanie ks. Adama Harasimowicza eks-jezuity do liczby emerytów litewskich (S. 8, str. 79).

8 lipca każe przyjąć do rachunków ogólnych 4096 zł. 3 gr. wydane przez ks. Sobolewskiego prorektora szkół Owrukich na sprawę z aptekarzem Rozańskim (S. 8, str. 81).

10 lipca asygnacya na 3000 zł. półrocznej pensyi do 1 października 1783 Rzętkowskiemu i Ustrzyckiemu patronom (S. 8, str. 83).

29 lipca asygnacye: a) do kasy Krakowskiej na 2660 zł. na przewiezienie kandydatów litewskich z Krakowa do Wilna i ich wydatki podróżne (S. 3, str. 85); b) do kasy Krakowskiej na 900 zł. gratyfikacyi Mirosławskiemu regentowi Szkoły Głównej (S. 8, str. 87); c) do kasy Krzemienieckiej na 6659 zł. 8 gr. à conto 36000 zł. na lokacyę u Cieciszowskiego kasztelana Połanieckiego przeznaczonych (S. 8, str. 89).

nego powiatu względem bezpieczeństwa onejże do archiwum funduszu edukacyjnego złożony być ma.

4) Komisya zaleca przez terażniejszą dyspozycję kasie gnrnej Warszawskiej wydać asygnację do kasy prowincjonalnej Krakowskiej, ażeby Zawadzkiemu architektowi Komisyi swojej za kwitem onegoż wypłaciła zł. 850, które ekspensował w podróżach, z woli i za interesami Komisyi swojej odprawionych i teraz indilate do Krakowa i Sandomierza odbyć się mających.

5) Pozwolenie wyjazdu Dobrzańskiemu kancelarzyście na niedziel 6 z obowiązkiem za powroćeniem pracowania w archiwum Komisyi wraz z innymi kancelarzystami, do archiwum wyznaczonymi.

M. Poniatoski. M. Poray Garnysz.

16. Sesa 11 septembris: 1) Raport od kasy gnrnej z kilkomięsiężnych percept i ekspens czytany był i roztrząsany.

2) Komisya, rezolwując memoryał Piotra Bielińskiego, komisarza skarbu koronnego, imieniem ojca swego Stanisława Bielińskiego w interesie sumy po-jezuickiej na dobrach Jankowicach, oraz innych lokowanej, do Komisyi swojej na dniu 28 miesiąca sierpnia roku terażniejszego podany, oświadcza, iż żądania w memoryale wyżej rzezonym umieszczone skutek swój wezmą, gdy tylko rozpoczęta kondescensya potioritatis względem powyższych dóbr i innych zupełnie zakończy się i bezpieczeństwo dostateczne dla funduszu obwarowane zostanie.

3) Komisya do konwiktu ubogiej szlachty, w Rawie przy szkołach tamiecznych będącego, na miejscu ubytego Babskiego nominuje Kaspra Kucińskiego.

4) Ponieważ z raportu ostatniego ks. Pilchowskiego, jako wizytatora, wiadomo jest Komisyi, iż w collegium Pińskim znajduje się złożona znaczna część blachy miedzianej, zdatnej do pokrycia dachu i pozostały materyał spiżowy z dzwonów, tych więc użycie i oddanie do rozrządzenia Szkoły Głównej Wileńskiej niniejszą rezolucją potrzebne być sądzi, a naprzód zaleca ks. rektorowi Szkoły Głównej Wileńskiej sprowadzić zimową porą rzezone materyały do Wilna pod wagą i najlepszym dozorem, aby szkody nie było. Powtóre, pozwala, ile potrzeba, miedzianej blachy użyć na pokrycie wieży, przy obserwatorium akademickiem teraz dokończyć się mającej. Potrzebie, materyał spiżowy, gdy się zdać może na sporządzenie walców do sikawek i innych machin, dla opatrzenia porządku ogniowego przy gmachach Universitatis koniecznie potrzebnego, użycia onegoż na ten koniec Komisya dozwała. Naostatek po sprowadzeniu tychże materyałów do Wilna, dochowanie onych pod miarą i wagą w dobrym dozorse i na dalsze potrzeby Universitatis Komisya pilności Rady Szkoły Głównej porucza do dalszej na użycie tego dyspozycyi od Komisyi.

5) Komisya, wiedząc o woli Najjaśniejszego Pana, za którą wyznaczona jest suma 6000 złp., ze skarbu J. K. Mści rocznie opłacać się

mająca na utrzymanie osób oddanych z ekonomii J. K. Mści do uczenia się sztuki lekarskiej i położniczej w Wilnie, gdy w tym czasie dla nie-dochodzącej dla nichże opłaty 2000 zł. z kasy funduszowej zaliczyć dysponowała, ma honor dopraszać się od kamery J. K. Mści równie powrócenia sumy 2000 zł., jakoteż wydania dyspozycji względem regularnego 6000 zł., wyż wyrażonym sposobem wyznaczonych, opłacania.

6) Komisya do zawarcia kontraktu z Karolem Malczewskim, generałem majorem wojsk koronnych, o dzierżawę dóbr Chocimka cum attinentiis, w województwie Wołyńskim leżących, ks. Honoraty z Stempkowskich Lubomirskiej, generałowej wojsk koronnych, dziedzicznych, a na fundamencie zaszłego procesu na rzecz funduszu edukacyjnego mających być zatradowanemi, umacnia Karola Lelewela, kasyera generalnego Komisji, który za sumę zł. 16000 rocznie umówioną, a na dniu 15 miesiąca lutego roku następującego 1784 razem zapłacić się powinna, dobra wyżej wyrażone w roczną dzierżawę, na św. Jan Chrzciciel roku przyszłego 1784 kończyć się mającą, pomienionemu Malczewskiemu generałowi wojsk koronnych wypuści, zawierając kontrakt takowy lub przez się, lub przez plenipotentą od siebie do tej czynności umocowanego.

7) Komisya zaleca kasie gnlnej Warszawskiej, ażeby stosownie do konkordaty z ks. prymasem i kapitułą Gnieźnieńską zawartej, na odbywanie obligacyi duchownych w archidiecezyi Gnieźnieńskiej do rąk i za kwitem umocowanego od ks. prymasa i kapituły Gnieźnieńskiej prokuratora wypłaciła zł. 3700, od dnia 1 września roku terażniejszego do dnia 1 marca roku następującego 1784 należące.

8) Asygnacye do kasy gnlnej Warszawskiej: a) na zł. 2507 gr. 15 za druk ustaw fundamentalnych, oprawę onychże, papier do druku brany, według złożonych rejestrow przypadająca; b) na zł. 5391 gr. 12 za kwitem ks. prokuratora Szkoły Głównej Krakowskiej in vim należytości półrocznej na pensye Krakowskie, a 1 octobris anni currentis przypadającej; c) na zł. 270 za kwitem Gintowta sekretarza Komisji na wyeks-pedyowanie sztafety do Cudnowa, w interesach funduszu wydane.

9) Żądanie ks. Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego; ks. prezydujący listowną dał mu odpowiedź z wyrażeniem powodów, dla których Komisya nie może dozwolić dalszej dzierżawy leśnictwa Kupiskiego Galińskiego; ten list w osobnym na to sporządzonym jest zapisany protokóle.

10) Komisya na uczynione sobie przełożenie pozostających wielorakich jeszcze do zakończenia książek elementarnych robót, postanowiwszy liczbę zupełną osób w tymże Towarzystwie z pensją pracujących zachować, miejsce przeto i pensyę, dotąd po ks. Roussel wakujące, Franciszkowi Zabłockiemu, Komisji swojej dobrze z pilności w pracowaniu i dostatecznej wiadomości w rzeczy nauk zaleconemu, oddać umyśliła, chcąc, ażeby odtąd w rzeczonym Towarzystwie Elementarnem zasiadał, wydatki zaś Towarzystwa ekstraordynaryjne jakie są: tłumaczenie pism na

języki cudzoziemskie, odpłacanie korekt i utrzymywanie korespondencji zagranicznych rezolucjami Komisji sub datis dnia 5 februarii i 22 martii anni 1779, na przerzeczony wyż wyrażonej pensji, po ks. Roussel dotąd zatrzymanej, umieszczone na sumę zł. 3555 do podziału między osoby Towarzystwa, szczególniejszemi pracami dystyngwujące się, przez rezolucje Komisji dnia 24 listopada 1780 roku wyznaczoną, przenosząc, aby z niej napotem były czynione, stanowi.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.

17. Sesja 19 września: 1) Komisja Cieciszowskiemu kasztelanowi Połanieckiemu odebranie reszty zł. 10540 gr. 21 na dopełnienie sumy kapitałnej zł. 36000, do lokowania na dobrach jego determinowanej, z sumy 16000 przez ks. z Stempkowskich Lubomirską z dóbr Chocimka na fundamencie tradycji na rzecz funduszu w zaległych prowizjach od sumy 200000 na tychże dobrach będącej, nastąpić mającej za kontraktem arendownym, teźże księżnie w posesyę puścić mianych, mającej być opłaconą, asygnuje.

2) Komisja dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby resztę kwarty z leśnictwa Kupiskiego za ratę marcową roku bieżącego w kwocie zł. 5081 gr. 12 den. 1, Skarbowi Koronnemu przez ks. Sułkowskiego wojewodę Gnieźnieńskiego niedopłaconą, regimentowi gwardji pieszej koronnej rzeczony retent na dylatę podany mającemu, uwalniając toż leśnictwo, w posesyi tradycyjnej funduszu edukacyjnego teraz zostające, od dalszej egzekucji, zapłaciła. Przy porachunku zaś z ks. Sułkowskim wojewodą Gnieźnieńskim po odstąpieniu od posesyi tradycyjnej nastąpić mającym, toż samo quantum z procentów wybranych, do kasy powrócić się powinno, potrąciła.

3) Komisja memoriał Józefa Sufczyńskiego, starosty Dypułyckiego, do siebie podany rezolwując, sumę zł. 46000 funduszowi oryginalnie na dobrach Gąski i Magierowa Wola roku 1756 we śródę po święcie Wszystkich Świętych (3 listopada) w grodzie Warszawskim przez Michała Sufczyńskiego, pod ten czas chorążego ziemi Czerskiej, zapisaną później zaś, to jest: roku 1766 w poniedziałek po święcie św. Andrzeja apostoła (3 grudnia) w grodzie także Warszawskim przez tegoż Sufczyńskiego, naówczas kasztelana Czerskiego, z namienionych dóbr Gąski i Woli Magierowej na dobra Wolę Sufczyńską przeniesioną, tranzakcją zaś działową między synami tegoż Sufczyńskiego kasztelana Czerskiego w roku 1775 dnia 9 miesiąca maja za pozwoleniem ojca zaszłą do dóbr Łańcuchowa na schedę Józefa Sufczyńskiego, starosty Dypułyckiego, przypadłych aplikowaną, na tychże dobrach Łańcuchowie cum attinentiis, w województwie Lubelskiem leżących, zostawać deklaruje, z tym warunkiem, iżby tenże Sufczyński starosta Dypułycki zapis urzędowy namienionej sumy na dobrach przerzeczonych Łańcuchowie dla funduszu edukacyjnego zeznał i ekstrakt onegoż wraz z zaświadczeniem, od ziemstwa lub grodu własnego powiatu względem bezpieczeństwa lokacyi wyjednanem, do archi-

wum funduszowego złożył; za złożeniem których dokumentów kwit z dawniejszej lokacyi na dobrach Woli Sufczyńskiej będącej instygatorowi zeznać Komisya zleci; a co się tyczy zaległych prowizyi, od roku 1775 raty św. Jana Chrzyciela do roku 1784 raty Trzech Królów zł. 19550 wynoszących, w opłacie takowej sumy prowizyonalnej czyniąc Komisya Sufczyńskiemu ulgę, nie razem, ale ratami wypłacać oneż pozwala tak, ażeby od raty Trzech Królów roku 1784 poczynając, przy wnoszeniu ratami anticipative bieżącej od kapitału prowizyi z zaległości też, aż do zupełnego onej zaspokojenia po zł. 651 gr. 20 do kasy Komisyi płacił.

4) Komisya na memoriał od ks. trynitarzów zgromadzenia Lubelskiego do siebie podany odpowiadając, oświadcza, iż jako oddanie collegii po-jezuickiego Lubelskiego na żądanie ks. trynitarzów zaszło i kondycye od Komisyi podane dobrowolnie są przez nichże przyjęte i podpisane, tak też dopełniać tychże kondycyi najściślejszym jest ks. trynitarzów obowiązkiem bez najmniejszej do Komisyi pretensyi. Jeżeliby zaś ks. trynitarze obowiązków przy odbieraniu collegium po-jezuickiego Lubelskiego na siebie przyjętych nie dopełniali, Komisya raczej odebrać oneż nakłoniłaby się, niżeli przez takowe ustąpienie nowych wydatków kasie swojej przyczyniać, z ostrzeżeniem jednak wrócenia tych wszystkich procentów, które od ustąpienia w roku 1781 zaszłego z drukarni, apteki i najmu są przez tychże ks. trynitarzów wybrane.

5) Komisya wszedłszy w poznanie kosztu bardzo znacznego na opłatę listów przychodzących i odchodzących w interesach wielorakich, zwłaszcza z rachunkami, kwitami, inwentarzami i od innych osób w interesach Komisyi pisanych ponoszonego przez kasyera swego generalnego, gdy podobnaż ekspens kancelaryów innych Komisyi, lub za podanemi rejestrami, lub za umieszczeniem w rachunkach, jako przez kasyerów prowincjonalnych, lub przez wyznaczenie sumy rocznej na tę ekspens, jako na kancelaryę, sekretarza, zawsze przez sam fundusz opłacana była, zaleca kasie gnrlniej, ażeby odtąd w registrach swoich tak ekspens listów z kasy pisanych i do kasy przychodzących, jakoteż listy innych osób, w interesach Komisyi piszących, prócz tych, które do kancelaryi sekretarza należą, w ekspensie zapisywała i registr osobny uszczególniający listy podawała. Zważywszy oraz tak znaczną ekspens, przez kasyera swojego gnrlnego przy pensyi równej innym ofycyalistom od roku 1778 ustanowionego, aż do czasu niniejszego ponoszoną, z sumy zł. 16000 mającej być opłaconą przez księżnę z Stempkowskich Lubomirską z dóbr Chocimka, na fundamencie tradycyi od funduszu w zaległych prowizyach od sumy 200000 zł. na tychże dobrach będącej, nastąpić mającej, kontraktem arendownym jej puścić się mających sumę zł. 5459 gr. 9 na bonifikacyę wyżej wyrażonej ekspensy przez kasyera swojego gnrlnego zastępowanej, a tem samem w swym czasie od funduszu nieopłaconej, temuż kasyerowi swojemu gnrlnemu asygnuje, co przy gnrlnym porachunku przyjęto będzie, zapewniając oraz Moroza subalterna, przy kasie gnrlniej

będącego, o sprawiedliwych względach za wierne, pilne i dokładne sprawowanie obowiązku swego, zabezpiecza onemuż w przypadku wakansu miejsce kontraregistranta przy urządzeniu kasy natenczas nastąpić mającemu.

6) Komisya memoryał Piotra Ożarowskiego, kasztelana Wojnickiego, do siebie podany rezolwując, sumę 150000 zł. z kapitałów wszelkiego rodzaju podnieść się mających, jakoteż z procentów u książąt Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego i Ponińskiego podskarbiego wielkiego koronnego, oraz synagogi Krakowskiej zaległych, a po uskutecznionej lokacyi sumy 70000 zł. u Komorowskiej kasztelanowej Bełskiej z wszelkich zaległych u kogożkolwiek procentów na dobrach Brzozy z przyległościami, w województwie Sandomierskiem, powiecie Radomskiem leżących, tegoż Ożarowskiego kasztelana Wojnickiego dziedzicznych, lokować postanawia, wprzód jednak Ożarowski kasztelan Wojnicki zapis urzędowy tejsze sumy zeznać i zaświadczenie od ziemstwa lub grodu własnego powiatu, względem bezpieczeństwa lokacyi wyjednane, do archiwum funduszu edukacyjnego złożyć ma.

M. Poniatowski. M. Poraj Garnysz. Chreptowicz.

18. Sesa 23 września: 1) Komisya, konwikt ubogiej szlachty przedtem w szkołach Łuckich będący do Krzemieńca przenosząc i pod rząd rektora wydziału Wołyńskiego go poddając, postanawia, aby tenże konwikt, w Krzemieńcu od dnia 1 października roku bieżącego mający być otwarty, według przepisu Komisji był utrzymywany, na który suma zł. 12500, dawniejszem rozrządzeniem wyznaczona, wypłacana być ma.

2) Komisya przez rezolucyę swoją, na dniu 29 miesiąca marca roku bieżącego zasła, ks. pijarom collegii Rydzyńskiego w moc utrzymywania profesorów i dawania wszystkich nauk szkołom wydziałowym przepisanych wyznaczwszy pensyi rocznej zł. 2000, oraz na przyzwoite przy szkołach tychże Rydzyńskich utrzymywanie konwiktu ubogiej szlachty w liczbie 12, sumę zł. 6000 rocznie determinowawszy, gdy przed uskutecznieniem tejsze rezolucyi odbiera od ks. Sułkowskiego wojewody Poznańskiego doniesienie, iż ks. pijarowie Rydzyńscy z wyznaczonej na szkoły i konwikt sumy utrzymywać onychże według przepisu i żądań Komisji wymawiają się, przeto Komisya sumę ogólną 8000 zł., przez wyżej wyrażoną rezolucyę na powiększenie profesorów i konwikt przy szkołach Rydzyńskich destynowaną, na sam tylko konwikt (przy utrzymywaniu metrów potrzebnych), z 12 osób ubogiej szlachty składający się, obróconą mieć chce, którego urządzenie stosowne będzie do ustaw Komisji, a ustanowiony rzadca rzeczzonego konwiktu z percepty i ekspensy kalkulacye 2 ratami na rok do kasy gnrlniej przysyłać ma, a że początkowe zagospodarowanie znaczniejszego wyciąga wydatku, zaczem w terażniejszym pierwszym roku połowa pensyi wyżej wyrażonej obrócona być ma na zakupienie różnych potrzeb, a z drugiej połowy tejsze pensyi 6 tylko konwiktów utrzymywanych.

3) Komisya do sumy zł. 16572, z zaległych u ks. Sułkowskiego wojewody Poznańskiego prowizyi wynikającej, a ze zlecenia tegoż księcia przez Blanka bankiera Warszawskiego do kasy Komisji wypłacić się mającej, następujące asygnuje ekspensa: Dobrzańskiemu, Burakowskiemu i Lniskiemu kancelarzystom pensyi a 1 octobris 1783 roku zł. 2500; Zabłockiemu protokółistcie pensyi półrocznej a 1 octobris 1783 roku 1500; Tolkmittowi kontraregistrantowi na stancję a 1 octobris 1783 roku ad 1 octobris 1784 — 1000; Dąbrowskiemu instygarorowi na stancję a 1 iulii 1783 ad 1 ianuarii 1784 — 250; usługującemu w bibliotece publicznej Załuskich pensyi a 1 iulii ad ultimam decembris 1783 — 251 gr. $7\frac{6}{12}$; Towarzystwu do ksiąg elementarnych in vim pensyi a 1 octobris 1783 przypadającej 7470 gr. $22\frac{6}{12}$; Cieciszowskiemu sędziemu ziemskiemu Liwskiemu gratyfikacyi 3600, in summa zł. 16572.

4) Memoriał prokuratora ks. bazylianów prowincyi Litewskiej czytany i oddany podkanclerzemu Litewskiemu, który wziął na się z okazji przyłączonych do tego memoriału listów obywatelskich księstwa Żmudzkiego i innych mówić z niektórymi tu przytomnymi tychże powiatów senatorami i urzędnikami, przekładając im powody, dla których Komisya nie może dogodzić ich żądaniom względem utrzymania szkół w Borunach, Podubisiu i Berezweću.

5) Komisya, chcąc bibliotekę publiczną Załuskich mieć jak najporządniej utrzymywaną, a dozór jej niemniej przez pilne, jak zdolne osoby sprawowany, gdy ks. Kopczyński już niedopiero z prac, w Towarzystwie Elementarnem dla edukacyi chwalebnie podjętych i wykonanych dobrze Komisji swojej zalecony, tej nowej usługi przy bibliotece podejmuje się, Komisya mile to jego przyjmując oświadczenie się, miejsce onemuż przy Bibliotece w przypadku zawakowania (zachowując w promocyi dawność już znajdujacego się przy teźże wysłudze ks. prefekta Koźmińskiego) przez niniejszą rezolucyę zabezpiecza, z obowiązkiem jednak wczesnego wejścia w oświadczoną posługę, a to na zawdzięczenie swojego przyjęcia i względów Komisji.

6) Komisya przez wzgląd na sześćoletnie ks. Bartscha przy bibliotece publicznej usługi pomimo zaletę, którą mu pilność onych w Komisji zjednała, chcąc go do dalszych skutecznie zachęcić, pensyę onegoż, czerw. zł. 6 dotąd na miesiąc wynoszącą, do złp. 1600 rocznie powiększa, oznaczając termin jej opłaty od dnia 1 octobris roku terażniejszego 1783.

7) Patenta dla akademików podpisane są następujące: a) dla ks. Mackiewicza na viceprofesoryę in collegio morali Szkoły Głównej W. K. L.; b) dla ks. Szysztońskiego na prorektoryę szkół Kowieńskich do lat 4; c) dla ks. Piotrowskiego na prorektorstwo w szkołach Wileńskich do lat 4.

M. Pontatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.

19. Sesa 8 października: 1) Raport, od kasy generalnej de perceptis et expensis podany, był czytany i roztrząsany.

2) Komisya po przeniesieniu się Cieciszowskiego sędziego ziemskiego Liwskiego, pisarza sądowego Komisji swojej do spraw kadencji Koronnych, na urząd sędziego łaski wielkiej koronnej, wdzięczną onemuż chwalebnych usług zachowując pamięć, końcem oszczędzenia ekspensy na ofycjalistów postanowiła 2 tylko odtąd mieć pisarzy sądowych: jednego na Koronne, drugiego na Litewskie kadencye. I przeto na Jana Czarnockiego, pisarza kancelaryi i sądowego koronnego na kadencyach koronnych, a na Andrzeja Malczewskiego, pisarza kancelaryi i sądowego Litewskiego na kadencyach Litewskich, obowiązek pisania dekretów wkłada. Z jakowego powodu potrzebną odmianę ordynacji sądów swoich J. K. Mści przełożyć i o nią dopraszać się umyśliła; sumę zaś 7200 zł. w opłacie pensyi rocznej na trzeciego pisarza i manualistę jego, zwyż wyrażonym sposobem oszczędzoną, od dnia 1 miesiąca października niniejszego 1783 roku na fundusz konwiktów ubogiej szlachty przeznaczą. Dopieroż czyniąc względem dalszych ofycjalistów rozrządzenie, ponieważ do kancelaryi Koronnej już jest dawniej postanowiony regent, przeto teraz do kancelaryi Litewskiej drugiego regenta Komisya naznacza, a nie chcąc przyczyniać funduszowi ekspensy, tytuł takowej regencyi Janowi Zarembie, kancelaryście swojemu, daje z tem ostrzeżeniem, iżby pensyą, którą teraz jako kancelarysta bierze, kontentował się i powiększenia onej nie pretendował. Którzy to regenci każdy z nich względem kadencji i kancelaryi, do których są przeznaczonymi, pod dozorem pisarzy tychże kancelaryi to wszystko, cokolwiek z prawa i zwyczaju dotąd do regenta należało, dopełniać obowiązani będą. Ciż regenci przysięgę wykonają, jako akta powierzone wiernie strzedz i ekspedyować będą, oraz sekretu Izby nikomu nie wydadzą, po której wykonanej czasu ustępów czyli namowy w Izbie Sądowej znajdować się wolno im będzie. Dozór archiwum funduszowego Michałowi Idżkowskiemu, archiwście przysięgłemu, oddaje i od tego obowiązku Czarnockiego pisarza kancelaryi i sądowego koronnego wolnym czyni. W przypadku zaś choroby archiwisty, czyli jego za pozwoleniem Komisji wyjazdu, dozór tegoż archiwum jeden z regentów pod obowiązkiem wyżej wyrażonej przysięgi zastępować będzie. Instygator przy włożonej na się czynienia i popierania o rzecz funduszu edukacyjnego toczących się procesów powinności podczas oboich tak Koronnych, jakoteż prowincyi Litewskiej kadencji, w trakcie odchodzenia spraw już to z instancyi jego o rzecz funduszu edukacyjnego, już z wyszłych po niego zapozwów przeciwko temu to funduszowi intentowanych, zawsze obecnym na sądach znajdować się, wokandę wpisów w rejestrach Koronnych zawierających się powszechnym zwyczajem koronnym przez przybicie onej do drzwi Izby sądowej stronom komunikować, wożnych, iżby wszelkie porządki i przygotowania do sesyi w Izbie Sądowej czynili i we wszystkim powinny z nich sądowi usługę pilnie wykonywali dostrzegać, między zaś kadencyami sądowymi każdego bądź o za-trzymane, bądź z dóbr, bądź od kapitałów funduszowych procenta do

procesu pociągniętego, za uczynionym od kasy gnrlniej funduszu edukacyjnego o tem, iż należą funduszowi uczynił satysfakcyę, uwiadomieniem, z tegoż procesu kwitować, nadto do wypisowania z kancelaryi obojey prowincyi wychodzących na egzekucye dekretów, takż do wydawania po retentorów należności funduszowej i o inne wszelkie tegoż funduszu pretensye zapozwów przykładać się, a przeto plenipotentom w sprawach funduszowych proces prawny formować i ony do końca swojego przywodzić powinność mającym, dopomagać obowiązany będzie. (A. 18, fol. 35).

3) Komisya ks. Poniatowskiemu profesorowi matematyki w szkołach Warszawskich pensyę tęż samą, którą ks. Kukiel na temże profesorsztwie będący odbierał, to jest: zł. 1600, ks. Kukielowi eksprofesorowi mechanikę tłumaczyć i inne zlecenia Komisji dopełniać mającemu, pensyę Książnina, którą pracując w Bibliotece publicznej odbierał, to jest: zł. 1296, dopóki beneficium opatrzonym nie będzie, a Książninowi, dla słabości oczu od pracy w Bibliotece usuwającemu się, pensyę eksprofesorską, po ks. Poniatowskim profesorze szkół Warszawskich wakującą, zł. 600 rocznie od dnia 1 października roku bieżącego wyznacza i wypłaconą mieć chce.

4) Komisya, mając sobie podane zupełne obrachowanie z ksiąg elementarnych, tak co do ksiąg, jakoteż pieniędzy za nie, z wyrażeniem wzajemnych należności, tak Gröllowi od funduszu, jakoteż funduszowi od Gröllla przypadających, dysponuje Lelewelewi kasyerowi gnrlnemu Komisji swojej, ażeby odebrawszy od drukarniów Szkół Głównych pieniądze, jakie z dokończonej kalkulacyi i uczynionego za rezolucyą Komisji, na dniu 5 miesiąca sierpnia roku bieżącego wypadła, podziału opłat od nichże należą, też drukarnie zakwitował, a za opłaceniem z tychże pieniędzy należności Gröllowi przypadającej, kwit od tegoż Gröllla z wypłaconej teżże należności, oraz z wszelkich pretensyi z sprawowanego obowiązku drukowania i dostarczania książek elementarnych do szkół wynikających odebrał i nawzajem przy oddaniu Gröllowi submisyi, którą na drukowanie i dostarczanie szkołom książek elementarnych wydał, tegoż Gröllla imieniem funduszu z wszelkich pretensyi, jakie tylko z rzeczonego obowiązku wynikać mogą, oraz z oddanych w zupełności książek elementarnych zakwitował, a gdy już kalkulacya względem książek elementarnych zupełnie jest zakończona, Komisya Cyrnera, nakładem książek elementarnych przed nadaniem Gröllowi prawa drukowania i dostarczania onychże szkołom zawiadującego, z dopełnianych przez niegoż obowiązków kwituje i od wszelkich kalkulacyi uwalnia.

5) Asygnacye: a) na zł. 500 za kwitem Dąbrowskiego instygatora Komisji na ekspensa sądowe; b) na zł. 1500 za kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół wydziału Mazowieckiego in vim należności półrocznej, na opłatę emerytów Warszawskich przypadającej.

6) Komisya dysponuje kasie gnrlniej, ażeby z zakupionych na praemia dla studentów 500 egzemplarzy Korneliusza Neposa na polski język przetłomaczonych 300 egzemplarzy do Szkoły Głównej Koronnej, a 200 egzemplarzy do Szkoły Głównej Litewskiej, dla rozdania onychże między lepiej uczących się, odesłała. Także blachy miedziane, na których figury do książek elementarnych służące są sztychowane, drukarni akademickiej wydała.

M. Poniatowski. M. Poray Ganysz. J. Chreptowicz.

20. Sesya 10 października: 1) Komisya, rezolwując memoryał Maryanny Łubieńskiej, wojewodziny Poznańskiej wdowy, do Komisji swojej podany, ponieważ na kamienicy w Lublinie Lemszczyzna zwanej, w tyłach kamienicy też wojewodziny będącej, suma 3000 zł. po-jezuicka znajduje się, więc gdy tylko taż wojewodzina Poznańska takową sumę, dotąd na kamienicy Lemszczyzna zostającą i na swoją kamienicę przez zapis autentyczny z opłacać mianego 2 ratami procentu po 5 od sta wnieście, tedy że cesyę prawa funduszowi edukacyjnemu do posesyi kamienicy w przerzeczonej sumie służącego na osobę swoją od funduszu edukacyjnego otrzyma, deklaruje.

2) Komisya Edukacyi Narodowej uwiadomiona, że remanent z dawniej opłacanych na ekspensa Towarzystwa do ksiąg elementarnych pieniędzy wystarczającym będzie na utrzymanie przez niejaki czas ekspensy też, rezolucyę swoją pod dniem 24 miesiąca listopada roku 1780 wypadła, nieodmienną zostawując deklaruje, iż po wydaniu namienionego wyżej remanentu i zdaniu z onegoż kalkulacyi ekspensa wszelakie z woli Komisji napotem w Towarzystwie zdarzać się mogące, za szczególnymi asygnacyami z kasy gnrlniej opłacane będą.

3) Ponieważ w projekcie ustaw Komisji Edukacyi Narodowej, dla stanu akademickiego i na szkoły przepisanych, w rozdziale 3, artykule 6 Komisya do lat 8 wybieranie przełożonych sobie zostawiła, co i po wydaniu tychże ustaw, teraz już w egzekucyi będących, warując, postanowiła obwieścić Szkoły Główne, od którego czasu otworzyć się mają elekcyje na wszelkie urzędy stanu akademickiego, tudzież konkursa do katedr w Szkołach Głównych, z ostrzeżeniem, że tymczasem Komisya sama opatrywać będzie urzędników i rządców w stanie akademickim, oraz zdolnych do katedr Szkoły Głównej profesorów; przeto niniejszą rezolucyą ks. Putanowicza, dawniej prezesa collegii theologicci do roku jeszcze na tymże urzędzie z tytułem prezesa collegii moralis zachowuje i pensyę onemuż rocznie podług nowego urzędzenia należącą zabezpiecza z przyczyny, że urzędy prezesów są czteroletnie, a ks. Putanowicz już lat 3 swojego urzędowania zakończył.

4) Mniszech marszałek wielki koronny doniósł kolegom swoim przez list, iż złożył w ręce królewskie urząd komisarza edukacyi. Książę prezydujący proszony, ażeby onemuż imieniem Komisji przywoicie odpisać raczył.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.

21. Sesja 17 października: 1) Małachowski sekretarz wielki koronny, reskryptem J. K. Mści dnia 13 terażniejszego miesiąca i roku wydanymznaczony za komisarza do Komisji Edukacji Narodowej, po rezygnacji Andrzeja ordynata Zamoyskiego, kawalera orderu Orła Białego, pierwszy raz na sesji w gronie kolegów swoich to miejsce zasiadłszy, reskrypt wyznaczenia swojego od J. K. Mści do aktów Komisji podał.

2) Ponieważ Komisja przy zawarciu ugody z strony funduszu z sukcesorami niegdyś Hieronima Kłokockiego uczyniła zabezpieczenie Teodorowi Szydłowskiemu, terażniejszemu wojewodzie Płockiemu, iż sumę 200000 zł. przy windykacji z miejsc niepewnych kapitałów po-jezuickich, za okazaną dostateczną ewikcją, u niego lokować będzie, które to zabezpieczenie później rezolucją swoją, na dniu 9 miesiąca stycznia roku 1778 wydaną, stwierdziła: przeto niniejszą dyspozycją zaleca kasie gnrnej Warszawskiej, aby sumę 50000 zł. ad rationem determinowanego na lokację u tegoż Szydłowskiego wojewody Płockiego kapitału 200000 zł. onemuż opłacić starała się w przeciągu do przyszłych kontraktów ruskich, a to z wchodzących do kasy prowizji zaległych i wszelkich proveniencji, które obracane na kapitał i lokowane być powinny; wprzód jednak tenże wojewoda Płocki zapis urzędowy sumy, u niego lokować się mającej, zeznać i zaświadczenie własnego ziemstwa, lub grodu względem bezpieczeństwa ewikcji do archiwum funduszu edukacyjnego złożyć ma.

3) Gdy Zboiński kasztelan Raciążki, mający za sobą jedyną sukcesorkę córkę ś. p. Józefa Podoskiego, wojewody Płockiego, dziedziczkę dóbr Kotowic z przyległościami, w ziemi Warszawskiej leżących, chcąc uwolnić dobra przerzeczone od wszelkiej wyniknąć mogącej pretensji, złożywszy diploma J. K. Mści, dane temuż wojewodzie Płockiemu na lokowanie sumy 200000 zł. po-jezuickiej na dobrach wyżywionych, i zapis, przez niego w grodzie Warszawskim dnia 26 miesiąca września roku 1776 na fundamencie tegoż diploma uczyniony, żąda od Komisji zakwitowania z rzeczzonego zapisu; więc Komisja Edukacji po dostatecznem roztrząśnieniu, że wielmożny niegdyś Podoski wojewoda Płocki bynajmniej z sum funduszowych nie partycypował i stosując się do prawa 1776 roku sumy po-jezuickie na dawnych lokacjach, gdzie są bezpieczne, zostawić nakazującego, zaleca Dąbrowskiemu instygatorowi sądowemu, aby imieniem funduszu Zboińskiego kasztelana Raciążkiego i małżonkę jego, jako dziedziców dóbr Kotowic, podług prawa zakwitował.

4) Ponieważ ks. kanonicy regularni custodes Sepulchri Christi przyjęli obowiązek utrzymywania przy szkołach Rawskich 6 ubogich szlachty, opatrując wszystkie onychże potrzeby, oprócz samego tylko odzienia, których nominowanie w mocy Komisji zostaje, niniejszą więc rezolucją Komisja zaleca, ażeby Maciej Okolski szlacheckiego urodzenia przy najpierwszem zawałowaniu miejsca został przyjęty między rzeczonych uczniów funduszowych w Rawie.

5) Komisya z przyczyny uczynionego zawodu ks. Sosenkowskiemu akademikowi, wyznaczonemu od Szkoły Głównej Krakowskiej na prefekta i razem profesora matematyki do szkół Węgrowskich ks. komunistów, wyznacza onemuż na ten rok pensję zł. 1200, którą 2 ratami co pół roku odbierać będzie na fundamencie terażniejszej rezolucyi z kasy gnrlniej Warszawskiej, a to z funduszu 2000 zł. wyznaczonych w generalnem rozporządzeniu Komisji do opłacania szkołom Węgrowskim.

6) Komisya, mając komunikowaną sobie notę podaną przez p. de Caché, sprawującego interesa dworu Wiedeńskiego, względem sumy 100000 zł. po-jezuickiej na dobrach Męcińskich lokowanej, której opłacenie wraz z prowizją na rzecz funduszu edukacyjnego dekretem Komisji swojej jest nakazane, uczyniła P. Departamentowi Interesów Cudzoziemskich dokładne w tym interesie na piśmie przełożenie, jako obszerniej w protokóle zapisano będzie.

7) Komisya, otrzymawszy od J. K. Mści reskrypt pod dniem 13 miesiąca i roku terażniejszego potrzebne odmiany ordynacyi sądów Komisji swojej przepisujący, tenże jako szczególne toczącego się w sądach swoich procesu prawidło do wiadomości obywatelskiej podaje, uniwersał niniejszy rzezoną ordynacyę ogłaszający, z podpisami przytomnych komisarzów wydrukowany do wszystkich kancelaryi grodzkich Korony Polskiej i W. K. L. chce mieć rozesłany.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Mokronoski.
J. Chreptowicz. A. Małachowski.*

22. Sesa 25 października. 1) Komisya przy odłożeniu sesyi zwyczajnych na dniu 9 miesiąca maja roku terażniejszego 1783, z przyczyny oddalenia się pod ten czas niektórych komisarzów z Warszawy, zostawiwszy księciu biskupowi Płockiemu, jako prezydującemu, moc zupełną wydawania imieniem Komisji rezolucyi i dyspozycyi tak w interesach do kasy należących, jako i innych pilniejszych, mając teraz złożone przed sobą razem zebrane rezolucye, dyspozycye i asygnacye, które w niebytności kolegów swoich do zupełnego kompletu ks. prezydujący imieniem Komisji wydał i podpisał, te wszystkie per extensum w protokół Komisji swojej, porządkiem dat w nich wyrażonych, pod aktem niniejszej sesyi wciągnięte mieć chce, jako od Komisji zupełnie przyjęte i potwierdzone.

2) Gdy ks. Garnysz biskup Chełmski, przy podaniu raportu względem biblioteki Załuskich, przełożył Komisji swojej, że duplikaty książek różnych, zdawna pod dachami nad oficyną przy Bibliotece złożone, jako mniej potrzebne, kazawszy na nowo przerewidować, sprzedaż cale niezdatnych zlecił ogłosić publico przez drukowane katalogi, z wyrażeniem przy każdej książce miernej ceny i że takowy sposób sprzedaży w początkach dość dobrze udaje się; przeto Komisya, zezwalając na dalsze przerzeczonym sposobem duplikatów, które cale dla tej Biblioteki nie są zdatne,

sprzedawanie, jakowe zład zebrane będą pieniądze na inne nieuchronne potrzeby tejże Biblioteki obrócone mieć chce.

3) Komisyja dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Żytomierskiej, ażeby stosownie do konkordaty, z biskupem i kapitułą Kijowską zawartej, na dopełnienie obligacyi duchownych w dyecezyi Kijowskiej, przez też konkordatę przyjętych, za kwitem gnrlnego kapituły Kijowskiej prokuratora wypłaciła zł. 1750, to jest: należytość półroczną, a 1 octobris roku terażniejszego ad 1 aprilis roku następującego 1784 od funduszu edukacyjnego przypadającą.

4) Komisyja Edukacyi Narodowej dysponuje Zarembie rządu w dobrach leśnictwa Kupiskiego, na rzecz funduszu edukacyi narodowej zatrudnianych, utrzymującemu, ażeby stosownie do dekretu, w sądach referendaryi koronnej roku terażniejszego dnia 17 maja zapadłego, wszelkie powinności i czynsze, od poddaństwa tegoż leśnictwa należące, według lustracyi roku 1765 odbierał, z tych zaś wsi, które w lustracyi powinności opisanej nie mają, według kontraktów i zgody ze dworem, a z tych, które są bez kontraktów według zwyczaju, jaki był przed zaczęcią sprawą, w odbieraniu takowych żadnych nie czyniąc gwałtów; a ponieważ Galiński, bywszy dóbr tychże leśnictwa Kupiskiego komisarz i dzierżawca, nie dobrawszy od poddaństwa retentów dworowi za czas posesyi jego winnych, pomocy dla pozyskania onych żąda, przeto Komisyja zleca Zarembie, ażeby sprowadziwszy gromady z tychże wiosek, na których retent od Galińskiego podany będzie i indagacyę względem realności onegoż w obecności Galińskiego uczyniwszy, zalecił tymże gromadom tego wszystkiego, co się słusznie według lustracyi, kontraktów, zgody lub zwyczaju należącym być okaże, nieodwłocznie do rąk swoich zaspokojenie. Za odebraniem zaś tychże realnych retentów, wytrąciwszy to, co się funduszowi reszty z kontraktu i za zastąpioną kwartę należy, oraz to, co do pretendowania od Galińskiego wypadać może, residuum jakie przypadnie Galińskiemu oddał.

5) Komisyja dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby stosownie do konkordaty, z biskupem i kapitułą Chełmską zawartej, na dopełnienie obligacyi duchownych w dyecezyi Chełmskiej, przez też konkordatę przyjętych, za kwitem gnrlnego kapituły Chełmskiej prokuratora wypłaciła zł. 1800, to jest należytość półroczną: a 1 octobris roku terażniejszego ad 1 aprilis roku następującego 1784, od funduszu edukacyjnego przypadającą.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. Małachowski.

23. Sesa 31 października: Komisyja czyniąc rezolucyę na memoriał, od księcia Michała Radziwiłła, kasztelana Wileńskiego, podany, oświadcza, iż sumę kapitałną 12000 zł., przez zesłego księcia Antoniego Radziwiłła, sekretarza koronnego, u przeszłych ks. jezuitów kolegium Lubelskiego pożyczoną i zapisem obligacyjnym na dobrach Miastkowie, w ziemi Czarskiej leżących, lokowaną, temuż księciu kasztelanowi Wileń-

skiemu z procentami od niej przychodzącemi, jakie się z obrachunku kasy gnrlniej funduszu edukacyjnego należeć okażą, kredytować nie wzbrania się; skoro zaś tenże książe kasztelan Wileński urzędowe na pewność lokacyi onej na tychto dobrach Miastkowie w archiwum funduszu edukacyjnego zaświadczenie złoży i na tę sumę, jaka się z obrachunku kasy gnrlniej wynajdzie, uroczysty zapis uczyni, natychmiast iżby instygator, o rzecz funduszu edukacyjnego czyniący, wlewek zapisu obligacyjnego od wyż wyrażonego ks. Antoniego Radziwiłła, sekretarza koronnego, przeszłym ks. jezuitom wydanego na osobę tegoż ks. kasztelana Wileńskiego uczynił, zaleca.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. Małachowski.

24. Sesja 6 listopada: Komisya Edukacyi Narodowej, dogadzając żądaniu Andrzeja ordynata Zamoyskiego, któremu prócz innych względów szczególniejsze za podjęte prace w swem gronie winna atencye, pozwala ks. trynitarzom w mieście Beresteczku, dobrach rzeczzonego ordynata dziedzicznych, rozpoczęte szkoły publiczne utrzymywać stosownie do ustaw Komisyi, dla szkół narodowych przepisanych, z wiernem zachowaniem rozkładu nauk i sposobu uczenia z ksiąg elementarnych dla szkół wydanych, nadto z obowiązkiem przyjęcia przez nich prefekta do rządu szkół ze stanu akademickiego, od Szkoły Głównej wyznaczonego, któremu wini będą należytą względność i powolność profesorowie ze zgromadzenia ks. trynitarzów we wszystkim, cokolwiek ustawy Komisyi w rzeczach instrukcyi i edukacyi przepisują; a że ks. trynitarze z własnego funduszu swoich profesorów i inne potoczne ekspensa szkolne utrzymywać będą, Komisya czyniąc im ulgę, dla prefekta akademika wyznacza z funduszu edukacyjnego pensyę ręczną, ks. trynitarze zaś dla tegoż prefekta wygodną stancyę, stół, opał i światło opatrywać mają.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. Małachowski.

25. Sesja 14 listopada: 1) Raport od kasy gnrlniej Warszawskiej podany, czytany był i egzaminowany. Czytana była podana na piśmie informacya od kasy gnrlniej Warszawskiej względem okazującej się nieregularności w uczynionej ekspensie w ratach poprzedzających przez ks. Marxena, przeszłego prokuratora Szkoły Głównej Krakowskiej, z okazaniem pozostającej do niego pretensyi; Komisya dla dostatecznego tej rzeczy roztrząśnienia postanowiła delegować od siebie osoby, którym dokładnej informacyi chcąc udzielić, osobną dla nich instrukcyę przygotować zaleciła.

2) Komisya przez szczególniejsze względy na stan, w którym się teraz znajduje ks. Teodor Machczyński, kapłan w zgazonym zakonie ks. jezuitów zasłużony, bez żadnego opatrzenia zostający, wyznacza onemuż pensyę dożywotnią zł. 600 rocznie, od dnia 1 octobris roku terażniejszego 1783 zaczynać się mającą, zalecając kasie gnrlniej Warszawskiej opłacanie tej pensyi 2 ratami co pół roku za kwitami ks. Machczyńskie-

go, któremu teraz anticipative za pierwszą ratę zł. 300 do rąk wyliczyć nakazuje.

3) Komisya, memoriał księcia Jabłonowskiego kasztelana Krakowskiego do siebie podany rezolwując, sumę zł. 10000 z sumy większej zł. 21126 gr. $22\frac{3}{4}$ z zaległych prowizyi od sumy kapitałnej zł. 45750, na dobrach Ostrogu zapisanej, według uczynionego do raty Trzech Królów roku 1784 porachunku pochodzącej wynikającą, na dobrach Bielawie lokować deklaruje, z tym warunkiem, iżby książę kasztelan Krakowski zapis tej sumy na rzecz funduszu edukacyjnego zeznał i ekstrakt onegoż wraz z zaświadczeniem od ziemstwa lub grodu względem bezpieczeństwa ewikcyi, według uniwersału w tej mierze wysłanego wyjednanem, do archiwum funduszowego złożył, oraz resztującą z zaległych prowizyi według obrachunku kwotę zł. 11126 gr. $22\frac{3}{4}$ w przeciągu 2 tygodni funduszowi zapłacić starał się.

4) Komisya Edukacyi Narodowej, ponieważ Cieciszowski kasztelan Połaniecki przez rezolucyę, na dniu 19 miesiąca września roku terażniejszego wyszłą, mając sobie zaasygnowaną do prowizyi u ks. Lubomirskiej na dobrach Chocimku zaległych resztującą sumę zł. 10539 gr. $26\frac{1}{2}$, która ad complementum determinowanego na lokacyę zł. 36000 kapitału do wypłacenia onemuż z funduszu edukacyjnego przypada, takoweż zaasygnowanej sumy w tym czasie odebrać nie może, przeto Komisya dla prędszego dopełnienia wyżej wyrażonego kapitału, tęż resztującą sumę zł. 10539 gr. $26\frac{1}{2}$ do zaległości, od ks. Jabłonowskiego kasztelana Krakowskiego z dóbr Ostroga funduszowi edukacyjnemu przypadających, asygnuje.

5) Komisya, rezolwując memoriał, imieniem Antoniego Suchodolskiego, stolnika Lubelskiego, do siebie podany, ponieważ tenże Suchodolski na dopełnienie prawa zaświadczenie grodu Lubelskiego, dnia 2 miesiąca sierpnia roku terażniejszego dane i tegoż dnia i roku w grodzie Lubelskim oblatowane, z upewnieniem, jako dobra Tarnawka Wielka i Mała, tegoż Suchodolskiego dziedziczne, są dostateczną za dobra po-jezuickie Lemszczyzna zwane, przez niego teraz posiadane, ewikcyą, oraz zapis w grodzie Lubelskim dnia 20 czerwca roku także terażniejszego 1783 dla funduszu edukacyjnego zeznany, takową ewikcyę na wyżej wzmiankowanych dobrach zapewniający, składa i tej ewikcyi przyjęcia, a uwolnienia od dawniejszej przez urodzonego niegdyś Ignacego Suchodolskiego, podstolego Lubelskiego, na dobrach Czerwona, w województwie Sandomierskiem leżących, zapisanej, doprasza się; zaczem zapatrzywszy się na powyższe zaświadczenie i zapis, uwalniając zupełnie od dawniejszej ewikcyi, terażniejszą za dostateczną uznaje, a zaś złożone teraz świadectwo i zapis w archiwum funduszowem konserwowane mieć chce.

6) Komisya Edukacyi, rezolwując memoriał Piotra Pęczkowskiego, wojskiego Przasnyskiego, do Komisyi swojej podany, ponieważ tenże Pęczkowski na dopełnienie prawa i uniwersału Komisyi, względem loka-

cyi sum po-jezuickich wyszłego, świadectwo ziemstwa Krasnostawskiego podczas agitujących się sądów na dniu 23 miesiąca lipca roku 1783 dane, w grodzie Krasnostawskim dnia 4 miesiąca października roku tegoż oblatowane, jako suma 2000 zł. dawnej lokacyi na wsi Chłaniowie, w powiecie Krasnostawskim leżącej, ma pewną i niezawodną lokację zapewniającą, pokłada i zostawienia tejże sumy u niego przez memoryał doprasza się; zaczem zapatrzwszy się na powyższe świadectwo sumę 2000 zł. na rzeczonej wsi Chłaniowie z opłacać mianego po 5 od sta 2 ratami na rok anticipative procentu, dla funduszu edukacyi należąca się, zostawuje i lokację onej za dostateczną uznaje, świadectwo zaś złożone w archiwum konserwowane mieć chce; co zaś do prowizyi zaległych te Pęczkowski na terminie, dekretem sądu Komisyi swojej wyznaczonym, opłacić będzie obowiązany.

7) Komisyja, rezolwując memoryał Jana Lipskiego, generała majora wojsk koronnych, do Komisyi swojej podany, ponieważ tenże Lipski na dopełnienie prawa i rezolucyi Komisyi swojej, na dniu 11 miesiąca kwietnia roku terażniejszego zapadłej, ewikcyę względem dóbr po jezuickich Wydzierzewiec, Nagrodowice i połowy Krzyżownik, z dóbr swoich dziedzicznych Przybyszewa i Ogrody na dobra także swoje dziedziczne Boguniewo, Słomowo, Pacholewo, Nienawiszcz, Szczytno, Zielonka i Głębocek, w województwie i powiecie Poznańskim leżące, przez zapis pod dniem 20 miesiąca października roku terażniejszego przed aktami grodzkimi Gnieźnieńskimi zeznany, a do ksiąg grodzkich Poznańskich dnia 24 miesiąca i roku tychże samych przez oblatę podany, przeniósł i tak zapis takowy, jakoteż zaświadczenie sądu grodzkiego Poznańskiego dnia 28 miesiąca czerwca roku także terażniejszego, jako dobra wyżej wspomniane Boguniewo z przyległościami są dostateczną za dobra zwyż wyrażone po-jezuickie ewikcyą dane i tegoż dnia i roku przed księgami grodzkimi Poznańskimi oblatowane składając, takowej ewikcyi na dobrach Boguniewie z przyległościami przyjęcia, a dóbr Przybyszew i Ogrody z takowej ewikcyi zakwitowania doprasza się; zaczem zapatrzwszy się na powyższe grodu Poznańskiego świadectwo, oraz na zapis wyżej wzmiankowany, dla funduszu przez Lipskiego generała majora wojsk koronnych na dobrach Boguniewie z przyległościami zeznany, ewikcyę na tychże dobrach Boguniewie z przyległościami za dobra po-jezuickie Wydzierzewice, Nagrodowice i połowę Krzyżownik za dostateczną przyjąwszy, od takowej ewikcyi dobra Przybyszew i Ogrody wolnemi czyni, zalecając instygatorowi swojemu sądowemu, aby imieniem funduszu pomienione dobra Przybyszew i Ogrody urzędownie z ewikcyi zakwitował, świadectwo zaś grodu Poznańskiego i zapis teraz złożone w archiwum swoim konserwowane mieć chce.

8) Komisyja, rezolwując memoryał podany do Komisyi swojej imieniem Maryanny Łubieńskiej, wojewodziny Poznańskiej wdowy, ponieważ też wojewodzina Poznańska na dopełnienie rezolucyi tejże Komisyi, pod

dniem 10 miesiąca października roku terażniejszego wydanej, względem sumy 3000 zł. po-jezuickiej w Lublinie na kamienicy Lemszczyzna zwanej, rozciągającej się, takową sumę z opłacać mianego po 5 od sta 2 ratami anticipative procentu, zapisem dnia 7 miesiąca i roku terażniejszych przed aktami trybunalskimi Lubelskimi przez siebie zeznanym dla funduszu edukacji narodowej i na swojej kamienicy, także w Lublinie będącej, zapewniła, oraz ustąpienia sobie kamienicy Lemszczyzna zwanej, na której suma po-jezuicka zł. 3000 zostaje doprasza się; zaczem zapatrzwszy się na takowy zapis rzeczoną sumę tak na kamienicy Lemszczyzna zwanej, jakoteż i na drugiej wojewodziny własnej zapewniający tenże za dostateczny przyjmuje, zalecając instygatorowi sądownemu, aby cesyę prawa funduszowi edukacyjnemu do posesyi kamienicy Lemszczyzna w przerzeczonej sumie służącego na osobę Maryanny Łubieńskiej, wojewodziny Poznańskiej wdowy, zeznał, z wolnem onejże posesyi rzeczonej kamienicy dopuszczeniem; zapis zaś złożony w archiwum konserwowany mieć chce.

9) Komisya, na odebraną notę od P. Komisji Skarbu W. K. L., pod dniem 28 przeszłego miesiąca października, ma honor odpowiedzieć, iż natychmiast posyła dyspozycyę, aby niedobór w racie terażniejszej, z podatku podymnego na collegium Słuckiem zalegający, w sumie 50 zł. został teraz wypłacony przez ks. Muczyńskiego rektora szkół w Grodnie; napotem zaś, iżby takowy podatek lustracją zamierzony z collegium Słuckiego był na miejscu w Słucku z wyznaczonego na to funduszu niezawodnie opłacany, Komisya jak najmocniej obwaruje.

10) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby: a) za terażniejszą asygnacyą i kwitem Malczewskiego pisarza sądowego kadencyi W. K. L. wypłaciła zł. 938 gr. 8 na ekspensa kancelaryi, przez tegoż Malczewskiego założone a die 1 martii ad 1 novembris 1783, do czego należy drukowanie ordynacyi i rozesłanie onejże do grodów Litewskich, co przy gnrlnym porachunku przyjęto będzie. b) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby in vim należytości ks. pijarom prowincyi Koronnej, za terażniejsze a die 1 octobris półrocze przypadającej, za kwitem ks. prowincyała lub gnrlnego prowincyi prokuratora wypłaciła zł. 1000.

11) Memoriał Małachowskiego wojewody Krakowskiego, względem dóbr Tęgorborza akademii Krakowskiej i mostu do niej należącego pod Przedborzem na rzece Pilicy, oddany ks. Kołłątajowi rektorowi dla uformowania projektu do rezolucyi w tej mierze potrzebnej.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. Małachowski.

26. Sesya 18 listopada: 1) Komisya w porządku roztrząśnienia 2 memoriałów, jednego od Tomasza Wawrzeckiego, chorążego Braśławskiego, o pozwolenie ustąpienia determinacyi dziedzictwa dyplomatycznego folwarku Góry zwanego, w powiecie Braśławskim leżącego, niegdy do przeszłych ks. jezuitów misyi Widzkiej należącego, przez Komisję Roz-

dawniczą W. K. L. dla niego uczynionej bratu jego Benedyktowi Wawrzeckiemu, generałowi adjutantowi w wojsku W. K. L., drugiego od blisko wspomnianego Benedykta Wawrzeckiego o pozwolenie nabycia takowej determinacji przy ofiarowaniu nadgrodzienia funduszowi edukacyjnemu za wszelkie należności onego, z powodu tychże Gór wynikłe, byleby takowe należności obrachunkiem kasy gnrlniej rzeczzonego funduszu okazane, u tegoż Benedykta Wawrzeckiego, generała adjutanta w wojsku W. K. L., sposobem kredytu lokowane zostały, do siebie podanych: gdy przez eksplikacje, w obu tychto memoryałach zawarte, ma doniesienie, iż zaległość z przereczonych Gór kilkunastu rat i przewidziony o tęż zaległość, aż do uskutkowania sekwestru tychże Gór, proceder nie z przyczyny Tomasza Wawrzeckiego, chorążego powiatu Braśławskiego, determinowanego tychto Gór dyplomatycznego dziedzica, lecz z okazji, iż Aleksander Tadeusz Wawrzecki, wojski Braśławski, takowe Góry *via facti* do swojej posesyi objąwszy, przy niej aż do nastącej w roku terażniejszym 1783 urzędowej z pomocą wojskową drogą sekwestru na rzecz funduszu edukacyjnego tychże Gór tradycyi, utrzymywał się, nastąpić miały, niemniej stosując się do przepisu konstytucyi sejmu w roku 1775 zakończonego, która wtenczas dobra przeszło jezuickie pod sekwestr podpadłe pro *vacantibus* deklarować każe, gdy przeszły determinowany ich dziedzic z pod zapadłego sekwestru onychże wyswobadzać omieszka: a zatem gdy Benedykt Wawrzecki, generał adjutant w wojsku W. K. L., wolności nabycia prawa od brata swojego do tychże tylekroć wspomnianych Gór żądający za wszelkie z nich dochodzone zaległości i wynikłe żąd pretensye obrachunkiem kasy gnrlniej tegoż funduszu, pod dniem 18 miesiąca i roku idących sporządzonym, poświadczone 22735 zł. funduszowi edukacyjnemu przyzwoitą satysfakcyę asekurowuje i w dopełnieniu takowej asekurowanej przez się satysfakcyi zapis obligacyjny na rzeczne 22735 zł. dla funduszu edukacyjnego, z ubezpieczeniem takowej sumy na własnych swoich dziedzicznych dobrach, Widze Łowczyńskie zowiących się, w powiecie Braśławskim leżących, wydać submituje się: przeto Komisya przez zaświadczenie, od urzędu grodzkiego powiatu Braśławskiego pod dniem 12 miesiąca maja terażniejszego 1783 roku tylekroć wspomnianemu Benedyktowi Wawrzeckiemu, generałowi adjutantowi w wojsku W. K. L., wydane, a na dniu 28 miesiąca czerwca tegoż samego roku w księgi ziemskie Braśławskie wprowadzone, upewnioną będąc, iż powyżej wspomniane dobra Widze Łowczyńskie są tegoż Benedykta Wawrzeckiego własne dziedziczne, żadnym długom, ewikcyom i nijakiego tytułu ciężarom niepodległe, oraz że też dobra tak względem przereczonej 22735 zł. sumy, jakoteż względem folwarku przeszło jezuickiego Góry zwanego winnej funduszowi edukacyjnemu ewikcyi dostatecznie wystarczają, temuż Benedyktowi Wawrzeckiemu nabycia prawa do tychto Gór u brata jego Tomasza Wawrzeckiego, chorążego Braśławskiego, dozwala i oraz dla tylekroć rzeczzonej 22735 zł. sumy lokacyę u niego de-

terminuje. Skoro zatem tento Benedykt Wawrzecki, generał adjutant w wojsku W. K. L., tak dokument submissionis co do folwarku Gór, jakoteż zapis obligacyjny co do sumy 22735 zł. w zupełnej formie sporządzone i przyznaniem w ziemskiej powiatu Braśławskiego jurysdykcji bądź przed jej aktami w archiwum funduszu edukacyjnego złoży, natychmiast dyploma na wielekroć wspomniony folwark Góry u Najjaśniejszego Pana wyjednać i też Góry w posesyę swoją obejmować wolno mu będzie, a że do podanego od kasy gnrlniej powyżej wspomnionego obrachunku winy sprzeciwieństwa dekretów captati temporis dołączonemi nie są, przeto tak o też winy, kto im podpadać okaże się, jakoteż o wybieranie z folwarku Gór przez Aleksandra Tadeusza Wawrzeckiego, wojskiego Braśławskiego, intraty i poczynione w tychże Górach szkody powinność czynienia instygatorowi zalecając, iż tego co przez instygatora na dobrach Wawrzeckiego wojskiego Braśławskiego dojdzionem zostanie, przyzwoita Benedyktowi Wawrzeckiemu, generałowi adjutantowi wojsk W. K. L., za dług przezeń na własne dobra przyjęty, nie będzie odmówiona satysfakcja, deklaruje.

2) Komisya memoryał Ludwika Schabickiego, do Komisji swojej podany, rezolwując, ponieważ Wojciech Schabicki, ojciec podającego memoryał, oświadczeniem od niniejszej Komisji przez rezolucyę, na dniu 19 miesiąca października roku 1779 wypadła, iżby na zaspokojenie pretensyi formowanych, a więcej oszczędzając ekspensy, bez której kondescensya obejść się nie może, remanenta po-jezuickie na gruncie wsi Horodyszczka pozostałe przyjął, podanem nie kontentował się, ale raczej o pretensye swoje pozywał i w nich decyzyę ostateczną na kadencji oktobrowej roku niniejszego otrzymał, więc, iż teraz remanentów pozyścić nie może, Komisya deklaruje.

3) Komisya dysponuje wypłaceniu z kasy prowincjonalnej Poznańskiej pensyi dla Lelewela kasyera gnrlnego za pół roku a 1 octobris roku terażniejszego ad 1 aprilis roku następującego zł. 3000, a dla Moroza subalterna in vim tegoż półrocza zł. 600, a w ogólności zł. 3600, co przy gnrlnym porachunku przyjęto będzie (S. 8, str. 105, z datą 19 listopada).

4) Doniosła listownie Komisji Szkoła Główna Wileńska o tem, iż ksiązę biskup Wileński oświadczył inkorporować do tejże Szkoły Głównej dla jej zaszczytu i dla zachęcenia profesorów niektóre beneficya swojej dyecezyi, jakowe przy dokończeniu konkordaty, o obligi duchowne z Komisją rozpozczętej, uszczególnić zechce.

M. Poniatowski. J. Chreptowicz. Małachowski.

27. Sesya 21 listopada: 1) Komisya, rezolwując memoryał Galińskiego, do Komisji swojej podany imieniem ks. Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego, jako uprzywilejowanego posesora leśnictwa Kupiskiego, które teraz zatradowane na rzecz funduszu edukacyjnego zostaje, oświadcza, iż Galiński w okoliczności dostarczenia niektórych potrzeb i wiktua-

łów dla wygody komisarzy, z dekretu sądów J. K. Mści referendarskich koronnych na grunt leśnictwa Kupiskiego zjechać mających, udać się ma do Zaremby, administracją dochodów rzeczonoego leśnictwa zawiadującego, któremu dana będzie osobna w tej mierze od kasy gnrlnej Warszawskiej na piśmie dyspozycja.

2) Komisya, rezolwując powtórny memoryał ks. Michała Radziwiłła, kasztelana Wileńskiego, dopraszającego się, aby suma 12000 zł. przez zeszęłego ks. Antoniego Radziwiłła, sekretarza wielkiego koronnego, u przeszłych ks. jezuitów collegium Lubelskiego pożyczona, a przez rezolucyę Komisji swojej na dniu 31 października w roku terażniejszym do lokacyi na dobrach Miastkowie, w ziemi Czerskiej leżących, wespół z zaległemi od niej procentami determinowana, po uczynionym teraz z kasą gnrlną Warszawską porachunku, sumę ogólną 18000 zł. wynosząca, dla zręczniejszego napotem prowizyi od tejsze sumy opłacania, na dobrach bliższych Brwinowie, w ziemi Warszawskiej leżących, tegoż ks. kasztelana Wileńskiego dziedzicznych, była lokowaną, względem której bezpieczeństwa dostateczne według prawa i uniwersału Komisji swojej od urzędu grodzkiego Warszawskiego dane sobie złożył zaświadczenie, zezwala na lokowanie przerzeczonej sumy 18000 zł. kapitału na dobrach wzmiankowanych Brwinowie z tym warunkiem, iż gdy ks. kasztelan Wileński zapis tej sumy uroczysty dla funduszu edukacyjnego uczyni i ekstrakt onegoż w archiwum funduszowem złoży, natenczas instygator imieniem funduszu wlewek zapisu obligacyjnego, od zwyż wyrazonego ks. Antoniego Radziwiłła przeszłym ks. jezuitom wydanego, na osobę tegoż ks. kasztelana Wileńskiego uczynić powinien będzie. Zaświadczenie zaś grodu Warszawskiego, wraz z zapisem, autentycznie złożyć się mającym, w archiwum funduszowem konserwowane mieć chce.

3) Komisya, mając złożony przed sobą zapis autentyczny, przez Józefa Suffczyńskiego, starostę Dypułowskiego, dnia 3 miesiąca października roku terażniejszego 1783 przed aktami trybunalskimi Lubelskimi uczyniony, stosownie do rezolucyi Komisji swojej, na dniu 19 miesiąca września roku terażniejszego wydanej, względem zostawienia u niego na lokacyi sumy funduszowej 46000 zł. na dobrach Łańcuchowie cum attinentiis, w województwie Lubelskiem leżących, niemniej zaświadczenie od ziemstwa Lubelskiego w przyzwoitej formie, dnia 14 miesiąca października roku terażniejszego wydane i w aktach trybunalskich tegoż miesiąca i roku oblatowane, zaleca Dąbrowskiemu instygatorowi sądowemu, ażeby kwit imieniem funduszu z dawnej lokacyi sumy przerzeczonej 46000 zł., na dobrach Woli Suffczyńskiej będącej, zeznał, zapis zaś i zaświadczenie w archiwum funduszowem konserwowane mieć chce.

4) Komisya z powodu odmian w ekspensie funduszu po podpisaniu na dniu 29 kwietnia roku bieżącego tabeli zaszyłych, oraz zeszęle z urzędów szkolnych osoby, jakoteż emerytów eksjezuitów do wakansów od dawnego czasu zapisanych i noworekomendowanych, chcąc przyzwoi-

cie opatrzeć na rok terażniejszy 1 octobris zaczęty nową, a stosowną do dawniejszej podpisuje ekspensy tabelę:

a) na Szkołę Główną Koronną z opłatą wizytatorów, tudzież pensyi Malinowskiego eksrektora szkół Ukraińskich do lat 2 w kwocie zł. 2150 i ks. Bukowskiego ekskaznodziei Żytomierskiego w kwocie zł. 600 (która opłata na wizytatorów, gdy się fundusz z dóbr lub sum koronnych powiększy, a na pomienionych eksrektora i ekskaznodziei, gdy się fundusz z wakansów po emerytach koronnych wynajdzie do tej sumy, na Szkołę Główną jedynie wyznaczonej, należeć nie ma) 150000.

b) na Szkołę Główną Litewską z opłatą wizytatorów, tudzież pensyi ks. Erdmana eksrektora Wileńskiego do lat 2 w kwocie zł. 1600, ks. Noiszewskiego eksprorektora Słuckiego w kwocie zł. 1600, ks. Rogowskiego eksprofesora w kwocie zł. 800 (która opłata na wizytatorów, gdy się fundusz z dóbr lub sum Litewskich, inkludując w to prowent z dóbr Haraburdziszek przybyły, powiększy, a na pomienionych eksrektora, eksprorektora i eksprofesora, gdy się fundusz z wakansów po emerytach litewskich wynajdzie, do tej sumy na Szkołę Główną jedynie wyznaczonej należeć nie ma) 150000 (B. 56, fol. 68). Nota: sposób kalkulacyi z tych to sum, przez Szkoły Główne percypować mianych, ma być takowy: w każdym półroczu za odebraniem sumy zł. 75000 ks. rektorowie z prezesami koronni kasie Krakowskiej, a litewscy kasie Wileńskiej dadzą kwity, jako rzeczona suma jest na Szkołę Główną zapłacona; na końcu zaś każdego półroczu rachunki szczególne z wyrażeniem co i komu stosownie do tabeli ekspensy akademickiej zapłaconego będzie, wraz z kwitami, do kasy generalnej przysłane być powinny.

c) na szkoły Koronne z opłatą pensyi eksprofesorskich ks. Prokopowiczowi, Stawińskiemu, Pawołowskiemu i Rorerowi po zł. 600 z funduszu wakujących na rok jeden szkół Kaniowskich 194986.

d) na szkoły Litewskie z opłatą pensyi z eksprofesorskich ks. Zaleskiemu, Boskowskiemu, Lidygowi po zł. 600, tudzież emerytalnych ks. Ignacemu Galińskiemu, Samuelowi Łazewskiemu, Staniawskiemu po zł. 500, a laikowi Wołkowi zł. 300 z funduszu wakujących miejsc kaznodziejskich w szkołach Kretingskich, Mozyrskich, Chołopienickich lub Bobrujskich 185604;

e) na szkoły ks. pijarów prowincyi Koronnej 30060;

f) na szkoły ks. bazylianów i benedyktynów 4600;

g) na seminarya kandydatów i konwikty 78200;

h) na emerytów eksjezuitów (do umieszczonych już w tabeli dla nowoprzybytych przydając sumę zł. 7700) 207056 (B. 56, fol. 45—61);

i) na sarta tecta 60000 (B. 56, str. 75);

j) na podatki 7200;

k) na oficyalistów 83150;

l) na konkordaty i ekspensa duchowne 61079 gr. 20;

ł) na Towarzystwo do ksiąg elementarnych 20837 gr. 15;

m) na bibliotekę Załuskich 9261;

n) na dalsze sperandowe konkordaty i ekspens ekstraordynaryjną zostaje 49941 gr. 20¹¹/₁₂; suma zł. 1291975 gr. 25¹¹/₂₁ (A. 13, fol. 5).

5) Komisya na miejsce zmarłych ks. Wojciecha Męcińskiego i Żubra tudzież beneficjami dostarczającemi opatrzonych ks. Łubieńskiego, Ludwika Maleszewskiego, Józefa Poliwczyńskiego, Ignacego Omiecińskiego i Grochowickiego, następujące osoby w rejestrze emerytów, a die 1 octobris roku bieżącego płatnych, umieszcza ks. Ksawerego Nagla z pensją eksprofesorską zł. 600, Wiktora Gostyńskiego, Franciszka Moczyńskiego, Franciszka Czeyzberga, Adama Fryza, Borgiasza Kawieckiego z pensją emerytów à fl. 500—2500; laików Łazarza Fischera, Michała Wolskiego, Kazimierza Ginalskiego à fl. 300—900, in summa zł. 4000 (S. 8, str. 111).

6) Komisya przez wzgląd na prace profesorów z urzędów zeszyłych i niedostatek zasłużonych wielu eksjezuitów, do wakansu od dawnego czasu zapisanych, jakoteż noworekomendowanych, następującym osobom pensye emerytalne wyznacza: ks. Kazimierzowi Gajewskiemu eksprofesowi fl. 600, Antoniemu Gowarzewskiemu 600, Józefowi Ruskowskiemu 600, Gabryelowi Jerowskiemu eksjezuitcie 500, Wojciechowi Sosnowskiemu 500, Michałowi Bielińskiemu 500, Antoniemu Budrykowi 500, Feliksowi Trzeciakowi 500, Michałowi Widmuntowi 500, Deodatowi Pacynie 500, Adamowi Harasimowiczowi 500, Jakóbowi Jacewiczowi 500, Adamowi Szolkowskiemu 500, braci: Janowi Chociatowskiemu 300, Jerzemu Gintowtowi 300, Mateuszowi Russakowskiemu 300, in summa zł. 7700; opłatę tychże wyznaczonych pensyi od dnia 1 octobris roku bieżącego 1783 determinuje (S. 8, str. 109).

7) Podany był na sesyi Komisyi do podpisu księciu biskupowi Płockiemu, jako prezydującemu, registr emerytów pensyonowanych już dawniej, tudzież nowo teraz przybyłych, który w kasie gnrlniej Warszawskiej dla dokłanej o nich wiadomości zostać się ma (B. 56, str. 45—61).

8) Tabela ekspensy rocznej na Szkołę Główną W. K. L., podana na sesyi dzisiejszej przez ks. Poczobuta rektora akademii Wileńskiej, podpisana została przez ks. biskupa Płockiego, jako prezydującego (B. 56, str. 68—69).

9) Komisya żądanie Małachowskiego wojewody Krakowskiego, w memoryale do Komisyi swojej podanym wyrażone, w interesie dóbr Tęgoborza i mostu na rzece Pilicy pod Przedborzem, do akademii Krakowskiej należących, za sprawiedliwe uznawszy, ponawia niniejszą rezolucją dane dawniej ks. Kołtąjowi terażniejszemu rektorowi akademii Krakowskiej zalecenie, aby w rzeczonym interesie, ze strony Szkoły Głównej Koronnej traktując z wojewodą Krakowskim, finalne onegoż zakończenie przyśpieszył.

10) Komisya, mając sobie dokładnie przełożono przez ks. Poczobuta rektora akademii Wileńskiej, któremu poruczyła uskutecznienie rezo-

lucy swojej, dnia 3 miesiąca maja roku terażniejszego 1783 zapadłej, z mocą zupełną uczynienia opisów z ks. Wieliczko względem kondycji ofiarowanych przez niego co do fundowania probostwa przy kościele pojezuickim w Kownie i przyjęcia na zawsze reparacyi tegoż kościoła i tej części collegii, która się proboszczowi dostać miała, iż ponieważ za sumę 4000 zł., którą Komisyja z restancyi pozostałych w kasie Kowieńskiej wypłacić dysponowała, collegium stare w Kownie z zupełną dla szkół i osób do nich należących wygodą jest już zreparowane, dokończenie zaś collegium nowego nie tak prędko i z znacznieszym daleko kosztem nastąpićby mogło, więc, aby toż collegium nowe proboszczowi z obowiązkiem dokończenia onegoż własnym kosztem, równie jak i reparowania napotem, wraz z kościołem pojezuickim Kowieńskim do funduszu nowo erylować się mającego probostwa przyłączone zostało, zostawuje temuż rektorowi akademii Wileńskiej wolność i moc zupełną sporządzenia z ks. Wieliczko przyzwoitych opisów podług niniejszego przełożenia, oraz dopełnienie innych punktów, w powyższej rezolucyi swojej wyrażonych, zaleca.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Chreptowicz. Matachowski.

28. Sesja 28 listopada: 1) Dwie osobne tabele, wyszczególniające wydatek na szkoły akademickie w Koronie i Litwie pod rządem Szkół Głównych zostające z roku 1783 do dnia 1 octobris 1784, z wyrażeniem osób i podziałem pensyi im należących przez ks. rektorów Szkół Głównych, wraz z kasą gnrlną Warszawską, stosownie do ustaw Komisyi ułożone, na sesyi dzisiejszej czytane, przyjęte i podpisane zostały, których oryginały w protokół wciągnięte i w aktach Komisyi konserwowane być mają (B. 56, str. 71—74, 77—80).

2) Komisyja po dostatecznem roztrząśnieniu, jakie są pomocy lub przeszkody dla dobra instrukcyi publicznej w kraju z zagęszczonych w prowincyi W. K. L. szkół zakonnych ks. bazylianów w bliskości szkół akademickich, kosztem funduszowym utrzymywanych, tymże ks. bazylianom prowincyi W. K. L. udającym się teraz przez memoryał do Komisyi swojej o determinacyę miejsc, w którychby otworzone szkoły publiczne dalej kontynuować za pozwoleniem Komisyi mogli, 2 miejsca w prowincyi W. K. L. na uczenie szkół publicznych wyznacza, to jest: w Żyrowicach i w Berezwevczu, z obowiązkiem dopełnienia tego wszystkiego, co w ustawach dla szkół narodowych przepisanych względem szkół zakonnych jest warowano. W innych zaś miejscach, gdziekolwiek ciż ks. bazylianie bądź dawniej, bądź teraz bez pozwolenia Komisyi szkoły publiczne i konwikty utrzymowali, te Komisyja odtąd za zniesione i zamknięte mieć chce i deklaruje, w czem dopilnowanie egzekucyi niniejszego rozrządzenia Szkole Głównej Wileńskiej zaleca.

3) Komisyja dysponuje kasie grlnej Warszawskiej wydać asygnacye do kas prowincjonalnych Wileńskiej i Brzeskiej następujące: a) do kasy

Wileńskiej na zapłacenie szkołom Krozkim, Kowieńskim i Kretyngskim sumy 4500 zł., b) do kasy Brzeskiej na zapłacenie szkołom Pińskim i dla emerytów sumy zł. 4300.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz. Małachowski.

29. Sesja 5 grudnia: 1) Komisya, rezolwując 2 memoryały: jeden od Dominika Rowińskiego o dozwole nie zbycia dóbr przeszło jezui ckich Linkowa czyli Wydryszek, w powiecie Kowieńskim leżących, przezeń od Jerzego Konarskiego, podpułkownika buławy polnej W. K. L., za uzyskanym pod dniem 1 miesiąca grudnia roku 1779 Komisyi swojej konsensem, nabytych, a drugi od Józefa Fergissa, rotmistrza powiatu Upitskiego, o dozwole nie nabycia tychto dóbr z oświadczeniem opła cenia do kasy funduszu edukacyjnego rat na nich zalegających, podane, gdy Fergiss rotmistrz powiatu Upitskiego, wolności nabycia rzeczono go Linkowa czyli Wydryszek żądający, dostateczną i zaświadczeniem urzę downem o pewności swojej zabezpieczoną względem tychże dóbr Linko wa ewikcyą dla funduszu edukacyjnego według prawa okazać i obwaro wać, a nadto zaległe w przeszłości z nich raty do kasy funduszu edu kacyjnego wypłacić submituje się, przeto temuż Fergissowi rotmistrzowi powiatu Upitskiego nabyć też tylekroć rzeczono dobra Linków czyli Wy dryszki od Rowińskiego i w posesyę swą odebrać dozwała, a przytem, iżby pomieniony Fergiss tak ekstrakt tegoto nabycia swojego, jakoteż zaświadczenie urzędowe o dostateczności dóbr czyli sumy pod ewikcyę za zwyż wyrażone dobra Linków funduszowi edukacyjnemu ofiarowa nych upewniające, niemniej dokument submissionis takową ewikcyę ubez pieczający, w przyzwoitej formie sporządzony i uroczystem przyzna niem stwierdzony, w archiwum funduszu edukacyjnego złożył, oraz iżby zaległe na tylekroć rzeczonym Linkowie raty w przeciągu 3 dni od daty niniejszej do kasy funduszu edukacyjnego wypłacił i we wszystkim też kasę zaspokoił, mieć chce i obowiązuje.

2) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnac ye do kasy prowincjonalnej Mińskiej na zapłacenie oficyalistom pensyi: Czarnockiemu pisarzowi sądowemu pensyi za pół roku a die 1 octobris roku bieżącego zł. 3600, Rzętkowskiemu regentowi pensyi za tenże czas 2000, temuż na stancję zapół roku a 1 ianuarii roku przyszłego 450, Idżkowskiemu archiwście a 1 octobris 1783 pensyi 1500, Zawadzkiemu architektowi pensyi za tenże czas 1675, in summa zł. 9225.

3) Wyznaczeni od Komisyi ks. Sierakowski kanonik Krakowski i Hołowczyc kanonik Warszawski do wejrzenia w rachunki przeszłego prokuratora akademii Krakowskiej ks. Marxena; instrukcyja dla nich przepisana, per extensum w protokół wciągniona być ma.

*M. Poniatowski. J. Chreptowicz. M. Poray Garnysz.
Małachowski. S. Poniatowski.*

30. Sesja 9 grudnia: 1) Raport miesięczny od kasy gnrlniej Warszawskiej podany, był czytany i egzaminowany.

2) Ks. Radziwiłł kasztelan Wileński reskryptem J. K. Mści wyznaczony za komisarza do Komisji Edukacji Narodowej, po dobrowolnym złożeniu tegoż urzędu w ręce królewskie przez Mniszcha marszałka wielkiego koronnego, pierwszy raz na sesji dzisiejszej w gronie kolegów swoich zasiadłszy, podał do aktów Komisji przerzeczony reskrypt wyznaczenia swojego od J. K. Mści sobie służący.

3) Komisya, nie odbierając doniesienia, jeżeli oddanie collegii Owruckiego na rzecz ks. bazylianów, przez rezolucję, pod dniem 20 sierpnia roku terażniejszego zaszła, ks. Sobolewskiemu bywшему szkół Owruckich rektorowi zlecone już nastąpiło, zaleca przez terażniejszą dyspozycję ks. Mokrzyckiemu rektorowi szkół wydziału Ukraińskiego, aby zjechawszy do Owruca, stosownie do dawniejszej dyspozycji ks. Sobolewskiemu danej, collegium, kościół, szkoły, oraz to wszystko, co przez rezolucję Komisji jest ks. bazylianom ustąpione, tymże ks. bazylianom w wieczną posesję wedle inwentarzów, któreby na miejscu spisane i podpisem wizytatorów stwierdzone zostały, zasięgając nawet w tej mierze potrzebnych od osób miejscowych wiadomości odda; a przytem włożone na siebie, jako rektora wydziałowego, inne obowiązki skuteczniejszy, raport całej swej czynności, wraz z inwentarzem według którego kościół, collegium, szkoły i inne należytości ks. bazylianom oddane będą, z podpisem swoim i przełożonego ks. bazylianów do Komisji odesłał.

4) Komisya przez rezolucję swoją, dnia 19 miesiąca września roku terażniejszego wyszła, Lelewelowi kasyerowi gnrlnemu na powrótanie ekspens pocztowych za listy do kasy i z kasy ekspedyowane, przez wszystkie lata zastępowanych, determinowawszy, sumę zł. 5459 gr. 9 i odebranie onejże z zaległości od sumy na dobrach Chocimku, funduszowi edukacyjnemu przypadających, zaasygnowawszy, gdy według tejże asygnacji nie jest dotąd zaspokojonym, przeto z weszłych teraz do kasy gnrlniej percept też wyżej wyrażoną sumę odebrać onemuż dysponuje, a wyższą asygnację już nie mieć waloru deklaruje.

5) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej zapłaceniu oficyalistom pensji następujących: Gintowtowi sekretarzowi za pół roku a die 1 octobris 1783 ad 1 aprilis 1784 zł. 3000, temuż na stancję i ekspensa kancelaryi za rok następujący 2600, Tolkmitowi kontraregistrantowi pensji za półrocze wyżej wyrażone 3000, Zarembie regentowi za tenże czas pensji 1000, Dąbrowskiemu instygatorowi pensji za tenże czas 1000, temuż na stancję za pół roku a die 1 ianuarii 1784 250, Dakisiewiczowi, Dolińskiemu, Dobrzańskiemu, Szelutcie kancelarzystem w archiwum juredycznym pensji za toż półrocze 4000, Borakowskiemu, Lnińskiemu i Cynerowi kancelarzystem w kancelaryi sekretarza i Towarzystwa do ksiąg elementarnych pensji za toż półrocze 3000, Świętorzeckiemu kancelarzyście za toż półrocze 250, Morozowi subalternowi w kasie

za toż półrocze reszty pensyi 900, Idzkowskiemu archiwście na stancyę za pół roku a 1 ianuarii 1784 — 450; in summa zł. 19450.

6) Komisya, z przyczyn sobie przełożonych, daje pozwolenie odalenia się na kilka miesięcy Gintowtowi Dziewiałtowskiemu, sekretarzowi Komisji swojej, którego powinności tymczasem zastępować będzie Za-
błocki protokółista.

M. Poniatowski. M. Radziwiłł. Chreptowicz. Małachowski.

31. Sesa 12 grudnia: 1) Asygnacye: a) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należitości półroczej, a 1 octobris roku terażniejszego Szkole Głównej Krakowskiej przypadającej, jakoteż na powrócenie ekspensowanych pieniędzy na podróże profesorskie do różnych szkół, wypłaciła zł. 12000, a na zł. 18000 przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego, wraz z powyższą sumą zł. 12000, do Krakowa w ręce ks. Smacznińskiego prokuratora Szkoły Głównej transportować się mające, asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej wydała. b) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem ks. Jakukiewicza, rektora szkół wydziału Mazowieckiego, wypłaciła zł. 15000 in vim należitości szkołom i emerytom Warszawskim, a die 1 octobris roku terażniejszego przypadającej. c) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem ks. Pęczkowskiego prorektora szkół Płockich wypłaciła na pensye nauczycielów w szkołach tychże, a 1 octobris roku terażniejszego należące zł. 4500. d) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem ks. prokuratora prowincyi ks. pijarów wypłaciła zł. 1100 gr. 14 dla szkół Drohickich, a 1 octobris roku terażniejszego należące.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwiłł.
J. Chreptowicz. Małachowski.*

32. Sesa 20 grudnia: 1) Raport od kasy gnrlniej Warszawskiej podany, był czytany.

2) Komisya Edukacyi Narodowej, mając dawniej za rezolucyą P. Komisji Skarbu Koronnego wyznaczone miejsce w pałacu Rzpltej Krasieńskich zwanym, na archiwum funduszu edukacyjnego, ma honor teraz po zakończonej reparacyi rzezonego pałacu upraszać P. Komisji Skarbu Koronnego o wyznaczenie apartamentu dla jurysdykcyi Komisji swojej do sądzenia i odprawowania sesyi, oraz do złożenia tamże archiwum funduszu edukacyjnego.

3) Komisya, chcąc, aby podług prawa w archiwum funduszowem wszystkie papiery i dokumenta prawne, całość funduszu edukacyjnego zabezpieczające, złożone i konserwowane były, niniejszą rezolucyą umacnia Garnysza biskupa Chełmskiego, który przyjął na siebie obowiązek zatrudnienia się bliższym dozorem archiwum i osób w niem pracujących, do rekwirowania imieniem Komisji swojej o oddanie rzeczonych papierów i dokumentów, u kogożkolwiek dotąd znajdować się mogą, urodzonym zaś ofycyalistom sądowym Komisji swojej zaleca, iżby wszelkie papiery

i dokumenta funduszowe, które się teraz u nich znajdują, lub których potem do przypadających spraw i interesów potrzebować będą, po zakończonych zupełnie tychże sprawach i interesach, wraz z protokołami dekrétów, po odbytej z onychże ekspedycyi, nieodwłocznie do tegoż archiwum oddawali.

4) Komisya, mając sobie dokładnie przełożono, iż Adam Skirmunt, sędzia ziemski Piński, zyskawszy pod dniem 5 miesiąca marca roku przeszłego 1782 względem wydania onemuż *ex archivo in originalibus* papierów do placów po-jezuickich, w mieście Pińsku będących, przez niego nabytych, od Komisji swojej rezolucyą na fundamencie onej wszystkich papierów do posesyi w mieście Pińsku regulujących się po-jezuickich od archiwisty wydania domaga się; gdy jednak prawo nabywcze Skirmuntowi służące wszystkich placów po-jezuickich w mieście Pińsku sytuowanych nie objęło, a Skirmunt, które i pod jakimi nomenklaturami nabył place nie okazuje, lecz ogólnie do wszystkich posesyi po-jezuickich Pińskich dokumentów wydania żąda, przeto Komisya Idżkowskiemu archiwście swojemu zaleca, iżby nie inaczej tylekroć rzeczzone dokumenta do posesyi po-jezuickich, w mieście Pińsku będących służące, wydawał, aż za okazaniem sobie jak najdostateczniejszym przez Skirmunta sędziego ziemskiego Pińskiego dowodów, pod jakimi nomenklaturami i które place czyli posesye po-jezuickie, w mieście Pińsku będące, ma sobie odprzedane, po którym istotnem okazaniu archiwista regestr dokumentów wydać się mających sporządzi, ony podpisze i nawzajem od Skirmunta podobnyż z podpisem jego własnym na istotne odebranie rewers odbierze i takoweż dokumenta do aktualnie nabytych placów ściągające się w oryginalach swoich wyda.

5) Asygnacye: a) Komisya zaleca kasie Warszawskiej wypłacić za kwitem ks. Jakukiewicza rektora wydziału Mazowieckiego na zaspokojenie pensyi emerytom Warszawskim, za terażniejsze półrocze przypadającej sumę zł. 4500. b) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby *in vim* należytości półrocznej, a die 1 octobris roku bieżącego Szkole Głównej Krakowskiej przypadającej, zapłaciła zł. 1800. c) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wypłacić za terażniejszą asygnacyą usługującym podczas sesyi odźwiernym i froterom zamkowym zł. 130. d) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby ks. Janowi Zaleskiemu eksjezuicie zapłaciła zł. 1000, a to za kwitem onegoż i złożeniem w kasie rewersu, przez który odstępuje od wszelkich pretensyi do pensyi emerytalnej na zawsze. e) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wypłacić za terażniejszą asygnacyą *in vim* gratyfikacyi Litwińskiemu akademikowi eksprofesorowi szkół Lubelskich i za kwitem onegoż zł. 300.

6) Komisya przy ulokowaniu teraz archiwum funduszowego w pałacu Rzpltej Krasieńskich zwanym zaleca sporządzenie szaf nowych do układania i zamykania papierów służyc mających, które powinny być miernej wielkości z klamrami na bokach, do przenoszenia z łatwością z miej-

sca na miejsce umyślnie zrobione. Koszt na sporządzenie takowych szaf za wiadomością Garnysza biskupa Chełmskiego przez archiwistę ogółem podany, od kasy gnrlniej Warszawskiej przyjęty i powrócony będzie.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.
Małachowski. S. Poniatowski.*

1784.

1. Sesja dnia 13 stycznia: 1) Raport zwyczajny, od kasy gnrlniej Warszawskiej podany, czytany był i egzaminowany.

2) Ks. Radziwiłł kasztelan Wileński, proszony od Komisji, przyjął na siebie obowiązek wyznaczonego sobie szczególnie dozoru i zawiadowania interesami kasy funduszowej, do której teraz należeć będzie na miejscu Mniszcha marszałka wielkiego koronnego.

3) Komisja, przychylając się do rekomendacyi rektora Szkoły Głównej Koronnej, dającego świadectwo o zdatności do sprawowania urzędu geometrów Floryana Zborowskiego, Wincentego Pieniążka, filozofii doktora, Jana Krzeskiego, filozofii doktora, w szkołach Poznańskich matematyki profesora, i ks. Zarębskiego szkół Piotrkowskich prefekta, gdy ci wszyscy przed wyznaczonymi od tegoż rektora egzaminatorami dali dowody swej doskonałości do sprawowania urzędu geometry potrzebnej, dozwala onymże starać się, aby przywilejem, od J. K. Mści na tenże urząd otrzymanym, zaszczytzeni byli.

4) Komisja, mając przed sobą złożone świadectwo odprawionego we Lwowie egzaminu na geometrę przysięgłego przez Michała Tomaszkiewicza pod dniem 6 września 1773 roku i ekstrakt przysięgi na wierne sprawowanie obowiązków geometry w trybunale Lwowskim, roku tegoż samego dnia 11 września wykonanej, z których, gdy się okazuje, że Tomaszkiewicz drogą zwyczajną i używaną dotąd w państwach Galicyi i Lodomeryi do sprawowania urzędu geometry był przypuszczony, pierwiej jeszcze nim rezolucya Rady Nieustającej obwarowała, aby nikt przywileju J. K. Mści na geometrę otrzymać nie mógł, ktoby wprzód przez wyznaczonych od Komisji Edukacyi egzaminowanym nie był i o zdatności swojej świadectwa nie otrzymał, gdy nadto w promocyach do stopni wielorakich umiejętności akademie we wszystkich narodach wspólną mają między sobą wiarę i nikt jakichkolwiek stopni, w jednej akademii otrzymanych, w drugiej powtarzać nie powinien, przeto Komisja wolnym czyniąc od egzaminu Tomaszkiewicza, jako dawniej przed wyszą rezolucyą Rady Nieustającej i w innym kraju egzaminowanego geometrę, dozwala onemuż starać się, aby przywilejem J. K. Mści mógł być zaszczyconym.

5) Dyspozycye kasie gnrlniej Warszawskiej: a) Komisja zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby zaległą Skarbowi Koronnemu z leśnictwa

Kupiskiego za ratę septembrową 1783 kwartę, w sumie zł. 9130 gr. 12, z percept za ratę terażniejszą Trzech-Królewską do kasy wchodzących zaspokoila, a uczyniony takowy awans z intrat tegoż leśnictwa, na rzecz funduszu edukacyjnego wybieranych, przy porachunku bonifikowany być ma. b) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Lubelskiej, ażeby ad complementum pensyi półrocznej, a 1 octobris 1783 ad 1 aprilis roku terażniejszego ks. pijarom prowincyi Koronnej należącej, zapłaciła zł. 2270.

6) Asygnacye: a) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem Gintowta Dziewiałowskiego, sekretarza Komisji, wypłaciła zł. 3000, pensyę półroczną a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego onemuż przypadającą. b) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem ks. Piaseckiego prorektora szkół Łomżyńskich wypłaciła zł. 1032 gr. 11, resztę należytości tymże szkołom, ad 1 aprilis roku terażniejszego przypadającą. c) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem ks. Piramowicza sekretarza Komisji w Towarzystwie do ksiąg elementarnych zapłaciła zł. 2948, resztę pensyi półrocznej a 1 octobris 1783 ad 1 aprilis roku terażniejszego, osobom w Towarzystwie Elementarnem zasiadającym należąca. d) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za kwitami Rzętkowskiego i Ustrzyckiego patronów funduszowych wypłaciła zł. 3000, pensyę półroczną a die 1 octobris 1783 ad 1 aprilis roku terażniejszego im należąca. e) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem Dąbrowskiego instygatora sądowego wypłaciła onemuż na ekspensa sądowe zł. 500.

7) Komisya mając komunikowane sobie od P. Departamentu Sprawiedliwości, umieszczone w raporcie sądowym urzędu grodzkiego Brastawskiego żądanie, aby szkoły w Widzach były przywrócone, ma honor odpowiedzieć, iż Komisya, nie mogąc wszędzie wcale zdatnych dostarczyć nauczycielów i zważając, że są blizkie o mil 7 od Widzów szkoły akademickie w Postawach, tudzież szkoły ks. bazylianów w Berezwezu, do których obywatele powiatu Brastawskiego prócz tego oddawać na nauki dzieci swoje są przyzwyczajeni, postanowiła oszczędzić ekspensy przez zniesienie szkół przerzeczonych w Widzach, ile że w kilkoletnim przeciągu doświadczyła, jak małą liczbę studentów miały szkoły, znacznym kosztem w tem miejscu utrzymowane, oraz jak szczupłe drewniane tamże budynki były, dla szkół niewygodne, a ustawicznej potrzebujące reparacyi.

8) Dane jest zlecenie Czempińskiemu korespondującemu z Forsterem, którego Komisya chce sprowadzić do akademii Wileńskiej na profesora historii naturalnej, aby mu w responsie swoim wyszczególnił, które z proponowanych przez niego kondycyi są od Komisji przyjęte, z oznaczeniem czasu i sposobu uskutecznienia onychże, a przytem żądał od Forstera upewnienia względem przybycia jego niezawodnie do Wilna na

dzień 1 octobris roku terażniejszego, od którego czasu pensya profesorska onemuż wyznaczona, zaczynać się powinna.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski.

2. Sesya 27 stycznia: 1) Raport, od kasy gnrlniej Warszawskiej podany, był czytany.

2) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim determinowanej przez rezolucyę, dnia 17 października roku przeszłego 1783 wyszłą, do lokowania na dobrach Szydłowskiego wojewody Płockiego sumy kapitałnej zł. 50000, na fundamencie złożonego względem bezpieczeństwa lokacyi przerzeczonej sumy zaświadczenia, z weszłych do kasy kapitałów i prowizyi zaległych zapłaciła zł. 12159 gr. 29³/₄ za poprzedzającym rewersem na rzecz funduszu edukacyjnego od tegoż Szydłowskiego wojewody Płockiego z wypłacenia tejże sumy, a na zł. 3000 z kapitałów i prowizyi zaległych składające się, w kasie prowincjonalnej Łuckiej leżące, asygnacyę do tejże prowincjonalnej kasy wydać kasie gnrlniej zaleca, która suma podobnież za rewersem wojewody Płockiego wypłacona być ma.

3) Komisya do tabeli emerytów eksjezuitów płatnych po zmarłym eksjezuite laiku Ficherze umieszcza zasłużonego w zgaszonym zakonie, a w latach podeszłych, sposobu do życia nie mającego laika Grzegorza Wyrzykowskiego eksjezuite, wyznaczając onemuż pensyę roczną zł. 300 od dnia 1 października roku przeszłego 1783; zaleca oraz kasie gnrlniej, ażeby za pierwsze półrocze należące zł. 150 temuż Wyrzykowskiemu eksjezuite zaraz zapłaciła, co przy generalnym porachunku przyjęto będzie.

4) Komisya, rezoluwując memoriał Cernera kancelarzysty, wyznaczyła onemuż na stancę rocznie zł. 300, których opłacanie zaczynać się ma od dnia 1 stycznia roku terażniejszego 1784, na mocy terażniejszej dyspozycyi, danej kasie gnrlniej Warszawskiej.

5) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem Czempińskiego doktora medycyny, w Towarzystwie do ksiąg elementarnych zasiadającego, zapłaciła zł. 558 gr. 15, to jest: za książki z Wiednia do biblioteki akademii Wileńskiej zakupione reszty należytości według rachunku zł. 548 gr. 15, a za prewekslowanie tychże pieniędzy do Wiednia zł. 10 in summa zł. 558 gr. 15.

6) Gdy ks. Jan Woronicz, będąc przez lat 8 profesorem, teraz dla przysposobienia się do stanu kapłańskiego i do dalszych prac około edukacyi publicznej zostawszy na czas uwolnionym od urzędu swojego, żąda być umieszczonym do pensyi eksprofesorskiej zł. 600 rocznie, więc Komisya do pensyi dawniej onemuż wyznaczonej 500 zł. przydaje mu teraz 100 zł. do dalszej dyspozycyi Komisyi i użycia onegoż do usług w stanie akademickim.

7) Komisya, rezoluwując memoriał podany od Dyonizego Ostoi Mikorskiego, sędzica Gostyńskiego, dóbr Woźniki z przyległościami, w wo-

jewództwie Łęczyckiem leżących, po-jezuickich, podług prawa 1775 roku dyplomatycznego dziedzica, dopraszającego się o konsens do ustąpienia onychże na rzecz Andrzeja Mikorskiego, regenta Komisji Skarbu Koronnego, pozwala temuż Dyonizemu Mikorskiemu ustąpić prawa swojego do dóbr wzmiankowanych po-jezuickich Woźniki z przyległościami z obowiązkiem, aby terażniejszy iurisquaesitor Andrzej Mikorski dostateczną ewikcyę dla funduszu podług prawa zapisał, zaświadczenie od ziemstwa lub grodu własnego względem bezpieczeństwa onejże otrzymał i one do archiwum Komisji swojej w ekstraktach autentycznych wraz z tranzakcjami, o sprzedaż dóbr wyrażonych po-jezuickich nastąpić mającemi, odesłał w przeciągu 3 miesięcy od daty niniejszej rezolucji, a to pod nieważnością terażniejszego konsensu i ciężarem sprawy o nieopłacanie procentu w dalszym czasie z dóbr przerzeczonych Woźniki z przyległościami do dawnego dziedzica, jako ewiktora, regulować się mającym.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Małachowski.

3. Sesa 31 stycznia: 1) Komisya Edukacji Narodowej, przychylając się do wieczystej sprzedaży dóbr Bronowic, akademii Krakowskiej dziedzicznych, za sumę 120000 zł. z szacunku tychże dóbr wypadającą, która wiecznemi czasy na tychże dobrach zostawać powinna z opłacaniem dochodu rocznego 6000 zł. 2 ratami co pół roku, to jest: pierwszą na święto św. Jana Chrzciciela, drugą na święto Trzech Królów Rzymskich do kasy Szkoły Głównej Krakowskiej, oraz obwarowaniem ewikcji w trzeciej części sumy za rzeczona dobra ugodzonej i przyjęciem obowiązku odpowiadania w sądach Komisji za dezolację i nieregularne w ratach wyznaczonych procentu opłacanie, dozwala Stanisławowi Badeniemu, sędziemu sejmowemu, rzeczona dobra Bronowice pod wyżej rzeczonymi kondycjami nabyć prawem dziedzictwa od Szkoły Głównej Krakowskiej, obowiązując onegoż do zapisania, jako wyżej, ewikcji na wsi Raclawicach, jego dziedzicznej, w województwie Krakowskiem będącej, za otrzymaniem wprzód od ziemstwa lub grodu własnego zaświadczeniem, jako też dobra nie są długami obciążone i wystarczają ewikcji w sumie 40000 zł.

2) Komisya, mając sobie przełożony niedostatek i stan podupadły żydów kahału Krzemienieckiego, nie mogących teraz opłacać do kasy funduszowej tak sumy kapitałnej, jako i prowizji od nich należących podług pierwszego dyspartymentu, uczynionego przez kasę gnrlną Warszawską dnia 4 lutego roku 1780 i danej na to od tegoż kahału submisji, zaleca kasie gnrlniej przystąpić do uczynienia nowego dyspartymentu tak, ażeby cała należytość, jaka się z obrachunku wynikająca dla funduszu okaże, podzielona była ratami na lat 16 i w przeciągu onychże wypłaconą została, na co kasa gnrlna Warszawska osobną submisję od tegoż kahału z obwarowaniem rygoru prawa, na nieregularnie dochody funduszowe opłacających ustanowionego, odebrać ma.

3) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wypłacić za kwitem ks. Kołłątaja rektora Szkoły Głównej Krakowskiej zł. 1800 in vim należyłości Szkoły Głównej ad ultimam martii roku terażniejszego przypadającej.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Malachowski.

4. Sesja 6 lutego: Komisya, uwiadomiona z raportu Zaremby regenta sądowego kadencji Litewskiej o gwałtach popełnionych we wsi Grądzkie, do leśnictwa Kupiskiego należących, przez Burskiego towarzysza kawalerji narodowej, postanowiła uczynić o to nieodwłoczną rekwizycję do P. Departamentu Wojskowego przez osobną na piśmie notę.

2) Na przełożenie Otto plenipotenta ks. wojewody Poznańskiego, dana rezolucya i razem dyspozycya do kasy gnrlniej Warszawskiej asygnowania onemuż przez ręce Zaremby regenta sądowego Komisji swojej na ekspensa Komisji, tamże na gruncie agitującej się, czerw. zł. 200.

3) Komisya, nadgradzając zasługi ks. Pawła Kobylńskiego eksjezuity, bywszego szkół Krasnostawskich prefekta, do dawniejszej pensji emerytalnej przydaje onemuż zł. 100 tak, iżby od dnia 1 miesiąca października roku 1783 rachując, pensję emerytalną w kwocie zł. 900 rocznie odbierał, którego przydatek naznacza się w nadgodę doniesienia o zatajonej sumie 2000 zł. u Pęczkowskiego, od którego wraz z prowizją windykowana została.

4) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją i kwitem Poniatowskiego sędziego grodzkiego Pińskiego wypłaciła zł. 1900, należące onemuż za odbyte w interesach funduszu egzekucye (podług specyfikacyi onych złożonej w kancelaryi), której kwoty zapłacenie takowym ma nastąpić sposobem: a) potrąceniem rat załatwionych z dóbr funduszowych Albrychtowa Trzech Królów i św. Jana 1783 i Trzech Królów 1784 zł. 1305; b) gotowizną zł. 595, in summa zł. 1900.

5) Komisya ks. Marcinowi Ancypie, eksprefektowi szkół Żytomierskich, wyznacza pensję roczną zł. 600, od dnia 1 października roku przeszłego 1783, in vim której pensji pierwsze półrocze z funduszu na ekspensa ekstraordinaryjne wyznaczonego, a następujące z funduszu po emerytach wakującego płacone być mają, w przyszłym zaś roku szkolnym umieścić się może na profesoryi z ustaniem emerytalnej pensji.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwiłł.

5. Sesja 13 lutego: 1) Asygnacye podpisane i wydane: a) na pensye szkołom Sandomierskim a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego przypadające, za wekslem Blanka, a kwitem ks. Potoczyńskiego prorektora szkół Sandomierskich na zł. 8000 na dniu 1 kwietnia opłacić się mające; b) za kwitem ks. Pęczkowskiego prorektora szkół Płockich na zł. 4000, należące tymże szkołom na zaspokojenie pensji półrocznych a die 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego; c) na pensye szkołom Toruńskim a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego przypa-

dające przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego zł. 4000, za kwitem ks. Goyskiego prorektora szkół Toruńskich na dniu 1 kwietnia opłacić się mające; d) na zł. 2931 gr. $7\frac{1}{2}$ pensję półroczną a 1 ianuarii ad ultimam iunii roku bieżącego ks. Janockiemu i Koźmińskiemu w bibliotece Załuskich zostającym należąca; e) na zł. 5400 zostających od sumy ogólnej 30000 na sarta tecta wyznaczonej na dokończenie fabryki szkół Płockich za kwitem ks. Pęczkowskiego prorektora szkół tychże.

2) Pozwolenie wyjazdu Lniskiemu kancelaryście Komisji na miesiąc 3 dla pilnych onegoż interesów dane.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwiłł.

6. Sesa 28 lutego: 1) Raport od kasy gnrnej był czytany i roztrząsany.

2) Podpisane asygnacje: a) na zł. 7000 na pensję wizytatorom za kwitem ks. Idatte profesora teologii w Szkole Głównej; b) na zł. 33000 opłatę półroczną, a 1 aprilis roku bieżącego szkołom Warszawskim i emerytom za kwitem ks. rektora Jakukiewicza; c) na zł. 251 gr. $7\frac{1}{2}$ pensję półroczną, a 1 ianuarii ad 1 iulii roku terażniejszego, usługującemu w bibliotece publicznej Załuskich; d) na zł. 113 na ekspedycję sztafety do Łucka w pilnym interesie funduszowym tradycy dóbr Chocimia w województwie Wołyńskim; e) na zł. 150 na stancję za półrocze a 1 ianuarii ad 1 iulii roku bieżącego Cyrnerowi kancelaryście; f) na zł. 1145 należność półroczną szkołom Drohickim a 1 aprilis roku terażniejszego za kwitem prokuratora ks. pijarów prowincji Koronnej; g) na zł. 1296 pensję całoroczną a 1 aprilis roku terażniejszego ks. Kukielowi eksprofesorowi szkół Warszawskich.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.

7. Sesa 1 marca: 1) Komisya na uczynione sobie doniesienie o wakującym miejscu w konwikcie ubogiej szlachty, przy szkołach Lubelskich będącym, zaleca ks. rektorowi Jezierskiemu przyjąć na fundusz publiczny syna Goławskiego vicesgerenta grodzkiego Łukowskiego, gdzie nauki swoje aż do zupełnego onychże zakończenia kosztem funduszowym kontynuować będzie, jeżeli zdatność i aplikacya onegoż zamiarom Komisji w ustanowieniu konwiktów ubogiej szlachty odpowiadającą być się okaże.

2) Komisya, przychyłając się do żądania Kwiatkowskiego szambelana J. K. Mści względem dzierżawy jurydyki Szereniowszczyzna zwanej, przy mieście Lublinie leżącej, która dotąd w ręku i zawiadowaniu ks. trynitarzów kolegium Lubelskiego zostawała, zaleca kasie gnrnej Warszawskiej spisać kontrakt urzędowy trzechletni z tymże Kwiatkowskim, umówiwszy wprzód opłatę rocznej proweniencji 2 ratami anticipative, która przynajmniej zł. 1300 na rok importować powinna, z tem jednak ostrzeżeniem, że pretensye gruntowe za reparacye i inne wydatki w czasie posesyi uczynione, od Komisji bonifikowane być nie mają, ale w nadgodę lepszego zagospodarowania terażniejszy posesor pierwszeństwo przed in-

nymi do dalszej dzierżawy przereczzonej jurydyki po skończonym trzechletnim kontrakcie mieć powinien, gdy terażniejsza intrata roczna pomnożoną się okaże.

3) Komisya, żądając uskutecznienia kondycyi, pod któremi collegium i kościół po-jezuickie Lubelskie ks. trynitarzom prowincyi Koronnej jest oddane, oraz odebrania kalkulacyi de perceptis et expensis tak z collegium, jako i jurydyki Szereniowszczyzna zwanej, zaleca kancelaryi sądowej zapozwanie tychże ks. trynitarzów do sądów Komisyi swojej na kadencję następującą.

4) Komisya dysponuje Lelewelowi kasyerowi gnrlnemu zawrzeć kontrakt arendowny trzechletni o dobra Chocim z przyległościami, w województwie Wołyńskiem leżące, ks. Lubomirskiej dziedziczne, a w prowizjach zaległych od sumy zł. 200000 na rzecz funduszu edukacyjnego zatradowane z Steckim, a to za sumę zł. 10000 corocznie, 2 ratami anticipative do kasy Komisyi płacić się mającą. Posesya arendowna rachować się ma Steckiemu od aktu wziętej tradycyi.

5) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby Försterowi profesorowi przesłała zagranicę zł. 4500, to jest: na drogę do Wilna zł. 3600, a na skupienie kruszców z gór Hartz i Freyberg zł. 900, które to sumy w opłacie pensyi na Szkołę Główną Wileńską, za rok terażniejszy przypadającej, policzone być mają tym sposobem: zł. 3600 w pensyi do tej katedry, którą Förster posiadać będzie, należące; złotych zaś 900 w determinowanem na potrzeby Szkoły Głównej quantum.

*I. Massalski. M. Poniatowski. M. Poray Garnysz.
S. Poniatowski.*

8. Sesya 9 marca: 1) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby dla Sartorysa doktora przesłała do Turynu na ręce Alliona profesora zł. 2700, to jest: na drogę do Wilna zł. 1800, a na skupienie kruszców zł. 900, które to sumy w opłacie pensyi na Szkołę Główną Wileńską za rok terażniejszy przypadającej policzone być mają tym sposobem: zł. 1800 w pensyi do tej katedry, którą Sartorys posiadać będzie, należące, zł. 900 zaś w determinowanem na potrzeby Szkoły Głównej quantum.

2) Komisya dla zachowania ochędostwa i na opał w sali i kancelaryi Komisyi swojej w pałacu Rzpltej wyznaczwszy zł. 350 rocznie, takowąż kwotę, za rok terażniejszy przypadającą, do rąk i za kwitem burgrabiego rzeczzonego pałacu wypłacić kasie gnrlniej dysponuje.

3) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby na odbyć się mające z dekretów Komisyi na różnych obywatelów W. K. L. wypadłych według osobnego onychże rejestru egzekucye do rąk i za kwitem Middletona podstarosty powiatu Kowieńskiego zapłaciła zł. 3300.

*I. Massalski. M. Poniatowski. M. Poray Garnysz.
S. Poniatowski.*

9. Sesja 16 marca: 1) Komisya, wyznaczwszy dawniej Pozwar-kowi pensję emerytalną zł. 500, którą dotychczas odbiera, oświadcza, iżby powiększenia onej więcej nie żądał, z przyczyny, iż sytuacja jego terażniejsza i sposób do życia dość przyzwoity funduszowi edukacyjnemu pomnażać ekspens nie powinny, przytem ostrzega onegoż, aby mieszka-jąc w bliskości collegii nie utrzymywał przy sobie osób, mogących czy-nić zgorszenie młodzieży, a tak w posesyi przysądzonego sobie mieszka-nia i ogrodu jak dotychczas spokojnym zostanie.

2) Komisya, mając złożone przed sobą w ekstraktach autentycz-nych wszystkie tranzakcje należące do nabycia dziedzictwem dóbr po-jezuickich, Chodel zwanych, z przyległościami, w województwie Lubel-skim leżących, przez Ignacego Nitostławskiego, obożnego polnego koron-nego, nabytych, oraz zapis ewikcyi przez niego zeznanej, podług prawa uczyniony dla funduszu na dobrach Karyczynie, Rymowe cum attinentiis, leżących w województwie Podolskiem, onegoż własnych i długami po-dług zaświadczenia w kancelaryi Komisyi złożonego nie obciążonych, ta-kową ewikcyę za dostateczną uznawszy i przyjąwszy, Adama Szydłow-skiego przeszłego dóbr po-jezuickich Chodel cum attinentiis dziedzica z ewikcyi, dawniej za też dobra dla funduszu zapisanej instygatorowi swojemu urzędownie skwitować zaleca.

3) Asygnacye: a) Komisya Lelewelowi kasyerowi gnrlnemu asy-gnuje na stancję zł. 1000 za rok a 1 aprilis 1784; b) Komisya dyspo-nuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonal-nej Żytomierskiej, ażeby zapłaciła pensję półroczną a 1 aprilis ad 1 octo-bris roku terażniejszego, to jest: Czarnockiemu pisarzowi zł. 3600, Rzęt-kowskiemu regentowi 2000, Rzętkowskiemu i Ustrzyckiemu patronom 3000, Idżkowskiemu archiwście 1500, in summa 10100.

4) Asygnacye: a) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za kwitem ks. Piramowicza sekretarza Komisyi w Towarzystwie dla ksiąg elementarnych zapłaciła zł. 10418 gr. 22 $\frac{1}{2}$, pensję półroczną a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego osobom w Towarzystwie zasiadającym, przypadającą.

b) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby na dopełnienie obligacyi duchow-nych w dyecezyi Chełmskiej, przez konkordatę przyjętych, za kwitem umocowanego od ks. biskupa Chełmskiego i kapituły prokuratora wypła-ciła zł. 1800, należytość półroczną, a 1 aprilis ad 1 octobris roku teraż-niejszego od funduszu edukacyjnego przypadającą.

c) Komisya, stosując się do konkordaty z ks. prymasem zawartej, zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby na dopełnienie obligacyi du-chownych, w archidyecezyi Gnieźnieńskiej przyjętych, za kwitem umoco-wanego od ks. prymasa i kapituły Gnieźnieńskiej prokuratora zapłaciła zł. 3700, od dnia 1 marca do dnia 1 września roku terażniejszego na-leżące.

d) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Żytomierskiej, ażeby na dopełnienie obligacyi duchownych, w dyecezyi Kijowskiej przez konkordatę przyjętych, za kwitem umocowanego od ks. biskupa Kijowskiego i kapituły prokuratora wypłaciła zł. 1750, należytość półroczną a 1 aprilis ad 1 octobris roku te-
 raźniejszego od funduszu edukacyjnego przypadającą.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.
 Małachowski.*

10. Sesa 19 marca: 1) Ks. Piramowicz sekretarz Towarzystwa Elementarnego uczynił doniesienie Komisji o wszystkim, co w tych czasach na sesjach Towarzystwa Elementarnego w materji, tyczącej się nauk i ksiąg dla szkół narodowych przepisanych, było robiono. Komisya, chcąc przyspieszyć wygotowanie ksiąg elementarnych, a w szczególności tej, która do instrukcyi tak nauczycielów, jakoteż uczniów dla szkół parafialnych ma być wygotowaną, zaleciła temuż Towarzystwu, aby w pozostających 2 miesiącach dla przyspieszenia robót swoich częstsze miewali sesye i delegacye z osób poszczególnie wyznaczonych do czytania dzieł elementarnych, które już są gotowe, uczynili. Sekretarzowi zaś Towarzystwa zalecono nieodwłocznie pisać do ks. Popławskiego, gotującego dzieło nauki moralnej dla szkół narodowych, aby się śpieszył z dostawieniem części onegoż na III klasę tak, jak przyrzekł w miesiącu te-
 raźniejszym marcu, przydając, iż Komisya w przypadku opóźnienia się onegoż w przyjętej na siebie pracy, przymuszoną byłaby kogo innego do kontynuowania dzieła nauki moralnej dla szkół narodowych wyznaczyć.

2) Piattoli, cudzoziemiec zalecony Komisji ze zdadności i ochoty do pracowania w Towarzystwie Elementarnem, umieszczony jest od Komisji w liczbie osób, mających prawo zasiadać w Towarzystwie Elementarnem bez pensyi.

3) Czytany był raport wizyt gnrlnych szkół narodowych, w roku 1783 odprawionych w Koronie, podług opisu ustaw od Szkoły Głównej Krakowskiej do Komisji przesłany, którego wielorakie artykuły potrzebujące rezolucyi Komisji zlecono komunikować, wprzód podzieliwszy na części: naprzód, co się tyczy nauk i sposobu uczenia, Towarzystwu Elementarnemu; powtóre, co się tyczy pensyi, reparacyi domów i innych ekspens rocznych lub oszczędzenia onychże, kasie gnrlniej Warszawskiej; potrzebie, co się tyczy niektórych okoliczności wyciągających sądowej rozprawy, pisarzom i plenipotentom Komisji.

4) Projekt ustanowienia konwiktów ubogiej szlachty w województwie Podlaskiem przy szkołach w Drohiczynie czytany, roztrząsany i z prawami do dalszego ułożenia i obrachowania na to nakładu rocznego, kasie gnrlniej oddany.

5) Raport od kasy percept i ekspens miesiąca jednego był podany i przejrzany.

6) Asygnacje: a) Komisya ekspensowaną z kasy Sandomierskiej na podróż Wolińskiego profesora VI klasy do Winnicy kwotę zł. 360 w ekspensie rachunku tejże kasy przyjąć kasyerowi gnrlnemu dysponuje; b) za kwitem Czemińskiego medycyny doktora na zł. 232 gr. 12, za transport instrumentów fizycznych według złożonego rejestru, ekspensowane; c) na zł. 4270 do kas prowincjonalnych Łuckiej i Poznańskiej dla ks. pijarów prowincyi Koronnej reszty należytości a 1 aprilis ad 1 octobris 1784.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz. Małachowski. S. Poniatowski.

II. Sesa 26 marca: 1) Komisya w porządku dania rezolucyi na memoriał Antoniego Platera, starosty Gieldziańskiego, sobie podany o kredyt i lokację na dobrach jego 100000 zł. z kapitałów funduszu edukacyjnego dopraszający się, gdy z zaświadczenia urzędowego od sądu ziemskiego powiatu Pińskiego pod dniem 3 miesiąca czerwca roku 1782 wydanego i tegoż samego czasu w księgi tegoż ziemstwa Pińskiego wprowadzonego, oraz drugim tegoż sądu ziemskiego powiatu Pińskiego pod dniem 5 miesiąca grudnia roku blisko przeszłego 1783 wyszłym, a na dniu 6 tegoż miesiąca i roku w księgi grodzkie powiatu Pińskiego wprowadzonym świadectwem, ponowionego, dostateczne odbiera zapewnienie, iż dobra Dąbrowica zwane, w nieraz wspomnionym powiecie Pińskim leżące, niedawno przez tegoż Platera starostę Gieldziańskiego za 1250000 nabyte, są jego własne, dziedziczne, żadnemi długami i ewikcyami nie obciążone, oraz że też dobra względem lokowania na nich 100000 zł. z kapitałów funduszu edukacyjnego bezpieczną i dostateczną być znajdują się ewikcyą, zaczem kasie gnrlniej funduszu edukacyjnego, iżby za złożeniem w archiwum funduszowem od pomienionego Platera starosty Gieldziańskiego i małżonki onego, w zupełnej wedle przepisu praw W. K. L. formie wydanego i uroczystem przyznaniem stwierdzonego obligacyjnego zapisu, takowe 100000 zł. z kapitałów od obywatelów prowincyi W. K. L. windykujących się, tymże Platerom starostom Gieldziańskim wyliczyć starała się, zaleca.

2) Komisya, odpowiadając na memoriały: jeden od Józefa Obuchowicza, podwojewódzkiego województwa Nowogrodzkiego, starosty Bocheńskiego, z prośbą o pozwolenie nabycia posesyi dóbr przeszło jezuitskich, Nacz Łochowska zowiących się, w województwie Nowogrodzkiem leżących, drugi od Ignacego Gosławskiego, terażniejszego tychże dóbr dyplomatycznego dziedzica, z nową o pozwolenie ustąpienia onych rzeczonemu Obuchowiczowi prośbą, do siebie podane, gdy zaświadczeniem urzędowym od sądu ziemskiego województwa Nowogrodzkiego, pod dniem 24 miesiąca stycznia terażniejszego 1784 roku wydanem, a na dniu 9 miesiąca lutego tegoż samego roku w księgi ziemskie województwa Nowogrodzkiego wprowadzonym, dostatecznie o tem upewnioną być znajduje się, iż dobra dziedziczne zwyżwyrażonego Obuchowicza podwo-

jewodzkiego Nowogrodzkiego, starosty Boczeńnickiego, Kutkowicze zwane, w województwie Nowogrodzkim leżące, wolne zgoła od wszelkich ciężarów i inwolucyi swobodne, są dosyć bezpieczną dla funduszu edukacyjnego względem przerwanych dóbr przeszło jezuitskich Naczy Łochowskiej ewikcyą, przeto nabycia posesyi takowych dóbr Naczy Łochowskiej od Gosławskiego temuż Obuchowiczowi podwojewodzemu Nowogrodzkiemu dozwala, oraz archiwiscie funduszu edukacyjnego, iżby dokument submissionis od Gosławskiego względem nieraz wspomnianych dóbr Naczy Łochowskiej, dotąd funduszowi edukacyi służący, po złożeniu w archiwum funduszowem przez Obuchowicza podwojewodzkiego Nowogrodzkiego podobnego, prawnie sporządzonego submissionis dokumentu nieodwołalnie temuż Gosławskiemu wydał, zaleca.

3) Komisya, odpowiadając na memoriały: jeden od Jana Józefa Kłokockiego, wojskiego Mińskiego, w żądaniu konsensu do ustąpienia Mikołajowi Broniuszycowi Harasimowiczowi sumy 21500 zł., z kapitałów funduszu edukacyjnego rzezonemu Kłokockiemu wojskiemu Mińskiemu w roku 1779 kredytowanej i zapisem obligacyjnym, pod dniem 22 miesiąca maja nadmienionego 1779 roku datowanym, a pod dniem 28 tegoż miesiąca i roku przed aktami metryki kancelaryi mniejszej W. K. L. przyznany na posesyi tegoż Kłokockiego wojskiego Mińskiego, Bołchowicze zwanej, w województwie Nowogrodzkim leżącej, ewikcyonalnie lokowanej razem z tą ewikcyjną posesyą; na drugi zaś od Mikołaja Broniuszycy Harasimowicza z prośbą o wolność nabycia tego obojga od Kłokockiego i o przeniesienie kredytu nadmienionego 21500 zł. sumy na swoją osobę, z przyjęciem ewikcyi za nią już to na Bołchowiczach, u pomienionego Kłokockiego nabyć przedsiębranych, już na Bołchowiczach, w własnej tegoż Harasimowicza posesyi zdawna będących, ofiarujący się, sobie podane, gdy Harasimowicz nietylko na tych Bołchowiczach, które dotąd były pod ewikcyą zwyżrażonej 21500 zł. Kłokockiemu wojskiemu województwa Mińskiego kredytowanej funduszowej sumy, lecz nadto na Bołchowiczach, w swojej posesyi będących, tejsze sumy zabezpieczenie asekuje, a oraz, gdy urząd ziemski województwa Nowogrodzkiego przez zaświadczenie swoje, pod dniem 20 miesiąca czerwca roku przeszłego 1783 wydane i tegoż samego czasu w księgach ziemskich województwa Nowogrodzkiego oblatowane o tem, iż przerweczone zdawna w własnej Harasimowicza posesyi znajdujące się Bołchowicze mają na sobie 31900 zł. tegoż Harasimowicza niedysputowanej i żadnym ciężarom, ewikcyom i inwolucyom nie podpadającej sumy dokładnie upewnia i gdy powyżej wzmiankowana dotąd na kredycie u Kłokockiego wojskiego będąca 21500 zł. funduszu edukacyjnego suma na tychto oboich Bołchowiczach wedle zaświadczenia urzędu ziemskiego Nowogrodzkiego bezpiecznie lokowaną być może, przeto Komisya przelania onej na osobę Harasimowicza razem z posesyą Bołchowicz pod ewikcyą tejsze sumy teraz zostającą, Kłokockiemu wojskiemu Mińskiemu dozwala. Skoro zatem nieraz wspomniony

Harasimowicz wlewek prawny od Kłokockiego na tylekoć rzeczoną sumę i posesyę jego Bołchowicz sobie służący okaże i zapis obligacyjny na też sumę funduszową, z zabezpieczeniem onej tak na własnych, jakoteż na nabyć się mających od Kłokockiego Bołchowiczach, w archiwum funduszu edukacyjnego złoży, natychmiast, iżby archiwista funduszu edukacyjnego dawny oblig Kłokockiego wojskiego Mińskiego z ekstraktem onego temuż Kłokockiemu powrócił, a Dąbrowski, o rzecz funduszu edukacyjnego czyniący instygator, z mocy niniejszą rezolucją sobie zleconej, iżby dokument ze strony funduszu edukacyjnego z kasatą tegoż Kłokockiego obligu, oraz z dozwoleństwem eliminowania onego z ksiąg nieodwrotnie wydał, zaleca.

4) Komisya, rezolwując memoriał, od Elżbiety z Jarkowskich Wygonowskiej, podkomorzyny województwa Brzeskiego Litewskiego, do siebie podany, jeżeli suma 33000 zł. od Ignacego Laskowskiego, cześnika województwa Brzeskiego, niegdy Wygonowskiemu podkomorzemu Brzeskiemu pożyczona i na dobrach jego Buczemlu, w województwie Brzeskiem Litewkiem leżących, ewikcyonalnie lokowana, a później przez zapis submissionis pod ewikcyą względem dóbr przeszło jezuickich Derewny, także w województwie Brzeskiem leżących, funduszowi edukacyjnemu poddana, temuż Laskowskiemu na rekwizycyę jego oddana i z powyższej nadmienionych dóbr Buczemla przez sukcesorów zeszłego Wygonowskiego podkomorzego województwa Brzeskiego bezpiecznie zniesioną być może, zapytujący, takową oświadcza deklaracyę: ponieważ Ignacy Laskowski, cześnik Brzeski, zapisem, w roku 1774 miesiąca września 9 dnia od siebie wydanym i tegoż czasu przed aktami metryki kancelaryi mniejszej W. K. L. przyznany, na zwyżwyrażonej Wygonowskiemu podkomorzemu Brzeskiemu kredytowanej i na dobrach jego Buczemlu lokowanej 33000 zł. sumie, ewikcyę za dobra przeszło jezuickie Derewnę ubezpieczywszy, w następnych czasach, to jest: w roku zaprzeszłym 1782 zapisem także submissionis, pod dniem 31 miesiąca grudnia na rzecz funduszu edukacyjnego wydanym, na dniu zaś 7 miesiąca stycznia roku przeszłego 1783 równie przed aktami metryki mniejszej W. K. L. przyznany, takową względem przereczonych dóbr przeszło jezuickich Derewny i folwarku Meneweża ewikcyę na dobra swoje dziedziczne, Raczki zowiące się, w województwie Brzeskiem Litewkiem będące i na wszelkie atynencye i prowenta onych przeniósł, zaczem Wygonowscy sukcesorowie zeszłego Ignacego Wygonowskiego, podkomorzego Brzeskiego, sumę tegoż Laskowskiego cześnika Brzeskiego, na Buczemlu swoim leżącą, bezpiecznie onemuż wypłacić mogą.

5) Komisya, w porządku rezolwowania memoriału Andrzeja Piotrowskiego, pułkownika kawalerii narodowej, dopraszającego się o przyjęcie ewikcyi za dobra po-jezuickie Nadarzyn cum attinentiis, w województwie Mazowieckiem, ziemi Warszawskiej, powiecie Tarczyńskim sytuowane, która dotąd na dobrach przeszłego dyplomatycznego onych dzie-

dzica Kajetana Chajęckiego, szambelana J. K. Mści, zostawała, mając przed sobą złożony ekstrakt autentyczny zapisu ewikycy w porękojmi za tegoż Andrzeja Piotrowskiego, przez Kazimierza Raczyńskiego, marszałka nadwornego koronnego, rozciągającej się na dobra jego dziedziczne Ciszę, Nowaki i Piróg, w województwie Mazowieckiem, ziemi Liwskiej leżące, na dniu 8 miesiąca czerwca 1782 roku w aktach metryki większej koronnej przyznanej, takową ewikycę za dostateczną dla bezpieczeństwa funduszu uznawszy i przyjąwszy, Kajetana Chajęckiego, szambelana J. K. Mści, przeszłego wzwyż wzmiankowanych dóbr funduszowych Nadarzyn cum attinentiis dziedzica, z dawnej ewikycy za też dobra dla funduszu zapisanej instygatorowi swojemu sądowemu urzędownie zakwitować zaleca.

6) Zaskarżenie ks. Odyńca prorektora i Kwiatkowskiego profesora w szkołach Żytomierskich przez Goszczyckiego komornika ziemskiego Kijowskiego. Zalecono sekretarzowi Komisji pisać list do ks. Odyńca z komunikacją kopii memoriału ich zaskarżającego, żądając od niego w tej mierze informacji.

7) Komisya, roztrząsając doniesienie sobie uczynione o pokrzywdzeniu Krajewskiego syna łowczego Łomżyńskiego, oświadcza, iż takowe zaskarżenie do niej nie należy, użycie albowiem syna do czynności, do której, jako kontynuujący jeszcze swoje nauki w szkołach, należeć był nie powinien, jest winą ojca, a ten, jeśli krzywdy uczynionej dochodzić zechce, udać się powinien do jurysdykcji przyzwoitej na mieszczanina, którego ukarać nie jest w mocy Komisji.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.
Małachowski. S. Poniatowski.*

12. Sesya 29 marca: 1) Komisya Edukacyi Narodowej, na memoriał Stanisława Dylińskiego, dopraszającego się zezwolenia Komisji, aby mógł starać się o przywilej J. K. Mści na sprawowanie urzędu geometry przysięgłego, gdy tenże Dyliński składa przy memoriale swoim świadectwo ks. Kukiela, wyznaczonego od Komisji swojej do egzaminowania geometrów, o zdatności swojej tak w geometrii teoretycznej, jako i praktycznej, z kąd urzędu tego sprawowanie bez zawodu może mu być powierzone, Komisya, przychylając się do prośby Dylińskiego, jako pewna dokładnej jego w tej części matematyki umiejętności ze świadectwa wyznaczonego od siebie egzaminatora, daje niniejsze onemuż pozwolenie starać się, aby przywilejem od J. K. Mści na ten urząd był zaszczycony.

2) Gdy Gintowt, otrzymawszy pozwolenie Komisji na sesji dnia 9 grudnia w roku przeszłym oddalenia się na kilka miesięcy dla własnych interesów, aż dopiero teraz wyjazd swój determinował, Komisya ponawia mu swoje pozwolenie, obowiązki zaś jego tymczasem Zabłocki zastępować będzie.

M. Poniatowski. M. Garnysz. Małachowski.

13. Sesya 6 kwietnia: 1) Komisya, rezolwując memoriał Franciszka Ciołkowskiego, pisarza ziemskiego Płockiego, swoim i Franciszka

Bielińskiego, stolnika Łomżyńskiego, imieniem podany, ponieważ tenże Bieliński, złożwszy oblatę kontraktu kupna i rezygnację dóbr po-jezuickich Żabikowa, od Jastrzębskiego regenta grodzkiego Łukowskiego przez siebie nabytych, na zadosyć uczynienie rezolucyi w Komisji swojej na dniu 22 miesiąca lipca roku 1782, względem okazania za rzeczzone dobra podług prawa ewikcyi zapadłej, następujące dokumenta, jako to: zapis na sumę 20000 zł. przed aktami miejskimi Nurskimi przez Franciszka Ciołkowskiego, pisarza ziemskiego Płockiego, z upewnieniem onej na wsi Szkopy zwanej, w ziemi Drohickiej leżącej, na osobę swoją zeznany i do ksiąg ziemskich Drohickich dnia 8 miesiąca lipca roku 1782 przez oblatę podany, tudzież osobny zapis ewikcyi przez tegoż Ciołkowskiego pisarza ziemskiego Płockiego na żądanie Bielińskiego na tej sumie na rzecz publicznego funduszu względem dóbr po-jezuickich Żabikowa podług prawa dnia 2 miesiąca maja roku 1783 przed księgami grodzkimi Drohickimi uczyniony, oraz zaświadczenie zupełnego sądu ziemskiego Drohickiego, jako suma zł. 20000, na wsi Szkopach będąca, jest Bielińskiego własna, przez nikogo mu nie zakwestyonowana i długami nie obciążona, w Potrykozach dnia 22 miesiąca lipca 1782 roku dane i w księgach grodzkich roku tegoż dnia 19 miesiąca sierpnia oblatowane, pokłada i przyjęcia na tej sumie ewikcyi podług prawa względem dóbr Żabikowa doprasza się; zaczem, przychylając się do powyższych dowodów, takową na rzeczonej sumie ewikcyę za dostateczną względem powyższych dóbr Żabikowa uznaje, transakcye zaś, zapisy i świadectwo wyżej wyrażone, w archiwum Komisji swojej konserwowane mieć chce.

2) Wydatek na Szkołę Główną Królestwa w roku 1784 przejrzany i podpisany (B. 225, fol. 11).

3) Asygnacje: a) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnację do kasy prowincjonalnej Wileńskiej na zapłacenie sumy zł. 5400 dla zaspokojenia następujących pensyi: Lelewelowi kasyerowi generalnemu za pół roku a 1 aprilis ad 1 octobris 1784 fl. 3000, Burakowskiemu kancelaryście za tenże czas fl. 1000, Morozowi subalternowi kasy in vim pensyi tegoż półrocza fl. 1400, resztę zaś pensyi półrocznej subalternowi, w kwocie zł. 100 przypadającej, z kasy gnrlniej dopłacić zaleca.

b) Komisya sumę zł. 900 ks. Bieńkowskiemu w pensyi emerytalnej, a 1 octobris 1782 ad 1 aprilis 1783, z kasy Łuckiej zapłaconą w rachunkach tejsze kasy pod tytułem gratyfikacyi umieścić i onęż w porachunku przyjąć kasie gnrlniej dysponuje.

c) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnację do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby na zaspokojenie pensyi terażniejszego półrocza szkołom i emerytom Kamienieckim za kwitem ks. Wrzeszcza prorektora szkół Kamienieckich zapłaciła zł. 6400.

d) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego przesłała do Łęczycy ks. Więckowskiemu

prorektorowi zł. 5400, należytość półroczną a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego szkołom Łęczyckim i konwiktowi przypadającą.

4) Punkta z wizyt generalnych, rezolucyi Komisji potrzebujące, z jej zlecenia w Towarzystwie Elementarnem, kasie generalnej i kancelaryi sądowej egzaminowane i do decyzji Komisji z przyłączonem onych zdaniem oddane, podpisane zostały.

5) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej przyjąć w rachunkach kasy prowincjonalnej Poznańskiej następujące wydatki: a) zł. 144 na drogę profesorowi Tylkowskiemu do Krakowa; b) zł. 54 profesorowi Oczykowskiemu do Trzemeszna; c) zł. 72 wypłacone Rupychowi metrowi rysunków za lekcyę, które w roku 1783 na dowód swej zdatności publicznie w szkołach przez 4 miesiące dawał, nadgrody; co przy generalnym porachunku przyjęto będzie.

6) Komisya ze strony Anny ks. Jabłonowskiej, wojewodziny Braclawskiej podany memoriał rezoluwując, ponieważ suma kapitałna zł. 10000, na dobrach, Wysokie zwanych, w województwie Lubelskiem leżących, będąca, jest dawnej lokacyi i ma tam swoje dostateczne bezpieczeństwo, zaczem, przychylając się do prawa, też sumę kapitałną na tychże dobrach zostawać deklaruje, a co się tyczy zaległych od niej prowizyi, luity i win, za proces dekretem przysądzonych, te od tejże ks. Jabłonowskiej odebrać i z odebranych onę zakwitować kasie gnrlniej Warszawskiej zaleca.

7) Zaniesiona jest skarga przeciwko komendzie z regimentu szefowstwa ks. Michała Lubomirskiego o gwałtowności poczynione w collegium akademickiem Krzemienieckiem i przeciwko Burbowskiemu kasyerowi, najmującemu w temże collegium dla siebie i dla kasy mieszkanie, o sprowadzenie pomienionych żołnierzy i wielorakie uciążliwości zgromadzeniu akademickiemu wyrządzone. Co do pierwszego, Komisya nad edukacją narodową przełożona obmyśliła skuteczne środki poszukiwania przyzwoitej sprawiedliwości i satysfakcyi dla pokrzywdzonych nauczycielów. Co do drugiej, przekłada P. Komisji Rzpłtej Skarbu Koronnego, iż już nie pierwsze zażalenie odbiera na kasyera, który nietylko sobie więcej przywłaszcza pomieszkania, nad pozwolone mu podług umowy, ale też przeszkadza spokojności nauczycielów i przykrem obchodzeniem się z nimi staje się najuciążliwszym. Nadewszystko zaś co do niniejszego przypadku, zgromadzenie Krzemienieckie oskarża go, iż pod pretekstem przestrzegania skarbu bezpieczeństwa, był przyczyną najścia collegium Krzemienieckiego przez żołnierzy i poczynionych tam profesorom gwałtowności, przez wyznaczenie kordygardy w izbie profesorskiej i innych uciążliwości wyrządzenie. Jest przeto prośbą Komisji, nad edukacją narodową przełożonej, ażeby tenże kasyer upomniany był, żeby nietylko napotem podobnych przykrości nauczycielom nie czynił, lecz żeby się obchodził w przyzwoitych obrębach najemnikowi należytych i stancyę, jakoteż inne pomieszkanie nad umowę zabrane zgromadzeniu powrócił; inaczej zgromadzenie Krzemienieckie, oświadczywszy już z strony swojej

chęć płacenia corocznie zł. 300, przez kasyera dawanych, pozyska od Komisji nad edukacją narodową przełożonej wolność pozbycia się kasyera. Jeżeli zaś P. Komisya Skarbu Koronnego życzy sobie na czas dalszy mieć kasę w collegium Krzemienieckiem, tedy Komisya Edukacji chętnie się przychyli do tego, ażeby pewna część collegium w przyzwoitych opisach, za umówioną kwotę, P. Komisji Skarbu Koronnego ustąpiona była i na zawsze od collegium oddzielona została.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz. Małachowski.

14. Sesa 20 kwietnia: 1) Komisya nietylko poruczonej dozoruwi swojemu funduszu edukacji całości, ale nadto wszelkich przyzwoicie wydarzających się ku zasileniu onego użytków pilnie dostrzegając, a zatem upatrując, iż w czasie następującego w mieście J. K. Mści Grodnie odprawować się mającego sejmu, z najmu tamecznego po-jezuickiego collegium może jakowykolwiek dla tegoż funduszu edukacyjnego wyniknąć pożytek, ks. Muczyńskiemu rektorowi szkół Grodzieńskich, iżby to wszystko, coby tylko do zamiaru wspomnionego najmu zaprzątaniem i najmniejszą przeszkodą być miało, z rzonego collegium uprzątnać starał się, zaleca, oraz do nieodwłocznej terażniejszemu zaleceniu swojemu satsyfikcy tegoż ks. rektora obowiązuje.

2) Komisya, odpowiadając na memoryał, od Władysława Gurowskiego, marszałka wielkiego W. K. L., z żądaniem najmu na sejm następujący collegium Grodzieńskiego sobie podany, do zawarcia przyzwoitego względem takowego najmu kontraktu ze strony funduszu edukacyjnego Lelewela wyznacza i zupełnie umacnia, a cokolwiek rzeczony Lelewel w tej mierze umówi, postanowi i zakontraktuje, iż to wszystko za ważne i mocne przyjąć zechce, niniejszą rezolucją strony kontraktować mające ubezpiecza.

3) Asygnacye: Za dyspozycją kasy gnrnej Warszawskiej kasa Brzeska Litewska prowincyalna wypłaci następujące pensye ofycyalistom Komisji swojej należące a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego: Zabłockiemu protokółisćie zł. 1500, Zarembie regentowi 1000, Dąbrowskiemu instygatorowi 1000, Dolińskiemu, Dakisiewiczowi, Dobrzańskiemu, Szelutcie, Cernerowi, Lniskiemu, kancelarystom po 1000 f. — 6000, Świętorzeckiemu kancelarysćie 250, in summa zł. 9750.

4) Komisya stosownie do kontraktu przedaży collegium po-jezuickiego w Warszawie z P. Komisją Skarbu Koronnego w roku 1782 zawartego, oraz na fundamencie wyszłej od P. Rady Nieustającej asygnacyi, doprasza się P. Komisji Skarbu Koronnego o dyspozycję zapłacenia do kasy funduszu edukacyjnego prowizyi rocznej, od sumy zł. 197229 z nabycia pomienionego collegium wynikającej, a to za rat 2, to jest: Trzech Królów i św. Jana 1784 roku, w sumie zł. 9861 gr. 12 szel. 2 przypadającej.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski.

15. Sesa 27 kwietnia: 1) Ks. Franciszek Paprocki eksjezuita, mając sobie dawniej wyznaczoną pensję emerytalną zł. 1200 rocznie, którą regularnie z wydziału Mazowieckiego odbiera, gdy w tej mierze większe jak inni eksjezuici zasłużeni (pospolicie po zł. 500 rocznie płatni) pozyskał Komisji względy, iż więcej od funduszu edukacyjnego pretendować nie ma, Komisya oświadcza.

2) Gdy J. K. Mość, przychyliwszy się do próśb Komisji, drukarnię za przywilejem swoim, dotąd od ś. p. ks. Franciszka Bohomolca trzymaną, łaskawie Komisji do jej rozrządzenia i użytku oddać raczył, Komisya, wchodząc w posesję onej, zaleca przez terazniejszą rezolucję Franciszkowi Zabłockiemu protokółicie kancelaryi swojej, ażeby porządny tejsze drukarni spisał inwentarz, tak co do materyatów, naczyń, jakoteż biblioteki, papierów, sprzętów, zgoła tego wszystkiego, co się pod artykułem drukarni mieścić może i to wszystko na przyszłą sesję do okazania Komisji wygotował.

3) Na memoriał Radońskiego brata zmarłego ś. p. podsędka ziemskiego Radomskiego, dóbr Marchocic po-jezuickich niegdyś dyplomatycznego dziedzica, w którym, zaskarżając tychże dóbr posesorkę, swoją bratową, wdowę o dezolację, twierdzi, jakoby fundusz edukacyi pewnej nie miał u niej ewikyci, oraz żądanie swoje oświadcza wnijsćia via successio-nis w posesję dóbr przerzeczonych funduszowych Marchocice i w tem Komisji swojej doprasza się rezolucyi, Komisya oświadcza, iż cały w tym memoriale przełożony interes dla dostatecznego udecydowania i objaśnienia się ad iuridica odsyła.

4) Komisya na memoriał ks. Jana Bohomolca eksjezuity, dopraszającego się, aby pensya po zmarłym ś. p. Franciszku Bohomolcu, bracie jego, dla niego dotąd wyznaczoną była, oświadcza, iż ten szacunek, który ma Komisya dla zasług i talentów ks. Jana Bohomolca, gotowa mu okazywać zawsze w jak najrzetelniejszych dowodach i że w niniejszej prośbie nie odmówiłaby mu swoich względów, gdyby niedostatek kasy funduszowej i nacisk wielu eksjezuitów, bez żadnego zgoła opatrzenia i sposobu do życia zostających, a już przez dawniejsze rezolucye do pierwszego wakansu zapewnionych, nie był mocną przeszkodą, dla której Komisya prośbom ks. Jana Bohomolca dogodzić nie może.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski.

16. Sesa 3 maja: 1) Komisya na memoriał Goszczyńskiego komornika ziemskiego Kijowskiego do siebie podany w porządku dania na niego rezolucyi, dogadzającej tak stronie zaskarżającej, jak zaskarżonej, zleciwszy kancelaryi swojej komunikowanie kopii onegoż ks. Odyńcowi prorektorowi Żytomierskiemu z zaleceniem, aby tenże ks. Odyniec przysłał nieodwłoczną w tym interesie eksplikację, gdy ją teraz odbiera, a z zapatrzenia się na obojej strony dowody i słuszności swojej sprawy okazać usiłującej, wątpliwą ją znajduje, przeto końcem finalnego rozpoznania i udecydowania całej rzeczy na miejscu zaleca ks. Garyckiemu ge-

neralnemu od Szkoły Głównej wizytatorowi, aby zjechawszy do Żytomierza mocą niniejszej rezolucyi sobie służącej, sprawę zwierzchności szkolnej z Salomońskim dyrektorem rozpoznał i tak w niej postąpił, jak jest w Ustawach dla stanu akademickiego w rozdziale IV: Wizyta zgromadzeń akademickich i szkół narodowych pod artykułem 24 przepisano (B. 225, fol. 15).

2) Kasa gnrlna Warszawska za terazniejszą asygnacją i kwitem ks. Smacznińskiego prokuratora Szkoły Królestwa Głównej na pensye, z kasy Krakowskiej a 1 aprilis roku terazniejszego przypadające zapłaciła zł. 4500.

3) Inwentarz drukarni, pod imieniem po-jezuickiej dotąd chodzącej sporządzony, czytany był na dzisiejszej sesyi; rozrządzenie nią jeszcze nie udecydowane do przyszłych zostaje sesyi.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski.

17. Sesya 4 maja: 1) Ponieważ Otto plenipotent ks. Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego bez zastanowienia się i w słowach nie zupełnie przyzwolitych wyraził punkt pierwszy podanego do Komisji swojej memoriału, z tej więc przyczyny, nie dając mu na piśmie rezolucyi, zaleciła pisarzowi swojemu dać mu odpowiedź ustną, że każdego czasu oficyalistów, od swej Komisji do ekonomiki leśnictwa Kupiskiego użytych, do jej sądu pozywać może, jeżeli widzi, że pryncypał jego jest przez nich w czem pokrzywdzony.

2) Komisya na konwikt ubogiej szlachty, przy szkołach Drohickich w województwie Podlaskiem ustanowiony, wyznacza dochodu rocznego zł. 4000, mające się opłacać 2 ratami na rok, zaczynając od dnia 1 miesiąca października roku terazniejszego 1784, zawsze anticipative. Przepisy, zamiar w ustanowieniu onego Komisji swojej wyluszczające, oraz rozrządzenie szczególne, ekonomiki tegoż konwiktu tyczące się, per extensum w protokół tak, jak od Komisji jest postanowiono, mają być wciągnięte, łącząc do tego tabelę wyszczególniającą ogólny wyżej wzmiankowanych 4000 zł. ekspens (A. 18, fol. 37).

3) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terazniejszą asygnacją i kwitem ks. Smacznińskiego prokuratora Szkoły Królestwa Głównej na pensye, z kasy Krakowskiej a 1 aprilis roku terazniejszego przypadające, zapłaciła zł. 4500.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.

18. Sesya 11 maja: 1) Komisya, obmyślając wszelkie środki do pomnożenia i doskonalenia edukacyi narodowej, w którym też zamiarze przez wydane roku przeszłego ustawy szkolne obowiązują wszystkie dające publiczne w kraju bądź zakonne wykształcenie, bądź inne osoby, aby same wprzód w 2 głównych akademiach Koronnej i Litewskiej edukowane i doskonalone były, gdy teraz ks. bazylianie prowincyi Koronnej, mając sobie publiczne niektóre w kraju powierzone szkoły, a nie mogąc dla różnych ważnych zdarzonych przyczyn rozpoczętej na Ujazdowie

szkolnej dokończyć fundacyi, pragną z niej na dopełnienie takowych Komisji ustaw wraz z swym pozostałym funduszem na sustentację służyć im mającym, być umieszczonymi i przeniesionymi do Krakowa dla brania w Akademii tamecznej nauk: jakoż środek takowy ile zgadzający się z myślami i ustawami Komisji swojej, że za większą potrzebę i użyteczność dla dobra edukacji narodowej jest uznany, przeto za przychyleniem się do tego woli Najjaśniejszego Pana, a za pozwoleniem ks. biskupa Płockiego, koadjutora Krakowskiego, dyecezyalnego pasterza, i ofiarowaniem tymże ks. bazylianom na wieczne czasy rezydencyi z kaplicą w Krakowie, która nim w sposobnym czasie w wieczną i aktualną posesyę oddana im będzie, niniejszą rezolucyą swoją na takowe umieszczenie się ks. bazylianów w Krakowie przy Szkole Głównej zezwala, a z mocy prawem sobie służącej rozrządzenia wszystkiemi szkołami i ich funduszami jakimkolwiek sposobem i kogokolwiek bądź sporządzonemi przyłącza fundusz na sustentację przyszłych mieszkańców rezydencyi Krakowskiej sum albo zapisów pozostałych wszelkich, które tylko szkolnej Ujazdowskiej fundacyi jakimkolwiek tytułem i sposobem służyć i należeć mogły, z ocaleniem takowego nienaruszenie do dochodzenia onych prawem, jakoweby samej Ujazdowskiej przedtem fundacyi szkolnej służyć mogło, z tego zaś funduszu obowiązana będzie prowincya Koronna ks. bazylianów 6 młodych swoich zakonników, mających być sposobionymi do stanu nauczycielskiego, przy Szkole Głównej Krakowskiej utrzymywać.

2) Gdy Mikołaj Korolko, żądający być geometrą przysięgłym i na to przywilej J. K. Mści otrzymać, na dopełnienie rezolucyi P. Rady Nieustającej, odsyłającej takowych do egzaminu przez osobę, od Komisji swojej wyznaczoną, o takowy w memoryale swoim doprasza się egzamin, Komisya zaleca ks. Kukielowi, przez dawniejszą rezolucyę swoją do tego umocowanemu, aby wyegzaminował tegoż Korolkę z części matematyki tak teoretycznej, jako i praktycznej, a mianowicie z tej, która istotnie do ziemiomierstwa praktycznego należy, a gdy umiejętność jego okaże się być dostateczną do dopełnienia wyżwzmiankowanego obowiązków urzędu geometry, aby mu służyć do tego wydał na piśmie świadectwo, po którym otrzymanem, Komisya dozwala mu starać się, aby przywilejem J. K. Mści na sprawowanie urzędu geometry przysięgłego w krajach Rzpłtej mógł być zaszczycony.

3) Asygnacye: a) na zł. 782 gr. 11 należytości szkołom Łomżyńskim ad 1 octobris roku bieżącego; b) na zł. 1675, pensyę półroczną a 1 aprilis ad 1 octobris roku bieżącego dla Zawadzkiego architekta Komisji.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.

19. Sesya 19 maja: 1) Gdy Tomasz Hryniewicz, podstoli Mściłowski, ofiarujący ewikcyę za dobra funduszowe Horbacewicze na trzeciej części dziedzictwa swego Pobołonia i wsi Ostrowiec, ani dokumentu cesyjnego tychto dóbr Horbacewicz, jakoby w roku 1775 od Michała

Pruszanowskiego, teraźniejszego sędziego ziemskiego powiatu Rzeszyckiego, sobie ustąpionych, przed Komisją swoją nie składa, ani zaświadczenia od urzędu tego powiatu, w którym nadmienione dobra leżą, w przyzwoitej formie nie okazuje, nadto gdy od instygatora, na rzecz funduszu czyniącego, Komisya jest uwiadomiona, iż o zmniejszenie przez naganną lustrację poprawę tychto Horbacewicz i zmniejszenie przez to przychodów funduszu edukacyjnego wyszły już zapozwy i proces prawny jest rozpoczęty, przeto żądanie Tomasza Hryniewicza po rezolucyę do aktu-ratu odsyła.

2) Asygnacya: in vim należytości półrocznej Szkole Głównej Krakowskiej, a 1 aprilis roku teraźniejszego przypadającej, przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego na przesłanie do Krakowa zł. 9000, a na zł. 24000, przez weksel tegoż Blanka do Krakowa transportować się mające, asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej wydać kasie gnrlniej zalecono.

3) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby zakupione do bibliotek szkolnych, to jest: pierwszą pod tytułem „Budowanie Wiejskie“ w egzemplarzach 91, drugą pod tytułem „Dykcyonarz Geograficzny“ w egzemplarzach 60, trzecią pod tytułem „Teorya rachunku algebraicznego“ w egzemplarzach 50, czwartą pod tytułem „De relatione mutua capacitatis“ w egzemplarzach 80, według następującego podziału drukarniom Szkół Głównych wydała: drukarni Szkoły Głównej Koronnej: książek o Budowli 60, Dykcyonarza geograficznego 40, Teoryi rachunku algebraicznego 32, De relatione mutua 54; drukarni Szkoły Głównej Litewskiej: o Budowli 31, Dykcyonarza geograficznego 20, Teoryi rachunku algebraicznego 18, De relatione mutua 26.

4) Komisya, postanowiwszy drukarnię funduszu edukacyjnego własną, tu w Warszawie będącą, zaarendować tak, iżby i fundusz publiczny niezawodnych z niej mógł być pewny pożytków i stan drukarni coraz więcej ulepszony, gdy ks. Matciński eksjezuista, od lat kilku tejże drukarni dozorca, a teraz do arendy onej podający się, ofiaruje Komisyi kondycye temu obojemu zamiarowi dogadzające: Komisya do finalnego z nim umówienia się, wzajemnych obowiązków udeterminowania umacnia przez teraźniejszą rezolucyę Lelewela kasyera generalnego Warszawskiego, zamierzając czas arendy pomienionej drukarni do lat 9, zaczynając od dnia 24 iunii teraźniejszego 1784 roku, quantum zaś opłaty rocznej zł. 4000 2 ratami na rok anticipative, po zł. 2000 na jedną ratę opłacać się niezawodnie mające. A co tenże Lelewel kasyer generalny, z tymże ks. Matcińskim ułoży i umówi, to Komisya za ważne przyjmie i potwierdzi.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.
I. Potocki. Małachowski.*

20. Sesya 25 maja: 1) Komisya sumy 62186 zł. z sum trzech: jednej czerw. zł. 1177 zapisem obligacyjnym w roku 1754 miesiąca

kwietnia 2 dnia ks. Janowi Porzeckiemu, niegdy przeszłych ks. jezuitów Litewskich prowincyałowi, drugiej czerw. zł. 1500 równie zapisem obligacyjnym temuż ks. Porzeckiemu, w roku takż 1754 miesiąca kwietnia 23 dnia od zeszyłych Hieronima i Heleny Żabów, starostów Koszańskich, wydanym, oraz trzeciej czerw. zł. 200 i zlp. 10400 podobnie zapisem obligacyjnym od pomienionych Żabów, starostów Koszańskich, ks. Stefanowi Wierzbickiemu, bywшему rektorowi nowicyatu Wileńskiego, w roku 1763 miesiąca kwietnia 23 dnia wydanym, zapewnionych, składającej się, po zaszłym z kasą gnrlną funduszu edukacyjnego względem należnych od ogólności tycho sum procentów i wydatków procederowych obrachunku, za okazaniem przyzwoitego na pewność i dostateczność ewikcyi zaświadczenia, iż na dalszej lokacyi u rzeczonych Kazimierza podkomorzego nadwornego J. K. Mści i Ignacego starościca Koszańskiego zostawić nie odmówi, przez niniejszą rezolucyę tymże Żabom oświadcza.

2) Komisya, stosownie do konstytucyi roku 1775 i 1776 zaszłych, oraz do noty Bayera biskupa Chełmińskiego podanej, chcąc, aby obowiązkom wszelkim duchownym przy kościele Toruńskim zadosyć się stało, przez niniejszą rezolucyę odstępuje wieczyscie temuż kościołowi referenter do aprobacyi loci ordinarii: a) sreber i sprzętów wszelkich, przez ks. jezuitów przysposobionych tak, jak się teraz znajdują; b) kamienicę nazwiskiem Zaurowską na Żeglarskiej ulicy w samym rogu, z collegium po-jezuickiem stykającą się, tudzież szkoły stare, z 2 kamienic przez ks. jezuitów nabytych przeformowane, obok pomienionej Zaurowskiej kamienicy sytuowane; c) ogrodu Ketelhof zwanego ze wszelkiem jego zabudowaniem; d) prowizyi wszelkich zaległych od ostatniego kwitu po-jezuickiego, jakoteż teraz i napotem przypadających od sum kapitalnych, na ratuszu Toruńskim przez magistrat tegoż miasta przeszłym jezuitom zapisanych, to jest: pierwszej zł. 6000, drugiej zł. 7000 na zakrystyę, w ogólności zaś zł. 13000 dobrej monety.

3) Dyspozycya kasie gnrlniej Warszawskiej wydania asygnacyi do kas prowincjonalnych Kaliskiej na zł. 3000, Lubelskiej 6000, a to in vim należysci Szkole Główniej Krakowskiej, a 1 aprilis roku terazniejszego przypadającej, które sumy z kas pomienionych przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego do Krakowa transportowane być mają.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.

I. Potocki. Matachowski.

21. Sesya 26 maja: 1) Komisya, odpowiadając na notę ksiąząt Józefa stolnika W. K. L. i Kazimierza Czartoryskich względem funduszu, który dozorowi jej a oraz pieczołowitsci poruczyć oświadczają, nim przyjdzie głośne oddać świadectwo szlachetnej szczodrocie dziada i ojca ksiąząt, których wolę tak przykłądnie i światle sami książęta do skutku przywodzą przemilczeć tymczasem nie może, z jak czułą radością widzi w osobie ksiąząt pomoc dla siebie w edukacyi publicznej, wzór dla innych obywatelów zaufania w magistraturze, na ten koniec od Rzpltej je-

dy nie wyznaczonej, skłania się Komisya chętnie Edukacyjna do żądań książąt, a jako instruktarz czyli przepis (który per extensum w protokóle zakonotuje się) dla Szkoły Gospodarskiej, ustanowić się mającej, zbiorem jest celu i środków nowego książąt funduszu, tak tenże Komisya Edukacyi Narodowej pro basi przyjąwszy, co się jej żadanego dozoru i pieczołowitości tyczy, następujące książętom przekłada podania, nie innym celem, tylko aby wzwyż wyrażony Komisyi dozór jasne miał obowiązki i granice.

a) Chcąc funduszowi na Szkołę Gospodarską dać postać pewności i publicznego dobra względem procentu od poświęconej na edukację sumy przez przodków i samych dzisiaj książąt, wypada potrzeba tenże roczny procent rozdzieliwszy, jak się najlepiej zdawać będzie książętom, na profesora, uczniów, domowe potrzeby, co do regularnego dochodu poddać jurysdykcji Komisyi Edukacyi, jako od Rzpltej na dozór i dochodzenie funduszów ustanowionej.

b) Chcąc temuż funduszowi qua Gospodarskiej Szkole dać postać na dalszy czas publicznej edukacyi i instrukcyi, należy ją związać z rządem ogólnym szkolnym, a w tym użytecznym dla tejże samej szkoły związku stosować się do rozrządzeń Komisyi w artykułach wizyty przez rektora wydziałowego lub protektora, do którego przyłączona odtąd będzie niniejsza szkoła, tudzież w raportach, co 3 miesiące do tegoż rektora lub prorektora z doniesieniem o liczbie, imionach, zdrowiu, zdadności i nauce uczniów swoich, o czem osobną szkoła wydziałowa odbierze instrukcję.

c) Chcąc Gospodarskiej Szkole, stosownie do myśli w instruktarzu czyli w przepisach książąt podanych, zabezpieczyć choć w swojej prostocie i pewnych granicach porządek w naukach i w każdej wyznaczonej nauce wybór prawd pierwiastkowych i najłatwiejszą do pojęcia onych osnowę, należy tej Gospodarskiej Szkole elementarne książki, lub też rękopisma poddać pod egzamen Towarzystwa Elementarnego, aby dzieło elementarne Szkoły Gospodarskiej i zamysłem książąt odpowiadało i publicznej od Komisyi Edukacyi aprobaty nosiło cechę.

A tak funduszowi Szkoły Gospodarskiej pewność, samej Szkole karność, naukom wybór zapewniwszy, będzie mogła Komisya Edukacyi dozorem i pieczołowitością swą zaręczyć książętom, iż ich fundusz w potomne czasy przejdzie z sławą i wdzięcznością, na które sobie książęta w Komisyi Edukacyjnej przeświadczeniu i w światłych obywatelów zdaniu gorliwą chęcią już dzisiaj sprawiedliwie zasługują.

2) Komisya, mając do siebie podany memoriał od Sagatowskiego starościca Rzczańskiego i Szlaegiera syna rotmistrza powiatu Upitskiego, edukujących się w szkołach narodowych Kowieńskich, oraz osobny raport od tychże szkół rektora ks. Wieliczki, z zanieśieniem skarg na Szachnę porucznika kawalerji narodowej, komendę pod niebytność brygadryera Puzyny mającego w Kownie, o wielorakie tegoż Szachny przykre ze stu-

dentami obchodzenie się, a mianowicie, co do niniejszego zażalenia należy o gwałtowny postępek, Sagatowskiemu i Szlaegierowi uczyniony, gdy, nasławszy podczas bytności ich w szkołach żołnierzy na stancyę, drzwi odbić i sprzęty ich na ulicę powyrzucać kazał, a to dla umieszczenia oficjera w mieszkaniu, przez pomienionych studentów rocznie najętego i zapłaconego. Takowy porucznika Szachny postępek, jako że wszzech miar niewzględny i karności wojskowej nie odpowiadający, że P. Departament naganić raczy spodziewa się Komisya, a o upewnienie na czas dalszy spokojności dla szkół przez upomnienie komendy i zalecenie przyzwoitszego z synami obywatelskimi obchodzenia się, przez niniejszą notę prośby swoje zanosi.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.
I. Potocki Małachowski.*

22. Sesja 29 maja: 1) Dyspozycje kasie gnrlniej Warszawskiej: a) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Grodzieńskiej, ażeby na dopełnienie należytości półrocznej ad 1 octobris roku bieżącego szkołom Krozkim, Kowieńskim i Kretyngowskim przypadającej, za kwitem ks. Wieliczki rektora szkół wydziału Żmudzkiego zapłaciła zł. 6700. b) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim pensyi Malczewskiemu pisarzowi sądowemu na kadencyę Litewską za półtora roku, a 1 aprilis 1783 ad 1 octobris 1784 w sumie zł. 10800 przypadającej, zapłaciła zł. 600, dla zaspokojenia zaś reszty takowejże pensyi asygnacye do kas prowincjonalnych Poznańskiej na zł. 7500, Brzeskiej na zł. 2700 onemuż wydała. c) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby dla dopełnienia sumy zł. 30000, ostatniem rozrządzeniem na sarta tecta szkół Litewskich rocznie destynowanej, po zasłiem z onejże na też szkoły wydzieleniu zł. 20600, resztę zł. 9400 za rok terażniejszy szkolny a 1 octobris 1783 ad 1 octobris 1784 przypadającą, z kas prowincjonalnych Wileńskiej w kwocie zł. 800, Grodzieńskiej w kwocie zł. 8600, do zapłacenia za kwitem ks. Poczobuta rektora Szkoły Głównej W. K. L. asygnowała. d) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacye do kas prowincjonalnych Nowogrodzkiej na zł. 27000, Mińskiej na zł. 7000, dla zapłacenia tychże sum na pensye Szkoły Głównej W. K. L. za kwitem ks. rektora i prezesów collegiorum tejsze Szkoły Głównej.

2) Asygnacya: Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należytości półrocznej, a 1 aprilis roku bieżącego Szkole Głównej Koronnej przypadającej, przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego przesała do Krakowa sumę zł. 10000.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski. I. Potocki.

23. Sesja 18 czerwca: 1) Odpowiedź na notę od Komisji J. K. Mści do egzekucji środków, uwalniających miasto Warszawę od kwater. Na żądanie tejsze Komisji, aby fundusz edukacyjny przyłożył się do składki na kwatery garnizonu Warszawskiego, a to ze szkół i kamienicy, przy

nich będącej, dana odpowiedź, że jak we wszystkich krajach szkoły publiczne wolne są od wszelkich składek i podatków, tak i w naszym pod nie podpadać nie zdają się.

2) Memoriał Konstancyi z Platerów Hilzenowej, wojewodziny Mińskiej, z żądaniem, aby suma 89905 zł. z kapitałów funduszu edukacyjnego składająca się, dekretem Komisji swojej do zapłacenia na terminie 24 miesiąca czerwca terażniejszego 1784 roku przez tęż wojewodzinę determinowana, na dalszej lokacyi u niej zostawioną została, rezolwując, gdy znajduje Komisya, iż przez rezolucyę swoją na dniu 26 miesiąca marca roku terażniejszego 1784 też suma na dobrach Antoniego i Teresy z Abramowiczów Platerów, starostów Gieldziańskich, Dąbrowica zwanych, ma swoją lokacyę przeznaczoną, przeto, iż powtórnej determinacyi względem lokacyi tejsze sumy w czasie terażniejszym czynić nie może, deklaruje.

3) Gdy z zaświadczenia, od urzędu ziemskiego Pińskiego Kurzenieckiemu danego, a przez niego Komisji okazanego, zupełne Komisya ma zapewnienie, iż dobra Nebel, Przykładniki i Horynicze dostateczną mogą być ewikcyą za dobra po-jezuickie Ohow i za sumę 9760 zł. gr. 4, przeto takową za dobra ofiarującą się teraz przyjmując ewikcyę, iżby wspomniony Kurzeniecki względem przerzeczonego Ohowa dokument submissionis, jakoteż względem sumy zł. 9760 gr. 4 zapis obligacyjny, w zupełnej formalności sporządzone, w przeciągu 2 miesięcy od aktu niniejszego w archiwum funduszu edukacyjnego złożył, mieć chce i stanowi.

4) Memoriał żydów synagogi Brzeskiej. Komisya, roztrząsając okoliczności w tym memoriale zawarte, gdy upatruje, iż żądane przez tych to żydów do lat 2 od następującego w roku terażniejszym 1784 święta św. Jana Chrzyciela, to jest: od dnia 24 czerwca inclusive do dnia 24 miesiąca czerwca roku 1786 exclusive, rat przez konwencyę, od nich pod aktem dnia 5 stycznia roku 1781 podpisaną, płacić asekurowanych wypłatności zawieszenie, tęż synagogę do niezawodnego tycho rat opłacania zdolniejszą uczyni, zezwalając na takowe do lat 2 rat zawieszenie, do zawarcia potrzebnych w tej mierze opisów Malczewskiego pisarza swojego umacnia, a cokolwiek on bez szkody funduszu opisanem i obwarowanem być postanowi, toż wszystko też Komisya za mocne i ważne przyjąć deklaruje.

5) Komisya pozwala Stanisławowi Wyczałkowskiemu, regentowi grodzkiemu Bobrownickiemu, ustąpić dobra po-jezuickie pół wsi Grubska na rzecz ks. Andrzeja Gadomskiego, Pułtuskiego kanonika, pod kondytcjami, jakie prawo mieć chce zachowane i uniwersał Komisji swojej względem bezpieczeństwa ewikcyi ostrzegł. Rezolucya obszerniej w protokóle.

6) Komisya, memoriał Szymona Komorowskiego rezolwując, ponieważ suma 120000 zł. z większej sumy po-jezuickiej, na substancyi

niegdy Twardowskiego wojewody Lubelskiego rozciągającej się, wynikająca, do dóbr Jankowice jest aplikowana, na których i tenże Komorowski nabyte przez siebie sumy ma aplikowane, względem której sumy funduszowej, do dóbr Jankowic aplikowanej, rzeczony Komorowski świadectwo urzędowe sądu grodzkiego Poznańskiego, w czasie agitującej się tychże sądów kadencji, pod dniem 26 miesiąca marca roku bieżącego wydane, a pewności lokacyi tejsze sumy u niego zapewniające, pokłada, przeto zapatrzwszy się na dekret potioritatis i na świadectwo urzędu grodzkiego Poznańskiego złożone, powyższą sumę 120000 zł. i w niej wydział części dóbr Jankowic, dla funduszu przypadający, Szymonowi Komorowskiemu oddaje, a to pod następującymi kondycjami: naprzód, aby zapis tej sumy z najszczególniejszem zapewnieniem pewności onej podług złożonego świadectwa, nietylko na sumach po-jezuickiej, która się mu oddaje, i swoich, na dobrach Jankowicach lokowanych, ale też na wszelkim swoim majątku, przed aktami publicznymi zeznał i takowyż zapis do niniejszej Komisji w czasie niedziel 6 odesłać starał się; powtóre, aby prowizję, podług prawa po 5 od sta ustanowioną i 2 ratami na rok anticipative opłacać się powinna, punktualnie i regularnie, zaczynając od daty aplikacyi tejsze sumy, opłacał. Co zaś należy do drugiego punktu względem zamiany sumy za sumę, rezolucyę punktu tego do dalszego czasu odkłada.

7) Pamiątka zesłemu Mokronowskiemu Komisji swojej komisarzowi. Komisya żywo dotknięta stratą znakomitego w narodzie męża, rzadkiem światłem i gorliwą, a ciągną przez lat kilka około edukacyi publicznej pracą, wielce jej dobru pomocnego kolegi swojego, zachowując te same, które miała dla żyjącego miłe uczucia wdzięczności i poważania, łączy teraz do nich boleśny wprawdzie dla siebie, lecz ś. p. zmarłemu mężowi ze wszech miar od niej powinny sentyment żalu, a smutną onego pamięć w aktach swoich dla wiadomości późniejszej tem chcąc zaręczyć pismem, w aktach swoich je zostawia. Co zaś chrześcijańskiej dla zmarłego tyczy się usługi, aby w niej, jako najistotniejszej, najmniejszego nie było spóźnienia, Komisya do szkół wszystkich po całym kraju wydaje obwieszczenie, zalecające powszechne modlitwy za duszę jego, które obszernie wypisuje się w protokóle.

8) Asygnacya za kwitem ks. rektora Jakukiewicza na zł. 1500 na egzekwie po ś. p. wojewodzie Mazowieckim, komisarzu Komisji Edukacyjnej.

9) Komisya zaleca Zarembie regentowi swojemu, zawiadującemu zatradowanem leśnictwem Kupiskiem, ażeby z procentów tegoż leśnictwa zapłacił sędziemu sądzącemu na kondescenzyi sprawę w temże leśnictwie Kupiskiem między tymże Zarembą regentem, urodzonymi plenipotentami i Galińskim przeszłym komisarzem ks. Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego, oraz dawniej arendownym posesorem tegoż leśnictwa, zł. 540, patronowi, w tejsze sprawie stawającemu 180, in summa zł. 720.

10) Asygnacje: a) za kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół wydziału Mazowieckiego na zł. 1000, należące emerytom Warszawskim ad 1 octobris roku terażniejszego; b) na zł. 9000 na pensje Krakowskie za kwitem ks. Smaczińskiego prokuratora Szkoły Głównej, przez weksel Blanka transportować się mające; c) na zł. 420, prowizję roczną od sumy zł. 12000 za rok 1783, w roku terażniejszym 1784, w dzień św. Jana Chrzyciela kończący się, ks. Stankiewiczowi proboszczowi Drohickiemu należącą.

11) Instrukcja dana ks. Hołowczycowi kanonikowi Warszawskiemu i Antoniemu Gruszeckiemu, skarbnikowi Oświęcimskiemu, delegowanym od Komisji do wysłuchania, rozsądzenia i zaspokojenia pretensji z administracji 2 kas funduszu akademickiego i po-jezuickiego wynikłych między Szkołą Główną, a ks. Marxenem prokuratorem tejże Szkoły Głównej i z kimkolwiek, do tego zamieszania jakążkolwiek przyczyną będącym, per extensum w protokół ma być zapisana.

12) Odpowiedzi na punkta, sądowności dotyczące się, w piśmie przysłanem od ks. Poczobuta rektora Szkoły Głównej W. K. L. pod tytułem: „Wypis punktów ważniejszych z raportów uczynionych Szkole Głównej Wileńskiej przez generalnych wizytatorów, wysłanych do szkół Litewskich w roku przeszłym 1783, P. Komisji Edukacji Narodowej podany w miesiącu kwietniu 1784“, dane i na tej sesji podpisane zostały. Te kancelarya Komisji w ekstrakcie prześle do Szkoły Głównej Wileńskiej, oryginał zaś w archiwum swoim zostawi.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski.

24. Sesja 2 miesiąca lipca: 1) Ponieważ ks. Józef Czartoryski, stolnik Litewski, na dopełnienie powyższej rezolucji Komisji warunki w niejże zawarte przez podanie suplementu do instruktarza uskutecznił, Komisya takowy suplement przyjąwszy, tak instruktarz, jako i suplement jego utwierdza i żadaną szkółkę ekonomiczną w dobrach Korcu utworzyć pozwala.

2) Gdy Gruszecki skarbnik Oświęcimski dla interesów, ze służby swojej w Skarbie Koronnym wynikających, wymawia się z posługi, do której od Komisji był wezwany, w sprawie ułatwienia przeszkód do zakończenia półtorarocznych rachunków kasy Krakowskiej, Komisya to wszystko, co jemu i ks. kanonikowi Hołowczycowi przepisane było, przez samego ks. Hołowczyca, z przybraną podług instrukcji na miejsce Gruszeckiego inną do pomocy osobą, uskutecznione przyjmie.

3) Asygnacje: a) na zł. 2000 na konwikt Drohicki ubogiej szlachty, a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego półrocznie należące, za kwitem prokuratora generalnego ks. pijarów prowincji Koronnej; b) na zł. 804 gr. $7\frac{1}{2}$ wydane przez Idzkowskiego archiwistę Komisji na ekspensa archiwu według złożonego w kasie rachunku i rewersów; c) za kwitem ks. Pęczkowskiego prorektora szkół Płockich na zł. 500, reszty należności szkołom Płockim ad 1 octobris roku terażniejszego przypadają-

jącej; d) za kwitem ks. Smacznińskiego prokuratora Szkoły Głównej przez weksel Blanka do transportowania zł. 8289 gr. 11¹/₂, reszty należyłości Szkole Głównej Królestwa ad 1 octobris roku bieżącego przypadającej.

4) Komisya dysponuje kasie gnrnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Wileńskiej: jedną na zł. 3000 pensyi półrocznej, a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego Tolkmitowi kontraregistrantowi przypadającej, drugą na zł. 1500 in vim wydatku na oporzządzenie sali sądowej i archivi funduszowego w pałacu Rzeczypospolitej.

5) Komisya, odebrawszy od ks. Garyckiego generalnego szkół wizytatora zaświadczenie, jako kapituła Łucka według ugody, dnia 2 miesiąca stycznia 1782 zaszej, fabrykę dla zgromadzenia akademickiego w Łucku przedsięwziętą zupełnie dokończyła, dysponuje kasie gnrnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Łuckiej, aby stosownie do tejsze ugody należące przy zupełnem zakończeniu fabryki zł. 1750 kapitule Łuckiej za kwitem prokuratora tejsze zapłaciła.

6) Komisya zaleca kasie gnrnej Warszawskiej, ażeby do zupełności sumy zł. 30000, na sarta tecta szkół Koronnych rocznie destynowanej przy szkołach Winnickich, według dyspartymentu ad 1 octobris roku bieżącego, nie wyekspensowaną resztę zł. 1084 gr. 23 na fabrykę szkół Płockich za kwitem ks. Pęczkowskiego szkół tychże prorektora zapłaciła.

7) Komisya pozwala Chomińskiemu staroście Pińskiemu części collegii po-jezuickiego Pińskiego bez żadnej opłaty, gdzie swoim kosztem poczynić na reparacye z tym warunkiem, iż ta cała reparacya nic funduszu kosztować nie ma, owszem wszystko, oprócz mobiliiów, na użytek tegoż funduszu zostanie. Prorektor zaś tamtejszy tak o całość murów i bezpieczeństwo od ognia, jakoteż względem czasu posesyi z starostą zawrzeć kontrakt ma zlecenie.

8) Komisya w powodach podanego sobie projektu od ks. Sułkowskiego wojewody Poznańskiego względem fundacyi publicznej na edukowanie dam szlacheckich w Wielkiej Polsce, zupełnie zgodne wyczytuje myśli z tem, co w ustawach swoich o pensjach i konwiktach (końcem ostrzeżenia rodziców w lekkomyślnem dzieci swoich na edukacyę powierzeniem) ogłosiła; nowo ustanowić się mającej fundacyi plantę wdzięczności Komisya przyjmuje, oświadczając, iż nietylko w samym projekcie światle wielce u siebie poważanego współnika prac swoich zamysły upatruje, ale w skutku po oświadczonej dozorce ks. Sułkowskiej małżonki, księcia wojewody, istotne dla publiczności przewiduje korzyści. Chcąc tak chwalebniemu funduszowi dać grunt stałości i postać publicznej aprobacyi, sądzi Komisya Edukacyi przełożyć księciu, iż w akceptacyi pod powagę swoją podobnych funduszów z okazji poddanej pod swoją zwierzchność i opiekę szkółki gospodarskiej, przez ks. Czartoryskiego stolnika W. K. L. w dobrach onegoż dziedzicznych założonej, postanowiła pewnych trzymać się warunków i onych sobie submisję dobrowol-

nie zapewniać. Warunki te stosują się: a) do bezpieczeństwa funduszu i poddania go względem regularnego dochodu jurysdykcji Komisji; b) do połączenia nowej funduszowej edukacji z hierarchią szkolną względem raportów i wizyt; c) do zgody przepisów partykularnych z ustawami od Komisji ogłoszonymi i księgami onejże (ile się może stosować) elementarnymi. Mniema Komisya, iż sam książę nietylko w podobnych środkach względem nowych funduszowych przezorności Komisji uzna dowody, ale celem uiszczenia chwalebnych swych zamysłów, onemiż fundacyę swoją, za wzór innym służyć mającą, zechce mieć zabezpieczoną i na przyszłość z chwałą swojego imienia, potwierdzeniem publicznej nad edukacyą magistratury upoważnioną.

9) Pozwolenie sprzedaży dóbr po-jezuickich Mychlin z przyległościami Kazimierzowi Raczyńskiemu, marszałkowi nadwornemu koronnemu, na osobę Filipa Raczyńskiego, generała majora w wojsku koronnem. Komisya, odbierając memoryały Raczyńskiego marszałka nadwornego koronnego i Filipa Raczyńskiego, generała majora wojska koronnego, z prośbą sprzedaży i nabycia dóbr Mychlin z przyległościami, w województwie Kalliskiem, powiecie Pyzdrowskim sytuowanych, zezwala na pomienione tychże dóbr nabycie i sprzedaż pod kondycjami, podług prawa i uniwersału Komisji bezpieczeństwo ewikcyi dla funduszu upewniającemi.

10) Komisya w porządku dania rezolucyi na memoryał od Daniela Mieczkowskiego, podstolego Łomżyńskiego, i Baczyńskiego plenipotenta Izabeli z ks. Poniatowskich Branickiej, kasztelanowej Krakowskiej, hetmanowej wielkiej koronnej, względem przedania i nabycia dóbr po-jezuickich wsi Lutobroga, w ziemi Nurskiej sytuowanych, zezwala na ustąpienie i nabycie dóbr tychże, warując dopełnienie obowiązków, konstytucyą 1776 roku i uniwersałem Komisji swojej bezpieczeństwo dla funduszu edukacyjnego upewniających, jak się wyraża obszerniej w protokóle.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Nałęcz Malachowski.

25. Sesja 10 lipca: Asygnacye podpisane: a) za kwitem ks. Matcińskiego na zł. 31 za wydrukowanie listu okólnego do szkół, zalecającego modlitwy za duszę ś. p. Mokronowskiego wojewody Mazowieckiego, komisarza swojego, tudzież za bilety zapraszające na egzekwję tegoż; b) za kwitem ks. Koźmińskiego na pensye półroczne a 1 iulii ad ultimam decembris roku terażniejszego niżej wyrażonym osobom: ks. Janockiemu i Koźmińskiemu zł. 2931 gr. $7\frac{6}{12}$, służącemu w bibliotece 251, in summa zł. 3182 gr. 15; c) za kwitem Dąbrowskiego instygatora sądowego zł. 250, Cyrnera kancelarzysty zł. 150, na stancye onymże a 1 iulii ad ultimam decembris roku terażniejszego.

2) Komisya, odpowiadając na żądania Michała Ogińskiego, hetmana wielkiego W. K. L., iżby 2 kapitały funduszu edukacyjnego: pierwszy zł. 130000 na dobrach jego Swisłocz zwanych, w W. K. L. w po-

wiecie Grodzieńskim leżących, lokowany, drugi zł. 8000 zapisem obligacyjnym z listem na przyznanie onego zaszłym, zabezpieczone z dóbr tegoż hetmana podniesionemi być mogły, Ksawiera Chomińskiego, starosty sądowego Pińskiego, o przeniesienie lokacyi pomienionych obu kapitałów, w ogólności swojej 138000 zł. wynoszących, na dobra jego dziedziczne Gawia zowiące się, w powiecie Oszmiańskim leżące, gdy przez zaświadczenie od urzędu grodzkiego powiatu Oszmiańskiego przeświadczoną zostaje, iż rzeczzone dobra Gawia lokacyi wyżj wyrażonej 138000 zł. dostatecznie wystarczają i żadnym innym długom lub ewikcyom nie podlegają, przeto na lokacyę wyżwzmiankowanej sumy zezwała, ostrzegając sobie, iżby przerzeczoney Chomiński opisy przyzwoite na pewność tej sumy w przeciągu 4 tygodni od daty niniejszej w archiwum funduszu edukacyjnego złożył; za złożeniem takowych ze strony Chomińskiego wyjść mających opisów archiwista funduszu edukacyjnego, iżby wszelkie z strony hetmana wielkiego W. K. L. na powyżej wzmiankowane sumy wyszłe opisy do archiwum tegoż hetmana wydał, a instygatorowi, o rzecz funduszu edukacyjnego czyniącemu, iżby z całego procederu, o tęż sumę zaszłego, hetmana i Szukiewicza horodniczego Słonimskiego ostatecznie zakwitował i tenże proceder do archiwum hetmana oddał, zaleca.

M. Poray Garnysz. A. Nałęcz Małachowski. J. Potocki.

26. Sesya 16 lipca: 1) Gdy Jan Stroński na dopełnienie rezolucyi P. Pady Nieustającej, obowiązującej wszystkich, którzyby urząd geometry przysięgłego w krajach Rzpltej sprawować chcieli, aby pierwiej przez wyznaczoną od Komisji Edukacyi osobę ze zdatności swojej egzaminowani byli, przez podany do siebie memoriał o takowyż doprasza się egzamen, Komisya zaleca ks. Kukielowi, dawniej od siebie do tego umocowanemu egzaminatorowi, aby tegoż Jana Strońskiego doświadczył, a najszczególniej z tej części matematyki, która do ziemiomierstwa istotnie jest potrzebna; co gdy Stroński dopełni, a po odbytych egzaminie świadectwo zdatności swojej od ks. Kukiela odbierze i onaż w kancelaryi Komisji okaże, napotem wolno mu będzie udać się tam, gdzie przyzwoito i starać się, aby przywilejem J. K. Mści na urząd geometry przysięgłego w krajach Rzpltej mógł być zaszczycony.

2) Asygnacye: a) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należyłości półrocznej, szkołom Toruńskim, a 1 octobris roku terażniejszego przypadającej, przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego przesłała do Torunia zł. 4000, za kwitem ks. Goyskiego prorektora szkół Toruńskich zapłacić się mające. b) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należyłości półrocznej, szkołom i konwiktwi w Łęczycy a 1 octobris roku terażniejszego przypadającej przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego przesłała do Łęczycy zł. 6400, to jest: dla szkół zł. 4400, dla konwiktu 2000, in summa zł. 6400, za kwitem ks. Więckowskiego prorektora szkół Łęczyckich zapłacić się mające. c) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należyłości

półrocznej a 1 octobris roku terażniejszego na szkoły Sandomierskie przesłała ks. Potoczyńskiemu rektorowi szkół Sandomierskich przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego zł. 8500, za kwitem tegoż Potoczyńskiego wypłacić się mające. d) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby należność półroczną, szkołom i emerytom Krakowskim a 1 octobris roku terażniejszego w kwocie zł. 12400 przypadającą, przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego ks. prorektorowi szkół Krakowskich do Krakowa przesłała. e) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją i kwitem ks. prokuratora generalnego ks. pijarów prowincyi Koronnej zapłaciła dla szkół Drohickich zł. 1145 resztę pensyi półrocznej, a 1 octobris roku terażniejszego przypadającej. f) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należności półrocznej; szkołom Warszawskim a 1 octobris roku terażniejszego przypadającej, za kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół wydziału Mazowieckiego zapłaciła zł. 4000.

3) Komisya na mocy prawa 1776 roku, względem egzekucyi procesów, w sądzie jej otrzymanych, postanowionego, widząc procesa w sądzie swoim zupełnie i ostatecznie, naprzód na ks. Ponińskim, podskarbm wielkim koronnym, jako dóbr klucza Wilskiego dziedzicu, oraz różnego prawa tegoż klucza posesorach, względem zapłacenia sumy 360000 zł. funduszowej do tychże dóbr klucza Wilskiego, oraz na Wołyńieckim o zapłacenie zaległego procentu z dóbr Łuczyna i Federówki po-jezuickich, w sądzie swym otrzymane, dekretami executionis, do tradowania całego klucza Wilskiego, oraz sekwestrowania dóbr Łuczyna i Federówki wyjednanemi, legalizowane, a trudność tychże procesów do istotnej i powinnej egzekucyi przywiedzenia, jak złożone akta supersesyi, manifesta i listy oficyalistów zaświadczaają, upatrując, udaje się do P. Departamentu, zanosząc do niego prośbę, iżby na fundamencie prawa dekretów i procesów do tradowania dóbr całego klucza Wilskiego, oraz sekwestrowania dóbr Łuczyna i Federówki po-jezuickich bez klauzuli, nie naruszając pierwszych tradycyi, gdyż względem dóbr klucza Wilskiego, nietylko z dziedzicem, ale też i z posesorami dekret nastąpił i równie proces, nietylko na dziedzicu, ale też i posesorach jest otrzymany, a zaś względem dóbr Łuczyna i Federówki, iż te dobra, będąc po-jezuickiem, żadnego obciążenia nosić na sobie nie mogą i jeżeli jakie z zadłużenia się prywatnego Wołyńieckiego są tradycye ustępować prawu własności, funduszowi edukacyjnemu służącemu, powinny, pomoc wojskową przyzwoitą tak do dóbr klucza Wilskiego, we wsiach swych rozległego, jakoteż z osobna do Łuczyna i Federówki, przydać raczył.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwiłł. I. Potocki.

27. Sesa 27 lipca: 1) Ks. Radziwiłł kasztelan Wileński, przyjąwszy na siebie obowiązek zawiadowania kasą gnrlną Warszawską, z obowiązku bliższego nad nią dozoru zdawał na tej sesyi przed Komisją sprawę, tak ze sposobu urzędzenia onej, jakoteż i rachunku, a die 1 iulii

1782 ad 1 iulii 1783 zamknięte, która per extensum w protokóle ma być zapisana.

2) Kasa gnrlna przy kalkulacji rocznej a die 1 iulii 1783 ad 1 iulii 1784 roku teraz czyniącej się, remanenta kwestyi podległe od prawdziwego w gotowiźnie pozostałego oddzielić dysponuje, w księgę ekspensową pod osobną kategorią, titulo: Sumy pozostałe do dokładniejszego obrachowania i dochodzenia od osób, ekspensami funduszu edukacyjnego zawiadujących; *vide*: per extensum w protokóle.

3) Komisya, chcąc mieć co rychlej wypieszone rachunki drugiego roku a 1 iulii 1783 ad 1 iulii 1784, gdyby przejrzenie onych przez ks. Radziwiłła kasztelana Wileńskiego, rządzącego kasą komisarza, dla wczesnego tegoż księcia wyjazdu wygotowane tak prędko być nie mogło, dysponuje, aby Lelewel kasyer gnrlny wraz z Moroziem subalternem do Grodna z rachunkami percept i ekspens funduszu edukacyjnego dla podania onych na sejm następujący zjechać mający, tamże przed zaczęciem sejmu, tygodniem wprzód znajdowali się, a to dla zdania ks. kasztelanowi Wileńskiemu wyżej rzeczzonej kalkulacji. Tymczasem w niebytności Lelewela i Morozza kasa ma być zamknięta.

4) Komisya do powrotu z Grodna Lelewela kasyera generalnego zawiesza, dysponuje oraz onemu, aby zawiadomił wcześniej rektorów i prorektorów szkół, kasami prowincjonalnymi zawiadujących, o takowej rezolucyi Komisyi swojej, czyli raczej ekstrakt onejże każdemu kasyerowi prowincjonalnemu przesławszy, opłatę pensyi ręcznych nauczycielom, a 1 octobris 1784 anticipative przypadających, aż do odebrania przesłać się mających z kasy gnrlniej tabel, zatrzymał. Taż rezolucya Komisyi swojej i na przyszłe lata za regułę kasyerom prowincjonalnym służyć ma, aby bez tabel, rozrządzenie ekspens każdej w szczególności szkoły w sobie zawierających, pensyi nie wypłacali.

5) Komisya, mając sobie doniesiono, iż na sumę zł. 800 Dąbrowskiemu instygatorowi Komisyi na ekspensa sądowe dnia 3 octobris roku 1782 zapłaconą asygnacya w protokół zapisana nie jest i ekstrakt onejże do rachunków kasy gnrlniej wzięty być nie może, niniejszą rezolucyą też ekspens już nastąpioną aprobeuje i ekstrakt tej rezolucyi w miejscu owej asygnacyi umieścić kasie gnrlniej zaleca.

6) Dyspozycye do kasy gnrlniej Warszawskiej: a) dysponuje Komisya Lelewelowi kasyerowi generalnemu, ażeby pensye kwartalne, a 1 iulii ad 1 octobris roku bieżącego kancelarzystem, w archiwum funduszu pracującym, należące, w ręce Idżkowskiego archiwisty za rewersem złożył i z wypłaconych w swoim czasie kwity w kasie gnrlniej za powrotem z Grodna Lelewela oddał; b) kasa gnrlna wyda asygnacye do kas prowincjonalnych i Żytomierskiej, aby stosownie do konkordat z dyecezyami Chełmską i Kijowską, kasa Łucka kapitule Chełmskiej, a Żytomierska Kijowskiej zł. 1750, należycie półroczną a 1 octobris roku 1784 ad 1 aprilis roku 1785, za kwitami umocowanych prokuratorów od tychże

kapituł opłaciły; c) wyda asygnację do kasy prowincjonalnej Łuckiej, aby in vim należytości półrocznej, a 1 octobris roku terażniejszego ks. pijarom prowincji Koronnej przypadającej, za kwitem generalnego prowincji prokuratora zapłaciła zł. 1000.

7) Ks. Słabniewicz rektor szkół wydziału Wołyńskiego konwikt Wołyński ubogiej szlachty, przedtem przy szkołach Łuckich przed pogorzeniem tego miasta i mieszkania konwiktorskiego utrzymywany, przy szkołach Krzemienieckich, wraz z zaczynającym się rokiem szkolnym w roku terażniejszym 1784 otworzy, utrzymując go stosownie do ustaw Komisji.

8) Sprzedanie sprzętów browarnych przy kolegium Toruńskim per plus offerentiam, dysponowane jest ks. Goyskiemu prorektorowi szkół Toruńskich, stosownie do uniwersału Komisji, sposób licytacji przepisującego.

9) Asygnacje: a) na zł. 46806 gr. 18³/₄ na zaspokojenie pensji i opłat tak ofycyalistom, jako i innym, per extensum w protokóle wyrażonym; b) na zł. 12000 za kwitem ks. Smacznińskiego prokuratora Szkoły Głównej Koronnej przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego in vim należytości półrocznej, a 1 octobris roku terażniejszego Szkole Głównej Koronnej przypadającej; c) na zł. 7300 należytość półroczną, a 1 octobris roku terażniejszego ad 1 aprilis roku następującego, to jest: szkołom Płockim za kwitem ks. Pęczkowskiego tychże szkół prorektora zł. 5300, na konwikt ubogiej szlachty przy szkołach Drohickich za kwitem prokuratora ks. pijarów zł. 2000.

10) Trzymanie ekspensy z sumy zł. 350, na ochędóstwo, opał i światło w sali sądowej i kancelaryi Komisji wyznaczonej, należec ma do Dąbrowskiego instygatora sądowego Komisji swojej, któremu też kasa gnrlna do rąk i za kwitem jego do obrachowania się, ma opłacić tęż złp. 350 sumę.

11) Komisya, mając wzgląd na ciągłą, dokładną i wierną pracę i pomoc przy kasie gnrlniej Moroza, z powodu oraz, iż tak na drogę, jakoteż w czasie bytności z kasyerem generalnym w Grodzie, wydatki jego zwyczajne znacznie się powiększą, wyznacza onemuż gratyfikacyi na ten raz zł. 1000, z którą go do kasy prowincjonalnej Wileńskiej kasa gnrlna zaasygnuje.

12) Kredyt sumy funduszowej zł. 4348 Jackowi Antoniemu Putkamerowi, sędziemu Żmudzkiemu księstwa Żmudzkiego. Komisya za pewniona świadectwem od urzędu ziemskiego księstwa Żmudzkiego, iż dobra Poszokornie Putkamera dziedziczne i żadnym ciężarom, ani ewikcyom podległe, są dostateczną dla funduszu sumy 4348 zł. na kredyt żądanej ewikcyą, lokuje onęż na wyż wspomnionych dobrach Poszokornie pod kondycjami, jak w protokóle obszerniej wyraża się.

13) Gdy Towarzystwo do ksiąg elementarnych wyznaczone w przepisie ustanowienia swojego od Komisji obowiązane jest sesye zwyczajne

odbywać pod prezydencją jednego z zasiadających komisarzy, pracując około tych materyi i propozycji, które od Komisji podane będą, z przyczyny więc oddalenia się blizkiego na sejm do Grodna osób zasiadających w Komisji swojej, zleciła też Komisya Potockiemu marszałkowi nadwornemu Litewskiemu, jako chwalebnie dotąd prezydencją i urzędowaniem robót Towarzystwa Elementarnego zatrudniającemu się, aby po rozstrząśnieniu dzieł elementarnych, które jeszcze są w kontynuacji i odebrawszy sprawę od Towarzystwa o pracach, wciągu roku przeszłego odbytych, ułożył stosownie do potrzeby przyspieszenia i zakończenia rzeczonych ksiąg elementarnych porządek sesyi, teraz a 1 septembris zacząć się mających, na których za niniejszem zezwoleniem Komisji osoby w Towarzystwie zasiadające w nieprzytomności nawet prezydującego około ksiąg elementarnych klasycznych i Wypisów dla szkół narodowych potrzebnych podług propozycji, jakie im prezydujący imieniem Komisji na piśmie zostawi, prace swoje kontynuować mają.

14) Komisya wciągu rozrządzeń swoich około instrukcyi publicznej, zważając pomoce, równie jak przeszkody, które jej w dopełnieniu tej tak ważnej usługi samo doświadczenie okazuje, radaby profitować z pomyślnych dla rozkrzewienia i ugruntowania edukacyi narodowej okoliczności, przeciwnie zaś zdarzające się onejże zawady, ile możności uprzętać i ułatwiać; w tem więc zamierzeniu, postrzegając, jak wiele dobru i spokojności publicznych szkół, w różnych miejscach po krajach będących, przeszkadzać może wyznaczanie kwater żołnierskich w domach szkolnych i pomieszkaniach osób do nich należących, ma honor przełożyć P. Departamentowi Wojskowemu przyłączone opisanie poczynionych gwałtowności w Kaliszu z przyczyn kwater żołnierskich, naznaczonych od miasta w domu konwiktu szlacheckiego, tamże będącego, prosząc, aby z tej okazji raczył P. Departament dokładać napotem w ordynansach do komend, względem inkwaterunków żołnierzy wydawać się mających, to ostrzeżenie, iżby komendanci, znosząc się z jurysdykcyą miejską co do kwater żołnierskich, nie dozwolali onejże w miejscach, szkołom i naukom wyznaczonych, stawić żołnierzy, które w każdym kraju wolne są od znożenia podobnego ciężaru i przeszkody.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Nałęcz Małachowski.
J. Chreptowicz, J. Potocki.*

28. Sesya 9 sierpnia: 1) Komisya na odgłos śmierci Ossolińskiego biskupa Kijowskiego, po którym Cieciszowski, jako koadjutor, obejmując biskupstwo, probostwo Miechowskie wakujące zostawić ma, uprosiła ks. biskupa Płockiego, aby swoim i kolegów imieniem ponowił dawniej zanesioną do Najjaśniejszego Pana prośbę o przyłączenie tego probostwa do funduszu Szkoły Głównej Koronnej.

2) Gdy Wojciech Schabicki w memoryale, do Komisji swojej podanym, z mocy zapisanej przez siebie ewikcyi za Ferdynanda Wołyńskiego, jako dyplomatycznego dziedzica dóbr Łuczyna i Fedorówki

po-jezuickich, w województwie Kijowskim leżących, doprasza się, aby ponieważ rzeczzone dobra z przyczyny nieopłaconych rat kilku przez terazniejszego dziedzica w prawnym sekwestrze aż do uwolnienia onychże i opłacenia prowentów, do kasy funduszu edukacyjnego należących zostawać mają, do objęcia i trzymania w posesyi dóbr rzeczonych, na rzecz funduszu tradowanych, był użytym, przeto Komisya niniejszą rezolucją temuż Schabickiemu posesyę dóbr wzmiankowanych, jako w sekwestrze będących, oddać zaleca pod tą wyraźną kondycją, że zaległości wszelkie, z nich funduszowi należące, zupełnie zaspokoić weźmie na siebie obowiązek i w przypadku nieopłacenia będzie w odpowiedzi funduszowi, równie za zaległości i prowenta, jako już jest obowiązany za wszelką dezolację być w ewikcyi.

3) Komisya na prośbę ks. Gadomskiego dyplomatycznego dziedzica dóbr funduszowych pół wsi Grzelska, pozwala onemuż z dóbr Nowowiejskich, także po-jezuickich, w bliskości tejże wsi Grzelska sytuowanych, wziąć jednego poddanego parobka w zamianę innego, który przystaje do jedynaczki córki gospodarza, poddanego Nowowiejskiego.

4) Komisya zaleciła instygatorowi sądowemu zanieść do akt Warszawskich manifest przeciwko Kierskiemu posesorowi dóbr wsi Prochy, w województwie Poznańskim leżących, na których suma 3000 zł., do funduszu edukacyjnego należąca, znajduje się i takowy manifest wraz z pozwem do Poznania sztafetą wyprawić zleciła.

M. Poniatowski. A. Małachowski. J. Potocki.

29. Sesya 17 sierpnia: 1) Komisya, ponieważ Leleweł kasyer gnrlny Warszawski dobra Chocim z przyległościami z procesu, na ks. z Stempkowskich Lubomirskiej, a teraz Załuskiej, staroście Chęcińskiej, przewidzianego, na rzecz publicznego funduszu zatradowane, w posesyą arendowną Drozdowskiemu wypuścił, więc Komisya, takowy kontrakt przyjmując, we wszystkich punktach on utwierdza.

2) Komisya, mając uczynione doniesienie przez marszałka nadwornego Litewskiego, iż Najjaśniejszy Pan przy oddaniu teraz medalów diligentiae dla uczniów szkół Warszawskich, pod dozorem ks. pijarów zostających, łaskawie wolę swoją oświadczyć raczył, że pewną liczbę takowych medalów corocznie między najlepiej uczących się w szkołach narodowych ogólnie wszystkich rozdawać będzie, wdzięczną pamiątkę tej królewskiej dobroczynności i zachęcenia dla uczącej się młodzi zapisując w aktach swoich, postanowiła listem okólnym obwieścić nauczycielów i uczniów, iż po skończonym każdym roku szkolnym, końcem otrzymania z rąk królewskich nagrody, liczba osób najlepiej uczących się w każdych szkołach i klasie w szczególności od Komisji J. K. Mści podawana będzie.

3) Eks-jezuici umieszczeni na pensyi emerytalnej po zmarłych dawniej pensyonowanych emerytach: ks. Grochowicki zł. 600, Martenberski 500, Głinojecki 500, Guski 500, Grabowski 500.

4) Komisya, stosując się do rezolucyi swojej, na dniu 25 miesiąca maja roku terażniejszego zaszej, przez którą w moc dopełnienia obligacyi duchownych, przedtem przez ks. jezuitów collegii Toruńskiego przy kościele farnym Toruńskim odbywanych, ks. Borkowskiemu proboszczowi Toruńskiemu i następcom jego proboszczom Toruńskim, sreber wszelkich kościelnych w kościele farnym Toruńskim, przez ks. jezuitów przysposobionych, także niektórych posesyi z procentu od sumy kapitalnej po-jezuickiej zł. 13000 dobrej monety, na ratuszu Toruńskim lokowanej wieczyście, ustąpiła na fundamencie oraz potwierdzenia przyjętych przez proboszcza obowiązków od ks. Bayera biskupa Chełmińskiego, pod dniem 22 miesiąca czerwca roku bieżącego wydanego, dysponuje ks. Goy-skowskiemu prorektorowi szkół Toruńskich, ażeby kamienicę Zaurowską, na Żeglarskiej ulicy sytuowaną i przy niej szkoły stare z 2 kamienic przeformowane (mobilia wszelkie i materyały do fabryki przysposobione w tychże posesyach znajdujące się do collegium przeprowadziwszy), tudzież ogród, Kitelhof zwany, ze znajdującem się w nim zabudowaniem, pomienionemu ks. Borkowskiemu proboszczowi Toruńskiemu oddał. A co się tyczy, tak przemurowania ustąpionych posesyi od pozostałych przy funduszu w granicy swojej od kamienic Zaurowskiej i szkolnych, aż do rogu browaru, jakoteż nagrodzenia kosztu na oporządzenie ogrodu Kitelhof przez nauczycielów zgromadzenia Toruńskiego łożonego, takowe obowiązki ażeby ks. proboszcz Toruński natychmiast przy odbieraniu pomienionych posesyi dopełnić, ks. prorektor dopilnować ma. Do odbierania ustąpionego ks. proboszczowi Toruńskiemu procentu od wyżej wyrażonej kapitalnej sumy zł. 13000 dobrej monety, na ratuszu Toruńskim zostającej, tak zaległego, jaki się z porachunku od ostatniego kwitu jezuickiego należącym być okaże, jakoteż teraz i napotem przypadającego, Komisya tegoż ks. Borkowskiego proboszcza Toruńskiego i następców jego proboszczów Toruńskich wieczyście przez terażniejszą rezolucyę umacnia.

5) Ponieważ w leśnictwie Kupiskiem, na rzecz funduszu za tradycyą trzymanem, z miasta Kolna czopowe dla Skarbu Koronnego przynależy się i to dawniej na dwór przez posesora było arendowane i teraz przez Zarembe, komis w leśnictwie Kupiskiem mającego, za takąż sumę, jak dawniej była importowana, jest licytowane: przeto zaleca Zarembe, aby o kontrakt rzeczony licytacji na miasto Kolno w Skarbie Koronnym starał się i onego podług prawa i obowiązków we wszystkim dopełniał.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwiłł.

A. Małachowski.

30. Sesya 25 sierpnia: 1) Komisya ma honor upraszać P. Komisji Skarbu Koronnego o uwolnienie od rewizyi na komorze tutejszej: napród 2 pak ekspedyowanych z Lipska, w których znajdują się księgi i kolekcye mineralogii, transportować się mające do Włna do gabinetu historyi naturalnej; powtóre, drugich pak dwóch, będących już na komorze i trzeciej wkrótce przystawić się mającej, które są ekspedyowane

z Wiednia także do Wilna z różnymi narzędziami potrzebnymi do laboratorium chemicznego. Specyfikacja rzeczy, znajdujących się w tych pakach, rzetelnie wyrażona, osobno tu przyłącza się.

2) Komisya, odebrawszy na sesji dnia 27 miesiąca lipca doniesienie o pilnem i wiernem sprawowaniu obowiązków oficyalistów kasy, przez wzgląd na rozliczną pracę, szczególnie Lelewela, który podzielone przedtem na 2 osoby, teraz razem zawiadującego interesami kasy i kasyera gnrlnego dopełnia obowiązki, wchodząc oraz w poznanie, że z jednym przydanym sobie subalternem obowiązkom swoim ciągle zadosyć uczynić nie zdoła, zważając także potrzebę na przyszłość do tych robót przywykłej i wpracowanej osoby, tudzież doświadczonej co do wierności, na utrzymywanie manualistów wyznacza temuż Lelewelowi kasyerowi gnrlnemu rocznie zł. 2000, wybór tychże manualistów onemuż zostawując z wiadomością Komisyi swojej, a w nadgodę udzielnych prac, przez tegoż Lelewela wykonywanych, czas odbierania przydanej niniejszą rezolucją pensyi na manualistów od dnia 1 października roku przeszłego 1783 determinuje.

3) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnację do kasy prowincjonalnej Wileńskiej, ażeby dla dopełnienia należności półrocznej szkołom Krozkim, Kowieńskim i Kretyngowskim, a 1 octobris roku terażniejszego przypadającej, za kwitem ks. Wieliczki rektora szkół wydziału Żmudzkiego zapłaciła zł. 8000.

4) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnację do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby dla dopełnienia półrocznej należności szkołom Winnickim, a 1 octobris roku terażniejszego przypadającej, za kwitem ks. Mokrzyckiego rektora szkół wydziału Ukraińskiego zapłaciła zł. 3500.

5) Komisya zaleca przez terażniejszą dyspozycję Zarembie, zawiadującemu leśnictwem Kupiskiem, na rzecz funduszu zatradowanem, ażeby do rąk i za kwitem Otto plenipotenty ks. Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego z intrat tegoż leśnictwa wypłacił czerw. zł. sto, a to na ekspensa Komisyi, tamże agitującej się. Takoz czerw. zł. 20 do rąk i za kwitem sędziego sądzącego na kondescenzyi sprawę w temże leśnictwie Kupiskiem między tymże Zarembą regentem, plenipotentami i Galińskim przeszłym komisarzem ks. Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego, oraz dawniej arendownym posesorem tegoż leśnictwa.

6) Komisya, przychylając się do prośby Jana Dolińskiego, w memoriale do siebie podanym wyrażonej, odsyła onegoż po żądany egzamen do ks. Adama Kukiela, na to od siebie przez szczególną rezolucję umocowanego. Co gdy Jan Doliński dopełni i zaświadczenie od ks. Kukiela o zdatości swojej, mianowicie w tej części matematyki, która do ziemiomierstwa praktycznego osobliwiej ściąga się, w kancelaryi Komisyi okaże, natenczas wolno mu będzie tam, gdzie przyzwoito, starać się, aby

przywilejem J. K. Mści na urząd mierniczego w krajach Rzpltej mógł być zaszczycony.

7) Ponieważ ks. Mikołaj Szymoński, przeszły w szkołach podwydziałowych Płockich profesor matematyki, dla słabego zdrowia za radą lekarzów za urząd profesora podziękował, więc Komisya, jako dla eksprofesora, zostającego bez opatrzenia i sposobu stałego do życia, wyznacza onemuż pensyę zł. 600 rocznie, którą, zaczynając od dnia 1 octobris, roku terażniejszego 2 ratami anticipative co pół roku z kasy Warszawskiej odbierać będzie.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski.

31. Sesya 3 września: 1) Komisya, mając oddane sobie na piśmie rozsądzenie przez delegowanych od Komisji Feliksa Oraczewskiego i ks. Szczepana Hołowczyca, kanonika Warszawskiego, sprawy między Szkołą Główną Koronną i ks. Marxenem, archidyakonem WW. ŚŚ., przeszłym jej prokuratorem, o administracyę kasy i kalkulacyę czteroletnich rachunków, onemuż przez konkluzyę Szkoły Głównej zakwestyjonowanych, dokładną w zakończeniu tego interesu delegowanych przysługę z wdzięcznością przyjąwszy, podziękowanie za podjęte w tej mierze prace delegowanym oświadczyć postanowiła.

2) Komisya do sumy zł. 350 przez rezolucyę, dnia 9 miesiąca marca roku terażniejszego zaszła, na zachowanie ochędóstwa i na opał w sali sądowej kancelaryi Komisji swojej, w pałacu Rzpltej dysponowanej, a przez burgrabiego tegoż pałacu z powodu niewystarczania na przeznaczone wydatki nie przyjętej i za powtórna rezolucyą dnia 27 miesiąca lipca do rąk Dąbrowskiego instygatora sądowego Komisji swojej zapłaconej, zaleca kasie gnrlniej dopłacić zł. 150, która to cała suma wynosząca zł. 500 na ekspensa sądowe i utrzymywanie woźnych przez tegoż instygatora obrócona być ma.

3) Do odebrania rachunków z roku ostatniego od kasy gnrlniej na miejsce ks. Radziwiłła kasztelana Wileńskiego uproszony Małachowski wojewoda Mazowiecki.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski.

32. Sesya w Grodnie w czasie sejmu 14 października. 1) Doniesienie Małachowskiego wojewody Mazowieckiego o odebranych rachunkach od kasy gnrlniej Warszawskiej, z podpisem onegoż podane. Z zlecenia Komisji wyegzaminowawszy rachunki roczne kasy funduszu edukacyjnego z percepty i ekspensy a 1 octobris 1783 ad 1784, też rachunki w pięciu księgach zawarte składam, z których ksiąg pierwsza jest dziennik, a przy tej księga osobna asygnacyi i kwitów; druga, percepty na kategorye podzielonej; trzecia, ekspensy podobnież kategoryami; czwarta, likwidacyi percept i ekspens kas prowincjonalnych; piąta, rachunków oryginalnych od kas prowincjonalnych z dowodami przysłanych. Sposób kalkulacyi tenże sam zachowany jest, jaki był w przeszłym roku użyty, a zatem tegoż sposobu, jako dobrze znajomego, Ko-

misyi objaśniać nie znajduje przyczyny; dając zaś należyte zaświadczenie kasie gnrlniej względem dokładności złożonych rachunków, projekt do kwitu dla tejże kasy gnrlniej prezentuję i o podpisanie onegoż upraszam.

2) Komisya Edukacyi Narodowej podane sobie przez kasę gnrlną dwuletnie rachunki z percept i ekspens funduszu edukacyjnego od dnia 1 lipca roku 1782 do dnia 1 lipca roku 1783, jak najściślej wyegzaminowawszy, zaleciła w niniejszym kwicie dla Lelewela kasyera gnrlnego, kasę gnrlną przez tenże czas trzymającego, inserować sumaryusz dwuletniej percepty i ekspensy funduszu edukacyjnego takowy, jaki z bilansu 2 lat okazał się i Stanom Rzeczypospolitej na sejmie terażniejszym podał się¹⁾. Z którejto percepty, jakoteż ekspensy sum dwuletnich wyżej wyrażonych, Komisya tegoż Karola Lelewela, kasyera gnrlnego, kwituje, dysponując onemuż, aby pozostały tak w kasie gnrlniej, jakoteż w prowincjonalnych, remanent w perceptę rachunków następujących a 1 iulii roku 1784 do dalszej likwidacyi zapisał, z oddanych zaś przez kasy prowincjonalne kasie gnrlniej rachunków zawiadujących perceptą i ekspensą tychże kas pokwitował.

3) Komisya Edukacyi Narodowej zaleca Dąbrowskiemu instygatorowi sądowemu, ażeby względem opału pieców i kominów sali Komisyi i kancelaryi w pałacu Rzpltej w Warszawie, oraz utrzymania tamże ochędóstwa i oświecania schodów i kurytarzów w czasie sesyi dla wygodnego przejścia, tudzież innych potrzeb kontrakt z burgrabią tegoż pałacu zawarł. Na co wszystko wyznacza Komisya dla przerweczonego burgrabiego zł. 900 rocznie i takową sumę a 1 octobris roku bieżącego ad 1 octobris roku następującego 1785 za rok cały anticipative przypadającą, aby kasa gnrlna temuż burgrabiemu zapłaciła, zaleca.

4) Asygnacye: a) Komisya Edukacyi Narodowej zaleca kasie Warszawskiej zapłacić następujące pensye: Malczewskiemu pisarzowi sądowemu na kadencyę Litewską za pół roku a 1 octobris roku terażniejszego 3600 zł., Gintowtowi sekretarzowi za toż półrocze 3000, kasyerowi gnrlnemu na manualistów za 5 kwartałów a 1 octobris 1783 2500, in summa 9100 zł. b) Komisya Edukacyi Narodowej zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją następujące zaspokoili wydatki: α) za sporządzenie latarni przy posesyach collegii tutejszego Grodzieńskiego i za opalenie onych przez czas sejmu zł. 925; β) składkę na wystawienie koszar według dyspartymentu z kamienicy funduszowej za szkołami Warszawskimi, przypadającą zł. 250, in summa zł. 1175.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski. Małachowski. I. Potocki.

33. Sesya w Warszawie 6 grudnia: 1) Czytany był protokół Towarzystwa wyznaczonego do ksiąg elementarnych, oraz uczynione Komii-

¹⁾ Sumaryusz ten opuszczam, gdyż bilanse Komisyi Edukacyjnej wydane będą w następnych zeszytach.

syi doniesienie o początku rozpoczętych sesyi i dalszych robót tegoż Towarzystwa.

2) Kasa gnrlna Warszawska podała raport z percepty a die 30 iulii roku terażniejszego 1784 z wyrażeniem opłat i wydatków, w tym czasie czynionych, za osobnemi dyspozycjami i asygnacyami Komisyi, który był czytany i egzaminowany.

3) Asygnacje: a) Komisya Edukacyi Narodowej dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby zaległą Skarbowi Koronnemu z leśnictwa Kupiskiego, za ratę septembrową roku terażniejszego, kwartę w sumie zł. 9130 gr. 12 z percept, jakie się teraz w kasie znajdują, zaspokoila; a uczyniony takowy awans z intrat tegoż leśnictwa, na rzecz funduszu edukacyjnego wybieranych, przy porachunku bonifikowany być ma. b) Komisya Edukacyi Narodowej dla Forstera profesora Szkoły Głównej Wileńskiej, wyznaczając dodatku na drogę do Wilna zł. 1800, takowejże sumy zapłacenie z kasy gnrlniej przy sposobności zaleca.

4) Komisya Edukacyi Narodowej ks. Juryewiczowi eksprofesorowi szkół Brzeskich, Guskiemu eksprofesorowi szkół tychże, pensye roczne po zł. 600, Stobeuszowi, Michałowi Borewiczowi, Jabłonowskiemu, Myszkowskiemu, Jacewiczowi po zł. 500; bratu Jerzemu Zahorskiemu zł. 300, także na rok wyznacza, i tychże w liczbę emerytów umieszczając, wyznaczonych powyżej pensyi wypłacenie od dnia 1 października roku terażniejszego zaleca.

5) Komisya Edukacyi Narodowej, rezolwując memoriał Żuchowskiego kapelmajstra w Wilnie, czyniącego pretensye do funduszu naprzód o zatrzymaną jednoroczną pensyę, dawniej na kapelę przy kościele akademickim św. Jana w m. Wilnie z kasy funduszowej wypłacaną rocznie à fl. 1200, która potem, to jest w roku przeszłym 1783 dnia 23 listopada uchyloną została, powtóre, o powrócenie instrumentów i papierów muzycznych tak jego własnych, jako i tych, które on twierdzi, że były przez niego zapłacone i kupione od ks. Jędrzejowskiego w czasie lustracyi po-jezuickiej: daje zlecenie ks. Poczobutowi rektorowi Szkoły Głównej Wileńskiej, ażeby wspólnie z Lutomskim kasyerem, w Wilnie będącym, roztrząsnął i uznał czyli rzeczzone pretensye są sprawiedliwe, a po uznaniu satysfakcyę dla skarżącego się uczynił, bądź przez ustąpienie onemuż instrumentów i papierów muzycznych (jeżeli się jakie do funduszu należeć okażą), bądź w inny sposób przyzwoity.

6) Komisya Edukacyi Narodowej na fundamencie kontraktu o sprzedaż collegium po-jezuickiego Warszawskiego z P. Komisją Skarbową Koronną w roku 1782 zawartego, mając odbierać prowizyę od sumy zł. 197229 za szacunek tegoż collegium umówionej, 2 ratami na rok zł. 9861 gr. 12 szelągów 2 wynoszącą, która w przeszłych 2 latach za asygnacyami P. Rady Nieustającej z funduszu na ekspensa ekstraordynaryjne wyznaczonego już została opłaconą, ma honor teraz upraszać P. Departamentu Skarbowego o przełożenie w Radzie przy boku J. K. Mści Nie-

ustającej potrzeby wydania asygnacji do Skarbu Koronnego na wypłacanie z rzeczonoego funduszu teŝe prowizyi w przypadających ratach przez lat dwie aŝ do przyszłego sejmu:

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sulkowski. Małachowski. I. Potocki.

34. Sesya 13 grudnia: 1) Raport od kasy gnrlniej Warszawskiej podany od dnia 6 grudnia do dnia 13 tegoŝ miesiąca tygodniowy z percepty i ekspensy, był czytany i egzaminowany.

2) Komisya Edukacyi Narodowej dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, aŝeby in vim determinowanej przez rezolucyę, dnia 17 paŝdziernika roku 1783 wysła do lokowania na dobrach Szydłowskiego wojewody Płockiego sumy kapitałnej zł. 50000 na fundamencie złożonego względem bezpieczeństwa lokacyi przerzeczzonej sumy zaświadczenia, zastępując niedostatek kas prowincjonalnych Lubelskiej i Kamienieckiej, wesze do tychŝe kas kapitały, to jest: od Krasińskiego starosty Opinogórskiego zł. 4000, od kahału Źwانيةckiego zł. 2000, od kahału Lubelskiego zł. 5000, a w ogólności zł. 11000 za poprzedzającym na rzecz funduszu edukacyjnego od tegoŝ Szydłowskiego wojewody Płockiego rewersem autentycznym zapłaciła, co przy generalnym porachunku przyjęto będzie.

3) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Grodzieńskiej, aŝeby według dekretu jurysdykcyi marszałkowskiej W. K. L., składkę na opłacenie kwater żołnierskich w mieście Grodnie z posesyi tych, które w czasie sejmu najęte były, od sumy za najęcie uzyskanej po 7 od sta determinującego, takowaz składkę z collegium po-jezuickiego Grodzieńskiego od odebranej za najęcie tegoŝ collegium sumy zł. 10800, w kwocie zł. 756 przypadającą, zapłaciła.

4) Asygnacye: a) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, aŝeby in vim naleŝytości półrocznej, ad ultimam martii roku następującego 1785 Szkole Głównej Koronnej przypadającej, przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego przesłała do Krakowa zł. 10000, za kwitem prokuratora teŝe Szkoły Głównej zapłacić się mające. b) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, aŝeby na pensye Towarzystwa do ksiąg elementarnych, za kwartał a 1 ianuarii ad 1 aprilis roku następującego 1785 przypadające, zapłaciła zł. 5209 gr. $3\frac{3}{4}$. c) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, aŝeby na pensye 4 kancelarzystów, w archiwum pracujących, to jest: Dolińskiego, Dakisiewicza, Dobrzańskiego i Szeluty za kwartał teraźniejszy a 1 octobris ad ultimam decembris 1784 decursive przypadające, zapłaciła zł. 2000. d) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, aŝeby w nadgodę wydatków na drogę do Grodna w interesach funduszu i na powrót ztamąd przez oficyalistów Komisyi swojej łożonych wypłaciła: Malczewskiemu pisarzowi sądowemu Litewskiemu zł. 1000, Gintowtowi sekretarzowi Komisyi 1000, Lelewelowi kasyerowi gnrlnemu 1000, in summa zł. 3000.

5) Komisya Edukacji Narodowej, memoriał Hryniewickiego wojewody Lubelskiego do siebie podany rezolwując, gdy jasny wyraz prawa roku 1776 pod tytułem „Ubezpieczenie sum ziemiańskich i po-jezuickich“, jakoteż pod tytułem „Edukacya Narodowa“, wszystkich przeświadczać powinien, że upatrywanie *sufficientis evictionis et pignoris* względem sum po-jezuickich z dawnej lokacyi niebezpieczeństwem grożącej podnoszonych, a na innych dobrach lokować się mających, szczególnie i jedynie niniejszej Komisji jest powierzone i dlatego Komisya w dopełnieniu tego prawa, przestrzegając całości funduszków, wydała swój uniwersał *in publicum*, iż obywatele, żądający sum po-jezuickich na lokacyę do siebie, powinni się wprzód starać o świadectwo ziemstwa lub grodu *proprii districtus*, jako ich dobra są pewne, długami nie obciążone i na nich suma N. N. bezpieczną mieć będzie lokacyę, jakoż nie inaczej tylko podług tego rozrządzenia sumy z dawnej lokacyi, a najszczególniej od kahałów podnoszone, na inne dobra ziemskie szlacheckie, świadectwem ziemstwa lub grodu zaręczone, przenoszą się i lokują, względem czego już się Komisya i na sejmach przed stanami Rzeczypospolitej usprawiedliwiała i na to otrzymała kwity. A zatem troskliwość Hryniewickiego wojewody Lubelskiego, za sumami synagogi Lubelskiej przywiedziona, ma rezolucyę w prawach przez niego samego przytoczonych, a powyżej wymienionych, iż nie synagoga oddająca kapitał na raty rozłożony, lecz sama Komisya nową lokacyę upatrywać powinna, ma nadto i bezpieczeństwo, gdy te rozrządzenia Komisji stany Rzplitej na sejmach przyjęły i Komisję skwitowały. Przestrzega oraz i tego Komisya, aby kapitały ekspensowanemi nie były i przez to fundusz nie zmniejszał się, ale owszem powiększał, jako się z rachunków każdego sejmu jasno okazuje, i jeżeli sumy kapitalne po prowincyach odbierane zdarzy okoliczność, iż zostaną w jakiej części ekspensowane, tedy na miejsce tego równa suma z procentów z kasy gnrlniej Warszawskiej, unikając transportów, lokowaną bywa. Co nareszcie należy do żądanych autentycznych kwitów te, gdy ich wojewoda Lubelski żąda, zachodzić mogą i w tej mierze daje się zlecenie kasyerowi gnrlnemu, aby specjalną plenipotentcyę do odbierania od synagogi Lubelskiej sum po-jezuickich na raty rozłożonych zeznał i do Lublina posłał. Odbierający zaś te sumy w kwicie autentycznym ma wyrażać, iż ad rationem *komplanacyi*, w roku 1779 zawartej, ratę przypadającą w kwocie zł. 5000 odbiera. Te zaś kwity ekspensem synagogi zachodzić będą powinny.

6) Komisya, rezolwując memoriał przez Jana Czarnockiego, podczaszego ziemi Drohickiej, pisarza sądowego Komisji swojej, przy złożeniu przez niego tabeli osób ubogiej szlachty, w konwikcie Drohickim mieścić się mających, podany, po dostatecznem teje tabeli rozważeniu przychyliwszy się do przepisów, w tej mierze przez niniejszą Komisję ustanowionych, do rzeczzonego konwiktu Drohickiego ubogiej szlachty z powyżej wzmiankowanej tabeli osoby następujące, to jest: Franciszka

Smorczewskiego, Jana Korzeniewskiego, Szymona Czapskiego, Władysława Kamińskiego, Ignacego Czarkowskiego, Jana Mościckiego, Krzysztofa Sawickiego, Stefana Hrołowskiego, Franciszka Kobyłańskiego, Dyonizego Wierzbickiego, Gabryela Włodka, Ambrożego Olszewskiego, Jana Wadowskiego, Marcina Toczyskiego i Wincentego Miłkowskiego wybiera i wyznacza i odtąd na tym funduszu umieszczonych mieć chce. Co się zaś tyczy Wojciecha Brodackiego, Teodora Gąsowskiego, Franciszka Korowickiego i Piotra Kosińskiego, w tej tabeli wyrażonych, którzy w liczbie osób piętnastu, dla których ten fundusz jest uczyniony, pomieszczonymi być nie mogli, tym, jeżeliby który z wyżej przyjętych z jakiej okoliczności w czasie jednego lub najdalej drugiego roku ubył, lub oddalonym został, bliższść między starającymi się mieszczenia w tym konwikcie zapewnia; a zaś innych w tejsze tabeli opisanych, jako z ustaw Komisji mieścić się w tym konwikcie względem wieku, zdadności i zdrowia nie mogących, nie móżd miejsca zyskać deklaruje.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sutkowski.
A. Małachowski. I. Potocki.*

35. Sesa 20 grudnia: 1) Doniesienie od Towarzystwa elementarnego: a) Na żadaną informację od Towarzystwa Elementarnego względem pewnego projektu o pewności rozmiarów w rozgraniczeniach, Towarzystwo Elementarne złożyło odpowiedź przez Potockiego marszałka nadwornego Litewskiego, w niem prezydującego. b) Na przełożenie tegoż, aby dzieło Botanika czyli Nauka o roślinach początkowa dla szkół narodowych, za zleceniem Komisji napisana, a przez Towarzystwo roztrząśniona, szkołom narodowym do użycia była podana i aby tym celem dzieło to w Warszawie pod okiem Pawła Czempińskiego, medycyny doktora, drukowane było, Komisya z przyczyn sobie przełożonych dozwala toż dzieło drukować i zleca Towarzystwu Elementarnemu ułożenie z drukarzem kontraktu, który tejsze Komisji do egzaminu i aprobaty podany być powinien.

2) Komisya, rezolwując memoriał Dobrzańskiego, który będąc lat pięć w kancelaryi Komisji z pensją 2000 zł. rocznie, teraz uwolnienia się od dalszych usług i wyznaczenia nadgrody za lata dawniejsze doprasza się, wyznacza onemuż gratyfikacy z kasy gnrlniej Warszawskiej, opłacić się mającej w sumie zł. 2500 na mocy terazniejszej rezolucyi.

3) Komisya Edukacyi Narodowej ks. Tymińskiemu, chcącemu sprawować urząd kaznodziejski przy szkołach, a nie mogącemu w terazniejszym czasie tegoż miejsca otrzymać, obmyślając sposób do utrzymania się tymczasem, dysponuje kasie gnrlniej, ażeby onemuż zapłaciła zł. 400.

4) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terazniejszą asygnacyą na pensye Szkoły Głównej W. K. L. zapłaciła zł. 9000, in vim należytości półrocznej, a 1 octobris roku terazniejszego przypadającej.

5) Aprobacya ksiąg elementarnych z druku wychodzących, aby odtąd z podpisami tylko przytomnych w Warszawie na sesyi w liczbie najmniej pięciu komisarzyów na początku tychże dzieł drukowaną była, Komisya niniejszą rezolucyą mieć chce i postanawia.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski.
M. Radziwiłł. Malachowski. I. Potocki.*

36. Sesya 21 grudnia: 1) Komisya Edukacyi Narodowej, nie odbierając dotąd raportu generalnego o stanie nauk w Szkołach Głównych i innych w Koronie i Litwie, oraz potrzebnych doniesień od Rady Szkoły Głównej, względem tego wszystkiego, co w rozdz. II art. 22 Ustaw Komisji jest przepisano, gdy także wypisu z wizyt, w ostatnim roku szkolnym odprawionych, podług rozdz. IV art. 26 tychże Ustaw jeszcze nie ma sobie odesłanego, zastanawia się nad tem opóźnieniem egzekucyi ustaw swoich i pilniejsze, a nieodwłoczne onychże wykonanie Radzie Szkoły Głównej mocno zaleca.

2) Z okazji przenieść się mającej kasy prowincyi Ruskiej, dotąd w kolegium Krzemienieckim umieszczonej, do Dubna zaleca Komisya, aby prorektor wspólnie z osobami, do zgromadzenia akademickiego tamże należącymi, naradziwszy się, podał projekt, jakby teraz dochody z tegoż collegium powiększyć można; który to projekt na początku przyszłego roku wraz z wyszczególnieniem rocznej percepty z najmu tegoż collegium dotąd przychodzącej, do roztrząśnienia Komisji odesłany być ma.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski.
M. Radziwiłł. Malachowski. I. Potocki.*

37. Sesya 29 grudnia: 1) Komisya Edukacyi Narodowej na wakujące teraz miejsce w konwiktie Lubelskim po odejściu Jana Wojciechowskiego, jednego z czterech uczniów funduszowych, wyznacza i przyjmując zaleca na tenże fundusz syna Antoniego Jeziarskiego, chcąc, ażeby kontynuował nauki szkolne w tymże konwiktie aż do końca, gdy tylko zdatność i aplikacya jego zupełnie odpowiadać będą zamiarowi Komisji i ustawom, względem uczniów funduszowych przepisany.

2) Komisya na przełożenie uczynione przez kapitana Otto zaleca Zarembie, mającemu rząd w leśnictwie Kupiskiem, ażeby na potrzebę ks. Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego owsa remanentowego korcy 135, z przeszłego roku pozostałego, podwodami, takż z przeszłego roku remanentem z powinności na poddaństwie pozostałymi, tu do Warszawy za dobrej drogi sannej sprowadzić starał się i takowy wydatek owsa wraz z odbyłą powinnością poddaństwa w rachunek swój do dalszej kalkulacyi umieścił.

3) Komisya Edukacyi Narodowej dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Poznańskiej, ażeby na dopełnienie należytości półrocznej, a 1 octobris 1784 ad 1 aprilis

1785 ks. pijarom prowincyi Koronnej przypadającej, za kwitem gnrlnego prowincyi prokuratora zapłaciła zł. 3270.

4) Asygnacye: a) Komisyja zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją i kwitem ks. Pęczkowskiego prorektora szkół Płockich na dokończenie fabryki szkół tychże zapłaciła zł. 4000, a to z sumy 30000 zł. na sarta tecta szkół koronnych, a 1 octobris 1784 ad 1 octobris 1785 rocznie przypadającej; b) Komisyja zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją usługującym podczas sesyi ekonomicznych odźwiernym i froterom zamkowym, pierwszym zł. 100, drugim zł. 30 zapłaciła.

5) Komisyja Edukacyi Narodowej, przyśpieszając dochodzenie za-
ległości z dóbr i od sum funduszowych, dawniejszą oraz dyspozycyę
swoją do kasyerów prowincjonalnych względem regularnego o docho-
dach i zaległościach raportowania i zapożywania nie opłacających wydaną
ponawiając, zaleca tymże kasyerom prowincjonalnym, a naprzód Koron-
nym, aby ci po wyszłym czasie czteroniedzielnym, do odbierania procen-
tów przeznaczonym, odsyłając do kasy gnrlniej raporta zaraz i relacye
pозwów nie opłacającym procentów posesorom, we 2 tygodnie po każdej
racie koniecznie wydać się powinny, odsyłali dla oddania takowych do
kancelaryi sądowej; Litewscy zaś za podaniem raportów przesłane sobie
z kancelaryi sądowej pozwy, aby nieodwłocznie aktykowali i takowe re-
tentorom co najrychlej podawać kazali, a podane do teyże kancelaryi od-
syłali. A tych posesorów, którzy do kasy gnrlniej płacić zwykli procenta,
gdy z nich który w czasie przeznaczonym nie zapłaci, kasyer gnrlny de-
latę kancelaryom sądowym podawać, te zaś natychmiast dla wszystkich,
w delacie wyrażonych posesorów, pozwy wydawać mają. Dysponuje
oraz Komisyja, aby kasyer gnrlny w ostatnim tygodniu każdej kadencyi
sporządził gnrlną tabelę całej zaległości tak gnrlniej, jako i prowincjonal-
nych kas, nie weszłej i takową z podpisem swoim Komisyi podawał. Co
się tyczy sum jeszcze nie dochodzonych, do których dokumenta w ar-
chiwum znajdują się, o takowych archiwista kancelaryom sądowym ra-
porta na piśmie podawać będzie, te zaś stosownie do raportu tego i do-
kumentów zapożywać będą dłużników. A na początku każdej kadencyi
archiwista raport podobny, jaki kancelaryom sądowym podał, Komisyi
podawać ma. Aby zaś dekreta wszelkie Komisyi tak względem sum
świeżo dochodzonych, jakoteż względem procentów zaległych zasłę,
miały jak najprędszą egzekucyę, po skończonej każdej kadencyi, regenci
kancelaryów sądowych ekstrakty tak dekretów nakazujących zapłacenie na
terminach sum lub procentów, jakoteż dekretów executionum, wraz
z potrzebnymi dokładnymi informacyami do kasy gnrlniej pod registrem
oddawać będą, a ta natychmiast takowe dekreta kasyerom prowincjonal-
nym odsyłać ma. Ciz regenci po skończonej każdej kadencyi podawać
będą Komisyi raporta o sprawach odsądzonych z wyrażeniem w jakim
stopniu prawnym która sprawa zostaje, dla skonfrontowania tych z rapor-

tem archiwisty i delatą od kasy gnrlniej podaną. Która to dyspozycja w ekstraktach z kancelaryi wydana do kas prowincjonalnych dla ścisłego onej dopełnienia rozesłana być ma (S. 8, str. 197, 199, 200).

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski.

1785.

I. Sesja 7 stycznia: 1) Raport od kasy gnrlniej Warszawskiej podany był zwyczajny o percepcie i ekspensie Komisji do egzaminowania.

2) Komisja Edukacji Narodowej daje zlecenie Lelewelowi gnrlnemu funduszu edukacyjnego kasyerowi, ażeby z Protym Potockim, starościem Guzowskim, kontraktem arendy względem dóbr klucza Wilskiego, w województwie Kijowskim leżących, przez fundusz edukacyjny w sumie 360000 zł. kapitałnej i od niej należącej prowizjonalnej, jakoteż i w grzywnach za proces, zatradowanego, zawarł i też dobra onemu dopóty, dopóki fundusz w tradycyjnej tychże dóbr posesyi zostawać będzie, natychmiast wypuścić, z obowiązkiem opłacania 2 ratami z rzeczonych dóbr takiej intraty, jaka się podług zwyczaju kraju tamtejszego przez wyznaczone tak z strony funduszu, jakoteż ze strony Potockiego starościca Guzowskiego osoby, na gruncie wyprowadzoną być okaże, do czego ze strony funduszu wielebnego ks. Odyńca prorektora szkół Żytomierskich wyznacza i onemu zaleca, ażeby zniósłszy się z osobą wyznaczoną ze strony starościca Guzowskiego, na grunt dóbr klucza Wilskiego nieodwłocznie zjechał i tam intratę ze wszelkich procentów w tradycję funduszowi oddanych zwyczajem miejsca tamtego wyprowadził. A co się tyczy dawniejszej dóbr klucza Cudnowskiego tradycyi, ponieważ dekretem w sądzie Komisji Edukacyjnej dnia 29 miesiąca marca w roku 1784 między instygatorem sądowym, na rzecz funduszu edukacyjnego czyniącym, z jednej, a dziedzicem i posesorami dóbr kluczy Wilskiego i Cudnowskiego, z drugiej strony, zapadłym, dobra klucza Wilski i suma 262000 zł. na 6 wsiach, w Cudnowszczyźnie będących, rozciągającą się być podległą odpowiedzi sumie 360000 zł., przez Adama ks. Ponińskiego, podskarbiego wielkiego koronnego, funduszowi edukacyjnemu winnej i zapisanej uznane zostały, zaczęm, jeżeliby jakie wsie z dóbr, dawniej w Cudnowszczyźnie zatradowanych i ze strony funduszu temuż Potockiemu starościcowi Guzowskiemu w arendowną posesyę także dawniej wypuszczonych, a jako wyżej pod odpowiedź sumie funduszowej nie podległych, takową dawniejszą tradycją zajęte były, z tych od płacenia intrat tegoż Potockiego starościca Guzowskiego końcem przez niego załatwienia się z posesorami tychże wsiów uwalnia, pod które to uwolnienie dobra dawniej nawet w kluczu Wilskim i jeżeli jakie są w Cudnowskim, które pod ewikcyę sumie wyżej wyrażonej funduszowej pod-

dane i dekretem roku 1784 uznane zostały za przewidzianym procesem zatradowane, podciągane być nie mają.

3) Komisya Edukacyi Narodowej memoriał przez Antoniego Jana Nepomucena ks. Czetwertyńskiego, chorążego Braclawskiego, dopraszającego się, ażeby nie intratę, jaka jest jemu ze wsi Solnik puszczone, lecz procent od sumy, na tejsze wsi Solnikach na zastawie będącej, opłacał podany rezolwując, ponieważ tenże ks. Czetwertyński chorąży Braclawski wieś Solniki w prawie funduszu edukacyjnego po ks. jezuitach collegium Drohickiego sposobem zastawy za dyplomatem J. K. Mści trzyma i toż diploma onegoż nie do opłacania procentu od sumy na zastaw danej, lecz do opłacania intraty, przez lustrację wyprowadzonej, a przez bywszą Komisję Rozdawniczą Koronną ustanowionej, dopóki w prawie tej zastawy zostawać będzie, obowiązuje, a do tego, gdy tak dyplomata wszystkie, jakoteż wszelkie czynności Komisji Rozdawniczych konstytucją roku 1776, pod które prawo zastawa i rozrządzenie wsi Solnik podpada, utwierdzone zostały, nakoniec, gdy pomimo sumy zastawnej, jako się z złożonej lustracji okazuje, nietylko na Solnikach ma fundusz w stopniu jezuitów sumę do złotych kilkuset na reparację wyłożoną, ale też niektóre części prawem dziedzictwa (jako okazane dwie donacje w grodzie Brańskim, w poniedziałek po święcie Nawiedzenia Najświętszej Panny Maryi przez Brzozowskich dla collegium Drohickiego przeszłych ks. jezuitów na części, we wsi Brzozowie Antoniach leżące, teraz do wsi Solnik należące, zeznane świadczą) w prawie teraz funduszu edukacyjnego tenże ks. Czetwertyński chorąży Braclawski posiada; zacem na powyższe dowody zapatrzywszy się, deklaruje, iż do prośby ks. Czetwertyńskiego chorążego Braclawskiego przychylić się nie może. Co się zaś tyczy innych pretensyi, w memoriale onegoż wyrażonych o te, jeżeli się sprawiedliwe być okażą, z kim z prawa wypadać będzie czynienia drogi nie zagradza. Względem zaś miejsca, w którym płacona być ma z Solnik należąca się intrata, z ks. Czetwertyńskim ułożyć się kasie gnrlniej Komisya zaleca.

4) Asygnacje: a) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją Gintowtowi Dziewiałowskiemu sekretarzowi Komisji zapłaciła zł. 2600, na stancję i ekspensy kancelaryi a 1 ianuarii roku terażniejszego rocznie przypadające. b) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją Cyernerowi kancelarzyście zapłaciła zł. 150, na stancję a 1 ianuarii ad 1 iulii roku terażniejszego półrocznie przypadające.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski.

2. Sesya 11 stycznia: 1) Raport, od kasy gnrlniej Warszawskiej o percepcie i ekspensie podany był czytany i egzaminowany.

2) Tabela ogólna, zawierająca wydatek na szkoły stanu akademickiego w prowincyi W. K. L. zostające, wyznaczony od dnia 1 października

nika 1784 do dnia 1 października 1785, podpisana, w protokół per extensum ma być wciągnięta.

3) Dyspozycje kasie gnrlniej Warszawskiej dane: a) Komisya, z powodu nie oddanych przez rektorów i prorektorów szkół niektórych do Szkół Głównych z ekspensy na sarta tecta rachunków, wypłacenie tymże szkołom należytości, na sarta tecta przypadającej, zatrzymuje dotąd, póki Szkoły Główne o oddaniu sobie zaległych tychże rachunków kasę gnrlną nie uwiadomią. b) Komisya, na sarta tecta szkół Koronnych i Litewskich wyznaczwszy rocznie sumę zł. 60000, dysponuje, aby z tej tylko sumy kościoły i szkoły w porządku utrzymywane były, inne zaś percepty z najmu stancyów po kolegiach i domach funduszowych, do kas prowincjonalnych wchodzić powinny, na sarta tecta obracane być nie mają, ale zapisane do percepty na inne wydatki zostawać powinny. Dochody jednak kościelne rządcy kościołów tychże nie na inne, jak tylko kościelne potrzeby salvo calculo obracać będą. A co się tyczy sum, z najęcia stancyi w kolegium akademickim Wileńskim pochodzących, które na sarta tecta tegoż kolegium obrócone zostały, tych przyjęcie w rachunkach Komisya zaleca, ostrzegając napotem, aby takoweż z najęcia stancyi percepty na sarta tecta ekspensowane nie były, ale raczej odawane do kasy prowincjonalnej Wileńskiej.

4) Asygnacje: a) na opłacenie pensyi oficyalistom za kwartał a 1 ianuarii ad 1 aprilis roku terażniejszego 1785 za kwitami onychże in summa zł. 17212 gr. 15; b) na pensye ks. Janockiemu i Koźmińskiemu, przy bibliotece będącym, oraz służącemu tamże, należące za pół roku a 1 ianuarii ad 1 iulii 1785, do wypłacenia za kwitem ks. Koźmińskiego w sumie zł. 3182 gr. 15; c) na pensye półroczne szkołom Krakowskim i emerytom eksjezuitom, a 1 aprilis roku terażniejszego przypadające, za kwitem ks. Marciszowskiego rektora szkół Krakowskich, przez weksel Blanka przesłać się mające zł. 12400.

5) Żądanie od Szkoły Głównej Koronnej podane, czytane i do roztrząśnienia Towarzystwu Elementarnemu komunikowane, końcem oświadczenia względem onychże zdania swojego Komisji.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski.

3. Sesja 14 stycznia: 1) Raport o sesjach Towarzystwa Elementarnego. Ks. sekretarz Piramowicz czytał protokół sesji Towarzystwa, w przeszłym i terażniejszym miesiącu odprawionych. Tenże czytał zrobiony kontrakt na drukowanie książki elementarnej botaniki tu w Warszawie, na którego podpisanie Komisya zezwoliła. Marszałek nadworny Litewski Potocki, jako prezydujący w Towarzystwie, mając komunikowane sobie żądania, od Szkoły Głównej Koronnej do Komisji podane, gdy z roztrząśnienia onychże wypadła propozycja, dana osobom tamże zasiadającym do odpowiedzi, co się ma rozumieć przez katedrę literatury w Szkole Głównej i do czego ściągnąć ją w dzisiejszych okolicznościach można? Zdanie swoje w tej mierze w Towarzystwie na piśmie złożone

czytał Komisji, które przyjęła Komisya z przyzwoitą pochwałą i oświadczeniem, iż to zdanie komunikować zaleci Szkołom Głównym, podług którego lekcye swoje dawać i prospekta onychże ułożyć profesorowie literatury mają. Czytał także zdanie Towarzystwa, podane na piśmie Komisji i względem innych żądań Szkoły Głównej Koronnej, do rezolucyi Komisji przychodzących.

2) Komisya, chcąc jeszcze w terażniejszym roku szkolnym otworzyć w Szkole Głównej Koronnej katedrę literatury dla ćwiczenia kandydatów nieodwłocznie potrzebną, postanowiła wezwać do niej zaleconego sobie z obszernej wiadomości i dobrego gustu ks. Bogucickiego, dotąd profesora historii kościelnej; ks. Salezego Jezierskiego, będącego na urzędzie rektora szkół wydziału Małopolskiego, za profesora do historii kościelnej po postąpieniu ks. Bogucickiego wyznacza.

3) Komisya, mając zaleconą sobie zdatność i aplikację Franciszka Scheidta, dotąd profesora uczącego fizyki w szkołach Krakowskich, wyznacza onegoż na viceprofesora w klasie fizycznej w Szkole Głównej Koronnej z obowiązkiem zastępowania powinności profesorów w potrzebie, oraz wspólnego z nimi pracowania około doświadczeń fizycznych i należytego do nich przygotowania.

4) Komisya stosownie do ustaw swoich postanowiła na przełożenie Szkoły Głównej Koronnej wyznaczyć konkurs na viceprofesorstwo do katedr matematycznych, który też Szkoła Główna na mocy niniejszej rezolucyi Komisji swojej sposobem, w ustawach przepisany, ogłosić i uskutecznić powinna będzie.

5) Gdy Józef Markowski kandydat, mający za sobą dobre urodzenie i przynioły, a szczególnie aplikujący się do chirurgii, otrzymał rekomendację i świadectwo od Szkoły Głównej Koronnej, jako jest zdalny uformować się na nauczyciela chirurgii i w tym zamiarze jechać za granicę dla wydoskonalenia się zamyśla, Komisya wyznacza onemuż pensję na czas trzechletniego wojażowania, to jest: po zł. 2000 rocznie z obowiązkiem, aby po skończonych trzech latach nieodwłocznie powrócił do dawania lekcyi chirurgii w Szkole Głównej Koronnej.

6) Komisya przez wzgląd na stan niedostatku i kalectwa będącego dawniej w zakonie ks. jezuitów Ignacego Jasińskiego wyznacza onemuż pensję roczną zł. 400, które z kasy Warszawskiej 2 ratami, co pół roku, a 1 octobris roku przeszłego 1784 odbierać będzie.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz.

4. Sesya 21 stycznia: 1) Raport od kasy gnrlniej Warszawskiej o percepcie i ekspensie podany, był czytany i egzaminowany.

2) Asygnacye: a) Komisya nakazuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją i kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół wydziału Mazowieckiego zapłaciła zł. 5500, to jest: resztę należytości półrocznej, ad 1 aprilis roku terażniejszego szkołom Warszawskim przypadającej.

b) Na ekspensa sądowe za kwitem Dąbrowskiego instygatora sądowego zł. 500 do dalszego porachunku wypłacić nakazuje.

c) Komisya kwotę zł. 50 na przewiezienie książek z Poznania do Warszawy, przez kasę prowincjonalną Poznańską ekspensowaną, w rachunkach tejeż kasy przyjąć kasie gnrlniej Warszawskiej dysponuje.

M. Poniatowski. A. Sułkowski.

5. Sesya 11 lutego: 1) Przebendowski starosta Solecki, reskryptem J. K. Mści, dnia 14 miesiąca stycznia roku terażniejszego 1785 wydanym, naznaczony za komisarza do Komisji Edukacji Narodowej po śmierci Andrzeja Mokronowskiego, wojewody Mazowieckiego, pierwszy raz na sesyi dzisiejszej w gronie kolegów swoich zasiadając, podał do aktów Komisji tenże reskrypt wyznaczenia swojego, od J. K. Mści łaskawie wydany.

2) Ks. Piramowicz doniósł Komisji o kontynuujących się sesyach Towarzystwa pracującego około dokończenia ksiąg elementarnych dla szkół narodowych.

3) Raport od kasy gnrlniej Warszawskiej z percepty i ekspensy podany, był czytany i egzaminowany.

4) Asygnacye: a) Komisya Edukacji Narodowej zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby dla dopełnienia reszty pensyi, Szkole Głównej Koronnej ad 1 aprilis roku terażniejszego przypadającej, przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego przesłała do Krakowa zł. 38619 gr. 24, za kwitem prokuratora tejeż Szkoły Głównej zapłacić się mające. b) Komisya Edukacji Narodowej zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należitości szkołom Sandomierskim, Toruńskim, Łęczyckim i konwiktowi Łęczyckiemu, a 1 aprilis roku terażniejszego przypadającej, przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego zapłaciła i przesłała następujące sumy: do Sandomierza zł. 8500, do Torunia 4000, do Łęczycy 6400, in summa zł. 18900, za kwitami prorektorów tychże szkół zapłacić się mające. c) Komisya Edukacji Narodowej zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją i kwitem prokuratora ks. pijarów prowincyi Koronnej zapłaciła należitość półroczną, a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego przypadającą, na konwikt ubogiej szlachty przy szkołach Drohickich zł. 2000, na szkoły Drohickie dodatku zł. 1145, in summa zł. 3145. d) Komisya Edukacji Narodowej zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją i kwitem ks. Piaseckiego prorektora szkół Łomżyńskich zapłaciła zł. 612 gr. 27 reszty należitości półrocznej, a 1 octobris 1784 ad 1 aprilis 1785 szkołom Łomżyńskim przypadającej. e) Komisya Edukacji Narodowej dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należitości na sarta tecta collegium akademickiego Wileńskiego w roku terażniejszym przypadającej, z sumy zł. 30000 na sarta tecta szkół Litewskich rocznie destynowanej, za kwitem ks. Poczobuta rektora Szkoły Głównej W. K. L. zapłaciła zł. 444 gr. 16.

5) Tabela, specyfikująca wydatek na szkoły stanu akademickiego w Koronie z roku 1784 ad 1 octobris 1785, w sumie ogólnej 172700 zł. wyznaczony, na sesji dzisiejszej przyjęta, per extensum w protokół ma być zapisana.

6) Ponieważ Ignacy Jasiński emeryt eksjezuity, mający pensję sobie wyznaczoną, dla słabości oczu odbieranie tejże i dawanie za niego kwitów Cernerowi powierza, więc Komisya na to zezwała.

7) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wypłacić ks. Tymińskiemu eksjezuicie na opatrzenie potrzeb i za kwitem onegoż zł. 100.

M. Poniatowski. A. Sułkowski. I. Przebendowski.

6. Sesya 18 lutego: 1) Raport od kasy gnrlniej Warszawskiej zwyczajny o percepcie i ekspensie podany, był czytany i egzaminowany.

2) Komisya Edukacyi Narodowej, rezolwując memoriał Janusza ks. Sanguszka, starosty Krzemienieckiego, pod dniem 12 miesiąca i roku terażniejszych podany, w porządku otrzymania potrzebnego od Komisji swojej konsensu do zawarcia tranzakcyi o nabycie wsi Grabówki na przedmieściu miasta Krzemieńca, tudzież jurydyk, w mieście temże będących, po zniesionym zakonie ks. jezuitów w roku 1774 prawem dziedzictwa niegdy ks. Józefowi Sanguszkowi, marszałkowi wielkiemu W. K. L., przez dyploma J. K. Mści oddanych, które on później, to jest: dnia 18 miesiąca lutego w roku 1780 przy ustąpieniu starostwa Krzemienieckiego na rzecz ks. Janusza brata swojego osobnym skrypsem za uczynioną sobie satysfakcyą ustąpić obowiązka się i w posesyę onegoż oddał, przychyliwszy się tak do pomienionego skryptu, jakoteż do żądania ks. Janusza Sanguszka, starosty Krzemienieckiego, konsens niniejszy do nabycia dóbr przereczonych po-jezuickich podług prawa 1776 roku wydaje, a to pod następującemi kondycyami: naprzód, aby terażniejszy iurisquaesitor ewikcyę dla funduszu edukacyjnego za dobra wywzmiankowane przynajmniej w trzeciej części wartości onychże podług prawa zapisał na dobrach swoich dziedzicznych i onej ekstrakt autentyczny wraz z zaświadczeniem urzędowem grodu lub ziemstwa własnego powiatu, w którym też dobra leżą, o bezpieczeństwie onejże do Komisji swojej odesłał; powtóre, aby tranzakcyę istotną do otrzymania dziedzictwa, to jest: kontrakt resignationis, donacyę, kwit de praetio i intromisyę podług przepisu prawa uskutecznić starał się i w ekstraktach autentycznych do archiwum Komisji swojej odesłał; potrzebie, aby prowent z dóbr przereczonych Grabówki i jurydyk, w mieście Krzemieńcu będących, do kasy Komisji należący, jeżeli się zaległy być okaże, opłacił i takowy napotem punktualnie 2 ratami anticipative co pół roku za kwitami sobie służącemi importował.

3) Komisya Edukacyi Narodowej na memoriał, przez Antoniego Światopełka ks. Czetwertyńskiego podany, następującą daje rezolucyę, iż ponieważ podług woli Rzplitej i praw 1775 i 1776 roku konkordata

o fundusze i obligacye duchowne, dawniej przez ks. jezuitów przyjęte, już z biskupem i kapitułą Łucką jest zawarta i uskuteczniiona, przez którą kościoły po-jezuickie w tejże dyecezyi Łuckiej są dostatecznie opatrzone, inne zaś, jako tylko przy rezydencyach księży dawniej jezuitów ufundowane, a bardziej do klasy oratoriorum publicorum należące, zupełnie do rozporządzenia biskupa Łuckiego od Komisji są oddane, więc księżę, posiadając dobra Marchocice po-jezuickie, w województwie Wołyńskiem leżące, w których znajduje się kaplica, czyli kościół, nie mający parafii, ani żadnych obowiązków, po rozrządzenie względem onegoż do zwierzchności duchownej biskupa miejscowego udać się powinien. Komisya zaś z swojej strony, znając fundusz edukacyi być zupełnie uwolnionym od wszelkich obowiązków i pretensyi duchownych, tyczących się dyecezyi Łuckiej, że z powodów, w memoryale księcia wyrażonych, na potrącenie, ani zmniejszenie rat z dóbr Marchocic, do kasy funduszowej należących, zezwolić nie może, oświadcza się.

4) Komisya Edukacyi Narodowej na wakujące po emerytach eks-jezuitach pensye do tabeli tychże emerytów umieszcza osoby następujące: naprzód, w zakonie zgaszonym jezuitów zasłużone ks. Kajetana Glinojewskiego z pensją zł. 500, Ludwika Martemberskiego 500, Tadeusza Grabowskiego 500; powtóre, eksprofesorów ks. Jana Stanowskiego 600, Antoniego Dramińskiego 600, Walentego Dobiejewskiego 600, Jana Kolberga 600, Franciszka Siewruka 600, in summa zł. 4500, których to pensyi opłata zaczynać się ma od dnia 1 października roku 1784.

5) Asygnacye: a) na opłacie szkołom Płockim i emerytom reszty należytości ad 1 octobris roku terażniejszego za kwitem ks. Pęczkowskiego prorektora szkół Płockich zł. 6500. b) za kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół wydziału Mazowieckiego in vim należytości, szkołom i emerytom Warszawskim przypadającej a 1 aprilis roku terażniejszego zł. 10000. c) do przesłania do Krakowa przez weksel Blanka in vim należytości, Szkole Głównej a 1 aprilis przypadającej, zł. 10000.

6) Komisya Edukacyi Narodowej, mając wzgląd na zasługi i prace, około wychowania i młodzi krajowej podjęte przez ks. Jana Wulffersa, wyznacza onemuż pensję emerytalną zł. 500 rocznie, którą zaczawszy od dnia 1 kwietnia roku terażniejszego z kasy gnrlniej Warszawskiej 2 ratami co pół roku odbierać będzie na mocy terażniejszej rezolucyi.

7) Gdy Antoni hrabia Krasicki, mając dobra po-jezuickie Ksawerów, Bazar, Kalniówka z atynencyami, w województwie Kijowskiem leżące, za poprzedzającym ostatecznym wyrokiem sądu Komisji swojej przez diploma J. K. Mści prawem dziedzictwa podług ustawy sejmu, w roku 1775 skończonego, titulo „Rozrządzenie dobrami jezuickimi“, sobie oddane, z pozostaniem na zawsze na tychże dobrach sumy szacunkowej, od której roczny procent 18000 zł. na fundusz edukacyi, do kasy Komisji swojej powinien być opłacany, też dobra Protowi Potocskiemu, kawalerowi orderu św. Stanisława, ustąpić postanowił i w porząd-

ku zeznania sprzedażnych, wieczystych tranzakcyi przez podany memoriał wydania konsensu od Komisji swojej doprasza się, zaś Prot Potocki, nabywający rzeczne dobra Ksawerów z przyległościami po-jezuickie, podobnie przez memoriał do Komisji swojej podany, wszelkie kondycye, względem dzierżenia dóbr po-jezuickich w prawie przepisane, na siebie przyjąć oświadcza się, przeto Komisya stosownie do prawa 1776 roku, tytuło: „Edukacya Narodowa“, konsens niniejszy do ustąpienia dóbr przerzeczonych po-jezuickich Ksawerów z przyległościami na rzecz Prota Potockiego wydaje, a to pod następującymi kondycjami: naprzód, aby terazniejszy iurisquaesitor ewikcyę dla funduszu edukacyjnego podług prawa za dobra przerzeczone w trzeciej części wartości onychże zapisał i tej ekstrakt autentyczny wraz z zaświadczeniem urzędowym ziemstwa lub grodu własnego do archiwum Komisji swojej odesłał; powtóre, aby ekstrakty tranzakcyi wieczystej przedaży sobie służących, to jest: kontrakt resignationis, donacyę, kwit de praetio i intromisyę, najdalej w niedziel 12 od daty niniejszej rezolucyi, podobnie w archiwum Komisji swojej złożyć starał się; potrzebie, aby raty, z dóbr wyżwyrażonych do kasy Komisji swojej należące, jeżeli się zaległe być okażą, opłacił i takowe napotem punktualnie 2 ratami co pół roku anticipative za kwitami sobie służącemi importował.

8) Komisya na uczynione sobie przełożenie aprobować skrypt, dany od Szkoły Głównej Koronnej Akademii Krakowskiej margrabiemu Antici, ministrowi polskiemu rezydującemu w Rzymie, przez który ma sobie wyznaczoną i zabezpieczoną pensyę dożywotnią czerw. zł. 500 rocznie z dochodów probostwa Miechowskiego, od dnia 1 octobris 1775 opłacać się mającą. Takowy skrypt w protokół per extensum wciągniony będzie.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski.
J. Chreptowicz. I. Przebendowski.*

7. Sesa 11 marca: 1) Komisya Edukacyi Narodowej, stosując się do komplianacyi między funduszem edukacyi narodowej, a Feliksem Hołowczycem, konsyliarzem nadwornym Najjaśniejszej Imperatorowej Catej Rosyi, pod dniem 13 miesiąca stycznia 1783 roku zawartej, pod dniem zaś 25 tegoż miesiąca i roku przed aktami metryki kancelaryi mniejszej W. K. L. uroczyście przyznanej, lokacyę 64000 zł. u nadmienionego Hołowczyca determinującej i już końcem tejto lokacyi 10000 zł. u niego zostawującej, a doliczenie 54000 zł. na tęż lokacyę za okazaniem pewnej na własnych, bądź kaucyjnych dobrach ewikcyi asekurującej, gdy rzeczony Hołowczyc wedle ostrzeżenia tejże konwencyi kaucyjną Franciszka ks. Druckiego Lubbeckiego, marszałka powiatu Pińskiego, ewikcyę na dobrach jego Wólka zwanych, w powiecie Pińskim leżących, wedle zaświadczenia od urzędu ziemskiego powiatu Pińskiego, w roku 1784 miesiąca stycznia 27 dnia wydanego, na dniu zaś 28 tegoż miesiąca i roku w księgi nadmienionego ziemstwa wprowadzonego, od wszel-

kich zgoła ciężarów i inwolucyi wolnych i swobodnych dla 64000 zł. kapitału funduszowego zabezpiecza, więc Komisya Edukacyi Narodowej takową, jużto przez memoryał Lubeckiego marszałka Pińskiego, już przez memoryał samego Hołowczyca ofiarowaną ewikcyę przyjąwszy, kasie gnrlniej funduszu edukacyi narodowej dokompletowanie 64000 zł. z kapitałów nieraz wspomnionego funduszu na lokacyę u tegoż Hołowczyca zaleca, i żeby też kasa procenta, od 10000 zł. przychodzące, od daty zaliczenia na kredyt Hołowczyca dalszej sumy kalkulować zaczynała, determinuje.

2) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacye następujące: a) do kasy prowincjonalnej Łuckiej: α) dla ks. pijarów prowincyi Koronnej in vim należytości, a 1 aprilis 1785 przypadającej, na zł. 1000; β) dla kapituły Chełmskiej według konkordaty za pół roku a 1 aprilis ad 1 octobris 1785 na zł. 1800; b) do kasy prowincjonalnej Żytomierskiej dla kapituły Kijowskiej według konkordaty za pół roku a 1 aprilis ad 1 octobris 1785 na zł. 1750; in summa zł. 4550.

3) Asygnacya: Komisya Edukacyi Narodowej dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terazniejszą asygnacyą i kwitem prokuratora generalnego kapituły Gnieźnieńskiej zapłaciła zł. 3700 należytość półroczną, a 1 martii ad 1 septembris roku terazniejszego 1785, na odbywanie obligacyi duchownych w archidiecezyi Gnieźnieńskiej według konkordaty przypadającą.

4) Memoryał ks. Rosetti przełożonego ks. teatynów. Komisya, na przełożenie ks. teatynów i interesowanie się uczynione przez terazniejszego ks. nuncjusza, ustąpiła domu, gdzie był dawniej konwikt szlachecki wraz z ogrodem przy collegium po-jezuickiem, w Kamieńcu będących, na umieszczenie tamże alumnatu dla kleryków obrządku Ruskiego i Ormiańskiego, utrzymować się mającego kosztem Św. Stolicy Apostolskiej pod dozorem ks. teatynów, pod kondycjami obszerniej w rezolucyi, w protokóle zapisać się mającej, wyrażonemi.

5) Komisya przez niniejszą rezolucyę wyznacza ks. Czaykowskiego proboszcza Tarczyńskiego do wyegzaminowania dokładnego z geometryi teoretycznej i praktycznej Waleryana Marszewskiego i Jana Piotrowskiego, chcących otrzymać zaświadczenie o zdatności onychże, potrzebne do wyniesienia przywilejów z kancelaryi Koronnej na urzędy geometrów przysięgłych.

6) Komisya, rezolwując memoryał, od synagogi Kazimierskiej podany, z prośbą podzielenia na raty zalegającej prowizyi od sumy kapitalnej zł. 196125 gr. 26, przez wzgląd na niemożność synagogi tejsze dla zaspokojenia całej zaległości do raty św. Jana roku terazniejszego wynoszącej zł. 20930 gr. 13, następujące 14 rat wyznacza, to jest: zaczynając od raty św. Jana 1785, płacić będzie synagoga co pół roku po

zł. 1500 inclusive po ratę św. Jana w roku 1791, na ratę zaś Trzech Królską w roku 1792 ostatnią zł. 1430 gr. 13 zapłaci (S. 8, fol. 207).

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski.

8. Sesja 19 marca: 1) Komisya po roztrząśnieniu raportów wizyt, od Szkoły Głównej do Komisji przesłanych, dała rezolucye, na-przód ogólne, mające służyć wizytatorom generalnym, wkrótce do wszystkich szkół wysyłać się mającym, które per extensum w protokóle będą zapisane.

2) Powtóre osobne rezolucye, czyli zlecenia wizytatorom dane, względem szczególnych miejsc i szkół w Koronie będących, per extensum w protokóle zapisane znajdują się (B. 225, fol. 26).

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski.

9. Sesja 29 marca: 1) Komisya na memoriał, imieniem ks. Radoziwiła wojewody Wileńskiego względem szkół, w Ołyce będących, podany, następującą daje rezolucyę. Gdy dochody należące zdawna do szkół Ołyckich regularnie będą opłacane, natenczas Komisya uczyni pomiarkowanie, czyli rzeczzone szkoły z drugimi szkołami akademickimi co do liczby profesorów i pensji im służącej porównać będzie można. Teraz zaś, że opatrywać szkół Ołyckich z funduszu edukacyjnego bez odzyskania i zabezpieczenia wprzód dochodów ich własnych nie może, oświadcza.

2) Komisya, rezolwując memoriał Karola Obrębskiego, wojskiego Nurskiego, dziedzica dóbr po-jezuickich połowy wsi Załucza, w województwie Podolskiem leżących, oświadcza, iż ponieważ prawo sejmu, w roku 1775 skończonego, titulo: „Rozrządzenie dobrami jezuickimi“, determinując pozostałe dobra ziemskie po zgastyłm zakonie do rozdania między obywatelów na dziedzictwo, sumę, z szacunku tychże dóbr wynikającą wieczyście na nich zostawać deklarowało, od której procent po pół pięta od sta ustanowiony, bez żadnej defalki niezawodnie importowany do kasy Komisji być ma; nie jest zatem w mocy Komisji w przypadku jakichkolwiek bądź wydatków, ciężarów i opłat, z posesyi takowej natury dóbr wynikających, przyjmować oneż i bonifikować dziedzicom. Pretensya więc względem dziesięciny tak za lata przeszłe, jako i następne, z dóbr połowy wsi Załucza opłacać się mającej przez dziedzica, z przyczyn wyrażonych do Komisji Edukacyi stosowaną być nie może.

3) Komisya, mając złożony przed sobą zapis ewikcyi, uczynionej dla funduszu edykacyjnego dnia 22 miesiąca czerwca roku 1782 w grodzie Zakroczymskim przez Ksawerego Wągrodzkiego, skarbnika Zakroczymskiego, na dobrach jego dziedzicznych Pokrzywnica z przyległościami, w ziemi Zakroczymskiej leżących, oraz zaświadczenie sądu ziemskiego Zakroczymskiego, wydane względem bezpieczeństwa tej ewikcyi za dobra po-jezuickie Niestępowo z przyległościami, w własnym grodzie pod aktem wyżej wyrażonym oblatowane, zaleca Dąbrowskiemu instygatorowi

sądowemu, aby imieniem funduszu z ewikcyi, dawniej za też dobra zapisanej dnia 5 miesiąca czerwca w roku 1778 w grodzie Warszawskim przez Jakóba Górskiego na dobrach jego dziedzicznych, Zbrożki zwanych, tegoż Górskiego pisarza ziemskiego i grodzkiego Rożańskiego, przeszłego dóbr Niestępowo z przyległościami po-jezuickich dziedzica, urzędownie zakwitował.

4) Komisya, rezolwując memoryał, od sławetnego Czekierskiego mieszczanina Warszawskiego podany, w prośbie o bonifikacyę, jaką za niedostarczające według zaświadczenia architekta Komisji swojej 1015 łokci kwadratowych gruntu do wymiaru placu konwiktu Warszawskiego po-jezuickiego pod numerem 7, dawniej od Łędzowicza przez licytacyę nabytego, a teraz w posesyi tegoż Czekierskiego zostającego, dysponuje Lelewelowi kasyerowi generalnemu, ażeby stosownie do postąpionej przez Łędzowicza sumy zł. 17295 i wyrachowanych przez pierwszego wymiar łokci kwadratowych $8151\frac{3}{4}$ posesyi teje, wartość każdego łokcia, obrachowawszy, a według teje wartości 1015 łokci, z przerzeczonego zaświadczenia brakujące, na sumę pieniężną zredukowawszy, też sumę, jaka z porachunku wyniknie, od pierwszej sumy zł. 17295, przez Łędzowicza postąpionej, odciągnął i tym sposobem za pozostające już tylko $7136\frac{3}{4}$ łokci kwadratowych pomienionej posesyi kapitał ustanowiwszy, prowizyę od tegoż kapitału od raty św. Jana 1778 do raty św. Jana 1785 wyrachował, przyjmując pro persoluto zapłacone już przez Czekierskiego w pierwszych czterech ratach zł. 1729 gr. 15 in vim takowejże prowizyi. Ponieważ zaś suma zł. 17295, przez Łędzowicza na licytacyi postąpiona i już w tabeli sum po-jezuickich pomieszczona, zmniejszoną być nie może, przeto skompletowanie onej na miejsce odpaść mającej za niedostarczające 1015 łokci kwoty, z pomienionej zaległej mającej za nieopłać ma, resztującą zaś teje prowizyi zaległość, jaka z porachunku okaże się, Czekierski do kasy opłacić powinien będzie, a to w racie następującej Św.-Jańskiej, przy opłaceniu anticipative od całego już kapitału zł. 17295 za też ratę prowizyi. A dla zabezpieczenia na przyszłość zupełności kapitału, zł. 17295 wynosić powinno komplanacyę, wszelkie pretensye Czekierskiego względem niedostarczającego do placu 7-go gruntu umarzającego, imieniem funduszu z tymże Czekierskim zawrzeć Lelewelowi Komisya zleca.

5) Asygnacya na zł. 190 za wydrukowanie mowy ks. Piramowicza, tudzież ekspens na papier i oprawę.

6) Na doniesienie księcia prymasa o wakującej kanonii katedralnej Gnieźnieńskiej funduszu doctoris medicinae, do której Komisya podług ostatniej konkordaty, o fundusze i obliży duchowne z archidyecyzyą i kapitułą Gnieźnieńską zawartej, ma prawo prezentować osobę, postanowiła Komisya rekomendowanego sobie ks. Stefańskiego eks-jezuitę, mającego doskonałą praktykę leczenia, temuż księciu wydanym na to instrumetnem prezentować.

7) Komisya wszystkie medicamenta, naczynia i sprzęty, jakie się teraz znajdują należące do apteki po-jezuickiej w Poznaniu, pozwala te-razniejszą rezolucją ks. Stefańskiemu w sposobnym czasie transportować z Poznania do Gniezna; kondycje utrzymowania napotem teje apteki w Gnieźnie obszerniej w protokóle będą wypisane.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. A. Sułkowski.

10. Sesja 29 marca: 1) Ks. Kołłątaj kanonik Krakowski, rektor Szkoły Głównej Koronnej, przygotował obszernie na piśmie raport do Komisji o Szkole Głównej Koronnej Akademii Krakowskiej od dnia 1 października 1780 roku do dnia ostatniego miesiąca lipca 1784 podany, czytanie onegoż na sesji dzisiejszej rozpoczął, przekładając wielorakie okoliczności, rezolucji Komisji potrzebujące, których ułatwienie Komisya w ciągu dalszego czytania raportu na sesjach przedsięwziąć postanowiła, a dokładne i gorliwe w tymże raporcie dane sobie o wszystkim wiadomienie z ukontentowaniem przyjmując, aby cały raport w protokół był wciągnięty zaleciła.

2) Rezolucje dla Szkoły Głównej Koronnej: a) Komisya stanowi, że akademicy, dawniej in corpore Szkoły Głównej Koronnej przed wizytą i reformą będący, mają zostawać w temże Szkoły Głównej zgromadzeniu ad vitae tempora. A lubo dla lat i słabości zdrowia, lub też dla spokojności, którą sobie obrali nie powinni być pociągani do żadnych prac i posług, chyba gdyby który, od Szkoły Głównej lub od Komisji wezwany, sam dobrowolnie one przyjął zechciał, na aktach jednak publicznych, jako zasłużeni, pierwszeństwo przed nauczycielami teje Szkoły Głównej mieć powinni, dla których zachowuje się także prawo pierwszeństwa in concursu ad beneficia iuris passivi vel activi Universitatis wakować mające, i pensya takowa, jaką każdy z nich przez wizytę lub późniejszymi rozporządzeniami Komisji ma sobie zabezpieczoną z ostrzeżeniem, iż któryby inne opatrzenie dostarczające dostał, pensyi odstąpić powinien będzie.

b) Komisya Badurskiego, przeszło lat trzydzieści w Szkole Głównej pracującego, znając dobrze gorliwość i zdatność, a chcąc, aby utalentowani obywatele mieli pierwszeństwo do katedr Szkoły Głównej, postanowiła wezwać na nauczyciela do katedry patologii, od następującego roku szkolnego rozpocząć się mającej. Proszony jest książę prezydujący, żeby listownie onegoż zachęcić raczył do kontynuowania prac akademickich, w których od początku reformy Akademii widoczne dowody usilności swojej okazał. Patent onemu stosownie do dawniejszej rezolucji Komisji ma być wydany.

c) Zważając Komisya, że ks. Szabel T. D., Badurski M. D., ks. Kolendowicz T. D., wiele lat in corpore Universitatis przed reformą przepędzili i w dawniejszych pracach swoich istotne położyli zasługi, tym więc osobom szczególniejsze chcąc okazać względy przeciąg lat 16, w ustawach do emerytury przepisanych, dla nich tylko do lat 8 zamie-

rza. Wszyscy zaś inni profesorowie czyli *ex corpore Universitatis* po reformie pozostali, czyli nowo wezwani, po spełnieniu lat 16 w pracach odbytych prawo de emerytury podług ustaw mieć będą. Ażeby zaś żadnej nie było wątpliwości, od którego czasu lata do emerytury liczyć się mają, Komisya rezolwuje, że każdy nauczyciel od zaczęcia dawania lekcyi po reformie Szkoły Głównej też lata do emerytury swojej ma mieć policzone.

d) Komisya, ułatwiając zajęć mogące sprzeczki o pierwszeństwo w porządku na posiedzeniach i aktach publicznych Szkoły Głównej, mieć chce, iż tak zasłużony, jako i pracujący, nauczyciel miejsce mieć powinien podług przyjęcia swojego do Szkoły Głównej po reformie, gdyby zaś kilku profesorów w jednym czasie do zgromadzenia przyjętymi byli, ten przed innymi pierwszeństwo mieć powinien, który dawniej otrzymał stopnie doktorskie w tem collegium, w którym pracuje, albo jest zasłużony. Emeryci zaś dawniejsi, którzy podczas reformy od prac uwolnionymi zostali, na posiedzeniach i aktach publicznych pierwszeństwo mieć będą.

e) Komisya zaleca Szkole Głównej, aby nauczyciele obudwu kolegiów ułożyli prospekta lekcyi swoich z zamierzeniem przeciągu czasu, w którym kurs onychże ma być zakończonych i z przyłączeniem jednego lub dwu rozdziałów dzieła, do tychże lekcyi przygotowanego, a takowe prospekta przez collegia roztrząśnione i poprawione być mają, z opisaniem należytych granic każdej lekcyi tak, ażeby w jednej rzeczy kilku profesorów nie mówiło, ani też nie powstała taka materya, któraby od żadnego nauczyciela nie była dotknięta; które, gdy Szkoła Główna przyjąwszy na obradach swoich, każdemu w szczególności profesorowi do dawania publicznie zaleci, w przyszłym raporcie swoim cały ten układ lekcyi z jednym lub dwoma rozdziałami każdej nauki mającej się dawać podług prospektu do Komisji prześle. Ostrzega zaś Komisya Szkołę Główną, iż obwieszczenia, corocznie pod tytułem prospektu przy rozpoczęciu lekcyi in Universitate wydawać się zwykłe, lubo ma za dostateczne dla uwiadomienia uczniów o mających się traktować materyach nauk, nie ma jednak za takie, jakie są wyżej do uskutecznienia przepisane prospekta i jakie każdy zaczynający dawać lekcyę swoją profesor ułożyć i do roztrząśnienia collegium swemu podać powinien.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwiłł.

II. Sesa 30 marca. Kontynuowane było dalsze czytanie raportu o Szkole Głównej Koronnej, z którego wypadły rezolucye Komisji następujące:

1) Komisya zaleca Szkole Głównej Koronnej, ażeby wprzód nim przystąpi do ogłoszenia konkursu na viceprofesora do nauk matematycznych podług dawniejszej rezolucyi Komisji i niżeli innych viceprofesorów podług uznanej onychże potrzeby do zgromadzenia swojego przyjęcie, starała się nieodwłocznie ułożyć przepis dla viceprofesorów w ogól-

ności i dla każdego w szczególności, a to na obadwa collegia. Które to przepisy, gdy przy raporcie następującym do Komisji poda i Komisja one przyjmie, natenczas dopiero Szkoła Główna konkurs na viceprofesora do nauk matematycznych ogłosi i innych upatentowanych już przez Komisję viceprofesorów do pełnienia powinności swoich przypuści.

2) Gdy dotąd profesorowie Szkoły Główniej, którzy dzieł swoich do wydrukowania nie przygotowali, lekcye swoje z wypracowanych przez siebie pism dają, Komisya, pragnąc jak największego pożytku z lekcyi publicznych, zaleca Szkole Główniej, ażeby czas naukom wyznaczony na samą tylko był użyty eksplikacyę i czynienie doświadczeń; nauczyciele zaś, aby komunikowali uczniom pisma swoje do przepisywania w czasie od lekcyi wolnym, w którym i przygotowanie doświadczeń ma być czynione tak, ażeby czas, lekcyom poświęcony, na dyktowaniu i przygotowaniu doświadczeń nie ginął. Które to zalecenie, ażeby swój miało skutek, od przyszłego roku szkolnego Komisya Szkole Główniej nakazuje i o egzekucyi onegoż nieodwłocznej doniesienia w raporcie następującym oczekuje.

3) Komisya, wyznaczwszy 14000 zł. na potrzeby collegium Fizycznego, gdy przy terażniejszym raporcie z tej sumy nie odbiera rachunku, zaleca Szkole Główniej, ażeby tak zaległe rachunki, jako i następne, przez Szkołę Główną roztrząśnione, z wyszczególnieniem każdego artykułu ekspensy przy raporcie przyszłym Komisji podane były, rozłożenie zaś sumy ogólnej na szczególne każdej lekcyi potrzeby Radzie Szkoły Główniej zostawuje, z której sumy 5000 zł. corocznie na utrzymanie ogrodu botanicznego wyznacza.

4) Przybylskiemu Komisya patent na bibliotekarza wydać zaleca, przyłączając do jego obowiązków i ten, ażeby dwa razy w tydzień od pierwszych dni maja do wakacyi dawał lekcyę w Bibliotece o starożytnościach podług podanego przez niegoż prospektu. Gdy zaś z pilnością te obowiązki sobie powierzone sprawować będzie, pozyska od Komisji w późniejszym czasie pozwolenie wojażu w celu przypatrzenia się dobrze ułożonym i utrzymywanym bibliotekom zagranicznym.

5) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby ultimis iunii roku terażniejszego wypłaciła do rąk ks. Bogdanowicza zł. 2000 na odprawienie podróży po kraju Polskim dla przejrzenia niektórych sławniejszych archiwów, w których wynaleźć jeszcze może wiele rzeczy potrzebnych do dopełnienia zbioru prawa duchownego krajowego pożytecznie tak dla duchowieństwa, jako i osób prawnych, napisanego.

6) Komisya dochody z probostwa Miechowskiego na dokończenie collegium Fizycznego i na opatrzenie onego w potrzebne kolekcye przeznaczają, zalecając, aby Szkoła Główna corocznie z tychże dochodów rachunki z wyszczególnieniem każdego wydatku do raportu, Komisji podawać się mającego, przyłączała. Po skutecznieniu zaś niniejszej rezolucyi dalsze rozrządzenie tychże dochodów Komisya sobie zostawuje.

7) Lubo collegium Fizyczne żąda mieć sobie powiększony fundusz na skupienie instrumentów matematycznych, fizycznych i chirurgicznych, Komisya jednak postanowiła zawiesić wydanie w tej mierze rezolucyi swojej, dopóki Szkoła Główna nie sporządzi dokładnego tych instrumentów inwentarza, wyszczególniając jakie już ma, a jakich jeszcze potrzebuje. Niniejszą zaś rezolucyą zaleca Komisya, ażeby tak collegium Moralne, jako i Fizyczne, spisały inwentarze domów swoich i one do przyszłego raportu przyłączyły.

8) Gdy Komisya z ukontentowaniem odbiera upewnienie, że profesorowie, po reformie nauk w Szkole Głównej pilnie i gorliwie pracujący, mają już niektórzy przygotowane do druku dzieła swoje, a niektórzy pracują jeszcze nad przygotowaniem onychże, fundusz więc na to potrzebny obmyślić postanowiła, żąda jednak, aby Szkoła Główna podała wyszczególnienie ile się może spodziewać tak teraz, jak w dalszym czasie, rzetelnego dochodu z drukarni swojej.

9) Odebrawszy Komisya żądania collegium Fizycznego, ażeby kosztą na czynienie doświadczeń z balonami i innych (które tylko przez tradycyę podają sobie w dziełach fizycy, a które w lektoryach czynione być nie mogą) dla nauczycielów były opatrzone, najmocniej zaleca tymże nauczycielom, aby teraz przy początkowem nauk fizycznych zaprowadzeniu w kraju naszym, tak lekcyje, jako i doświadczenia najbardziej starali się stosować do pierwszych potrzeb i pożytków istotnych naszego kraju, zostawując bogatszym i w pierwsze potrzeby obficie opatrzonym narodom wydoskonalenie tych doświadczeń, które, prawie samej ciekawości dotąd służyć się zdające, znaczniejszych kosztów wyciągają.

10) Komisya odbiera z ukontentowaniem wydane przepisy od Szkoły Głównej, ściągające się do instrukcyi kandydatów i spodziewa się pilnego onychże pełnienia, zaleca oraz, ażeby Szkoła Główna starała się przyspieszyć ułożenie dalszych ustaw dla kandydatów i przełożonego nad nimi, mając w tem urzędzeniu pierwszą baczność na to wszystko, cokolwiek do religii, do obyczajów i do oświecenia ich w obowiązkach, tak ważnemu powołaniu potrzebnych służyć będzie mogło.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwiłł.

12. Sesa 1 kwietnia: 1) Kontynuacya raportu o Szkole Głównej Koronnej na sesyi dzisiejszej dokończona, z którego niektóre ważniejsze okoliczności, tyczące się wizyt generalnych, oraz obrad Szkoły Głównej i obrad zgromadzeń stanu akademickiego, Towarzystwu Elementarnemu do roztrząśnienia podać zalecono, aby zdanie swoje w tej mierze na następujące sesye Komisyi podało.

2) Komisya, stosując się do żądania ks. Antoniego Sułkowskiego, wojewody Gnieźnieńskiego, na piśmie podanego, zaleca Zarembie regentowi administracyą dóbr leśnictwa Kupiskiego, w posesyi tradycyjnej funduszu edukacyjnego zostających, zawiadującemu, aby z percept leśnictwa tegoż do rąk i za kwitem Otto kapitana, plenipotentą ks. wojewody

Gnieźnieńskiego zapłacił zł. 900 na interesa, w sprawie gruntowej między ks. wojewodą Gnieźnieńskim i gromadami leśnictwa pomienionego wypadające, która to suma w porachunek należyci, od ks. wojewody Gnieźnieńskiego funduszowi edukacyjnemu przypadającej, przypisana i z dalszych leśnictwa percept odzyskana być ma.

3) Komisya, przychylając się do prośby synagogi Poznańskiej, w memoryale podanym wyrażonej, zaległość prowizyi od sumy kapitałnej zł. 25000, od raty Trzech Królów roku 1774 do raty św. Jana 1785, wraz z procesem według zaszłego porachunku, w kwocie zł. 14973 gr. 12 od teje synagogi funduszowi edukacyjnemu przypadającą, na lat trzy do wypłacenia dzieli, przy której zaległości i bieżącą anticipative od pozostającego kapitału prowizyę taż synagoga płacić winna będzie, a to podług rozłożenia i kondycyi obszerniej w protokóle wyrażonych (S. 8, fol. 215).

4) Komisya zaleca ks. Popławskiemu bywшему rektorowi seminarii nauczycielów w Krakowie, ażeby z percypowanych i ekspensowanych na toż seminarjum od ostatniego porachunku, to jest: od dnia 1 października roku 1781 do dnia 1 października roku 1783 przez lat dwa pieniądze porachunek wraz z dowodami do kasy gnrlniej przysłał, przyłączając do percepty tegoż porachunku sumę zł. 3000, a 1 octobris 1780 ad 1 octobris 1781 na bibliotekę seminarii percypowaną, a nie obrachowaną, tudzież remanentowe z pomienionego ostatniego porachunku pozostałe od ekspensy kwoty, a co się tyczy książek, do biblioteki seminarii zakupionych, tudzież sprzętów seminarii, które w registrach delegowanym podanych specyfikowane były, tych oddanie według tychże registrów (których kopia od kasy gnrlniej przesłana będzie) nastąpić ma do dyspozycyi Szkoły Głównej Koronnej, podług wyszłej w tej mierze rezolucyi Komisyi.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwiłł.

13. Sesa 6 kwietnia: 1) Czytany był raport, który dr. Jaśkiewicz ze zlecenia Szkoły Głównej Koronnej podał do Komisyi o szpitalu, przy kościele św. Barbary w Krakowie będącym, z opisaniem aktualnego stanu i podaniem sposobów do polepszenia onegoż w dalszym czasie. Komisya postanowiła zaradzić o upewnieniu dochodów tegoż szpitalu, oraz opatrzeniu obszerniejszego miejsca tak dla większej liczby chorych, jakoteż dla praktyki uczniów chirurgii, przy Szkole Głównej edukujących się potrzebnego. Zalecono, aby projekt utrzymywania apteki przy rzezonym szpitalu naprzód Komisyi był podany.

2) Komisya, podany od Szkoły Głównej W. K. L. podział sumy zł. 30000, na sarta tecta szkół, domów i kościołów akademickich w Litwie rocznie determinowanej aprobując, zaleciła Lelewelowi kasyerowi generalnemu, ażeby stosownie do podziału tegoż sumy dla szkół Litewskich, a 1 octobris 1784 ad 1 octobris 1785 na sarta tecta przypadające, do wypłacenia z kas prowincjonalnych zaasygnował salvo calculo, jako

obszerniej w protokóle specyfikacja miejsc i kwoty wyznaczonej zapisana znajduje się (S. 8, fol. 219, 223).

3) Komisya dysponuje kasie generalnej Warszawskiej wydać asygnację do kasy prowincjonalnej Pińskiej na zapłacenie ks. Kopczyńskiemu, w Towarzystwie do ksiąg elementarnych zasiadającemu, sumy zł. 4000, która onemuż wyznaczona jest tak w nadgodę za napisanie gramatyki, jakoteż dla powrócenia kosztu, na przepisujących też gramatykę łożonego (S. 8, fol. 225).

14. Sesya 12 kwietnia: 1) Raport od kasy gnrlniej Warszawskiej podany tak z percepty, jako i ekspensy, czytany był i egzaminowany.

2) Tabela wydatku rocznego, na Szkołę Główną Koronną w Krakowie a die 1 octobris 1784 ad 1 octobris 1785 wyznaczonego, przyjęta i podpisana, per extensum w protokół wciągniona będzie.

3) Asygnacje: a) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby dla dopełnienia sumy zł. 150000, na pensye Szkoły Głównej Koronnej rocznie wyznaczonej, za rok przeszły 1 octobris 1784 skończony, dopłaciła tejsze Szkole Głównej przy sposobności zł. 7300. b) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją i kwitem ks. Smacznińskiego prokuratora Szkoły Głównej Koronnej in vim należytości półrocznej, a 1 aprilis roku terażniejszego Szkole Głównej Koronnej przypadającej, zapłaciła zł. 20600. c) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wypłacić za kwitem Gintowta Dziewiąłtowskiego sekretarza Komisji zł. 3000, to jest: pensyę półroczną, a die 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego 1785 przypadającą. d) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać dwie asygnacje: jedną do kasy prowincjonalnej Łuckiej, drugą do kasy prowincjonalnej Żytomierskiej, na zapłacenie półrocznej pensji ofycyalistom Komisji, a die 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego przypadającej, a naprzód do kasy prowincjonalnej Łuckiej: Czarnockiemu pisarzowi zł. 3600, Rzętkowskiemu regentowi 2000, Idżkowskiemu archiwście 1500, Zabłockiemu protokółście 1500, Dąbrowskiemu instygatorowi 1000, Zawadzkiemu architektowi 1675, sześciu kancelarzystom 6000, Świętorzeckiemu 125, in summa 17400; do kasy prowincjonalnej Żytomierskiej: Lelewelowi kasyerowi 3000, temuż na stancyę 1000, Morozowi subalternowi 1500, na manualistów przy kasie 1000, in summa 6500 (S. 8, fol. 227).

4) Komisya Edukacyi Narodowej, stosując się zupełnie do poprzednicznej rezolucyi swojej, dnia drugiego miesiąca lipca roku przeszłego 1784 zaszłej, względem podanego projektu od ks. Sułkowskiego wojewody Poznańskiego, ofiarującego uczynić fundacyę na edukowanie dam szlacheckich w Wielkiej Polsce, ponieważ tenże ks. wojewoda Poznański przed uskuteczniением takowej fundacyi żąda mieć wprzód pozwolenie od Komisji swojej na utrzymywanie pensji dla dam kondycyi szlacheckiej w dobrach swych dziedzicznych Rydzynie pod bliższym swoim i księżnej małżonki swojej dozorem, aby z doświadczenia i próby uczy-

nionej w układzie przyzwoitego dla dam szlacheckich na teje pensyi wychowania mógł wziąć dalsze miary do trwałego ustanowienia fundacyi, którą już dawniej Komisji oświadczył, pozwala teraz na otwarcie pensyi dla dam szlacheckich w Rydzynie, za pewną umówioną płacę tamże przyjmować się mających, w tem zaufaniu, że chwalebny zamiar księcia wojewody i przykład księżnej małżonki jego w opiekowaniu się rzeczoną pensją szczęśliwie dopomogą do udoskonalenia tej części edukacyi w kraju naszym, która około wychowania dam szlacheckich dotąd jest pożądaną.

5) Komisya, nadgradzając ks. Jezierskiemu rektorowi szkół wydziału Małopolskiego koszta, które, mieszkając od początku roku terażniejszego szkolnego w Krakowie, podejmował i dalsze, które w czasie wizyty generalnej, do której jest wyznaczony, zdarzyć się mogą, przydaje onemuż do pensyi wizytatorskiej na ten rok zł. 2000, którą kasa gnrlna Warszawska z sumy ogólnej 150000 zł., na Szkołę Główną Koronną rocznie wyznaczonej, za kwitem jego wypłaci.

6) Komisya przez wzgląd na niedostatek i potrzeby ks. Borowskiego, który lat kilka był profesorem w szkołach, a dla słabości od stanu akademickiego oddalił się, kazała wypłacić z kasy grlnej Warszawskiej do rąk i za kwitem onegoż na ten raz zł. 400.

7) Komisya na wakującą kanonię Kaliską po śmierci ks. Domzalskiego postanowiła prezentować ks. Józefa Przyłuskiego, rektora szkół wydziału Wielko-Polskiego, a to podług prawa służącego Komisji z mocy konkordaty, zawartej w roku 1781 z ś. p. księciem Ostrowskim prymasem i archidiecezyą Gnieźnieńską o obliży i fundusze duchowne, dawniej przez ks. jezuitów przyjęte.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwiłł.

15. Sesya 15 kwietnia: 1) Przysłany do Komisji raport od Szkoły Głównej W. K. L. był naprzód z woli jej dany Towarzystwu Elementarnemu do roztrząśnienia, a teraz przytomnym komisarzom kolejno do przeczytania ma być komunikowany, z którego materye, rezolucyi Komisji potrzebujące, wypisane i przygotowane będą.

2) „Układ czyli porządek i treść Gramatyki“, dzieło ks. Kopczyńskiego pracowicie napisane, przekonywające o dokładnym sposobie uczenia języka łacińskiego w szkołach narodowych z terażniejszej gramatyki elementarnej, wydrukowane będzie z woli Komisji tu w Warszawie pod dozorem samegoż autora i rozesłane do szkół dla profesorów, któremu Komisya za 500 egzemplarzy zł. 1000 wypłacić rozkaże.

3) Ks. Gorczyzewski prefekt szkół Kaliskich rekomendowany jest Komisji przez księcia wojewodę Poznańskiego imieniem obywatelów województw Wielko-Polskich, aby, gdy ks. Przyłuski jako rektor wydziałowy przeniesie się do Poznania, zastąpił urząd i miejsce jego przy szkołach w Kaliszu.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwiłł.

16. Sesja 22 kwietnia: 1) Komisya, przychylając się do żądania Marcina Supińskiego, podstarosty sądowego powiatu Oszmiańskiego, pisarza sądów sejmowych kadencji W. K. L., przez memoriał od niego do siebie podany, przełożonego na lokację sumy 25000 zł. z kapitałów funduszu edukacji narodowej na dobrach jego, Migule Chodzkowszczyzna zowiących się, w powiecie Oszmiańskim leżących, jako podług zaświadczenia od urzędu grodzkiego powiatu Oszmiańskiego, pod dniem 27 miesiąca grudnia roku 1784 wydanego, a na dniu 28 tegoż miesiąca i roku w księgi tegoż grodu powiatu Oszmiańskiego, wprowadzonego jegoż własnych dziedzicznych, żadnym długom, ewikcyom i zgoła żadnym innym ciężarom niepodległych, zezwała i przeto zł. 15416 gr. 20 dekretem oczywistym sądów swoich, pod dniem 27 miesiąca maja przeszłego 1784 roku zaszłym, na tymże Supińskim dla funduszu edukacji narodowej przysądzonych, na takową lokację determinując, iżby kasa gnrlna funduszu edukacji narodowej ku dopełnieniu rzeczonych 25000 zł. z innych na rzecz funduszu edukacji windykujących się kapitałów 9583 zł. gr. 10 do którejkolwiek kasy prowincjonalnej Litewskiej asygnowała, zaleca, wszakże w tem, iżby nie pierwiej nieraz wspomniony Supiński z satysfakcyi przerzeczonemu dekretowi oczywistemu był kwitowany i 9583 zł. gr. 10 do kompletowania 25000 zł. doliczonymi onemuż zostały, aż tenże Supiński obligacyjny, oraz inekwitacyjny zapis, w zupełnej prawności formie sporządzony i przed aktami własnego powiatu, gdzie dobra ewikcyjne leżą, przyznany, bądź za przyznaniem onego w innej jurysdykcyi do tegoż własnego powiatu przeniesiony z ekstraktami tegoż zapisu złoży, jak najwyraźniej ostrzega.

2) Komisya, mając uczynione sobie zaskarżenia na dwóch profesorów szkół Sandomierskich, to jest: Łojowskiego i Domaradzkiego, postanowiła naprzód potrzebną względem tego na miejscu uczynić indygaacyę z osób wiary godnych, delegując więc na to ks. Gawrońskiego kanclerza katedralnego Krakowskiego, instrukcyę onemuż przepisała, która obszerniej w protokół wciągniona być ma.

3) Komisya, odebrawszy memoriał przewielebnego ks. Horbackiego biskupa Pińskiego, dopraszającego o ustąpienie niedokończonego kościoła po-jezuickiego w Pińsku, do którego katedrę swoją przenieść żąda i o wydzielenie na rezydencyę temuż biskupowi pewnej części collegium Pińskiego, zaleca mającemu zjechać na wizytę szkół Pińskich wizytatorowi generalnemu, ażeby traktował osobiście z przerzeczonym ks. biskupem Pińskim o kondycjach i sposobie, jakby dogodzić można przełożonemu w memoryale jego żądaniu. Plantę tak collegium, jako i kościoła, dla informacyi Komisji wizytator z opisaniem, co już jest dokończonego w murach i mieszkaniach, zrobić i odesłać nakaze. Tenże wizytator, na miejscu będący, starać się ma wyrozumieć żądania pierwszych urzędników powiatu Pińskiego, chcących bezpiecznie mieścić w murach collegium po-jezuickiego archiwa aktów publicznych i podać w raporcie do Komii-

syi zdanie swoje tak w okolicznościach, wyżej wyrażonych collegium i kościoła pojezuickiego w Pińsku tyczących się, jakoteż co do potrzeby (jeżeli się na miejscu okaże) pomnożenia liczby profesorów w szkołach tamecznych podług żądania obywatelów powiatu Pińskiego.

4) Komisya z najpierwszych wakansów po emerytach ekszejuitach wyznacza pensyę Adamowi Lisickiemu ekszejucie zł. 300 rocznie, której opłata zaczynać się ma od dnia 1 października roku terażniejszego, tymczasem zaś na opatrzenie potrzeb tego ubogiego ekszejuity kasa gnrlna zapłaci onemu zł. 150.

5) Asygnacye: a) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją na pensye półroczne, a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego Towarzystwu do ksiąg elementarnych należące, zapłaciła zł. 10418 gr. 22^{1/2}, co przy generalnym porachunku przyjęto będzie. b) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej zapłacić pensye oficyalistom niżej wyrażonym a 1 aprilis ad 1 octobris: Malczewskiemu pisarzowi sądowemu zł. 3600, Zarembie regentowi 1000, Rzętkowskiemu i Ustrzyckiemu patronom à fl. 1500—3000, Tolkmitowi kontraregestrantowi 3000, in summa 10600.

6) Komisya, zaleciwszy Towarzystwu do ksiąg elementarnych wyznaczonemu roztrząśnienie uwag, w raporcie wizyt generalnych szkół umieszczonych, nad gramatyką elementarną, daną sobie w tej mierze dokładną sprawę i odpowiedzi na zarzuty tak ogólne, jakoteż szczególne, przeciwko elementarnej gramatyce za dostateczne uznając, wydała obszerną w tej okoliczności rezolucyę swoją, którą per extensum w protokół wpisaną mieć chce i podaną do druku dla wiadomości i objaśnienia tak profesorów, jako i innych osób, wątpliwości względem elementarnej gramatyki mieć mogących; zaleciła oraz, aby we wszystkich szkołach pod żadnym pretekstem innej, prócz elementarnej, nie używano gramatyki.

7) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wypłacić za kwitem ks. Bienkowskiego, wyznaczonego na wizytę gnrlną szkół Litewskich, sumę zł. 3000, które z sumy ogólnej 150000 zł., na Szkołę Główną W. K. L. rocznie opłacać się mającej, przy porachunku mają być potrącone.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwill.

17. Sesya 26 kwietnia: 1) Komisya, odebrawszy przełożenie od Szkoły Głównej W. K. L. sobie uczynione, dała na nie odpowiedzi i dalsze zalecenia swoje w liście, z tej okazji obszernie do Szkoły Głównej napisanym, który w protokół per extensum wciągniony będzie.

2) Komisya, przychyłając się do rekwizycyi Roberta Brzostowskiego, pułkownika husarskiego w wojsku W. K. L., pozwolenia jemu kontraktu arendownego na dobra Sitca zwane, w powiecie Oszmiańskim leżące, za przewidzianą na Michale i Kazimierze z Ogińskich Brzostowskich, podskarbach wielkich W. K. L., konwikyę, przez urzędową w roku 1784 miesiąca kwietnia 24 dnia skuteczną tradycyę do posesyi

funduszu edukacji narodowej dostała, żądającej, Janowi Lutomskiemu, kasyerowi kasy prowincjonalnej Wileńskiej, do zawarcia takowego arendownego kontraktu, bądź z nadmienionym Brzostowskim pułkownikiem husarskim w wojsku W. K. L., bądź dla trudności umówienia z nim przyzwoitych kondycji z kimkolwiek innym, oraz do wydania i przyjmowania zwykłych w tej mierze opisów, moc zupełną porucza.

3) Komisya, dopełniając prawa sejmów tak w roku 1775 skończonego, jakoteż 1776 względem dóbr wszelkich funduszowych, na edukację obróconych, postanowione, a istotny dozór i zawiadywanie majątkiem funduszowym na edukację poświęconym Komisji oddające, gdy probostwo komendataryjne Miechowskie za przywilejem J. K. Mści, pod dniem 26 miesiąca sierpnia roku 1784 wydanym Szkole Głównej Koronnej Akademii Krakowskiej jest inkorporowane, a względem rozrządzenia prowentami onegoż ordynacya Komisji swojej jest zlecona, którego probostwa za nominacją J. K. Mści trzymanego przewielebny ks. Cieciszowski biskup Kijowski w aktach konsystorza Warszawskiego dnia 22 miesiąca kwietnia roku terażniejszego przez rezygnację odstąpił; zaczem, upatrując łatwiejszą administrację dóbr przerzeczonych dla Szkoły Głównej, naukami i rządem szkół krajowych zatrudniającej się, oraz ubezpieczając stały dochód do kasy tejże Szkoły, non obstante ulla calamitate wchodzić mający, uznała za najlepszy środek oddać też dobra prawem wieczności osobom stanu szlacheckiego, a to na wzór, konstytucją roku 1775 względem dóbr po-jezuickich na fundusz edukacji narodowej obróconych przepisany. Co zaś do ustanowienia szacunku, za też dobra przynależnego i na nich na zawsze zostawać powinno, zapatrzwszy się na inwentarz i tabele wyciągniętej intraty przez Skopowskiego przy likwidacji fortuny niegdy najprzewielebniejszego księcia Podoskiego prymasa, dawniejszego tegoż probostwa posesora, sporządzony na terminie zjazdu z mocy dekretu trybunalskiego, w Szeńsku agitującego się, pokładany i za dekretem tegoż sądu zjazdowego (którego w aktach grodu Rawskiego dnia 1 miesiąca lipca roku 1783 oblata) przysięgą wypełnioną stwierdzony, i do niego zastosowawszy się, iż szacunek tych dóbr do przerzeczonego inwentarza z wyciągniętej intraty demptis expensis fundi et oneribus publicis stosować będzie, postanawia i że od ustanowionej sumy szacunkowej procent po półpięta od sta (z powodu wyższej ceny zboża w latach dawniejszych, w których ten inwentarz był spisany, takowanego) dwiema ratami na rok anticipative do kasy Szkoły Głównej opłacany być powinien oznacza. Że zaś dobra probostwa Miechowskiego w kilku folwarkach oddzielnych jeden od drugiego znajdują się, przeto, iż między osoby o nie konkurujące rozdane zostaną, w kondycjach przez biorącego też dobra dopełnić się powinny, względem dóbr na fundusz edukacji przychodzących po-jezuickich konstytucją roku 1775 i 1776 tak względem zapisania ewikcyi, jakoteż względem zbywania dóbr za wiadomością Komisji, oraz odpowiedzią w sądzie tejże Komisji w przy-

padku nieregularnego opłacania procentu i dezolacyi dóbr, tudzież względem nie zaciągania na nie długów i między sukcesorów na części nie dzielenia postanowionych, przepisuje. A co się tyczy spisania inwentarza przy objęciu posesyi dóbr przereczonych probostwa Miechowskiego, ten w obecności osoby, ze Szkoły Głównej wyznaczonej, oraz zesłanego od posesora, prawem wieczności też dobra odbierającego, urzędownie na miejscu sporządzony być ma i jeden onegoż egzemplarz, przez obie strony podpisany, na gruncie zostawiony, drugi do archiwum Szkoły Głównej, a trzeci do archiwum funduszu edukacyi narodowej oddany zostanie.

M. Poniatowski. M. Garnysz. M. Radziwiłł.

18. Sesya 9 maja: 1) Taksa folwarków probostwa Miechowskiego uczyniona z proporcji intrat przez Skopowskiego stolnika Brzeskiego Kujawskiego inwentarzem, w roku 1775 miesiąca sierpnia 23 dnia sporządzonym, wyprowadzonych, która w tabeli osobnej per extensum w protokół wpisana będzie.

2) Czytany i egzaminowany był raport zwyczajny z percepty i ekspensy, od kasy gnrlniej Warszawskiej podany.

3) Komisya Edukacyi Narodowej, mając komunikowaną sobie od P. Departamentu Policji w Radzie Nieustającej konwencyę, na dniu 11 miesiąca kwietnia roku terażniejszego zawartą w chwalebny i pożytecznym zamiarze utrzymywania w Krakowie przy Szkole Głównej Koronnej bursy osobnej dla uczniów z miast królewskich, tamże na naukę lekarską wysyłać się mających, obowiązki przez tę konwencyę od Szkoły Głównej przyjęte, jako przysługę dla kraju i stałość tak pożytecznego ustanowienia jedynie za cel mające, niniejszą rezolucyą, ze strony swojej na rekwiizycyę P. Departamentu Policji wydaną, stwierdza.

4) Asygnacye: a) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół wydziału Mazowieckiego zapłaciła zł. 14400 in vim należności półrocznej, a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego dla emerytów eksjezuitów przypadającej. b) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacyą i kwitem Rzętkowskiego regenta zapłaciła zł. 942 gr. 15, przez tegoż Rzętkowskiego na wydatki prawne podług złożonego rejestru awansowane.

5) Gdy Mycielski wojewoda Inowrocławski, podając memoriał do Komisji w dwóch okolicznościach: w pierwszej, ponieważ w rezolucji Komisji swojej, pod dniem 14 miesiąca listopada roku 1783 zapadłej przeniesienia ewikcyi Lipskiemu generałowi majorowi wojsk koronnych za dobra po-jezuickie Wydzierzewice z przyległościami z dóbr Przybyszewa i Ogrodów na inne dobra pozwalającej, jest wyrażono, jakoby dobra rzeczone Przybyszew i Ogrody były w tym czasie dziedziczne Lipskiego, a w rzeczy samej już natenczas te dobra były odprzedane przez tegoż Lipskiego niegdy Koźmińskiej wojewodzinie Kaliskiej, aby na czas

przyszły ten wyraz wzmiankowanej rezolucji jakiej nie uczynił wątpliwości, objaśnienia żąda; w drugiej, ponieważ w kwiecie przez Jana Dąbrowskiego instygatora w grodzie Warszawskim imieniem funduszu dnia 2 stycznia roku 1784 z ewikcyi dóbr Przybyszewa i Ogrody zeznanym, jest także wyrażono, jakoby dobra Przybyszew i Ogrody leżały w województwie Kaliskiem, a w istocie samej w województwie Poznańskiem i ziemi Wschowskiej są sytuowane, aby i ta okoliczność równie jakiej w czasie przyszłym nie przynosiła kwestyi, podobnie objaśnienia doprasza się i na wsparcie tej prośby nietylko oblatę kontraktu rezygnacyjnego, samą rezygnację dóbr Przybyszewa i Ogrody, dnia 14 lipca roku 1781 przed księgami grodzkimi Wschowskiemi przez Lipskiego na osobę niegdy Koźmińskiej wojewodziny Kaliskiej zeznaną, oraz pod tymże aktem kwit z szacunku za dobra nastąpiony, ale też list Lipskiego do Mycielskiej wojewodziny Inowrocławskiej, dnia 19 kwietnia roku terażniejszego z Czerniejewa pisany, pokłada i tym sposobem tak to, że dobra Przybyszew i Ogrody w czasie tym, w którym rezolucya Komisji swojej wyżej wzmiankowana zapadła, były teje Koźmińskiej wojewodziny Kaliskiej odprzedane, jako i to, że te dobra w województwie Poznańskiem, a ziemi Wschowskiej leżą dowodzi, zaczem Komisya na też złożone dowody zapatrzywszy się i przychylając się do prośby tegoż Mycielskiego wojewody Inowrocławskiego, aby te wyrazy w rezolucyi i kwiecie jakiej nie przynosiły w czasie wątpliwości, że te dwie okoliczności prawom niegdy Koźmińskiej wojewodziny Kaliskiej i jej sukcesorów szkodzić nie mogą, oraz że dobra Przybyszew i Ogrody przed rezolucją Komisji swojej dnia 14 listopada roku 1783 zapadłą, były odprzedane teje niegdy Koźmińskiej wojewodzinie Kaliskiej, jako i to, że te dobra w województwie Poznańskiem i ziemi Wschowskiej leżą, deklaruje.

6) Komisya, przestrzegając całości funduszu na edukację poświęconego, aby takowy fundusz dawniej ks. pijarom szkół publicznych w Radziejowie uczącym uczyniony nie upadał, postanowiła, zniósłszy się w tej mierze z jurysdykcją duchowną, sum i prowentów, onymże dawniej należących, teraz zatrzymanych, uczynić dostateczne zabezpieczenie; a na żądanie obywatelów województwa Brzeskiego Kujawskiego, przenosząc tamże zgromadzenie akademickie i szkoły podwydziałowe z Torunia do Radziejowa, dochód onymże przyzwoity, jaki dawniej miały, oznacza.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.
I. Przebendowski.*

19. Sesya 12 maja: 1) Komisya ma honor odpowiedzieć P. Departamentowi Sprawiedliwości na doniesienie, z raportu sądowego grodu Żytomierskiego sobie komunikowane, upewniając, że w tej okoliczności nieodwłocznego zarządzenia i przykładnego winnych na miejscu ukarania wyciągającej, przychyli się do podanego sposobu, który najprzyzwoitszym

być zdaje się, aby zwierzchność szkolna studentów, którzy się w tej okoliczności winnymi być okażą, rugowaniem ze szkół ukarała, zostawiając wolność dalszego przeciwko tymże czynienia stronie skarżącej się w jurysdykcji miejscowej, w sprawach uczynkowych grodom właściwej; do czego potrzebne zalecenie nietylko ks. Odyńcowi prorektorowi szkół Żytomierskich na najpierwszą pocztę prześle, ale też wizytatorowi generalnemu, od Szkoły Głównej Koronnej na wizytę szkół wysłanemu, jak najściślej tej okoliczności w czasie wizyty szkół Żytomierskich docho-dzenie i potrzebnego sądu do dania ekskluzyi złożenie przepisze. Wza-jemnie z swojej strony przekłada P. Departamentowi potrzebę skutecznego o tem zaradzenia, aby jurysdykcyje krajowe ziemskie i grodzkie, do których należy utrzymanie palestry w przyzwoitej spokojności i porząd-ku, młodzi ze szkół oddalającej się bez przyzwoitego zaświadczenia o dokończonych naukach i dobrych obyczajach od zwierzchności szkolnej otrzymanego do palestry i kancelaryi swoich nie przyjmowały, ztąd albowiem najczęstsze bywają do niespokojności i kłótni między studen-tami i palestrą okazyje.

2) Komisya, odebrawszy rekwizycję od Departamentu Sprawiedli-wości wraz z doniesieniem, w raporcie sądowym grodu Żytomierskiego umieszczonym, stosownie do danej już w tej okoliczności odpowiedzi, niniejszą rezolucją ks. Odyńcowi prorektorowi szkół Żytomierskich naj-mocniej zaleca, aby na obwinionych przez wyrażone doniesienie stu-dentów podług rozdziału XXIV artykułu 9 Ustaw Komisji swojej nieod-włocznie sąd był złożony, końcem rugowania ze szkół tych, którzy się prawdziwie winnymi okażą. Niemniej ściśle roztrząśnienie i zakończenie tej sprawy na miejscu, oraz (gdy tego potrzeba będzie) dopełnienie ry-goru, co się tyczy ekskluzyi, wizytatorowi generalnemu, od Szkoły Głó-wnej wysłanemu, w czasie wizyty szkół Żytomierskich uczynić prze-pisuje.

3) Komisya zaleca Lelewelowi kasyerowi gnrlnemu zawarcie kon-traktu z Jankowskim o trzechletnią dóbr Michowa, w województwie Lu-belskiem leżących, od święta św. Jana Chrzciciela roku terażniejszego poczynać się mającą, arendę za tąż samą sumę, którą przeszły tychże dóbr dzierżawca opłacał, to jest: zł. 7430 rocznie. Dla zabezpieczenia zaś funduszu tak od odpowiedzi za dezolacyę w tych dobrach, gdyby jaka przez arendownego posesora nastąpiła, jakoteż względem regularnej opłaty należytości według kontraktu, kasyer zaręczenie od dziedzica tychże dóbr na piśmie odebrać ma.

4) Gdy ks. Cieciszowski biskup Kijowski po odstąpieniu probos-twa Miechowskiego, które dotąd posiadał i po uczynionem przez Ko-misję na dniu 26 miesiąca kwietnia roku terażniejszego generalnem roz-rządzeniu względem posiadania dóbr rzeczzonego probostwa Miechowskie-go, Szkole Głównej Akademii Krakowskiej inkorporowanego, przez osoby stanu szlacheckiego z obowiązkiem płacenia z nich wieczystostałego i nie-

zawodnego dochodu, który przez posesorów onychże corocznie 2 ratami anticipative do kasy Szkoły Głównej nulla obstante calamitate importować się powinien, otrzymania temi kondycjami dóbr miasteczka Skaryszewa i wsi Sławne z przyległościami żąda, oraz Joachim Gintowt Dziewiąłowski, szambelan J. K. Mści i sekretarz Komisji, o dobra Wrocierzyż z przyległościami, i Karol Leleweł, kasyer gnrlny Komisji, o dobra Gartatowice z przyległościami konkurujący, plus oferencyę nad takse tychże dóbr, przez Komisję dnia 9 miesiąca i roku terażniejszego stosownie do wyprowadzonej z nich intraty ustanowioną czynią, i aby im podobnemże prawem w posesyę oddane były, dopraszają się. Zaczem, co do ks. biskupa Kijowskiego, ponieważ tenże w czasie kilkoletniej posesji rzeczonego probostwa Miechowskiego różne procesa prawne i ekspensa ponosił, które i teraz kończyć swoim kosztem oświadcza i powolność swą w odstąpieniu tegoż probostwa, nie czyniąc żadnych pretensji, okazał, przeto Komisya przez ten wzgląd miasteczko Skaryszew i wieś Sławne z przyległościami i posesyami jakiegokolwiek bądź tytułu rzeczonemu ks. biskupowi Kijowskiemu tak względem prowentu, jakoteż i całości tych dóbr przyzwoitą ewikcyę kaucyjną przez Ignacego Cieciszowskiego, sędziego ziemskiego Liwskiego i jurysdykcyi łaski Wielkiej Koronnej na dobrach Ozorowie cum attinentiis, w ziemi Liwskiej leżących, zapisać się mającą, ofiarującemu pod kondycjami, w rezolucyi Komisji swojej, na dniu 26 miesiąca kwietnia roku terażniejszego względem dóbr probostwa Miechowskiego ogólnie wszystkich wypadłej, warowanemi, oddane mieć chce. A że podług wyciągnionej z tych dóbr miasteczka Skaryszewa i wsi Sławne intraty, szacunek onychże, w sumie 122222 zł. gr. 6 i szeląg 1 wieczyście na nich zostawać mający jest ustanowiony, więc prowent, zł. 5500 na rok wynoszący, 2 ratami anticipative, to jest: na dzień św. Jana Chrzciciela i Trzech Królów, do kasy Szkoły Głównej importować się mający, zabezpiecza. Podobnież dobra Wrocierzyż, w powiecie Księskim leżące, ze wszystkiemi przyległościami i posesyami jakiegożkolwiek bądź tytułu za sumę zł. 103334 ku powiększeniu rzeczywistego onych szacunku per plus offerentiam podniesioną, od której procent roczny, w sposobie jako wyżej, w sumie zł. 4650 do kasy Szkoły Głównej opłacać się powinien, Joachimowi Gintowtowi Dziewiąłowskiemu pignus sufficiens na kaucyjnych dobrach Maleszewa z przyległościami, w województwie Sandomierskiem leżących, Joachima hrabi Tarnowskiego dziedzicznych, zabezpieczyć się mające, ofiarującemu, determinuje; niemniej dobra Gartatowice z przyległościami, w ziemi Sandomierskiej leżące, za sumę szacunkową zł. 116666 gr. 23, z plus oferencyi wynikłą, od której procent do kasy Szkoły Głównej Koronnej po zł. 5250 rocznie 2 ratami opłacany być ma, Karolowi Lelewełowi, pignus sufficiens na dobrach kaucyjnych Kamień i Oleśnica, w ziemi Czerskiej leżących, Stanisława Żabickiego dziedzicznych, zabezpieczyć się mające, ofiarującemu, determinuje. A takową determinacyę swoją wzglę-

dem dóbr przerzeczonych probostwa Miechowskiego, pod aprobatę Najjaśniejszego Pana oddając, osoby dla dostateczniejszego zabezpieczenia się na zawsze w prawie do posesyi tychże dóbr do J. K. Mści odsyła.

5) Komisya, rezolwując memoriał ks. dominikanów prowincyi Litewskiej, którzy, mając pozwolenie utrzymywania szkół podwydziałowych w Mereczu, żądają, aby im rezydencya po-jezuicka wraz z kościołem i innemi budynkami, tamże znajdującemi się, na zawsze były oddane, które własnym kosztem reparować i utrzymywać obowiązują się, postanowiła niniejszą rezolucyą zabezpieczyć im prawo do posiadania napotem nieodzownie rzeczonej rezydencyi, kościoła i innych budynków w Mereczu, jako obszerniej w protokóle zapisano będzie.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.
I. Przebendowski.*

20. Sesa 27 maja: 1) Komisya, odpowiadając na memoriał od Ksawerego Chomińskiego, starosty sądowego powiatu Pińskiego, imieniem Zofii z Tyzenhauzów Chomińskiej, starościny Pińskiej, małżonki swojej, czyniącego, z prośbą o dozwole nie jednania u J. K. Mści na dobra przeszłojezuickie, Ihumenów zwane, w województwie Połockiem leżące, nadania dyplomatycznego, oraz o przyjęcie przyzwoitej względem tychże dóbr przeszło jezuickich na dobrach tejsze Chomińskiej starościny Pińskiej własnych, Nowojelna zowiących się, w powiecie Słonimskim będących, ofiarującej się ewikcyi, dopraszającej się; gdy w złożonych przy pomienionym memoryale dowodach to być pewnem znajduje, iż Jan Suchodolski, podkomorzy Mścislowski, przez rezolucyę Komisji Rozdawniczej W. K. L., pod dniem 21 miesiąca czerwca roku 1774 zasła, do dziedzictwa rzeczonych dóbr przeszło jezuickich Ihumenowa determinowanym będąc, takowej determinacyi swojej przez dokument recesyjny, w roku 1776 miesiąca sierpnia 20 dnia pisany i tegoż samego czasu przed aktami grodzkiemi powiatu Grodzieńskiego przyznany Michałowi Łopotowi, staroście Bobrujskiemu, a Łopot zeszłemu Antoniemu Tyzenhauzowi, podskarbiemu nadwornemu W. K. L., podobnym dokumentem, pod dniem 28 miesiąca grudnia roku 1780 nastalym, ustąpił i takowe ustąpienie swoje przez referencyę do niniejszej jurysdykcyi w memoryale, pod dniem 4 miesiąca maja roku 1781 podpisanym, oświadczoną, doskonale uprawnił; w stopniu którego to Tyzenhauza podskarbiego nadwornego W. K. L. gdy Ksawier i Zofia z Tyzenhauzów Chomińscy, starostowie powiatu Pińskiego, zostając, ewikcyę względem rzeczonych dóbr przeszło jezuickich Ihumenowa na własnych dobrach, Nowojelna zowiących się, w powiecie Słonimskim leżących, zabezpieczyć i że też dobra Nowojelna od wszelkich ciężarów są wolnemi, urzędowem zaświadczeniem własnego powiatu upewnić asekurują się. Zaczem Komisya takową ewikcyę, pod kondycyą przystawienia nadmienionego zaświadczenia urzędowego przyjmując, tymże Chomińskim starostom sądowym powiatu Piń-

skiego wolność wyjednywania diploma u J. K. Mści na tylekroć wspomniony Ihumenów zostawuje.

2) Komisya, odpowiadając na memoriał od Ignacego Tyzenhauza, starościca Posolskiego, z prośbą o dozwole nie eksportowania diplomatis na dobra przeszło jezui ckie Ostrów i Bakanów, w województwie Nowogrodzkim łączące, i o przyjęcie względem nich na dobrach tegoż Tyzenhauza starościca Posolskiego własnych, Żołudek zowiących się, w powiecie Lidzkim będących, ofiarującej się ewikcyi, do siebie podany, gdy z złożonych przy tymto memoriale dowodów przeświadczoną być znajduje się, iż Konstanty Ludwik Jeleński, podkomorzy Mozyrski, do dyplomatycznego dziedzictwa rzeczonych dóbr Ostrowia i Bakanowa przez rezolucję Komisji Rozdawniczej W. K. L. pod dni em 14 miesiąca czerwca roku 1774 zasła, determinowany będąc, takowej determinacji swojej przez dokument transfuzyjny, pod dni em 27 miesiąca marca roku 1781 wydany zesziemu Tyzenhauzowi podskarbiemu nadwornemu W. K. L. z referencyą przez udzielny memoriał swój, pod tymże aktem do niniejszej jurysdykcji adresowany, uroczyście dopełnioną zrzekł się i ustąpił, jakowego zrzeczenia, czyli wlewk u, gdy Ignacy Tyzenhauz, starościc Posolski, w stopniu blisko wspomnionego Tyzenhauza podskarbiego nadwornego W. K. L., stryja swojego, niedysputowanym być okazuje się właścicielem; przeto Komisya Edukacji Narodowej wolność eksportowania diplomatis na wyżwyrażone dobra przeszło jezui ckie Ostrów i Bakanów, temuż Tyzenhauzowi starościcowi Posolskiemu zostawując, ofiarowaną względem nich na dobrach jego dziedzicznych Żołudku ewikcyę, pod kondycyą złożenia w archiwum funduszu edukacji narodowej zaświadczenia urzędowego, wolność tychże dóbr Żołudka od wszelkich ciężarów zaporęczającego przyjąc deklaruje i do złożenia takowego zaświadczenia termin dwumiesięczny zakłada.

3) Komisya na dwa memoriały: jeden od Ignacego Tyzenhauza, starościca Posolskiego, i Ksawera Chomińskiego, starosty sądowego powiatu Pińskiego, imieniem Zofii z Tyzenhauzów Chomińskiej, starościny Pińskiej, małżonki swojej, czyniącego z prośbą o wolność ustąpienia na osobę Benedykta Morykoniego, pisarza wielkiego W. K. L., w stopniu Tyzenhauza podskarbiego nadwornego W. K. L. do dóbr przeszłojezui ckich Żmuydek, Perkałów i Pozelwów, częścią w województwie Wileńskim, częścią w powiecie Wiłkomirskim leżących, służącego im prawa, a drugi od rzeczonego Benedykta Morykoniego, pisarza wielkiego W. K. L., z żądaniem dozwole nia nabycia takowej cesyi i przyjęcia względem tycho dóbr Żmuydek, Perkałów i Pozelwów przyzwoitej na dobrach jego sumownych Sołomieściu, w powiecie Wiłkomirskim będących, ofiarującej się ewikcyi, sobie podane, należytą przedsiębiorac rezolucyę, gdy z okazanych przed sobą dowodów w widocznem to znajduje przeświadczeniu, iż Ignacy Pietkiewicz, niegdy podstarosta sądowy powiatu Wiłkomirskiego, przez rezolucyę Komisji Rozdawniczej W. K. L., pod dni em 9 mie-

siąca lipca roku 1774 zaszła, mając determinowane dla siebie przereczonych dóbr Żmuydek, Perkałów i Pozelwów dyplomatyczne dziedzictwo, takowej sobie służącej determinacji zesłemu Tyzenhauzowi podskarbiemu nadwornemu W. K. L. zrzecznym oraz cesyjnym, w roku 1781 miesiąca stycznia 23 dnia nastąpił, zapisem ustąpił i w porządku doskonałego takowej cesyi swojej uprawnienia przez memoriał swój, pod tymże dnia 23 miesiąca stycznia roku 1781 aktem pisany, do niniejszej jurysdykcji udającej się, referencyę uczynił, a zatem, gdy tegoż Tyzenhauza podskarbiego nadwornego Litewskiego wszystkiego tego prawa, które jemu od Komisji Rozdawniczej służyło, zupełnym właścicielem uczynił, jakowego właścicielstwa, gdy Tyzenhauz starość Posolski i Chomińscy starostowie Pińscy, będąc nie kwestyonowanymi sukcesorami, przelać one na Benedykta Morykoniego pisarza wielkiego W. K. L. postanowili; przeto Komisya Edukacyi Narodowej, takowego przelewu czyli cesyi pozwalając, iżby Morykoni pisarz wielki W. K. L. przyszedł tylekroć wspomnianych dóbr Żmuydek, Perkałów i Pozelwów dyplomatyczny dziedzic jak najpewniejszą względem tychże dóbr na dobrach swych sumownych, Sołomiescie zwanych, w powiecie Wiłkomirskim leżących, bądź na innych, któreby zaświadczeniem urzędowym o swobodności swojej od wszelkich polegać mogących na sobie ciężarów i inwolucyi wolnemi były, upewnionemi zostały, jak najdostateczniejszą ewikcyę w przeciągu dwóch miesięcy od daty niniejszej zabezpieczył, pod upadkiem terazniejszego pozwolenia ostrzega.

4) Komisya w porządku rezolwowania dwóch memoriałów, jednego od Ksawerego Chomińskiego, sądowego powiatu Pińskiego starosty, swoim i żony swojej Zofii z Tyzenhauzów Chomińskiej, starościny Pińskiej, imieniem czyniącego, z żądaniem dozwoleń onemu czynienia cesyi prawa swojego do dóbr przeszło jezuickich Giełozę zowiących się, w powiecie Oszmiańskim leżących, jemu służącego na osobę Józefa Kocięła, starościca Oszmiańskiego, i przyjęcia kaucyjnej za tegoż Kocięła na własnych rzeczonych Chomińskiego dobrach, Bagno-Pole zwanych, takż w powiecie Oszmiańskim będących, ofiarującej się ewikcyi; drugiego zaś od Józefa Kocięła, starościca Oszmiańskiego, z prośbą o wolność nabycia zwyżwyrażonej cesyi, do siebie podanych, gdy znajduje być rzeczą pewną, iż niegdy Jerzy Jodko, marszałek powiatu Lidzkiego, mając dla siebie przez rezolucyę Komisji Rozdawniczej W. K. L., pod dniem 1 miesiąca czerwca roku 1774 nastąpiła, dóbr przeszłojezuickich Giełozów, w powiecie Oszmiańskim położonych, determinowane dyplomatyczne dziedzictwo, takową onych sobie służącą determinacyę dokumentem cesyjnym, pod dniem 11 miesiąca czerwca roku 1781 zaszłym, przy uczynieniu przyzwoitej w tej mierze przez memoriał, pod tymże samym aktem do jurysdykcji naszej adresowany referencyi, na osobę zesłego Antoniego Tyzenhauza, podskarbiego nadwornego W. K. L., zupełnie przelał, jakowego przelewu właścicielstwo, gdy teraz Ksaweremu

i Zofii z Tyzenhauzów Chomińskim, sądowym powiatu Pińskiego starostom, z stopnia sukcesyi po wspomnionym Tyzenhauzie podskarbin nadwornym W. K. L. służyć okazuje się, przeto Komisya Edukacyi Narodowej tak Chomińskiemu staroście sądowemu, imieniem żony swojej czyniacemu, wydania dla Józefa Kocięła, starościca Oszmiańskiego, na tylekroć wspomniane dobra Giełoże pewnej cesyi, jakoteż Kocięłowi nabycia takowej cesyi i wyjednania dla siebie na też Giełoże nadania dyplomatycznego dozwala, oraz kaucyjną za tegoż Kocięła przez Chomińskiego na dobrach jego Bagno-Pole, w powiecie Oszmiańskim leżących, ofiarującą się ewikcyę, pod kondycją złożenia w trakcie dwóch miesięcy od daty niniejszej zwykłego na swobodność tychże dóbr Bagno-Pola od wszelkich ciężarów i kwestyi jakowychkolwiek ewikcyi urzędowego zaświadczenia, przyjąć deklaruje.

5) Komisya w porządku rezolwowania dwóch memoriałów: jednego od Ignacego Tyzenhauza, starościca Posolskiego, z żądaniem dozwolenia onemu czynienia cesyi prawa swojego do dóbr przeszłojezuickich Niemenczyn czyli Podkrzyże nazwanych, w województwie Wileńskim leżących, jemu służącego, na osobę Antoniego Czechowicza, rotmistrza Smoleńskiego, i przyjęcia kaucyjnej za tegoż Czechowicza na własnych rzeczonych Tyzenhauza starościca Posolskiego dobrach, Sawowszczyzna zowiących się, w powiecie Lidzkim będących, ofiarującej się ewikcyi; drugiego zaś od Antoniego Czechowicza, rotmistrza Smoleńskiego, z prośbą o dozwolenie nabywania zwyż wyrażonej cesyi, do siebie podanych, gdy z złożonych przy tychto memoriałach dowodów, to rzeczą istotną być upatruje, iż Benedykt Kamiński, pisarz ziemski powiatu Lidzkiego, mając dla siebie przez rezolucyę Komisji Rozdawniczej W. K. L., pod dniem 26 miesiąca maja roku 1774 zaszą, dóbr przeszło jezuickich Niemenczyn czyli Podkrzyże nazwanych, w województwie Wileńskim znajdujących się, determinowane dyplomatyczne dziedzictwo, takową onych sobie służącą determinacyę dokumentem recesyjnym, w roku 1776, miesiąca sierpnia 20 dnia wydanym, a na dniu 21 tegoż miesiąca i roku przed aktami grodzkimi powiatu Grodzieńskiego uroczyste przyznanym, na osobę Wincentego Tyszkiewicza, niniejszego referendarza W. K. L., a Tyszkiewicz podobnym pod aktem dnia 9 miesiąca maja roku 1781 zasłym dokumentem, przy uczynieniu powinnej w tym punkcie przez memoriał, pod tymże samym aktem napisany, do jurysdykcyi naszej referencyi, na osobę zesłego Antoniego Tyzenhauza, podskarbiego nadwornego W. K. L., zupełnie przelał, jakowego przelewu właścicielstwo, gdy teraz Ignacemu Tyzenhauzowi starościcowi Posolskiemu z stopnia sukcesyi po rzeczonym Tyzenhauzie podskarbin nadwornym W. K. Litewskiego, stryju jego rodzonym, służyć probuje się: przeto Komisya Edukacyi Narodowej tak Tyzenhauzowi starościcowi Posolskiemu wydania dla Czechowicza na nieraz wzmiankowane dobra Niemenczyn czyli Podkrzyże prawnej cesyi, jakoteż Czechowiczowi nabycia takowej cesyi i wyjedna-

nia dla siebie na tenże Niemenczyn czyli Podkrzyże nadania dyplomatycznego, dozwala. Przytem kaucyjną za tegoż Czechowicza przez Tyzenhauza starościca Posolskiego na dobrach jego Sawowszczyzna nazwanych, w powiecie Lidzkim leżących, ofiarującą się ewikcyę, pod kondycją złożenia w trakcie dwóch miesięcy od daty niniejszej zwykłego na swobodność tychże dóbr Sawowszczyzny od wszelkich ciężarów kwestyi i jakichkolwiek ewikcyi urzędowego zaświadczenia, przyjąć deklaruje.

6) Komisya w responsie danym ks. Poczobutowi rektorowi Szkoły Głównej W. K. L. zaleciła onemuż, aby wcześniej uwiadomił Szkołę Główną, iż Komisya elekcyje osób na urzędy w Szkole Głównej, w tym roku przypadające, z przyczyn sobie wiadomych zawiesza i że teraz nominacyę onychże podług ostrzeżenia, w projekcie ustaw swoich ogłoszonego, uczyni.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwiłł,
J. Chreptowicz. I. Przebendowski.*

21. Sesya 28 maja: 1) Raport od kasy gnrlniej Warszawskiej czytany był i egzaminowany z percepty i ekspensy podług zwyczaju.

2) Komisya na fundamentie złożonego przez synagogę Poznańską w ekstrakcie autentycznym punktu dekretu komisarskiego, likwidującego długi, od tejsze synagogi różnym kredytorom winne, w roku 1774 miesiącu maju zaszłego, dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby prowizyę od sumy kapitalnej zł. 25000, od tejsze synagogi należące, od raty św. Jana roku 1774 rachując, umieszczone w dawniejszym porachunku, za ratę Trzech Królów roku 1774 zł. 625 wyłączyła, a w dyspartymencie, do opłacania zaległości wydanym, z raty św. Jana 1785 podobnie wyłączyła zł. 625 tak za zaległą, jakoteż i bieżącą prowizyę nie więcej jak tylko zł. 2495 gr. 17 za tęż ratę św. Jana 1785 odebrała.

3) Dyspozycye kasie gnrlniej Warszawskiej: a) Komisya, odebrawszy raport od ks. rektora Szkoły Głównej W. K. L., iż według podpisanego podziału sumy zł. 30000 na sarta tecta szkół Litewskich, a 1 octobris 1784 ad 1 octobris 1785 przypadającej, wyznaczona na sarta tecta Mińskie suma zł. 1600 na rok terazniejszy szkolny ekstraordinaryjnych tamże reparacyi nie wystarczy, w Mozyrze zaś mniejszą sumą można utrzymać budowle, dysponuje kasie gnrlniej, ażeby to quantum, które od ekspens Mozyrskich zostanie, dla szkół Mińskich z kasy Nowogrodzkiej asygnowała. b) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacye do kas prowincjonalnych Poznańskiej i Kaliskiej, ażeby na dopełnienie reszty należytości ks. pijarom prowincyi Koronnej, a 1 aprilis ad 1 octobris roku terazniejszego przypadającej: kasa Poznańska fl. 108, kasa Kaliska zł. 3200 gr. 7, in summa fl. 3308 gr. 7 wypłaciły. c) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Pińskiej, ażeby in vim należytości za druk książki pod tytułem „Plan Gramatyki Elementarnej“ zapłaciła zł. 900, residuum zaś za druk tejsze książki, to jest: zł. 100 z kasy gnrlniej dopłacone być ma.

4) Asygnacje: a) Komisya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją i kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół wydziału Mazowieckiego zapłaciła zł. 7200, resztę należności dla emerytów ekszejuitów w Warszawie płatnych od 1 octobris roku terażniejszego przypadającą. b) Za kwitem prokuratora Szkoły Głównej Koronnej zapłaci zł. 5990 in vim należności półrocznej Szkole Głównej a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego przypadającej. c) Za kwitem Idźkowskiego archiwisty zapłaci zł. 324, na transport archivi funduszowego z biblioteki Załuskich do pałacu Rzpltej wydane. d) Za kwitem ks. Kopczyńskiego dla drukarni ks. pijarów, tu w Warszawie będącej, wypłaci zł. 110, za druk rezolucyi względem uwag nad gramatyką elementarną i informacyi względem rozeznania kruszców.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. M. Radziwitt. J. Chreptowicz. I. Przebendowski.

22. Sesya 31 maja: 1) Komisya doprasza się P. Komisyi Rzpltej Skarbu Koronnego, ażeby na fundamencie przyłączonej asygnacyi Rady Nieustającej zadysponować raczyła zapłacenie do kasy funduszu edukacyjnego prowizyi rocznej od sumy zł. 197229 za raty Trzech Królów i św. Jana roku terażniejszego w kwocie zł. 9861 gr. 12 szelągów 2, funduszowi edukacyjnemu ze Skarbu Koronnego należące.

2) Komisya ewikcyę przez Ignacego Gintowta Dziewiałtowskiego, starostę Kraśnińskiego, w grodzie Warszawskim dnia 30 miesiąca i roku teraz bieżących na dobrach połowie wsiów Piszczu i Ostrowia, w ziemi Chełmskiej leżących, jego dziedzicznych za Joachima Gintowta Dziewiałtowskiego, szambelana J. K. Mści i sekretarza Komisyi swojej, względem dóbr Wrocierzyż z przyległościami, w województwie Krakowskiem, a powiecie Księskim będących, temuż Joachimowi Gintowtowi Dziewiałtowskiemu za rezolucyą Komisyi z opłacać mianego procentu na rzecz akademii Krakowskiej wiecznością oddanych zapisaną przyjmuje, mieć chcąc, aby taż ewikcyja w grodzie Chełmskim przez oblatę podana była i aby tak ewikcyi tejże ekstrakt oblaty w czasie nieodwłocznym przez Joachima Gintowta do archiwum Komisyi swojej, tudzież osobny ekstrakt oblaty do archiwum akademii Krakowskiej były oddane, jakoteż, aby Ignacy Gintowt zaświadczenie ziemstwa lub grodu Chełmskiego względem pewności rzeczonyj ewikcyi wyjednał i toż zaświadczenie w oryginale do archiwum akademii Krakowskiej, a oblatę w grodzie Chełmskim nastąpić powinna, do archiwum Komisyi swojej odesłał.

3) Dyspozycya do kas prowincjonalnych w Koronie i Litwie. Komisya dla całości kas prowincjonalnych ostrzegłszy w ustawach swoich, ażeby od kasy dwa klucze odmienne, jeden przy rządcy szkół, drugi przy prefekcie lub najdawniejszym nauczycielu zawsze znajdowały się, dla zabezpieczenia jeszcze posesorów opłacających procenta niniejszą dyspozycyą zaleca, ażeby rządca szkół i prefekt, lub najdawniejszy nauczyciel, razem odbierali pieniądze i na kwiecie z opłaconego procentu, pose-

sorowi wydawać się zwykłym, obydwaj podpisywali się. Rachunki także z percepty i ekspensy, do kasy gnrlniej 2 ratami przesyłać się powinny, dla tem większej onych regularności przez też dwie wyżej wyrażone osoby podpisywane być powinny.

4) Komisyja stosownie do rezolucyi swojej, na dniu 19 miesiąca marca roku terażniejszego wyszłej, przez którą wydatek na sarta tecta zgromadzeń akademickich i szkół Koronnych wstrzymany został i tylko po zł. 400 na rok na nieuchronne potrzeby każdego zgromadzenia z sumy całkowitej zł. 30000, na sarta tecta przeznaczzonej, do ekspensowania są determinowane, dysponuje kasie gnrlniej, ażeby w ekspensach rachunków kas prowincjonalnych z pierwszego półrocza a 1 octobris 1784 ad 1 aprilis 1785 takowe quantum, jakie według dawniejszego wyznaczenia przypadają, za drugie zaś a 1 aprilis ad 1 octobris 1785 półrocze już tylko po zł. 200 przyjęła. A tak, gdy wydatek całoroczny według niniejszej dyspozycyi na sarta tecta wraz z dysponowaną dawniej na dokończenie fabryki szkół Płockich sumą zł. 4000 wynosi ogólnie według podanej tabeli zł. 19100, resztująca ad complementum rocznej sumy zł. 30000, na sarta tecta szkół Koronnych przeznaczzonej, kwota zł. 10900 według ueterminowania potrzebnych reparacyi w Poznaniu przez Szkołę Główną zaszęgo na takowe potrzebne zgromadzenia Poznańskiego reparacye wypłacona być ma, którą opłatę kasa gnrlna z kas prowincjonalnych zaasygnuje.

5) Gdy Komisyja przez rezolucyę swoją, na dniu 30 marca roku terażniejszego zaszęła, postanowiła bibliotekarzem przy Szkole Główniej Koronnej Przybylskiego i włożyła na niego obowiazek, ażeby dwa razy w tygodniu, zacząwszy od pierwszych dni maja aż do wakacyi, dawał lekcycę w Bibliotece o starożytnościach podług podanego przez niego prospektu, więc żeby się w tym celu wydoskonalil i biblioteki porządnie ułożone i dobrze utrzymywane za granicą zwiedzil, wysyła go do cudzych krajów na lat trzy, wyznaczając mu pensyi rocznie 3600 zł., która od dnia 1 octobris roku terażniejszego zaczynać się ma, a to z funduszu 150000 zł., wyznaczonych na akademię Krakowską.

6) Komisyja do zastępowania urzędu bibliotekarza przy Szkole Główniej Koronnej w czasie trzechletnim oddalenia się na wojaż Przybylskiego wyznacza ks. Jezierskiego kanonika Kaliskiego, wizytatora generalnego szkół narodowych, w czasie wolnym od wizyty mieszkać mającego przy Szkole Główniej z obowiazkiem znajdowania się na obradach onejże cum voto decisivo, któremu z tego powodu i pensya bibliotekarza po zł. 4000 rocznie w przeciągu trzech lat służyć będzie, zaczynając a die 1 octobris roku terażniejszego z funduszu 150000 zł. na Szkołę Główną akademię Krakowską wyznaczonego.

7) Komisyja Januszewicza profesora prawa w szkołach Krakowskich od następnego roku szkolnego na viceprofesora prawa in collegio morali w Szkole Główniej Koronnej wyznacza z pensyą, którą odbie-

rać będzie z funduszu 150000 zł. na akademię Krakowską opłacających się i patent onemuż służący wydać zaleca.

8) Gdy Komisya zachowała jeszcze sobie nominowanie osób do katedr i innych funkcji w Szkole Głównej, przeto na wakujący urząd prezesa collegii moralis ks. Szabla kanonika Płockiego, doktora i profesora teologii, tak przed reformą, jako i w terażniejszym zgromadzeniu za-służonego, wyznacza i patent onemuż służący na lat cztery wydać zaleca.

9) Komisya, odebrawszy zezwolenie ks. prymasa na podane żądanie swoje względem oddania kościoła po-jezuickiego w Kaliszu kolegiacie tamecznej, zleca ks. Jezierskiemu terażniejszemu wizytatorowi generalnemu szkół narodowych, ażeby, znajdując się na miejscu, tenże kościół oddał w posesyę rzeczoney kolegiaty, zachowując do dalszej dyspozycyi Komisyi rozrządzenie argenteryi i innych droższych sprzętów kościelnych, których inwentarze spisane i zweryfikowane z podpisem ręki swojej, jeden na miejscu zostawi, a drugi z przyłączeniem zdania względem ich potrzebnego użycia do Komisyi odeśle.

10) Komisya na żądanie Benedykta Morykoniego, pisarza wielkiego W. K. L., przez memoriał od niego podany sobie doniesione, sumę zł. 16287 gr. 15 z zaległych na dobrach przeszłojezuickich Żmuydki, Perkały i Pozelwie zwanych, częścią w województwie Wileńskiem, częścią w powiecie Wiłkomirskim leżących, retentów wynikającą, na lokacyę u tegoż Morykoniego pisarza wielkiego W. K. L. determinuje i ewikcyę względem tejże sumy na dobrach onego sumownych Sołomieściu, w powiecie Wiłkomirskim leżących, pod kondycyą złożenia w przeciągu 2 miesięcy od daty niniejszej pewność takowej ewikcyi zaporęczającego urzędowego zaświadczenia, przyjąć deklaruje.

11) Asygnacya na zł. 1000 za kwitem Zaremby, zawiadującego dobrami leśnictwa Kupiskiego, na sprowadzenie ofycyalisty i patrona do ekspedywania kondescenzyi, tamże odprawiać się mającej.

12) Zaświadczenie do Kancelaryi Wielkiej Koronnej dane. Niżej podpisany, jako prezydujący w Komisyi Edukacyi Narodowej, dają to zaświadczenie, iż podług uczynionego generalnego rozrządzenia na sesyi Komisyi dnia 26 miesiąca kwietnia roku terażniejszego względem dóbr należących do probostwa Miechowskiego, akademii Krakowskiej inkorporowanego, dobra Skaryszew i Sławne, w województwie Sandomierskiem leżące, ks. Gasprowi Kolumnie Cieciszowskiemu, biskupowi Kijowskiemu, dobra Wrocierzysz, w województwie Krakowskiem, a powiecie Księskim leżące, Joachimowi Gintowtowi Dziewiałowskiemu, szambelanowi J. K. Mści, dobra Gartatowice w województwie Sandomierskiem leżące, Karolowi Lelewelowi, kasyerowi Komisyi Edukacyi, z powodu ofiarowanej przez nich plus oferencyi przez rezolucyę tejże Komisyi, na dniu 12 miesiąca maja roku terażniejszego zaszła, do posesyi dyplomatycznej są determinowane.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.

23. Sesa 8 czerwca: 1) Ponieważ Komisya zachowała jeszcze sobie nominowanie osób do katedr i innych funkcji w Szkołach Głównych, przeto z okazji przypadającej w tym roku elekcji rektora Szkoły Głównej W. K. L., chcąc nietylko oszczędzić zachodu i czasu Szkole Głównej do potwierdzenia przez nową elekcyę terażniejszego rektora ks. Poczobuta, męża ze wszech miar zasłużonego, ale też i z strony swojej szczególniejszego dla niego szacunku dać dowód, potwierdza onegoż i nominuje rektorem Szkoły Głównej W. K. L. na lat cztery następujące. Także gdy ks. Strzecki praeses collegii physici i ks. Naruszewicz sekretarz Szkoły Głównej kończą czas czteroletni urzędowania swojego, więc ich Komisya przy tychże funkcjach i pensjach onym służących jeszcze do lat czterech zachowuje.

2) Komisya do dyrekcyi i bliższego dozoru kandydatów, przy Szkole Głównej W. K. L. będących, wyznacza ks. Stroynowskiego profesora prawa natury i politycznego. Prace zaś jego, dawniej na urzędzie prefekta seminarii gorliwie podjęte, nadgradzając i do przyszłych najusilniej obowiązując, z tego powodu przyznaje mu pensyi zł. 2000 rocznie, którą od przyszłego roku szkolnego z sumy ogólnej 150000 zł., na Szkołę Główną Litewską opłacającej się, odbierać będzie.

3) Komisya, nie chcąc zostawiać okazji, któreby spokojność i dobrą harmonię między osobami, zgromadzenie Szkoły Głównej W. K. L. składającymi, naruszać mogły, a mając sobie wiadome żądania profesorów collegii moralis, względem porównania pensyi ich z pensyami profesorów collegii physici, niniejszą rezolucyą oświadcza, iż z powtórzonego roztrząśnienia powodów i przyczyn, dla których rzeczona nierówność w wyznaczeniu pensyi mniejszej dla profesorów collegii moralis nastąpiła, uznała potrzebę i słusność zostawienia tychże pensyi tak, jak już są w tabeli generalnej, sumę 150000 zł. na Szkołę Główną W. K. L. rocznie wyznaczoną dzielącej, umieszczone, która to nierówność płacy bynajmniej uwłóczyć nie ma równym i jednakowym we wszystkich względach prerogatywom profesorów obudwu kolegiów Szkoły Głównej.

4) Komisya, zalecając teraz wydać patenta dla Forstera, Sartorysa i Langemajera, profesorów do Szkoły Głównej W. K. L. kosztem Komisyi sprowadzonych, mieć chce, aby ciż profesorowie przy odebraniu takowych patentów podpisali ze strony swojej kontrakt ze Szkołą Główną przynajmniej na lat 8, a 1 octobris roku terażniejszego zaczynać się mających, w których przeciągu statecznie pełnić i kontynuować powinni będą podług umówionych z nimi kondycyi dawanie lekcyi publicznych w Szkole Głównej i inne obowiązki do katedr ich przywiązane wykonywać.

5) Gdy Komisya przy ustanowieniu Towarzystwa do ksiąg elementarnych przepisała czas sesyom onegoż zwyczajnym, zaczynać się mającym w septembrze i kontynuować aż do pierwszych dni maja, na przełożenie więc, teraz sobie uczynione, na ten raz tylko pozwala, aby rze-

zione sesje miesiącem później tego roku a 1 octobris rozpoczęły się i nadgrozdzone były powtórzeniem onychże dwa razy na tydzień w rzeczonym miesiącu oktobrze, napotem zaś, iżby zawsze a 1 septembris zaczynały się, waruje.

6) Komisya na memoriał, z strony Elżbiety z Tarkowskich Wygonowskiej, podkomorzyny Brzeskiej województwa Litewskiego, podany, stosownie do rezolucyi swojej, pod dniem 26 miesiąca marca przeszłego 1784 roku wyszłej, odpowiadając, że suma 33000 zł. Laskowskiego cześnika województwa Brzeskiego własna, na dobrach po zesłym Wygonowskim podkomorzym Brzeskim pozostałych, Buczeml zwanych, w województwie Brzeskiem leżących, będąca pomimo to, iż na niej przez dokument submissionis, w roku 1774 miesiąca września 9 dnia od pomienionego Laskowskiego cześnika Brzeskiego na rzecz funduszu edukacyjnego wydany i tegoż samego czasu przed aktami metryki kancelaryi mniejszej W. K. L. przyznany, ewikcyja względem dóbr przeszło jezuiickich Derewny, w nieraz wspomnionem województwie Brzeskiem leżących, opisana była z przyczyny, iż takowa ewikcyja przez późniejszy w roku 1782, miesiąca grudnia 31 dnia na rzecz tegoż funduszu edukacyjnego wydany, a na dniu 7 miesiąca stycznia roku 1783 przed aktami metryki kancelaryi mniejszej W. K. L. przyznany submissionis zapis na dobra jego dziedziczne, Raczki zowiące się, równie w województwie Brzeskiem leżące, przeniesioną została przyzwoicie z przerzeczonych dóbr Buczemla, przez tegoż Ignacego Laskowskiego, cześnika województwa Brzeskiego, podniesioną być może, oraz, że sukcesorowie zesłego Wygonowskiego podkomorzego Brzeskiego żadnego kwitu w tej mierze od funduszu edukacyi narodowej, jako żadnych opisów od tegoż zesłego podkomorzego Brzeskiego sobie służących nie mającego, pretendować nie powinni, deklaruje.

7) Komisya ks. Jankowskiemu ekszezuicie do pensyi emerytalnej, którą z kasy Wileńskiej odbiera, przydaje procent tak zaległy, jako i napotem bieżący, od sumy po-jezuiickiej zł. 5000, na starostwie Wilejskiem będącej. Po śmierci zaś tegoż ks. Jankowskiego procent takowy od pomienionego kapitału do kasy funduszu edukacyjnego opłacany być ma.

8) Komisya zaleca kasie gnrlnej Warszawskiej, ażeby za terażniejszą asygnacją in vim należytości Szkole Głównej Koronnej, a 1 aprilis roku terażniejszego przypadającej, zapłaciła zł. 2000.

9) Komisya wydała powtórnią rezolucyę na memoriał ks. Rosetti przełożonego ks. Teatynów, w której za przełożeniem ks. nuncyusza stosownie do żądania Św. Stolicy Apostolskiej uczynione są niektóre odmiany, to jest: dom, gdzie był dawniej konwikt szlachecki, i ogród po-jezuiicki, w Kamieńcu Podolskim będące, oddaje Komisya na zawsze kongregacyi de propaganda fide na seminaryum dla alumnów rithus rutheni et armeni, przyłączając fundusz 150000 zł., właściwie już dawniej

temuż seminaryum służący, oraz inne kondycye, w rezolucyi wymienione, waruje, jako obszerniej w protokóle zapisano będzie.

10) Komisya, rezolwując memoriał Filipa Nereusza Olizara, podczaszego W. K. L., do siebie podany, gdy tenże Olizar, złożywszy świadectwo urzędu grodzkiego Lubelskiego względem pewności dziedzictwa dóbr Żyrzyna, onych rocznej intraty, tudzież nie znajdowania się na nich długów, w czasie kadencji sądowej pod dniem 1 miesiąca czerwca roku terażniejszego dane i pod tymże samym aktem do ksiąg grodu Lubelskiego sposobem oblaty podane, niemniej zrobiwszy z kasą gnrlną względem sumy zł. czerw. 400 dekretem sądu Komisyi, na dniu 5 miesiąca marca roku niniejszego zapadłym, wraz z zaległą prowizyą i adju dykatami na rzecz funduszu przysądzonej, dostateczny obrachunek na mocy prawa roku 1776 ulokowania u siebie sumy 13000 zł. na przereczonych dobrach Żyrzynie z przyległościami, w województwie Lubelskiem leżących, a z dawnego dokumentu przez niegdy Antoniego Żyrzyńskiego ks. przeszło jezuitom zgromadzenia Krakowskiego w roku 1764 danego, czyli z sumy czerw. zł. 400, od niej prowizyi i adjudykatów, dekretem powyżej rzezonym przysądzonych, a sumę ogólną zł. 13252 gr. 27¹/₂ wynoszących, z oświadczeniem zapłacenia reszty, co przენosi sumę 13000 zł., żąda, zaczem, stosując się do prawa, a na świadectwo urzędu grodzkiego Lubelskiego zpatrzywszy się, sumę 13000 zł., z majątku dóbr po-jezuickich składającą się, na dobrach Żyrzynie z przyległościami u pomianionego Filipa Nereusza Olizara, podczaszego W. K. L., z opłacać mianiej anticipative 2 ratami na rok po pięć od sta prowizyi, ulokowaną mieć chce. Z dawnego zaś zapisu i rygoru dekretu sądu Komisyi Lelewel generalny kasyer, tak tegoż podczaszego W. K. L., jako też i jego brata Józefa Kałasantego Olizara, z zeznaniem cesyi na rzecz płacącego i za odebraniem reszty z obrachunku wypadającej, urzędownie zakwituje i, aby przereczony zapis przez Olizara był zaraz zeznany, dopilnuje.

11) Komisya dysponuje kasie gnrlnej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Wileńskiej, ażeby do rąk i za kwitem Forstera profesora Szkoły Głównej W. K. L. zapłaciła zł. 9000, którą to sumę dla siebie awansowaną tenże Forster w przeciągu lat ośmiu, od dnia 1 października roku terażniejszego rachując, z pensyi swojej co rata po fl. 562 gr. 15 odkładając, do kasy tejże Wileńskiej zupełnie powróci obowiązany będzie, czego kasa prowincjonalna Wileńska przy wypłacaniu temuż Forsterowi pensyi dopilnować ma.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.

24. Sesa 18 czerwca: 1) Raport od kasy gnrlnej Warszawskiej z percepty i ekspensy podany, czytany był i egzaminowany.

2) Komisya, odpowiadając na memoriał, od Stanisława Laskowskiego, chorążego Petyhorskiego w wojsku W. K. L., sobie podany, gdy znajduje, iż zeszył Józef Czyż, strażnik województwa Wileńskiego, prze-

szy dyplomatyczny dóbr przeszło jezuickich, Stryhów zowiących się, w województwie Brzeskiem Litewkiem leżących, dziedzic i posesor, też dobra przy powinnej do niniejszej jurysdykcji swojej przez memoryał, w roku 1783 miesiąca lipca 30 dnia pisany, referencyi zapisem swoim, w roku tymże 1783 miesiąca sierpnia 13 dnia datowanym i tegoż samego czasu przed aktami ziemskimi województwa Brzeskiego Litewskiego przyznanym, Stanisławowi Laskowskiemu, chorążemu Petyhorskiemu w wojsku W. K. L., z kondycją, iżby tenże Laskowski dostateczną ewikcyę względem nich dla funduszu edukacyi narodowej na dobrach własnych zabezpieczył, nieodzownie cedował: a zatem, gdy z zaświadczenia, od sądu grodzkiego województwa Brzeskiego Litewskiego pod aktem dnia 30 miesiąca września roku 1784 rzezonemu Laskowskiemu chorążemu Petyhorskiemu w wojsku W. K. L. wydanego, a pod dniem 24 miesiąca grudnia tegoż 1784 roku w księgi ziemskie tegoż województwa Brzeskiego Litewskiego wprowadzonego, ma dostateczne upewnienie, iż folwark tegoż Laskowskiego, Chodozy zowiący się, w nieraz wspomnionem województwie Brzeskiem Litewkiem leżący, zupełnie i bezpiecznie ewikcyi za przerzeczone dobra przeszło jezuickie Stryhów wystarcza, takową ewikcyę przyjmuje i ażeby dokument submissionis onę zabezpieczający od nieraz wspomnionego Stanisława Laskowskiego, chorążego Petyhorskiego w wojsku W. K. L., w przeciągu 2 miesięcy od daty niniejszej na rzecz funduszu edukacyi narodowej był wydany, przed aktami ziemskimi województwa Brzeskiego Litewskiego przyznany i w archiwum funduszu edukacyi narodowej złożony, mieć chce i determinuje.

3) Komisya, będąc zapewnioną od urzędu ziemskiego województwa Brzeskiego Litewskiego przez zaświadczenie onego, pod dniem 8 miesiąca czerwca roku terażniejszego 1785 na żądanie Felicjana z Konopnicy Grabowskiego, sędzica ziemskiego Brzeskiego Litewskiego, wydane i tegoż samego czasu w księgi rzezonego sądu ziemskiego Brzeskiego Litewskiego wprowadzone, iż suma, z kapitałów funduszu edukacyjnego wynikająca, 23000 zł. podług konwencyi, między rzezonym Felicjanem Grabowskim, a stroną funduszu edukacyjnego pod dniem 7 miesiąca grudnia roku 1782 zawartej i tegoż samego czasu pod aktami metryki kancelaryi mniejszej W. K. L. przyznanej, u tegoż Grabowskiego do terminu zbliżającego się dnia 24 miesiąca czerwca idącego 1785 roku na kredycie zostawiona na dobrach tegoż nieraz wspomnionego Grabowskiego sędzica ziemskiego Brzeskiego Zdzitowie z folwarkami Szylinem, Szylinkiem i Czerniakowem, w województwie Brzeskiem Litewkiem leżących, tegoż Grabowskiego częścią dziedzicznych, częścią zastawnych, bezpieczną mieć może lokacyę; a zatem, przychylając się do prośby tegoż nieraz wspomnionego Felicjana Grabowskiego, sędzica ziemskiego Brzeskiego, w memoryale od niego podanym wyrażonej, przerzeczone 23000 zł. na blisko wspomnianych dobrach Zdzitowie, Szylinie, Szylinku i Czerniakowie, tudzież na wszelkich przynależnościach i prowentach

onych do dalszej w tej mierze zająć mogącej dyspozycyi swojej lokuje. A zatem, iżby tylekroć rzeczony Grabowski przyzwoite na takową sumę przed aktami ziemskimi województwa Brzeskiego przyznane opisy w archiwum funduszu edukacyi narodowej przed wyjściem 2 miesięcy od daty niniejszej złożył, mieć chce i obowiązuje.

4) Komisyja, mając sobie rekomendowanego przez ks. wojewodę Poznańskiego imieniem obywatelów województw Wielkopolskich ks. Gorczyzewskiego prefekta szkół Kaliskich, aby, gdy ks. Przyłuski, jako rektor wydziałowy, przeniesie się do Poznania, tenże na miejscu i urzędzie jego przy szkołach Kaliskich zostawiony był, niniejszą rezolucją ks. Gorczyzewskiego prorektorem szkół Kaliskich postanawia.

5) Komisyja, mając wzgląd na wiek i wzrok stracony w pracach użytecznych w zakonie ks. Antoniego Tarkowskiego ekszezuity, który, teraz zostając bez sposobu do życia, o wsparcie i pensję emerytalną doprasza się, wyznacza onemuż tymczasem zł. 250 gratyfikacyi, z kasy gnrlniej Warszawskiej opłacić się mające. Od 1 zaś miesiąca października roku terażniejszego pensję dożywotnią zł. 500 rocznie 2 ratami co pół roku w Drohiczynie odbierać będzie na mocy terażniejszej rezolucyi.

6) Asygnacye: a) za kwitem ks. Stankiewicza proboszcza Drohickiego kasa gnrlna Warszawska wypłaci onemuż zł. 420, to jest: prowizyę roczną od sumy zł. 12000 kościołowi Drohickiemu należącą; b) za kwitem Idżkowskiego archiwisty na ekspensa archivi podług porachunku wydane powróci sumę zł. 625 gr. 20.

7) Komisyja, memoriał Platera bywszego pisarza polnego W. K. L. do siebie podany rezolwując, dysponuje Lelewelowi kasyerowi generalnemu funduszu edukacyjnego, ażeby uczyniwszy porachunek prowizyi zaległej od sumy po-jezuickiej zł. 4000, na dobrach tegoż Platera będącej, a dekretem sądu Komisyi, na kadencyi marcowej roku terażniejszego zapadłym, do zapłacenia na rzecz funduszu edukacyjnego przysądzonej, takowąż z obrachunku wypadającą prowizyę wraz z adjudykatami odebrał i z wypłacenia zakwitował, względem zaś opłaty kapitału prorogacyę terminu do dnia 30 miesiąca stycznia w roku przyszłym 1786 zapisał, na którymto terminie, z prorogacyi przychozącym, Plater tak sumę kapitalną zł. 4000, jakoteż prowizyę od niej, za 7 miesięcy od raty św. Jana 1785 do dnia 30 stycznia roku 1786 przypadającą, funduszowi edukacyjnemu wypłacić obowiązany będzie pod rygorem zapadłego dekretu.

8) Komisyja stosownie do dawniejszej rezolucyi swojej zaleca ks. Koźmińskiemu przełożonemu w bibliotece publicznej Załuskich zwanej, aby duplikata książek różnych, zdawna pod dachami nad oficyną przy bibliotece tejeż złożone, jako mniej potrzebne przerewidowawszy, przedaż onychże przez licytację, czyli raczej przez wydrukowanie regestrów książek z wyrażeniem przy każdej pomiernej ceny, tym sposobem, jak już zaczął, dalej teraz kontynuował.

9) Komisya, rezolwując memoriał Dakisiewiczza, który będąc lat $9\frac{1}{2}$ w kancelaryi Komisji z pensją 2000 zł. rocznie, teraz uwolnienia siebie od dalszych usług i wyznaczenia nadgrody za lata dawniejsze doprasza się, wyznacza onemuż gratyfikację, z kasy gnrlniej Warszawskiej opłacić się mającą, w sumie zł. 2500, oprócz której zapłacona być ma onemuż pensya półroczna zł. 1000 a 1 aprilis ad 1 octobris roku terażniejszego dawniej asygnowana.

10) Komisya do zawarcia między Franciszkiem Ksawerym i Zofią z Tyzenhauzów Chomińskimi, starostami Pińskimi, i Ignacym Tyzenhauzem, starościcem Posolskim, a funduszem edukacyi narodowej, z strony rzeczonych Chomińskich i Tyzenhauza w porządku zrzeczenia się na rzecz funduszu edukacyjnego prawa do aptek przeszło jezuickich i drukarniów, w mieście J. K. Mści Wilnie i Grodzie przez zeszłego Antoniego Tyzenhauza, podskarbiego nadwornego W. K. L., posydowanych, pretendowanego z całym takowych aptek i drukarniów po śmierci tegoż podskarbiego nadwornego W. K. L. pozostałym stanem i ze wszystkimi onych przynależnościami, z strony zaś funduszu edukacyi narodowej w porządku detrukcacyi z remanentów na przerzeczonym podskarbiem nadwornym W. K. L. za dobra przeszło jezuickie przezeń posydowane i od kapitalnej jemuż kredytowanej sumy funduszowej w procentach załegłych, wedle obrachunku kasy gnrlniej funduszu edukacyi narodowej, do zł. 215221 gr. $2\frac{3}{4}$ wynoszących, a po odtrąceniu z nich na lokacyę u Benedykta Morykoniego, pisarza wielkiego W. K. L., determinowanych 16287 zł. gr. 15, do kwoty 198933 zł. gr. $17\frac{3}{4}$ zniżonych na bonifikacyę ulepszonego kosztem wyżwyrażonego podskarbiego nadwornego W. K. L. tychże aptek i drukarniów stanu 80000 zł., niemniej w porządku równym tak na osoby tychże Chomińskich starostów Pińskich, jakoteż na osobę Tyzenhauza starościca Posolskiego, obligu od zeszłego Antoniego Tyzenhauza, podskarbiego nadwornego W. K. L., na sumę 547365 zł. gr. 27, w roku 1780 miesiąca marca 24 dnia na rzecz funduszu edukacyi narodowej wydanego, a pod dniem 14 miesiąca lipca tegoż 1780 roku przed ałtami ziemskimi powiatu Grodzieńskiego przyznanego, w roku zaś 1784 miesiąca maja 25 dnia z strony tegoż Tyzenhauza podskarbiego nadwornego W. K. L. do ksiąg sądów Komisji Edukacyi Narodowej kancelaryi W. K. L. przez oblatę podanego przelewu i zabezpieczenia dla nich, to jest: udzielnie dla Chomińskich starostów Pińskich 273682 zł. gr. $28\frac{1}{2}$, a udzielnie dla Tyzenhauza starościca Posolskiego takż 273682 zł. gr. $28\frac{1}{2}$, z zapewnieniem na domiar obu tychto udziałów po zł. 69820 gr. 6 i półtrzeciej części grosza z kasy funduszu edukacyi narodowej doliczenia, potrzebnych opisów, Andrzeja Malczewskiego, pisarza sądów swoich kadencyi W. K. L., zupełnie umacnia.

11) Komisya ewikcyę przez Stanisława Żabickiego, łowczyca Nowogrodzkiego, w grodzie Warszawskim dnia 13 miesiąca maja roku te-

rażniejszego 1785 na dobrach Kamieniec i Oleśnica zowiących się, w województwie Mazowieckim, ziemi Czerskiej, powiecie Garwolińskim leżących, jego dziedzicznych za Karola Lelewela, kasyera gnrlnego funduszu edukacyi, względem dóbr Gartatowice z przyległościami, w województwie Sandomierskiem leżących, temuż Karolowi Lelewelowi z opłacać mianego procentu na rzecz akademii Krakowskiej wiecznością oddanych, zapisaną przyjmuje, mieć chcąc, aby tak ekstrakt onejże, jako i zaświadczenie urzędownie dane, w archiwum akademii Krakowskiej złożone były.

12) Komisyja, dopełniając kondycję w przywileju J. K. Mści Pana Miłościwego, pod dniem 26 miesiąca sierpnia 1784 roku zaszyłm, opactwo komendataryjne czyli probostwo Miechowskie, z należącemi do niego kluczami, czyli folwarkami i innemi, częścią w województwie Krakowskiem, częścią w województwie Sandomierskiem, leżącemi atynencyami, po postąpieniu ks. Kaspra Kolumny Cieciszowskiego, przeszłego proboszcza Miechowskiego, na biskupstwo Kijowskie, do szafunku J. K. Mści przypadłe podług zamiaru konstytucyi roku 1768 titulo: „Opactwa“ na powiększenie dochodów Szkoły Głównej Koronnej akademii Krakowskiej, teźże Szkole Głównej nadającym, ostrzeżoną, urządzenie takowych z rzeczonego probostwa Miechowskiego przychodzić mających prowentów, jursdykcyi swojej, jako zwierzchny dozór nad edukacją krajową i wszelkim do niej należnym majątkiem utrzymującej, poruczającą najpierwej przez rezolucję swoją, pod aktem dnia 26 miesiąca kwietnia niniejszego 1785 roku zaszłą, sprzedanie dóbr tegoto opactwa, czyli probostwa Miechowskiego, per plus offerentiam na wzór konstytucyi sejmu, w roku 1775 zakończonego, względem takiejże natury na dochód edukacyi krajowej obróconych dóbr przez stany Rzpltej uchwalonej, determinowała; a zatem in ordine takowego onych sprzedania klucze, czyli folwarki, nieraz wspomnionego opactwa, czyli probostwa Miechowskiego, ze względu na intraty, z tychże folwarków przychodzące, inwentarzem przez Kajetana z Chlebiczyzna Skopowskiego, bywszego dóbr księcia Podoskiego, prymasa Korony Polskiej i W. K. L., niegdy tylekroć wspomnionego probostwa posesora gnrlnego, komisarza w roku 1775 miesiąca sierpnia 23 dnia sporządzonym i wedle dekretu sądów zjazdowych, w Szeńsku byłych, zaprzysiężonym objaśnione, klucz czyli folwark Szczepanowice ze wsiami Szczepanowice, Orłowa, Parkoszewice i Smroków zwanemi, zł. 190249 gr. 10, klucz, czyli folwark Wrocierzyż ze wsiami Wrocierzyż i Jelcza zł. 98819 gr. 17 denarów 2 i dwie dziewiąte części denara, klucz, czyli folwark Gartatowice ze wsiami Gartatowice i Stawiany zwanemi, oraz z częścią Chomentowka zł. 111891 gr. 10, klucz czyli folwark Krzesławice ze wsią Krzesławicami zł. 77772, klucz czyli folwark Michałowice ze wsią Michałowicami zł. 72603 gr. 10, niemniej klucz czyli folwark Sławno ze wsiami Sławno, Janówkiem, Wólką, Dzierżkówką i miasteczkiem Skaryszewem zł. 110000 wartemi być, do na-

stępnej, plus oferencyi przez rezolucyę swoją, pod dniem 9 miesiąca maja tegoż 1785 roku nastąpiła, oszacowawszy, na dniu 12 tegoż miesiąca i roku wyżyrażony klucz czyli folwark Sławne z miasteczkiem Skaryszewem za podniesioną nad powyższy szacunek onych per plus offerentiam cenę, to jest: za zł. 122222 gr. 6 i szeląg 1 dla ks. Kaspra Kolumny Cieciszowskiego, biskupa Kijowskiego, klucz czyli folwark Wrocierzyż za podwyższone takż z plus oferencyi 103334 zł. dla Joachima Gintowta Dziewiałtowskiego, szambelana J. K. Mści, sekretarza Komisyi swojej, a klucz czyli folwark Gartatowice równie za powiększony onegoż per plus offerentiam szacunek, to jest: za zł. 116666 gr. 23 dla Karola Lelewela, kasyera gnrlnego funduszu edukacyi narodowej, determinowała. Za pośrednictwem jakowej determinacyi, gdy pomienieni ks. Cieciszowski biskup Kijowski na folwark Sławno z miasteczkiem Skaryszewem, Gintowt na folwark Wrocierzyż, a Lelewel na folwark Gartatowice, pod dniem 8 miesiąca czerwca diploma dziedzicznego nadania od J. K. Mści otrzymali, zaczem Komisya Edukacyi Narodowej tychże ks. Cieciszowskiego biskupa Kijowskiego, Gintowta i Lelewela każdego względem dóbr onym nadanych do złożenia w archiwum Szkoły Głównej Koronnej akademii Krakowskiej zapisów submissionis tak niezawodną w każdej Trzykrólskiej i Święto-jańskiej racie, nulla obstante calamitate, winnych z tychże dóbr procentów do kasy Szkoły Głównej Koronnej akademii Krakowskiej wypłatność, jakoteż nigdy nienaruszoną przerwanych dóbr całość i od wszelkich ciężarów onych bezpieczeństwo, niemniej inne warunki względem dóbr, na fundusze edukacyi narodowej obróconych, konstytucyami lat 1775 i 1776 ostrzeżone zaporeczających, obowiązany być znajdując, iżby Szkoła Główna Koronna akademii Krakowska onych z złożenia takowych submissionis zapisów przez prokuratora swojego, bądź w innym najprzyzwoitszym sposobie, kwitowała, mieć chce. Inne zaś tegoż opactwa czyli probostwa Miechowskiego klucze czyli folwarki, jako to: klucz czyli folwark Szczepanowice, klucz czyli folwark Krzesławice i klucz czyli folwark Michałowice do następnej onych licytacji pod zaszłemi od przeszłego proboszcza Miechowskiego kontraktami arendownemi zostawuje. Przytem, iżby posesorowie, czyli dzierżawcy, zwyżwyrażonych Szczepanowickiego, Krzesławickiego i Michałowickiego kluczków cały onych tegoroczny prowent anticipative do kasy Szkoły Głównej bez najmniejszego zawodu i kwestyi wnieśli, pod odpowiedzialnością w sądach jurysdykcyi swojej, z regestrów ekonomicznych nastąpić mającą, obowiązuje. Czego nieraz wspomniona Szkoła Główna Koronna z mocy niniejszej rezolucyi dopominać się i przez instancyę instygatora, o rzecz funduszu edukacyjnego czynić obowiązane, procesem dochodzić prawo zupełne mieć będzie.

13) Komisya, z przyczyny oddalenia się w tym czasie z Warszawy zasiadających w niej komisarzy, sesye zwyczajne do pierwszych dni miesiąca przyszłego października odkłada, upraszając księcia prymasa nie-

tylko teraz pierwszeństwem swoim grono Komisji zaszczycającego, ale zawsze skuteczną i największą pomoc jej czyniącego, aby raczył przyjąć na siebie, równie jak w dawniejszych latach, zupełne umocowanie Komisji do wydawania imieniem onejże rezolucji i asygnacji w przypaść mogących w tym czasie przeciągu pilniejszych interesach ¹⁾.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. J. Chreptowicz.

25. Sesa 14 października: 1) Kościół i collegium ś. Piotra w Krakowie, dawniej na seminaryum nauczycielów przeznaczone, gdy przez późniejsze rezolucje Komisji swojej toż seminaryum nauczycielów inaczej rozrządzone zostało, a dom, w rozległości swojej obszerny, bez stałych mieszkańców i kosztownego wydatku niezawodnej podpadłby ruinie, Komisya, aby wczesnie zaradzić spustoszeniu tak okazałego gmachu, jakoteż, aby oszczędzić kosztu funduszu na znaczne reparacje nieuchronnego, przychyła się do przełożenia jurysdykcji duchownej biskupstwa Krakowskiego i żądania ks. cystersów kongregacji Koronnej Mogilskich, oddając im toż collegium i kościół św. Piotra wiecznymi czasy w ich posesyę pod obowiązkami, które na siebie przyjmują, opatrzenia przez nich samych tenże dom dostatecznym funduszem, przejęcia na siebie wszystkich ciężarów reparacji miejscowych i podatków publicznych, oraz odprawowania przy kościele wszelkich posług duchownych bez żadnych napotem odtań do funduszu edukacyjnego pretensyi.

2) Komisya, uwiadomiona z raportu ks. prorektora Drohickiego o wakującem jednym miejscu w konwikcie szlacheckim Drohickim po Toczyskim, z pomiędzy innych, o toż miejsce starających się Wojciecha Borkowskiego wybiera i determinuje.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski. J. Potocki.

26. Sesa 19 października: 1) Memoriał przez Antoniego Naranowicza imieniem ks. Antoniego Sułkowskiego, wojewody Gnieźnieńskie-

¹⁾ Na tej podstawie M. Poniatowski polecił: 1) 20 lipca zapisać ks. Wojciecha Zuchowskiego eks-jezuicie do wakującej po emerytach pensji (S. 3, str. 63).

2) 3 sierpnia: zapisać do wakansu po emerytach ks. Jana Bogurskiego eks-jezuicie (S. 3, str. 67); kasie gnrnej wydać asygnacje do kasy Poznańskiej na 15200 zł. pensji półrocznej dla ofycjalistów Komisji do 1 października; do kasy Łuckiej na 2800 zł. dla kapituły Chełmskiej i dla pijarów do tegoż terminu; do kasy Żytomierskiej na 1750 zł. dla kapituły Kijowskiej do tego samego terminu (S. 3, str. 65).

3) 24 sierpnia: pozostawia synagodze w mieście Wronki nadal sumę pojezuicką 23000 zł. (S. 3, str. 69); poleca kasie gnrnej wydać asygnacje do kasy Nowogrodzkiej na 17000 zł. i do kasy Mińskiej na 13000 zł. jako pensyę Szkoły Głównej Litewskiej od 1 października roku 1785 (S. 3, str. 71).

4) 29 sierpnia: decyzya w sprawie lokacyi sumy na wsi Modrze umieszczonej na dobrach Józefa Chłapowskiego (S. 3, str. 73); asygnuje ks. Borgyaszowi Kawieckiemu eks-jezuicie 500 zł. emerytalnej pensji od 1 października 1783 do 1 października 1784 r. z zaległości będących u Stępkowskiego wojewody Kijowskiego (S. 3, str. 75).

go. Komisya, ponieważ tenże Naranowicz, okazując z dekretu sądów referendaryi koronnej, iż ks. wojewoda Gnieźnieński za ludzi swych jest do zapłacenia 500 grzywien i zakładu jednego starościńskiego na rzecz mieszkańców leśnictwa Kupiskiego obowiązany, żąda, aby na toż zaspokojenie z prowentów leśnictwa Kupiskiego za tradycją przez fundusz trzymanego, suma czerw. zł. 100 jemu była wypłacona, której wytrzymanie w dalszym czasie posesyi imieniem tegoż księcia zaręcza; przeto Komisya, dogadzając interesom ks. Sułkowskiego wojewody Gnieźnieńskiego, zaleca Zarembie, aby, zastępując ks. Sułkowskiego, gromadzie leśnictwa Kupiskiego czyli od nich plenipotentowi kwotę zł. 992, jako na zaspokojenie powyższych grzywien wydostarczającą, za kwitem urzędowym zapłacił, której wytrzymanie, czyli potrącenie, przy porachunku na rzecz funduszu ostrzega.

2) Ponieważ Zaremba, zawiadujący dobrami leśnictwa Kupiskiego, na rzecz funduszu zatrudowanemi, żąda rezolucyi czyli gromadom leśnictwa Kupiskiego, jak dekret sądów referendarskich sumę 19957 zł. gr. 22 corocznie po 2000 zł., z czynszów od nich należących, potrącać przepisał, ma takowąż sumę corocznie po zł. 2000 z czynszów od nich należących rzeczonej gromadzie potrącać, lub nie: Komisya zaleca temuż Zarembie, aby podług dekretu referendarskiego przy wybieraniu czynszów tymże gromadom czyli od nich plenipotentom, rzeczoną sumę za kwitami z tychże czynszów wypłacał.

3) Asygnacye podpisane następujące: a) na zł. 5000 za kwitem ks. Smacznińskiego prokuratora Szkoły Głównej na pensye tejeż Szkoły Głównej a 1 octobris roku bieżącego; b) na zł. 10500 przez weksel Blanka półroczną należytość dla szkół Wileńskich i Postawskich, a 1 octobris roku terażniejszego ad 1 aprilis roku 1786 przypadającą; c) na zł. 900 za kwitem burgrabiego pałacu Rzpltej na utrzymanie ochędóstwa, opał pieców i kominów, tudzież oświetlenia schodów i korytarzów, rocznie a 1 octobris roku terażniejszego ad 1 octobris roku następującego 1786 przypadające.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski.
I. Potocki.*

27. Sesa 25 października: 1) Komisya na memoriał od żydów kahału Kiejański, w którym dopraszają się o przedłużenie terminu, dekretem sądu Komisyi swojej oznaczonego na zapłacenie sumy kapitałnej zł. 1520, oraz prowizyi zaległych i adjudykatów funduszowi edukacyi, od tego wyżrzczonego kahału winnych, a na dosyćczynienie takowej należytości ofiarują z swojej strony upłacanie tejeż sumy ratami na każdą ratę po zł. 250: Komisya przez wzgląd niedostatku suplikujących przychyła się do ich prośby i ofiarowany sposób uiszczania się z długu ratami, po zł. 250 jedną ratę rachując, akceptuje, odsyłając ich po obrachunek do kasy gnrlniej Warszawskiej. Co zaś tyczy się opisów, z tego

interesu wynikających, Malczewskiego pisarza sądów swoich kadencji W. K. L. przez niniejszą rezolucję wyznacza i umacnia.

2) Komisya, rezolwując memoriał od Antoniego Dolińskiego kancelarysty, w archiwum funduszowem będącego, dopraszającego się o gratyfikację, ponieważ Komisya swoim ofycyalistom nie inaczej gratyfikacye obmyślać postanowiła, jak tylko przy uwolnieniu się ich od obowiązków służby, a Doliński o uwolnienie takowe nie prosi, przeto, że żadnej gratyfikacyi zyskać nie może, oświadcza.

3) Komissya zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za kwitem ks. Piramowicza zapłaciła zł. 700, a to na opłacenie ks. Kłukowi nadgrody za książkę Botaniki elementarnej, napisaną dla szkół narodowych.

4) Komisya, rezolwując memoriał ks. Szymona Skińskiego eksjezuity, dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej zapisać onegoż do wakan-sy pensyi po ubyłych z tabeli emerytach eks-jezuitych.

5) Komisya na doniesienie ks. Porębińskiego prefekta szkół Rawskich, iż Fidelis Bębnowski, zostający dotąd w konwikcie funduszowym Rawskim, dnia 12 października roku terażniejszego za konwikt podzię-kował, gdy oraz o tymże czasie odbiera rekomendacye przez Rzeszotar-skiego sędziego ziemskiego Rawskiego, imieniem obywatelów tegoż wo-jewództwa za Ksawerym Biedrzyckim do siebie zanesione, jako za praw-dziwie ubogim i z własnego majątku przyzwoitej stanowi szlacheckiemu edukacyi brać nie mogącym, przychyła się do rzeczonego interesowania i ks. Porębińskiemu prefektowi szkół Rawskich Ksawiera Biedrzyckiego na wakujące miejsce w konwikcie po Bębnowskim w tym roku zaraz przyjąć zaleca.

6) Komisya, memoriał Belgrama do siebie podany rezolwując, ponieważ fundusz edukacyjny, jaką sumę na wsi Dubnikach i z prowizją miał przysądzoną, onej zupełnie i z gotową posesją tradycyjną na osobę Sumowskiego podsędką ziemskiego Włodzimierskiego ustąpił, a tenże Sumowski w rekompensę zyskanej cesyi zapis evictionis na dobrach swo-ich Radonicze na sumę 30000 zł. dla funduszu edukacyjnego zeznał, więc, iż fundusz edukacyjny dla uczynionej cesyi żadnej już pretensyi do dóbr wsi Dubnik nie ma, oświadcza. Co zaś do żądanego wniesie-nia Belgrama komu tę sumę ma płacić i czyli od funduszu może zyskać kwit, deklaruje, iż jako fundusz edukacyjny już prawa swego ustąpił, tak nikomu innemu, jak cesyonaryuszowi Belgram płacić jest obowiązany i od niego kwitu przy płaceniu sumy dopomnieć się będzie powinien.

M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski.

I. Potocki.

28. Sesya 8 listopada: 1) Komisya przez wzgląd niedołęstwa i zasługi ks. Szuszyckiego eksjezuity zaleca kasie gnrlniej Warszawskiej wpisać go w liczbę emerytów eksjezuitych ad concurrentiam 500 zł. pensyi rocznej, po ubyłym którym emerycie, z zachowaniem porządku dawniejszemi rezolucjami zapisanych do pensyi eksjezuitych emerytów.

2) Komisya, nadgradzając prace ks. Giecego profesora szkół Poznańskich, około edukacji w tychże szkołach podjęte, wyznacza onemuż gratyfikację zł. 1000, której wypłacenie z kasy prowincjonalnej Poznańskiej przez kasę gnrlną wypłacone być ma.

3) Komisya dysponuje kasie gnrlniej, ażeby wydatek sumy zł. 3384, przez kasę Krakowską na rozestanie profesorów do różnych szkół w roku przeszłym uczyniony, w ekspensie ekstraordynaryjnej rachunków tejże kasy przyjęła, na powrócenie zaś ekspensu podróznego, przez profesorów szkół Krzemienieckich ks. Krzesza i pana Andrzejewskiego, z Owrucza do Krzemieńca dla uczenia szkół sprowadzonych, poniesionego w kwocie zł. 566, asygnację do kasy prowincjonalnej Łuckiej dla tychże profesorów wydać zaleca.

4) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby in vim należytości półrocznej, Szkole Głównej W. K. L. a 1 octobris roku terażniejszego przypadającej, zapłaciła zł. 900.

5) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wypłacić za terażniejszą asygnacją i kwitem ks. Jakukiewicza rektora szkół wydziału Mazowieckiego zł. 216, a to na aniwersarz za fundatorów i dobrodziejów edukacji w tym roku odprawiony.

6) Komisya memoriał od Chełchowskiego do siebie podany, w którym doprasza się, aby mógł powrócić do posesyi dóbr Nowa Wieś po-jezuickich, od których dziedzictwa dyplomatycznego odpadł przez nieopłacenie kilku rat i tychże z sekwestru nie okupił, rezolwując, ponieważ też dobra Nowa Wieś już inaczej są przez rezolucję Komisji, pod dniem 29 sierpnia roku bieżącego zapadłą, dysponowane, iż do ich posesyi już powróconym być nie może, oświadcza.

7) Komisya daje pozwolenie ks. Krügielowi profesorowi fizyki w szkołach Łęczyckich oddalenia się na 3 miesiące (rachując czas a 1 novembris roku bieżącego) z Łęczycy, a to końcem gotowania się w seminaryum Łowickiem do święceń kapłańskich, po którym upłynionym czasie do obowiązków urzędu swojego nieodwłocznie powracać ma. Na zastąpienie którego w lekcyach zaleca się ks. rektorowi szkół wydziału Mazowieckiego, ażeby wysłał do Łęczycy Maleszewskiego tegoż wydziału substytuta, któremu kasa gnrlna Warszawska za terażniejszą dyspozycją i kwitem ks. rektora wypłaci na ekspens przejazdu zł. 72.

8) Kasa gnrlna okazała na dzisiejszej sesji tabelę wydatku na szkoły Koronne, jaki jest w roku niniejszym a 1 octobris 1785 ad 1 octobris anni 1786, tej podpisanie do przyszłej sesji dla zaszytych niektórych w niej odmian odłożone (B. 56, fol. 165).

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Matachowski.
I. Potocki. I. Przebendowski.*

29. Sesja 2 grudnia: 1) Tranzakcyja z biskupem i kapitułą Płocką w porządku uskutecznienia konwencji między nimi a Komisją zarwartej, przez którą Komisya dobra funduszowe Nowa Wieś, w woje-

wódcztwie Płockiem leżące, procentu rocznego 7000 zł. mające, w wieczną i nieodzowną posesyę biskupowi Płockiemu, jego następcom biskupom Płockim i kapitule Płockiej od raty św. Jana Chrzciciela roku terazniejszego 1785 oddaje i wypuszcza, oraz kwotę zł. 1289 gr. 20 rok rocznie z kasy funduszu edukacyjnego dopłacać deklaruje, a to na zamianę procentów, w tejże konwencji wyrażonych, to jest: płacenia przez Komisję z dóbr Kobyłki w kwocie zł. 2216 gr. 20, od sumy na Poniatowie w kwocie zł. 2216, a biskup Płocki następców swoich biskupów Płockich i kapituły imieniem też wyżej wzmiankowane procenta od raty św. Jana 1785 roku przywraca funduszowi edukacyjnemu, a odbierając też dobra w posesyę w sumie zł. 7000, obowiązuje się swoim i następców swoich imieniem na dopełnienie obowiązków, w konkordacie wyrażonych, regularnie wypłacać; ostrzegają sobie przytem obie strony żadnej z tychże dóbr, czy to w intratach z czasem pomnożonych, czy terazniejszej zł. 7000 kwoty nie donoszących, z żadnego powodu nie formować wzajem pretensyi, których dóbr Nowa Wieś z przyległościami oddanie, aby przyzwoitym działa się sposobem, obie strony ześlą osoby do spisania inwentarza, które takowy spisany inwentarz we trzech egzemplarzach, jeden na gruncie zostawią, drugi Komisji Edukacyjnej, trzeci kapitule Płockiej oddadzą (A. 18, fol. 43).

2) Komisya postanowiła zobligować ks. Gadomskiego proboszcza Grzebskiego, jako pomienionemi dobrami Nowa Wieś sekwestrowanemi dotąd zarządzającego, aby w czasie 6 niedziel od daty niniejszej, zjechawszy na grunt wraz z wyznaczoną od biskupa Płockiego osobą, inwentarz tychże dóbr we trzech egzemplarzach sporządził, a po takowem inwentarza sporządzeniu, też dobra Nowa Wieś z atynencyami, tudzież percepty od raty św. Jańskiej roku terazniejszego 1785, do rąk swoich wesze wraz z remanentami wszelkimi na gruncie zostającemi, tejsze umocowanej osobie i w posesyę biskupa Płockiego podał, co gdy nastąpi, Komisya dysponuje kasyerowi swojemu gnrlnemu, aby procent z dóbr Kobyłki za ratę przeszłą św. Jańską, do rąk prokuratora kapituły Płockiej przez posesora zapłacony, odebrał, tudzież prowizyę od sumy na Poniatowie lokowanej, przez ks. misionarzów Mławskich odebraną, odzyskał, a po tych odzyskanych sumę zł. 1289 gr. 20 według terazniejszej konwencji kapitule Płockiej, z kasy funduszu za rok cały od raty św. Jańskiej roku terazniejszego 1785 do rąk i za kwitem prokuratora tejsze kapituły wyliczył, aby zaś procenta z dóbr Kobyłki i od sumy na Poniatowie od raty Trzech Królów 1786 prosto napotem do kasy gnrlniej funduszu płacone były, tenże kasyer wczesne w tej mierze do posesorów zgłoszenie się uczynić ma.

3) Kasa wypłaci do rąk i za kwitem instygatora Komisji na ekspensa sądowe i utrzymanie woźnych sumę zł. 600.

4) Komisya do wyznaczonych dawniej zł. 2000 na potrzeby, przy dawaniu lekcyi historii naturalnej nieuchronne, dodaje zł. 4000, mieć

chcąc, aby od 1 octobris roku terażniejszego suma zł. 6000 do rąk i za kwitem profesora historii naturalnej w Szkole Głównej W. K. L. corocznie wypłacana była, a to z funduszu sumy zł. 150000, na Szkołę Główną W. K. L. determinowanej, na miejsce pensyi ks.ks. Edermana, Nojszewskiego i Rogowskiego emerytów, które Komisy do tabeli emerytów odsyła, z którejto 6000 zł. sumy wydatku profesor historii naturalnej rachunek z dowodami Szkole Głównej zdawać obowiązany będzie, determinację ekspensy na utrzymanie ogrodu botanicznego do czasu sposobności Komisy zawiesza, nabycie zaś zbioru mineralogicznego od Forstera profesora w Szkole Głównej W. K. L. zaleca Komisy Lutomskiemu kasyerowi swojemu w Wilnie, a to za sumę zł. 5400 z funduszu wchodzących intrat od kapitałów nowowindykowanych i przy sposobności kasy, którego to nabytego zbioru inwentarz porządnie spisany i Szkole Głównej W. K. L. oddany być ma.

5) Komisy, pensyę na szkoły ks. pijarów prowincyi Koronnej do sumy zł. 45000 powiększając, dysponuje, aby takoważ suma, od dnia 1 października roku terażniejszego poczynając, w następujący sposób opłacana była: dla szkół Łomżyńskich i z podymnem zł. 7320, dla szkół Drohickich 6800, do innych szkół do rąk i za kwitem prokuratora zł. 30880 (S. 3, str. 85).

6) Komisy dysponuje, aby suma procentowa zł. 5625 gr. 26, z windykacji dóbr Haraburdziszki funduszowi przybyła, Szkole Głównej W. K. L. w nagrodę opłaty wizytatorów, przez tęż Szkołę Główną z funduszu swego zastępowanej, od dnia 1 października roku terażniejszego 1785 poczynając, corocznie do sumy zł. 150000 dopłacana była.

7) Komisy, mając podaną sobie przez ks. Sułkowskiego wojewodę Poznańskiego informację o stanie terażniejszym percept i ekspens funduszu edukacyjnego, na żądanie tegoż księcia z kasy gnrlniej okazanym dla powzięcia podobnejże wiadomości o tem, co jeszcze fundusz mieć może w papierach do windykacji pozostającego, uprosiła biskupa Chełmskiego, ażeby z przejranych in archivo dowodów, odebrawszy od oficyalistów prawnych potrzebną informację, raczył oneż Komisyi podać. A ponieważ po podpisaniu w roku 1783 tabeli ekspens pozachodziły w niektórych artykułach odmiany, dla porządku więc dysponuje Komisy kasie gnrlniej ułożenie nowej terażniejszych ekspens tabeli i onej do podpisu swego podanie (B. 56, fol. 113).

8) Tabela wydatku na szkoły Koronne od 1 octobris 1785 ad 1 octobris 1786 podpisana (B. 56, fol. 159 — 169).

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski.
I. Potocki.*

30. Sesa 5 grudnia: 1) Komisy memoriał ks. Augusta ordynata Sułkowskiego, wojewody Poznańskiego, domagającego się przyjęcia lub nie tej ofiary, którą ks. wojewoda Poznański w roku przeszłym na rzecz funduszu na edukację młodych panien szlacheckich w Rydzynie,

przez zeznaną grodownie cesyę na sumę od Myśleckiego nabytą u książąt Radziwiłłów pretendowaną uczynił, do Komisji swojej podany rezolwując, lubo Komisya, będąc dostatecznie przekonana o gorliwości ks. wojewody Poznańskiego, dążącej do powiększenia krajowej edukacji, terażniejszej ofiary bez oświadczenia wdzięczności zostawić nie chce, jednakże, ponieważ suma ta, której ks. wojewoda Poznański od Myśleckiego nabył i potem wlewek onej funduszowi edukacji przed uwiadomieniem o tem Komisji uczynił, dependuje od windykacyi i procesu z książętami Radziwiłłami, a Komisji żadnych takich ofiar przyjmować nie zdaje się, które, nie będąc in liquido, mogłyby ją w prawne kroki wprowadzać z obywatelami, zczem zaleca Karolowi Lelewelowi, gnrlnemu funduszu edukacji kasyerowi, ażeby od tej sumy, jaką ks. wojewoda Poznański nabył od Myśleckiego i onej funduszowi edukacji cesyę zeznał, na osobę tegoż ks. Augusta ordynata Sułkowskiego wojewody Poznańskiego reces uczynił.

2) Komisya, znajdując powiększony w dochodach swoich fundusz nad tę sumę, która w roku 1783 wypadła, tak, iż terażniejszy cały dochód tegoż funduszu (łącząc w to i te dobra, z których procenta na konkordaty duchowne odeszły) wynosi na rok sumę zł. 1361674 gr. 25⁸/₁₂, miarkując oraz z takowego przybyłego dochodu zasze w niektórych artykułach ekspensy powiększenia i odmiany, a tem samem potrzebę podpisania nowej tabeli, do perceptowej więc wyrażonej sumy stosownie i z poprzedzającemi rozrządzeniami zgodnie ułożoną ekspensy terażniejszej podpisuje tabelę, według której opłata od dnia 1 października roku terażniejszego zaczynać się ma, obszernie wypisuje się w protokóle (B. 56, fol. 155).

3) Tabela emerytów eks-jezuitów w Koronie i Litwie, aktualnie z funduszu edukacji płatnych, na dzisiejszej sesji podpisana i aprobowana, także w protokół per extensum wciąga się (B. 56, fol. 189—200).

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski.
I. Potocki.*

31. Sesja 10 grudnia: 1) Ks. Snarski eks-jezuita — kasa zapisze go w liczbę emerytów eks-jezuitów do pensyi zł. 500 po ubyłym którym z eks-jezuitów emerytów.

2) Komisya dysponuje kasie gnrlniej, aby na dopełnienie sumy kapitalnej 64000 na lokacyę u Hołowczyca konsyliarza nadwornego rosyjskiego na dobrach kaucyjnych, Wolka zwanych, w powiecie Pińskim leżących, determinowanej dopłaciła zł. 8220 gr. 28, a to z sumy kapitalnej zł. 9630, z dóbr Ihnatycz przez książąt Radziwiłłów funduszowi edukacyjnemu do kasy prowincjonalnej Mińskiej zapłaconej. Ponieważ zaś transport kapitału tego z kasy Mińskiej jeszcze nie nastąpił, tymczasem więc kasa gnrlna sumę wyżej wyrażoną zł. 8220 gr. 28 z kapitału do lokowania na dobrach koronnych odłożonego zapłaci, co za prowadzeniem z Mińska pieniądze bonifikowane być ma.

3) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby za te-
rażniejszą asygnacją przez weksel Blanka bankiera Warszawskiego prze-
słała do Krakowa zł. 13025, a to na pensye Szkoły Głównej Koronnej
in vim należytości, a 1 octobris roku terażniejszego przypadającej.

4) Komisya, powziawszy wiadomość o niebezpiecznej słabości
ks. Słabniewicza rektora szkół Wołyńskich i razem kasyera prowincjonal-
nego tegoż wydziału, dysponuje kasie gnrlniej, ażeby dla zabezpieczenia
kasy Łuckiej zgłosił się najpierwszą pocztą do ks. Drozdowicza, wzywa-
jąc go do zatrudnienia się zawiadywaniem wspólnem z ks. Brzoźniow-
skim prefektem przerzeczoną kasą i razem informację o stanie onejże,
w jakim teraz znajdować się powinna, onemuż przesłał z zaleceniem jak
największej czujności i dozoru tak względem pieniędzy, jakoteż i papie-
rów kasowych, przy ks. Słabniewiczu zostających, a to do dalszej dys-
pozycyi i powrotu do zdrowia ks. Słabniewicza.

5) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnac-
ję do kasy prowincjonalnej Łuckiej, ażeby na pensye Szkoły Głównej
Koronnej, a 1 aprilis roku następującego 1786 przypadające, do rąk ma-
jącego zlecenie od Blanka bankiera Warszawskiego wypłaciła zł. 13400.

6) Nota do Departamentu Interesów Cudzoziemskich podana z ob-
jaśnieniem interesu Męcińskiego starosty Wieluńskiego względem sumy
funduszowej 100000 zł., temuż funduszowi przez Męcińskiego do za-
płacenia dekretami Komisyi swojej przeszło sądowej po-jezuickiej i Ko-
misyi swojej nakazanej.

7) Asygnacje: a) na zł. 1000 za kwitem sekretarza Komisyi, na-
leżytość roczna na ekspensa kancelaryi a die 1 ianuarii 1786 ad 1 ia-
nuarii 1787; b) na zł. 130 gratyfikacyi odźwiernym i froterom J. K. Mści;
c) na zł. 1000 za kwitami Szeluty i Dolińskiego, kancelarystów w ar-
chiwum pracujących, pensję ich kwartalną ad 1 ianuarii 1786 decursive.

8) Dyspozycye do kasy gnrlniej: a) kasa gnrlna ekspensowane na
fundamencie dawniejszej dyspozycyi na stolarza i ślósarza za sporządzenie
do archiwum funduszowego szaf zł. 1862 w ekspens rachunków tego-
rocznych umieści; b) kasa gnrlna wyda asygnację do kasy prowincyo-
nalnej Żytomierskiej, aby na pensye Szkoły Głównej Koronnej do rąk
mającego zlecenie od Blanka bankiera Warszawskiego zapłaciła zł. 7500
dla transportu onychże do Krakowa.

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski.
I. Potocki.*

32. Sesya 23 grudnia: 1) Komisya zatrudniona dotąd ekspedyo-
waniem interesów pilniejszych na dzisiejszej dopiero sesyi miała przed
sobą złożone od kancelaryi i kasy rezolucye, dyspozycye i asygnacje,
podczas limity sesyi swoich wydawane od księcia prezydującego, jako
uproszonego i umocowanego przez siebie do zastąpienia jej w pracach
w czasie letnim, gdy dla rozjechania się komisarzów kompletu nie było,
któreto rezolucye, asygnacje i dyspozycye, jako ze wszechmiar dobru

edukacji i interesom jej dogadzające, Komisya, z winną dla księcia przyjmując wdzięcznością i podziękowaniem, wszystkie per extensum pod aktem dzisiejszej sesji w protokół wciągnąć zaleca; poczem do ekspedycyowania innych interesów przystępuje.

2) Tabela wydatku na szkoły Litewskie, jaki się być okazuje na rok a 1 octobris 1785 ad 1 octobris 1786, na dzisiejszej sesji aprobowana i podpisana, per extensum patrz w protokóle (B. 56, str. 175—178).

3) Odpowiedź na memoriał ks. pijarów prowincyi Koronnej. Komisya z przełożonych sobie w tymże memoryale przyczyn uwalnia te goż ks. prowincyała, uważanego jako rektora wydziałowego szkół pijarskich w Koronie, od przesyłania raportów z tychże szkół do Szkoły Głównej na terminie w ostatnich dniach miesiąca lutego, chcąc, ażeby w ciągu wizyt, podług sposobności i odległości miejsc przez siebie odbywanych, raport do Szkoły Głównej udzielnie z każdego miejsca odsyłał, miarkując tak, aby przed zakończeniem roku szkolnego kolej wizyt i doniesienie o nich do Szkoły Głównej niezawodnie uskutecznione było. Waruje przytem Komisya, że szkoły wszystkie pijarskie od wizytatorów Szkoły Głównej, końcem utrzymywania hierarchii stanu akademickiego i jednostajnego sposobu uczenia, corocznie wizytowane będą.

4) Raporta roczne od Szkół Głównych, na sesjach Towarzystwa z woli Komisji przezierane, na dzisiejszej sesji Komisji były okazane. Niektóre z nich punkta, rezolucyi sądowej potrzebujące, wynotowane, odsyłają się do kancelaryi sądowych, co zaś tyczy się instrukcyi, a mianowicie: ksiąg elementarnych, a w szczególności książki elementarnej algebry, oraz uczynionego przeciw niej zarzutu, jakoby była obciążona zbytnią wielością przykładów, a w niektórych miejscach należytej dokładności nie miała, dana rezolucya Szkole Głównej Koronnej do przesłania onej po wszystkich szkołach i ta per extensum w protokół wciągniona będzie. Co zaś do ogólności raportu od Szkoły Krakowskiej, Komisya znalazłszy go niedostatecznym i nie podług ustaw swoich, osobnym listem też niedostatki wytykającym upomina ją o pilniejsze ustaw swoich względem raportów zachowanie i ten list, rezolucye jej zawierający, per extensum w protokóle.

5) Komisya, z przyczyn sobie wiadomych uznawszy potrzebę wizyty ekstraordinaryjnej wydziału Brzeskiego Litewskiego, wybrała do tego ks. Trefflera rektora wydziału Lubelskiego, dawszy mu stosowną w tym zamiarze instrukcyę, która per extensum znajduje się w protokóle.

6) Memoriał ks. Kąpicy profesora I klasy w szkołach Winnickich. Memoriał jego komunikowany Szkole Głównej Koronnej; wizytator generalny wejrzy w ekspens jego, podjęty z okazji przeniesienia go do Winnicy z Żytomierza. A co się tyczy przeniesienia profesora z jednego miejsca na drugie, ile że w tymże samym wydziale choć z wyższej klasy na mniejszą, ile nic nie przeszkadzającego latom emerytury, jako

stosownie znajduje się do ustaw, tak go za żadne dla ks. Kapicy pokrzywdzenie nie uznaje.

7) Zdanie o katedrze literatury w Szkołach Głównych Potockiego marszałka wielkiego Litewskiego, na sesji dnia 14 miesiąca stycznia 1785 od Komisji przyjęte i pochwalone, zaleciła dawniej Komisja komunikować Szkołom Głównym, w czym aby teraz rezolucya jej była uskuteczniiona, kancelaryi swojej zaleciła.

8) Dyspozycye do kasy gnrlniej Warszawskiej: a) Komisya, nagradzając prace ks. Potoczyńskiego, na urzędzie prorektoryi szkół Sandomierskich podjęte, dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej wydać asygnacyę do kasy prowincjonalnej Sandomierskiej, żeby temuż ks. Potoczyńskiemu zapłaciła zł. 750 gratyfikacyi na ten raz wyznaczonej. b) Komisya dysponuje kasie gnrlniej Warszawskiej, ażeby naddatki na sarta tecta szkół Sandomierskich i Lubelskich, w roku 1783 a 1 aprilis ad 1 octobris zasła, to jest: w Sandomierzu w kwocie zł. 532 gr. 6, w Lublinie zł. 204 gr. 10, w ekspensie ekstraordynaryjnej kas prowincjonalnych Sandomierskiej i Lubelskiej przy porachunku przyjęła.

9) Memoryał Seweryna Wiśtockiego, starosty Kopajgrodzkiego. Komisya zezwala, aby suma po-jezuicka 30000 zł. kapitalna wraz z załączoną prowizją, dekretem sądów Komisji swojej od tegoż Wiśtockiego z dóbr klucza Żornickiego na rzecz funduszu przysądzona, na dobrach pomienionego Wiśtockiego została pod kondycjami, jakie się w obszernej rezolucyi, w protokół wciągnionej, ze strony Komisji dla bezpieczeństwa pomienionej sumy ostrzegają (A. 18, fol. 45).

*M. Poniatowski. M. Poray Garnysz. Małachowski.
I. Potocki. I. Przebendowski.*

Do 585/2062

41410/2